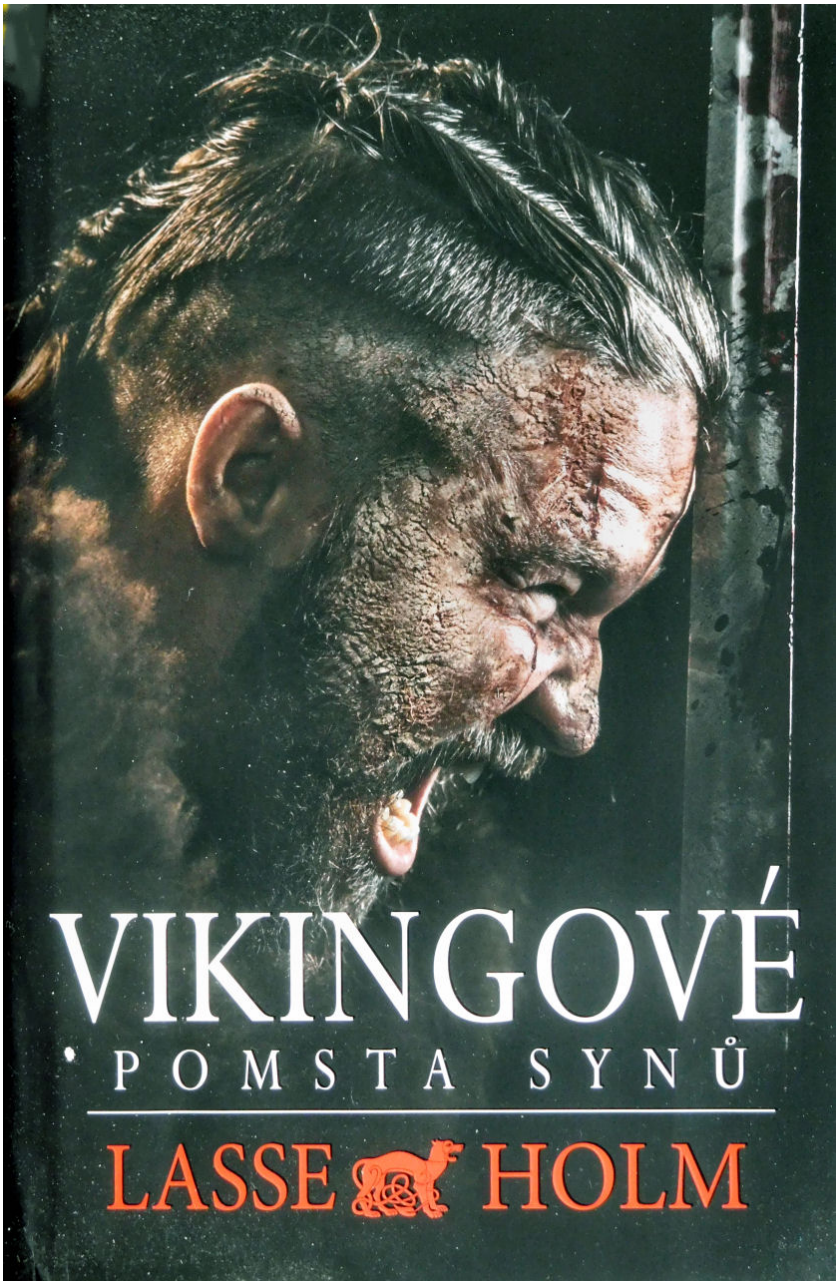
VIKINGOVÉ
POMSTA SYNŮ
LASSE HOLM

VIKINGOVÉ

POMSTA SYNŮ

LASSE HOLM

FOBOS

© Lasse Holm og JP/Politikens Hus A/S 2017

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.

Translation © Miroslava Gajzlerová, 2018
Cover © Kreatika, s.r.o., 2018
© DOBROVSKÝ, s.r.o., 2018

ISBN 978-80-7390-912-3

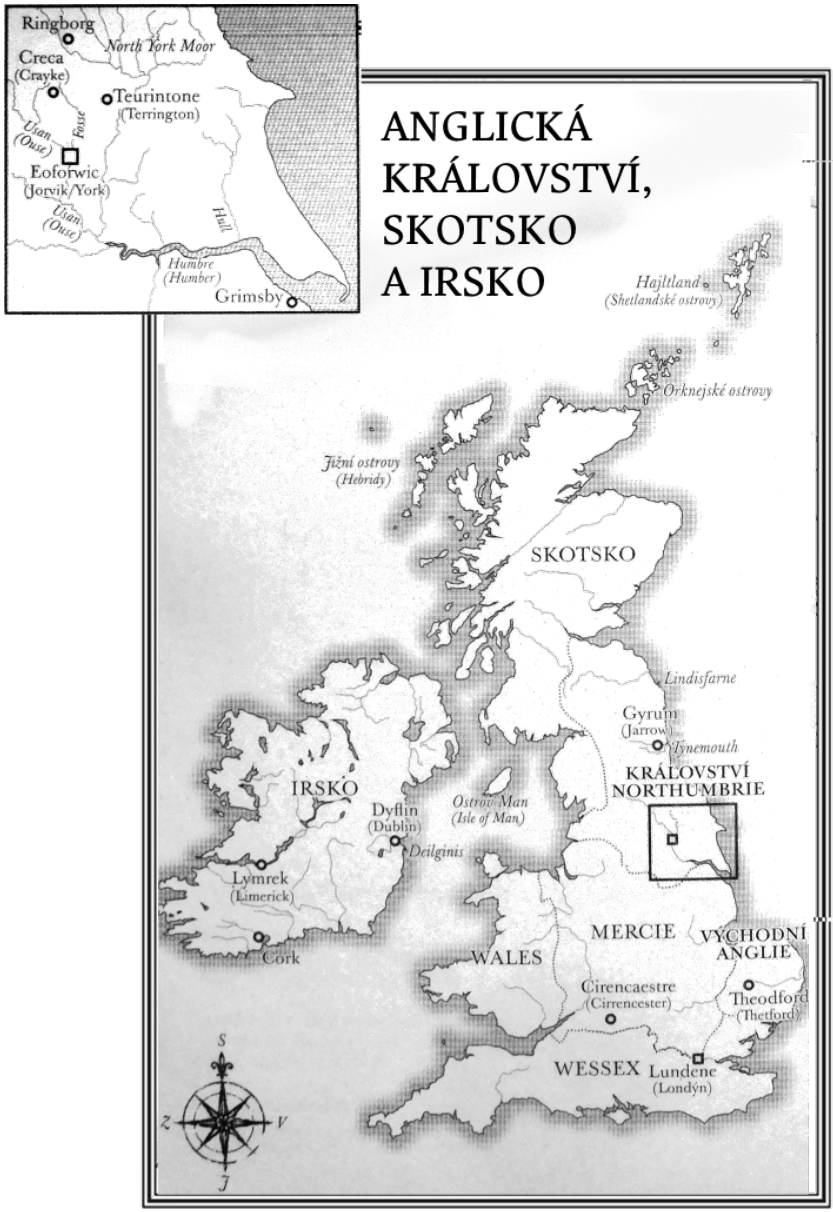
ANGLICKÁ KRÁLOVSTVÍ, SKOTSKO A IRSKO
Ringborg
North York Moor
Creca (Crayke)
Teurintone (Terrington)
Usan (Ouse)
Fosse
Eoforwic (Jorvik/York)
Usan (Ouse)
Hull
Humbre (Humber)
Grimsby
Hajltland (Shetlandské ostrovy)
Orknejské ostrovy
Jižní ostrovy (Hebridy)
SKOTSKO
Lindisfarne
Gyrum (Jarrow)
Tynemouth
KRÁLOVSTVÍ NORTHUMBRIE
IRSKO
Dyflin (Dublin)
Ostrov Man (Isle of Man)
Deilginis
Lymrek (Limerick)
Cork
MERCIE
VÝCHODNÍ ANGLIE
WALES
Cirencaestre (Cirrencester)
Theodford (Thetford)
WESSEX
Lundene (Londýn)
S
Z
V
J

SEVERSKÉ ZEMĚ
A SOUSEDNÍ ŘÍŠE
LAPONSKO
HÅLOGALAND
TRØNDELAG
MØRE
OPPLANDY
ZEMĚ NORŮ
FINSKO
Roslagen
SVEARIGET
Uppsala
Birka
Skirringssal
(Kaupang)
VIKEN
VIRLAND
GÖTALAND
GOTLAND
DÁNSKÁ ŘÍŠE
Skåne
Ripa
(Ribe)
Lethra
(Lejre)
Haithabu
(Hedeby)
ZEMĚ VENDŮ
FRÍSKO
S
Z
V
J

Osoby

Alton Kovář ve vesnici Teurintone, otec Belly.
Bella Nejhezčí dívka v Teurintone, dcera Altona.
Železný Bjørn Nejstarší syn Ragnara Lodbroka, Hasteinův poručník.
Brage Boddason Skald a proslulý vypravěč historických příběhů.
Egbert Vězeňský dozorce v biskupství v Eoforwicu.
Eldred Reeve (rychtář) v Teurintone.
Halfdan Bílý Nejmladší syn Ragnara Lodbroka.
Hastein Adoptivní syn Železného Bjørna.
Ingrith Matka Rolfa/Wulfa.
Ivar Bezkostný Nejbystřejší syn Ragnara Lodbroka.
Jarvis Fráter a ranhojič v klášteře sv. Kutberta.
Kráka/Aslaug Druhá manželka Ragnara Lodbroka.
Ladgerd Štítonoška a matka Železného Bjørna, babička Ylvy.
Merton Mnich a kuchař v klášteře sv. Kutberta.
Offa Zestařelý mnich a písař v klášteře sv. Kutberta.
Olaf Bílý Norský jarl v Dyflinu.
Osbert Bývalý král Northumbrie.
Rolf/Wulf Syn Ingrith.
Selwyn Mnich a učenec v klášteře sv. Kutberta.
Sigurd Hadí oko Prostřední a nejméně bystrý syn Ragnara Lodbroka.
Thora První manželka Ragnara Lodbroka.
Ubbe Frejhesøn Druhý nejmladší syn Ragnara Lodbroka.
Waltheof Almužní mnich v klášteře sv. Kutberta.
Ylva Štítonoška a jarl. Vnučka Ragnara a Ladgerdy.
Ælla Král Northumbrie.
Æthelbert Opat kláštera sv. Kutberta.

Prolog

Roztřásla ho zima. Jak dlouho už v tom podzemním vězení trčí, může jen hádat. Jsou to hodiny nebo dny? Možná týdny. V temnotě přestal vnímat čas.

Ostrý skřípot ho přiměje vzhlédnout. Oslní ho oranžově žlutá zář pochodně vysoko nahoře. Pohlédne vzhůru do světla. Nějaká ruka vystrčí do prostoru proutěný košík a vysype z něj obsah. Zasáhne ho něco měkkého. Nejdříve se domnívá, že se mu kolem paží a ramenou omotaly kusy lana. Pak však ke své hrůze zjistí, že to jsou hadi.

Bezděčně vykřikne a placaté plazy ze sebe odhazuje. Rozlezou se po kamenné podlaze ke stěnám studny. Prudce oddechuje a pak se prohlíží. Neuštkli ho. Tlusté kožené kalhoty a kožená tunika ho ochránily.

Poklop zapadne na své místo a znovu se rozhostí tma. Po kamenné podlaze se plazí hadi. Stejně jako on odsud nemají šanci uniknout.

Po nějaké době znovu uslyší skřípot pantů. Tentokrát se postaví stranou. Od světa tam nahoře už nic dobrého nečeká.

K jeho překvapení se dolů snáší houpačka. Než se dostane až k němu, párkrát narazí do vypouklých stěn studny. Pevně uchopí dřevěné sedátko. Někdo zatahá za druhý konec lana – a následuje netrpělivá výzva. Pomalu, jako by se bál, že si z něj udělají legraci, prostrčí paže smyčkou, stáhne houpačku ještě níž a sedátko si strčí pod sebe.

Odměna přichází vzápětí. Podrážky bot ztratí kontakt s kamennou podlahou. Na okamžik si vychutnává opojnou svobodu pohybu. A pak už stojí uprostřed záře pochodní. Silné ruce ho mocně uchopí z obou stran a pevně ho drží Neurvale a hbitě mu rozřežou koženou tuniku na kusy. Stáhnou kožené kalhoty. Přeřežou kožené řemínky bot. Nakonec před svými dvěma věznitelí stojí nahý. I když tváře mužů vidí jen nejasně, všimne si, že jeden z nich má na čele velkou modročervenou bouli.

Někam ho táhnou. Očekává, že teď s ním sehrají divadlo, vyslechne si vymyšlenou žalobu a vynesou nad ním předem dohodnutý rozsudek. Dá jim najevo svůj vzdor a pohrdání. Půjde jim vstříc s hrdým čelem. Až se ho zeptají, jestli chce něco říct, má nachystaný okázalý proslov.

Připravil se na všechno – jen ne na to, co následovalo.

Podlaha se pod ním otevře. Překvapením jen hekne a mizí z povrchu zemského. O metr níž se mu smyčka pevně zadrhne kolem hrudi a podpaží a zastaví jeho pád. Zmateně visí ve vzduchu a pomalu mu dochází, že ho spouštějí zpátky do díry. Za okamžik už znovu stojí na kamenné podlaze. Chlad mu přes bosá chodidla proniká do celého těla. Sundá smyčku a sleduje, jak houpačka stoupá vzhůru. Rukou si zacloní oči před světlem pochodně a podiví se, že poklop hned nezakryli.

Pochodeň zacloní proutěný koš. Vzápětí ho někdo vyklopí.

Jakmile na něj hadi dopadnou, propadne panice. Ucítí uštknutí na kotníku. Pak další v podpaží. A třetí do stehna.

Je mu jasné, že to znamená konec.

Když zvednou poklop potřetí, je už téměř v bezvědomí. Tělo ho svědí a pálí, jako by mu pod kůží lezli mravenci. Skrz nateklá oční víčka nevidí skoro nic. Hrdlo má téměř ucpané. Pach zvratků a stolice, jež tělo nedokázalo zadržet, přiměje postavy nahoře bezděky ucouvnout. S posledním vydechnutím mu ze rtů splynou slova, která si ve tmě připravil – něco mezi kletbou a slibem.

„Až podsvinčata seznají kancův krutý osud, zavelí k boji a rozboří kotec.“

Já sám jsem u toho nebyl. O tom, co se stalo, jsem slyšel jen z druhé ruky. Jsem však pevně přesvědčen, že Ragnar Lodbrok opustil pozemský svět právě tímto způsobem.

A že jeho smrt vedla k pádu království.

První díl

Jaro roku 866

1

Nic ani nenaznačovalo, že za chvíli propukne masakr. Onoho tichého rána bylo modré nebe vysoko a jeho průzračnost připomínala povrch čerstvě zamrzlého jezera. Nad poli se povaloval poloprůhledný mlžný opar. Lehký bílý povlak, který stromy v krajině proměnil ve vzdálené stínové obry, pronikal v měkkých vlnách mezi teurintonské nízké domky, vinul se kolem jejich větrem ošlehaných stěn a na slaměných střechách a splétaných plotech zanechával jemnou vrstvu jinovatky, což bylo vzhledem k pozdnímu jaru naprosto neobvyklé. Z kouřových otvorů stoupaly k nebi křehké sloupy dýmu. Na ohništích hořel oheň. Lidé se nahrbili nad teplem a kaší.

Teprve když slunce mělo dost síly na to, aby vyhnalo mlhy, začali vesničané jeden za druhým nebo v malých skupinkách vycházet ven. Záda dospělých byla ohnutá od těžké práce na polích. Dětské zakřiknuté pohledy formoval hlad a pohlavky. Pozoroval jsem je škvírami mezi prkny dveří do haly, kde jsem čekal. Naklonil jsem se dopředu a čelo si opřel o pevné dřevo. Když jsem uviděl přicházet Eldrida, narovnal jsem se a zhluboka se nadechl.

Vešli ke mně s dobrou náladou. Událost očividně brali jako slavnost a snažili se ji co nejvíce užít. Zamžoural jsem proti světlu. Eldrid mi položil teplou ruku na rameno a kývnutím mě vyzval, abych šel ven, kde v půlkruhu čekala dobrá stovka vesničanů. Mlčení bylo tíživé.

Napětí v jednom obličeji zmizelo. Pak se rozjasnilo i pár dalších tváří. Nakonec se usmívali všichni. Děti se začaly chovat volněji. Smály se a pošťuchovaly. Pár kluků dokonce běželo napřed k nízkému kopečku s mohutným dubem, představujícímu střed nepravidelného kruhu tvořeného okolními stavbami. Výrostci dostali za úkol, aby pro mě všechno připravili, a jejich špinavé obličeje zářily pýchou. Jeden z nich – jmenoval se Holl – se se mnou střetl pohledem. Okamžitě však své jasné modré oči pod mastnými vlasy sklopil, jako by si přisvojil poctu, na kterou nemá nárok.

Slavnostní okamžik vyvrcholil, když Eldrid pod světlezeleným listovím dubu osobně provedl poslední přípravy. Pak se obrátil ke shromáždění, aby něco řekl. Slova Eldridovi ani nestačila přejít přes rty, když je přehlušily jiné zvuky. Dopolední klid zčistajasna přerval hrdelní, mnohohlasý řev.

Teurintoňané zůstali naprosto paralyzováni, zatímco se ukrytí muži řítili mezi nízkými domky se slámovou střechou a mířili ke shromáždění. Panika propukla teprve tehdy, když vůdce cizinců – statný obr s mohutným šedivým plnovousem – rozťal sekerou hlavu náhodnému muži, který mu stál v cestě. Vesničané se pokusili uprchnout nebo skrýt, ale kruh se kolem nich uzavřel. Utéct nebylo kam.

Pronikavé zděšené výkřiky se mísily s tupými zvuky úderů mečů a seker. Některé oběti klesly na kolena a prosily o život, jiné se smířily se svým osudem. Zavražděni byli všichni. Krev prýštící z ran se vpíjela do půdy. Stál jsem bez pohnutí a pozoroval jsem, jak se jednotlivé tragédie slévají do jedné velké pohromy.

Holl se ke mně rozběhl – snad doufal, že ho dokážu ochránit. Srazili ho jakoby mimochodem, klesl do trávy a chvíli se pokoušel znovu postavit na nohy, ale tělo ho zradilo a vydechl naposledy.

Neunikla ani žena, o které jsem se teprve nedávno dověděl, že je to moje teta. Muž se spleteným vousem, jehož konce přidržovaly drobné kůstky, jí vrazil dlouhou dýku pod žebra. Udřený obličej venkovanky se stáhl bolestí. Ani nehlesla, jenže mě to zasáhlo ještě hůř než výkřiky.

Šedovousý vůdce útočníků, který na sobě neměl ani kožené, ani kroužkové brnění, se na okamžik zadíval na mě a na Eldrida pod dubem. Pohledem klidně přejel po našich obličejích. Pak se zatvářil, jako by konal nudnou povinnost, zamířil a hodil. Sekera zasáhla střed hrudníku a zaznělo to, jako když někdo udeří na buben. Eldrid zasténal a klesl za mnou k zemi.

Vřava pomalu utichala a na vousáčově obličeji nebyly patrné pražádné emoce. Jeho špinavá vlněná halena měla krátké rukávy. Náramky ze splétaného stříbra se mu zařezávaly do tučných paží. Okraj přilbice byl ztvárněn do podoby dvou malých hádků, kteří se vinuli kolem bojovníkova čela a rozeklanými jazyky kmitali nad nánosníkem. Muž se zastavil pár kroků ode mě s rozkročenýma nohama a palci zastrčenými pod opasek, který mu přidržoval břicho. Pohled jeho ocelově šedých očí pod huňatým obočím sledoval provaz visící z tlusté větve nad mou hlavou a zakončený pevně utaženou smyčkou kolem mého krku a na chvilku se zastavil u mých spoutaných rukou. Pak zrakem pokračoval dál až k mým botám z kozí kůže a zastavil se u soudku, na němž jsem stál a který by se jediným kopnutím snadno převrátil a odkutálel.

„Chceš si zachránit život?“ otázal se mě sasky. „Nebo chceš radši viset, jak to plánovali ti tví přítelíčkové?“

2

Otázkou onoho šedovousého obra začala má dlouhá životní pouť, jež osamělého jinocha, všemi zrazeného a opuštěného, proměnila ve významného a mocného jarla s vlastní družinou čítající tři stovky mužů.

Zúčastnil jsem se tažení do vzdálených říší. Viděl jsem zapadat slunce nad střechami a věžemi Cařihradu. Brouzdal jsem se trávou v nekonečných ruských stepích, putoval norskými vysokými horami, viděl jsem kouř a žhavé kameny soptícího vulkánu dopadat na drsnou krajinu Islandu a vedl jsem tisíce vojáků do velkých a krvavých bitev, jejichž rozsah a hrůzu pochopí jen nemnozí. Zažil jsem víc než většina lidí. Za císařem mocné Francie nezaostávám ani bohatstvím, ani slávou. A zatímco na sklonku života píšu tyto

řádky, přesto přese všechno vím, že jsem nikdy nezakusil takovou radost ze života, jako když jsem stál na sudu v chudé saské vesnici s oprátkou kolem krku a pochopil, že můj život zachránila nepravděpodobná náhoda, za niž mohu děkovat jen zásahu bohů, pod jejichž plnou ochranou jsem se v tomto okamžiku ocitl. Skandinávci, kteří čas od času v kraji řádili, totiž nikdy nemluvili sasky a jen málokdy si všímali chudých rolníků a jejich hubené úrody. Za cíl si vždycky vybírali kláštery se stříbrnými relikviemi a velké usedlosti místních vládců, ealdormanů, s hojností dobytka a zásob. Vousáčova otázka byla stejně nečekaná, jako byl neobvyklý masakr ve vesnici. Snažil jsem se vymyslet odpověď, která by ho snad mohla zaujmout.

„Jestli si můžu vybrat, tak budu raději žít."

Poprvé za celou dobu jsem v jeho očích zahlédl jakýsi náznak emocí. A sice překvapení.

„Jak to, že mluvíš naším jazykem?"

„Může mě odpověď na tvoji otázku zachránit?"

„To sotva," zabručel. „Ale znalost místních poměrů by ti třeba pomoct mohla. Znáš královské město?"

Krk mi stále svírala oprátka. Vousáč špičkou pravé nohy jemně okopával sud. Moc dlouho jsem s odpovědí neotálel.

„My Sasové říkáme tomuhle městu Eoforwic. A samozřejmě ho znám. V Northumbrii znám každičkou pěšinu." Pohlédl na mě s nedůvěrou a pochybami, takže jsem ještě přitvrdil. „V podstatě jsem procestoval celý Anglerland."

Použil jsem název užívaný Seveřany pro Anglii, ale šedovouse to nepřesvědčilo. Možná věděl, že mimo svá panství se směli pohybovat pouze leníci a ealdormanové. Soudek pode mnou zapraskal. Smyčka kolem krku se mi utáhla ještě víc.

„Klášter svatého Kutberta v Crece je mnohem blíž než Eoforwic," pokračoval jsem naplněn obavami, jestli božská přízeň nepotrvá jen příliš krátce a po přechodnou dobu, jak už to tak bývá. „Je to nejbohatší klášter v kraji. Mnichové mají relikvie z masivního stříbra. Pouzdra na knihy jsou pokryta drahými kameny. Pozlacené poháry zdobí skleněné perly."

„Ale, ale! To se podívejme!"

Výraz tváře šedovousého obra se nezměnil. Chvíli se rozmýšlel a pak se otočil.

„Ylvo!"

Objevil se bojovník s širokými rameny. Jako jediný neměl vousy

a z pod okraje přilby mu vyčuhovaly světlé rozčepýřené vlasy. „Ylvo, jak to teď vypadá s poklady z kláštera svatého Kutberta?“ Je obecně známo, že Seveřané mají podivná jména, takže jsem překvapeně vykulil oči teprve tehdy, když ten holobrádek promluvil. Hlas byl jasný a zvonivý. Byla to žena.

„Síň mé rodiny zdobí sudy,“ prohlásila. „Z pohárů piju každou zimu medovinu. Stříbrnou skříňku s rudým drahokamem používá matka na své ženské věci a před velkým bronzovým zrcadlem sedává každé ráno sestra, ačkoliv v něm nemá moc co obdivovat. Proč tě to zajímá?“

Během řeči žena sňala přilbu a odhalila tak, že do krasavice má dost daleko. Hranatý obličej vykazoval hrubé rysy, tváře byly samá jizva a oči měla malé a posazené blízko u sebe. Plochý hrudník pod kroužkovou zbrojí nedával tušit žádné tvary a žena už ani nebyla moc mladá. Odhadoval jsem, že by jí mohlo být asi pětadvacet.

„Protože tenhle kluk tvrdí,“ odpověděl šedovous, „že mnichové od svatého Kutberta mají pořád víc majetku, než sis ty opatřila před deseti lety.“

Nyní se o mě začali zajímat i ostatní. Celý houf bojovníků se seskupil pod dub a s podivem mě pozorovali, ačkoliv na mě zdaleka nebyl tak bizarní pohled jako na ně samotné.

Muži měli vousy a dlouhé vlasy. Jejich oděvy a výzbroj svědčily o lecjakém chaotickém rabování. Někteří z nich měli na hlavách rozmanité čapky všeho druhu, jiní byli prostovlasí a další, například Ylva a šedovous, vlastnili skvělé přilby opatřené zdobením a očnicemi. I zbraně měli různorodé jako oblečení: drsné dlaně svíraly umně zdobené severské železné sekery, kopí a oštěpy stejně jako ušlechtilé franské nebo irské ocelové meče s křížovými záštitami a postříbřenými pochvami. Pokud by tahle tlupa zrovna během pár chvil nepovraždila obyvatelstvo celé vesnice, mohli by být její členové považováni za bandu potulných kejklířů.

„Je to pravda, že v klášteře jsou ještě další poklady?“ otázala se Ylva a podrbala se v blonďatých vlasech připomínajících rozcuchané vrabčí hnízdo. Usmála se, když si všimla, jak mě překvapilo, že je žena, a přitom odhalila řadu velkých, nepravidelných zubů.

„Mnichové mají tajnou kryptu,“ odpověděl jsem, „kde ukrývají své nejcennější relikvie, zatímco nějaké drobnosti nechávají vystavené, aby obalamutili lupiče.“

„V tomhle příběhu se vyplatí dopátrat se pravdy.“ V ocích se jí

objevilo cosi jako chamtivost.

„To rozhodně," zabručel šedovousý obr, „a nepotěší to jen tebe. Ale my tu máme jiný úkol, takže bude nejlepší, když se ty i ostatní horlivci budete držet zpátky a mnichy necháte zatím na pokoji." Zvýšil hlas a obrátil se na všechny: „Je to jasné, chlapi?"

Bojovníci neochotně zabručeli a přikývli. Protestovala pouze Ylva. Kožená svrchnice zavrzala, jak si založila ruce na prsou. V záři slunce se jí na pažích zablýskly stříbrné náramky.

„Jestliže mají mnichové ještě další poklady, pak patří mně a mým Seveřanům, kteří tam drancovali před deseti lety a všechno neodvezli. Bylo by nespravedlivé, kdybychom se teď o ně měli dělit s ostatními."

Šedovous přimhouřil ocelově šedé oči a pohlédl na ramenatou ženu.

„Kořist, kterou sis tenkrát odvezla domů, patří tobě, pokud si ji dokážeš udržet," zabručel klidně, „ale to, co jsi nechala v Anglii, je majetkem všech. Musím ti připomenout, že jsi složila stejnou přísahu jako my všichni ostatní. Jestliže ji teď chceš porušit, budeš muset počítat s následky."

Ylva a šedovous se chvíli upřeně pozorovali. Jeho pohled byl pevný a nevyzpytatelný, její přemítavý a rozpačitý. Nakonec Ylva pokrčila rameny.

„Máš štěstí, že jsem tak slušná. Někoho jiného by taková slova naštvala a vyzval by tě na souboj."

„Tvé slušné vychování tedy prospěje nám oběma, protože souboje vítězi často přinášejí nepříjemné mrzutosti, pokud rodina poraženého požaduje náhradu. Ale v tvém případě by se alespoň nejednalo o pokutu za zabití chlapa."

Chvíli jsem byl přesvědčen, že Ylva vytasí meč, ale zlost v sobě zadusila a prohlásila: „Ráda se ujmu zajatce a postarám se, aby nevzal nohy na ramena."

„To si dovedu představit. Ale myslím, že našemu cíli lépe poslouží jiný hlídač." Aniž by z ní spustil oči, zavolal: „Hasteine! Pojď sem!"

Na výzvu se nikdo neozval. Ostatní muži se pátravě rozhlíželi.

„Hasteine!" zařval ještě jednou.

Z nízkých dveří kovárny se vypotácela útlá postava. Mladík v mém věku si jednou rukou přidržoval kalhoty a druhou šátral po meči opřeném o zárubeň dveří.

„Co to tam vyvádíš, Hasteine?"

V mladíkově hladké tváři byly patrné ušlechtilé rysy. Řídký porost na bradě a dlouhá ofina, která mu vyčuhovala zpod přilby, měly barvu sena. Zaváhal, ale pak natáhl paži dozadu za dveře a vytáhl odtud nějakou ženu. Když jsem spatřil Bellu, dceru vesnického kováře Altona, a její pravidelný, oválný obličej s malým nosíkem, plnými rty, velkýma modrýma očima a dlouhými tmavými vlasy, bezděky jsem zalapal po dechu. Během přepadu se ukryla v kovárně svého otce, teď ji nicméně to stvoření vytáhlo ze skrýše.

Šedovous ztěžka sešel z vršku, zastavil se pár kroků od nesourodého páru a pohlédl na Bellu.

„Je ta žába panna?“

„To nevím.“ Přes mladíkovy tenké rty přeběhl potměšilý úsměv. „Nedal jsi mi dost času, abych na ni skočil a prozkoumal to. Ale můžu to rychle zjistit.“

Bella, zděšená z mrtvol na zemi, se přikrčila, i když jeho slovům nerozuměla.

„Ylvo,“ zavolal šedovousý velitel přes rameno, „přece jen mám pro tebe jeden úkol. Postaráš se o tu holku.“

Válečnice mlčky přikývla, přistoupila blíž a sevřela pěst kolem Belliny útlé paže. Důvěrné pokývnutí ji přimělo, aby se poddala. Dvojici žen zastavil Hastein, který dívku uchopil z druhé strany.

„To já jsem ji našel,“ vykřikl a sahal volnou rukou po jílci meče. „Je to moje kořist.“

Šedovous nepohlížel na Hasteina stejně výhružným pohledem, jako když před chvílí upřeně sledoval Ylvu. Spíš to vypadalo, jako by se ten mohutný, břichatý náčelník mladíkovou urputností bavil.

„No dobře,“ rozhodl, „protože jsi byl natolik bystrý, že jsi prohledával domy, nález si určitě zasloužíš. Ale jestli je panna, budeš se muset spokojit s menší kořistí, a víš moc dobře proč. Zatím mám pro tebe jiný úkol.“

Jakmile byla tahle záležitost vyřešena, snažil se Hastein dostát prokázané důvěře. Spolu s šedovousem se se skupinou bojovníků vrátili ke mně pod dub.

„Vypadá to, jako by ho někdo opékal na ohni,“ podotkl mladík při pohledu na mé zpola vyléčené popáleniny na rukou, propocený oděv a vlasy místy sežehnuté plameny. „Proč ho chtěli pověsit?“

„Co s ním Sasíci měli v úmyslu, na tom nesejde. Vyzná se v kraji a mluví naší řečí. Sundej ho a dobře ho hlídej.“

„Spolehni se, Železný Bjørne.“

To jméno mě naprosto omráčilo.

Hastein mi sundal oprátku a zatímco ostatní Seveřané ledabyle vyhazovali hořící polena z ohnišť uprostřed domů na slaměné střechy, měl jsem oči jen pro zavalitého náčelníka, který ztěžka popocházel po vesnici a řídil veškerou zkázu a pustošení.

Jestliže je šedovous totožný s oním proslulým Železným Bjørnem, o jehož nájezdnické výpravě na Paříž, hlavní město Franské říše, mniši a kněží před několika lety tolik vyprávěli, nevěstí to pro Northumbrii nic dobrého.

3

Za poledne, když slunce svítilo nejvíc, jsme Teurintone opustili. V místě bývalé vesnice plál obrovský oheň a k nebi stoupal sloup dýmu. Kromě vesnických krav a volů s sebou Seveřané vzali pouze Bellu a mě. Mrtvoly zanechali na pospas krkavcům.

U okraje lesa necelou míli od vesnice, v místech, kde končila hnědá, nově obdělaná pole, se páslo stádo koní. Každý ze Seveřanů si našel svého oře a vyšvihl se do sedla. Neměli nijak naspěch. To bylo pro mě štěstí, protože další cestu jsem, přivázaný za Hasteinovým koněm, stále absolvoval pěšky. Přes volné tempo houfu rytířů a dobytka jsme brzy zůstali pozadu.

Na Hasteinově sedle visely vedle jeho přilby mé kozinkové holinky přivázané za kožené tkaničky. Moje bosé nohy se bořily do lesní půdy a přitom jsem dával pozor, jestli v trávě není nějaký had.

„Sasové se tě pokoušeli upálit, než ti nasadili smyčku kolem krku?“ zeptal se Hastein a poškrábal se v zátylku, který měl vyholený jako právě ostříhaná ovce.

„Tvého náčelníka nezajímá, co jsem dělal. Tak proč by to mělo zajímat tebe?“ zněla moje odpověď.

„Železný Bjørn není ani můj náčelník, ani jarl.“

„A co je tedy? A proč se mu říká Železný? Špekový by bylo o dost přesnější.“

Hastein se hlasitě rozesmál a jeho smích se nesl až do korun stromů.

„Když jde o souboj, Železný Bjørn nikdy nezaváhá,“ odpověděl

pak. „Takový byl už od mládí, když vyhrál souboj se sedmi syny švédského krále: všechny porazil a přitom neutrpěl ani škrábnutí. Svůj přídomek získal právě po téhle události a tenkrát zvítězil díky rychlosti a obratnosti. Teď ho chrání tuk. Jak vidíš, nepoužívá ani kožený pancíř, ani brnění.“

Poslouchal jsem ho jen na půl ucha, protože jsem sledoval Bellu. Seděla na koni za Ylvou a útlýma rukama se držela válečnice kolem pasu. Hastein si všiml mého pohledu.

„Kdo je ta žába?“

„Nevím,“ odpověděl jsem.

„Chceš mi namluvit, žes ji nikdy neobskočil?“

„Nikoho z obyvatel Teurintone jsem neznal.“

Pokrčil rameny, jako by chtěl naznačit, že si můžu lhát, jak se mi zlíbí, protože jemu je to jedno.

„Proč je pro Železného Bjørna důležité, aby byla panna?“ zeptal jsem se Hasteina. „Když bojovníci zajmou hezké mladé holky, většinou jejich nevinnost moc dlouho nevydrží.“

„Znásilnění je jediný zločin, který se v naší zemi platí životem,“ vysvětloval. „Za zabití můžeš zaplatit pokutu, ale když si vezmeš ženu, aniž by s tím souhlasila, její rodina tě pronásleduje, dokud neležíš v hrobě, a třeba i déle.“

I v Northumbrii se člověk mohl vyplatit, když někoho zabil, ale nepřerušoval jsem ho. Jeho vyprávění mi vyhovovalo.

„Když je nouze, není k zahození ani ta tvoje holčina, třebaže je hubená jako tříska a tmavá jako noc. Naše ženy jsou dlouhonohé, světlovlasé a prsaté. Jakmile to už nemůžeš vydržet, musíš vyrazit na výpravu a najít si ženskou, která ještě není zadaná. Pokud jsi ošklivý, musíš si opatřit majetek a peníze, abys je měl na co nalákat. V tomhle ohledu jsem tedy nikdy žádné potíže neměl. Všechny, které jsem kdy obsloužil, se na mě pak usmívaly.“

Díky Hasteinově přehnané sebejistotě z něj vyzařovala přirozená autorita, což mi vzhledem k jeho mládí připadalo zvláštní.

Tenkrát jsem netušil, že většinu života strávil mimo zemi, kterou považoval za svou vlast, a že o jejích ženách a zvycích nevěděl o moc víc než já.

„Vy Vikingové jste pověstní tím, že útočíte jen tam, kde je nějaká kořist,“ začal jsem.

„Viking je námořní lupič,“ opravil mě Hastein. „My jsme tady v Anglii skoro rok a za celou dobu stálo na palubě lodi jen pár našich lidí.“

„Kdo tedy jste? Seveřané?“

„Asi ano.“ Pokrčil rameny. „Naši vůdci jsou Dánové, ale jsou mezi námi i Norové a také chlapi ze Skåne.“

„Proč jste ale přepadli takovou chudou díru jako Teurintone? Tam ani reeve nevlastnil nic, co by mělo nějakou cenu.“

„Reeve?“

Hastein se v sedle otočil a zpomalil. Jeho druhové se vzdálili ještě víc.

„Reeve Eldrid byl ten poslední muž, kterého zabil Železný Bjørn,“ pokračoval jsem. „Reeve neboli rychtář vede vesnici a je odpovědný ealdormanovi. Ealdorman je odpovědný leníkovi a ten už jen samotnému králi.“

„Ohromuje mě, jak to všechno víš, když tvrdíš, že jsi nikoho neznal.“

Byl nadmíru spokojený, jak mě odhalil. Mezitím zbytek vojska zmizel mezi stromy a já jsem se chystal využít jeho nepozornosti.

„Tví druhové umřeli, protože o tom rozhodl bratr Železného Bjørna,“ začal. Dál už se nedostal, protože jsem prudce trhl provazem, který byl mezi námi napnutý, takže ztratil rovnováhu a spadl z koně.

S tvrdým žuchnutím dopadl na lesní půdu. Zachoval si ovšem dost duchapřítomnosti a kopl po mně, ale vrhl jsem se na něj a udeřil jsem ho hlavou. Vyvedlo ho to z míry a nebránil se, takže jsem se pokusil vytáhnout mu meč z pochvy. Byl však zajištěný koženým řemínkem. Se svázanýma rukama jsem byl neohrabaný. Moje jediná šance spočívala v tom, že se budu držet těsně u svého protivníka. Mlátil mě volnýma rukama do zpola vyléčených popálenin na zádech. Bolest mě ochromila a zalapal jsem po dechu. Do břicha mě tlačila mosazná pochva jeho dýky. Zašátral jsem po zbrani. Mezitím uvolnil meč a uchopil jílec. Jeho sebejistý úsměv zamrzl, když na krku ucítil čepel dýky. Tiše jsme leželi a oba jsme lapali po dechu.

„Uděláš nejlíp, když budeš zticha a pustíš ten meč,“ řekl jsem. „Ale rozepni tu sponu na opasku.“

Zvažoval své možnosti. Byli jsme u sebe příliš blízko, než aby mohl tasit. Kdyby zavolal na pomoc své přátele, prořízl bych mu rychle hrdlo. Neochotně rozepnul sponu na opasku a meč položil na zem.

„Teď oba vstaneme. Odvážeš boty ze sedla a podáš mi je.“

Mé preference ho překvapily. Jak sundával boty, spadla na zem

přilba a kutálela se pryč.

„Nech ji být.“

Provaz kolem spoutaných zápěstí mi dovoloval chytit ho pevně za vlasy a zároveň mu držet nůž pod krkem. Nezbývalo mu nic jiného než kleknout a boty mi vydat.

„Lehni si na břicho pod ten strom.“

Zvedl jsem meč a uchopil koně za udidlo.

„Škoda, že se s bratrem Železného Bjørna nikdy nesetkám,“ prohodil jsem na rozloučenou.

S koňmi jsem se nikdy úplně jistě necítil, ale Hasteinova kobyla byla klidná a spolupracovala. Vyskočil jsem na její široký hřbet a rozjel se mezi stromy. Opojen zdařilým útěkem jsem přemítal, jak to udělat, abych osvobodil Bellu. Nedával jsem proto příliš pozor a vtom mě Hasteinova přilba zasáhla do zátylku a okolní svět na okamžik potemněl.

Probral jsem se, jak jsem sklouzl ze sedla a dopadl na zem. Slyšel jsem dupot páru bot, který se ke mně po lesní půdě kvapem blížil. Tvrdý kopanec mi vyrazil vzduch z plic a pěst mě zasáhla do nosu. Bolestí se mi v hlavě zajiskřilo a současně mi došlo, jak jsem byl hloupý. Neměl jsem Hasteina nechat naživu. Tenkrát jsem ale ještě žádný zabiják nebyl. Postrádal jsem zkušenosti, jak protivníka nadobro zneškodnit, a pomyslel jsem si, že se to už nenaučím, protože teď zemřu.

K mému překvapení mě Hastein mečem neproklál. Nepadly už ani další rány nebo kopance. Zapnul si opasek kolem pasu a dýku zasunul zpátky do pochvy.

„Díky za lekci,“ pronesl trpce. „Příště budu muset být opatrnější.“

Železný Bjørn mu uložil, aby mě hlídal. Kdyby mě zabil, jeho čest by utrpěla stejnou újmu, jako kdyby se mi podařilo uprchnout. Dnes chápu, jaké obdivuhodné sebeovládání musel Hastein předvést. Tenkrát jsem jen věděl, že přízeň bohů mě pořád ještě neopustila.

„Měls mi místo bot sebrat přilbu,“ prohodil, zatímco nasedal do sedla. „Proč jsou ty holinky pro tebe tak důležité?“

Kývl směrem k vysokým botám z kozí kůže na mých nohách, zastavil koně a čekal na odpověď.

„Je to jediná památka na matku,“ odpověděl jsem a otřel si krev z horního rtu.

Hasteinův přísný výraz změkl. Mlčky přikývl. V bystrých očích

pod světlou ofinou se zrcadlil můj smutek.

Sám přišel o oba rodiče ve velmi mladém věku.

4

Tábor Seveřanů na rozlehlé planině uprostřed zvlněných vřesovišť tvořilo ležení obklopené kruhovým valem z vlhké vykopané hlíny. Když jsme projížděli bránou, zašpičatělé kůly palisády trčící do okolí se tyčily proti krvavě rudému pruhu večerní oblohy.

Koně zůstali uvázaní kolem koryta s vodou. Dál jsme pokračovali pěšky po haťovém chodníku, zatímco z okolních táborových ohňů stoupal žár vzhůru ke hvězdám. Na velkém okrouhlém prostranství uvnitř kruhového valu se otevřela promyšlená scenérie řádně vyrovnaných šedě žíhaných stanů o výšce dospělého muže. Stany od sebe byly poměrně daleko a rozsáhlá východní část obydlena nebyla. Zdálo se, že tábor byl vytvořen pro víc než pro pět set válečníků, kteří jej právě obývali. Ylva tu byla jedinou ženou. U ohňů se živě slavilo. Za soumraku už o sobě mnozí po pitce nevěděli a leželi na zemi, zatímco další křičeli, hádali se nebo se prali.

Když jsme došli doprostřed ležení na místo, kde první dřevěný chodník protínala další povalová stezka, Ylva s Bellou zmizela. Železný Bjørn a Hastein se rozloučili důvěrným pokývnutím. Můj mladý strážce mě vedl ke stanu, nad jehož vchodem se křížily krky dvou vyřezávaných dřevěných dračích hlav.

Uvnitř se nad žhnoucím svícnem skláněl nějaký muž a vyřezával dřevěnou hůl. Oděv měl ušitý z nejjemnějších žlutých a červených lněných látek a plášť mu spínala zlatá jehlice. Hladké tmavé vlasy sahající do půl zad měl pečlivě spletené a sepnuté sponou posázenou perlami. Na levé paži se skvělo pět nablýskaných stříbrných náramků, zatímco pravé nadloktí zdobil náramek jediný, který však musel vážit stejně jako těch pět dohromady. Šperk byl nádherně zpracován do podoby dvou propletených hadů kmitajících rozeklanými jazyky.

„Zajali jsme jednoho z místních," oznámil Hastein. „Mluví naším

jazykem a má spoustu užitečných informací.“

Muž vstal a otočil se k nám. Mimoděk se mi zatajil dech, protože tak krásného a impozantního člověka jsem ještě nikdy neviděl. Čišela z něj hrdost, tělo měl samý sval a byl o půl hlavy vyšší než my dva s Hasteinem. Černé vousy měl dokonale pěstěné. Přirozenou symetrii pravidelného obličeje podtrhovala jizva, táhnoucí se jako bledý pruh od levého oka přes čelo.

„Železný Bjørn měl snad všechny pobít, ne?“ Černovousý muž zlostně odhodil hůl a nůž zastrčil do pochvy. „Nemůže si jen tak porušovat rozkazy, jak se mu zachce.“

„Sasík mluví naším jazykem,“ odpověděl Hastein. „Když jsme přišli do vesnice, jeho druhové se ho zrovna chystali oběsit, tak jsme jim to překazili.“

„Chtěli ho oběsit?“ Černovous se přestal rozčilovat kvůli Bjørnově nekázni a upřeně se na mě zadíval. „Proč ho chtěli oběsit?“

„Zkoušel jsem se nebožtíků zeptat, ale neodpověděli mi.“

Hastein svou poznámku myslel jako vtip, ale černovous to vzal doslova.

„Jak by nebožtíci asi mohli odpovědět? Jsou přece mrtví. Měl ses raději zeptat jeho. Proč tě chtěli tví přátelé pověsit, Sasíku?“

Oba Seveřané čekali na odpověď. Zaťal jsem zuby a dál mlčel.

„Neříkal jsi, že mluví naší řečí?“ otázal se muž s černým plnovousem.

„O sobě se mu moc vyprávět nechce,“ poznamenal Hastein.

Muž zpracovával informaci. Chvíli mu to trvalo.

„Proč ho měli pověsit?“ zeptal se znovu, jako by předchozí odpověď zapomněl.

„To netuším,“ odpověděl Hastein. „Ale Železný Bjørn myslí, že by nám mohl ukázat cestu.“

„A jak, když je němý?“

„Není němý. Mluví naším jazykem.“

Vousáč opět chvíli dumal.

„Proč ho chtěli Sasové oběsit?“

Hastein zachoval kamennou tvář a znovu vysvětlil, že příčina mého trestu je nejistá. Železný Bjørn to však vyhodnotil tak, že to asi sotva bude mít vliv na mou znalost místních poměrů.

„Zřejmě je to zloděj koní nebo lupič,“ usoudil nakonec vousáč. „A pokud je to tak, nechávat ho na živu není rozumné.“

Začínal jsem chápat, proč vysvětlení mé přítomnosti náčelníkovi

vikinského vojska přenechal Železný Bjørn Hasteinovi. Šedovousý obr neměl chuť obětovat čas nutný k vysvětlování jednoduché zprávy.

„Pokud je to zloděj koní nebo lupič," odpovídal Hastein trpělivě, „může nám pomoct najít koně a církevní stříbro. Opravdu něco vykládal o cennostech v jednom kláštеře, ke kterému by nás mohl dovést."

„A co když je to past?"

„Je to obyčejný vesnický kluk. Jak by dokázal vlákat do pasti pět stovek po zuby ozbrojených bojovníků?"

„Jeho krajané přece museli mít nějaký důvod, proč ho chtěli oběsit."

„To jistě, ale ten důvod zkrátka neznáme."

„Ty tedy nevíš, proč ho měli pověsit?"

Teď už jsem na Hasteina zíral v naprostém úžasu, ale ten si mě nevšímal.

„Ne," přisvědčil, „nevím, proč ho měli pověsit."

Černovousý muž mě dlouze pozoroval zasmušilým pohledem.

„S takovým chlapíkem nebudu nic riskovat. Pověs ho!"

Hasteinovi chvíli trvalo, než zformuloval odpověď, která by nezněla nezdvořile.

„Myslím," začal zvolna, „že z tvého rozhodnutí Bjørn zrovna mít radost nebude…"

„Bjørn se musí naučit, aby dělal to, co se řekne," přerušil ho vousáč. „Měl pobít všechny ve vesnici, a on se zatím vrátí s takovýmhle pobudou. Já jsem jarl a říkám ti, ať toho Sasíka pověsíš!"

O jasném rozkazu mohl Hastein diskutovat jen stěží. Záchrana mého života teď byla na mně.

„Vznešený náčelníku," vmísil jsem se do debaty, „jak by mohl takový ubožák jako já ohrozit tak mocného náčelníka, kterým jsi ty? Než o mé smrti rozhodneš, vyzkoušej alespoň, jestli vám mohu být užitečný."

Vousáč mlčel a nejistě klouzal pohledem ze mě na Hasteina a zpět.

„On mluví naším jazykem."

„Ano, namouvěru," přitakal Hastein.

Černovousý muž ke mně přistoupil a prohlížel si mě ze všech stran, jako bych byl kulhavý kůň, kterého se mu někdo pokouší prodat.

„Víš, kdo jsem, Sasíku?“ zeptal se nakonec.

„Nevím,“ odvětil jsem, „ale vím, že já sám se jmenuji Wulf a jsem synem vědmy. Bude proto jen rozumné, když si se mnou nebudeš zahrávat.“

Moje odpověď pomalu doznívala a z jeho pohledu se nedalo nic vyčíst. Na chvíli jsem měl pocit, že jsem zašel příliš daleko.

Pak ale zaklonil hlavu a nad mou výhrůžkou se hlasitě rozesmál.

„Nebojíš se,“ usmál se a ukázal pravidelnou řadu zubů. „To se mi líbí. Ale Wulf není žádné pořádné jméno – je to zvuk, který vydáváš, když toho moc vypiješ a potřebuješ si vyprázdnit žaludek.“

Očekával, že na jeho urážku nějak zareaguji: vyjedu na něj zostra, nebo stáhnu ocas mezi nohy jako zpráskaný pes? Zvolil jsem střední cestu.

„Kvůli jménu se hádat nemusíme,“ řekl jsem. „A informace, které mohu poskytnout, mou vrozenou smělost bohatě vyrovnají.“

Pohladil si pěstěný černý vous a v očích mu zahrály veselé ohníčky.

„Ty nejsi smělý, ale drzý, a to tě snadno může stát krk. Ale než přijdeš o kejhák, můžeš mi radši povědět, co víš.“

Začal jsem mu vykládat o pokladu mnichů v tajné kryptě pod klášterem svatého Kutberta.

„Tvoje klášterní poklady nás nezajímají,“ přerušil mě a přitom máchl rukou, až stříbrné náramky zacinkaly. „Jsme tu kvůli něčemu jinému.“

„To Hastein říkal taky. Kvůli čemu?“

„To tě nemusí zajímat. Jsi otrok neboli nevolník – nevím, jak tomu vy Sasové teď říkáte –, patříš Železnému Bjørnovi a budeš dělat jen to, co se ti řekne. Dokud se udržíš naživu, budeme ti říkat Rolf, a to asi zas tak moc dní trvat nebude. Já jsem Sigurd Hadí oko.“

To podivné přízvisko mě zarazilo, ale Sigurd se už obrátil k Hasteinovi: „Kde je můj bratr?“

„Železný Bjørn šel k ohni něco popít.“

Sigurd Hadí oko na okamžik znejistěl, ale vzápětí se mu do tváře vrátil drsný výraz.

„Tak to ho teď nebudeme rušit. Ale zítra si s ním vážně promluvím o tom, jestli je patřičné brát do zajetí drzé mladíky, místo abychom je věšeli.“ Opět usedl na stoličku a naznačil nám, ať odejdeme. „Zatím si Rolfa s sebou vezmi do stanu a v noci ho dobře přivaž.“

Hastein s ulehčením přikývl a táhl mě pryč.

„Jestliže jsi bratr Železného Bjørna," utrousil jsem přes rameno, „pak jsi to byl ty, kdo rozkázal povraždit veškeré obyvatelstvo Teurintone."

Sigurd Hadí oko se prudce zvedl a sklonil se až těsně k mému obličeji, takže jsem zpozoroval, že zornička v jeho levém oku se roztekla a zanechala za sebou černou stopu, která na pozadí zelené duhovky vypadá jako had. Sigurd své přízvisko musel získat právě kvůli tomuto zvláštnímu znamení.

„To sis dovolil trochu moc, když chceš, abych ti skládal účty za to, co se stalo s tvojí vesnicí a jejími obyvateli."

„Teurintone není moje vesnice a nikoho z vesničanů jsem neznal."

Za mnou se zasmál Hastein.

„To se mi taky pokoušel namluvit. Ale na tu holku zíral, jako by byl do ní zblázněný už roky."

„Na jakou holku?"

Hastein popsal Bellin oválný obličej, plné rty, půvabnou postavu a velké modré oči, jež září jako hvězdy – i když použil poněkud vulgárnější výrazy.

„Je panna?" otázal se Sigurd Hadí oko.

Znovu jsem se podivil zájmu Seveřanů o Bellinu poctivost. Tentokrát jsem se nezeptal.

„Bjørn pověřil Ylvu, aby to zjistila," odpověděl Hastein. „Ale jestli panna nebude, slíbil mi, že na tu žábu budu moct skočit."

Sigurd Hadí oko odhalil dokonalý chrup, když se chápavě usmál, jako by prohlédl nějaký Hasteinův záměr, který se mladík pokoušel skrýt.

„Jen tu maličkou nech na pokoji. Anglické holky jsou to poslední, co by mě zajímalo. Ale jako náčelník vojska a jarl se na ni kouknu. Beru si ji na starost."

Sigurd Hadí oko dal rozhodným gestem najevo, že rozhovor skončil. Jako by chtěl vyrovnat nepřiměřenou trpělivost, kterou mi podle svého názoru projevil, přidal nakonec ještě výhrůžku: „Zmiz mi z očí, než ti srazím hlavu, Rolfe Troufalče."

5

Hastein ulehl na úzké lůžko z březových kmínků svázaných kusem plátna. Já jsem se spoutanýma rukama i nohama ležel na zemi. Venkovní ohně nás přes silné lněné plátno stanu mírně osvětlovaly. Hluk a výkřiky pomalu utichaly. Tábor se před nocí zvolna zklidňoval.

„Se Sigurdem Hadím okem jsi to sfoukl dobře," pronesl Hastein. „Často se mu musí ledacos vysvětlovat několikrát, ale toho sis určitě všiml."

„Asi ano.".

„Nedals to najevo a to bylo to nejlepší, cos mohl udělat, protože jarl Sigurd si zaslouží respekt. V boji vydá za pět mužů a v odvaze za deset. A pokud to chceš opravdu vědět, tak vypálení tvé vesnice nařídil jeho druhý bratr, Ivar Beznohý."

„A kde je Ivar Beznohý?"

„Ještě sem nedorazil."

„A on je natolik mocný, že ho všichni poslouchají, i když tu není?"

Mlčky přikývl.

„Jestliže se Bjørnovi říká Železný, protože je nezranitelný," pokračoval jsem, „a Sigurdovi se říká Hadí oko kvůli jeho oku, tak Ivar se jmenuje Beznohý, protože nemá nohy?"

Hastein nemusel pro úsměv nikdy chodit daleko. Čišela z něj radost a pohoda a zalíbil jsem se mu. Chtě nechtě jsem si musel přiznat, že on je mi blízký také.

„Ivar Beznohý má všechny údy v pořádku a navíc delší, než je tomu u většiny lidí. Své přízvisko dostal možná kvůli tomu, že z koně sesedá jen málokdy. Je to chlap jako hora, má zrzavé vousy a ledové oči a nikdo se ho neodváží na něco vyptávat. Zato ale vím, proč dostal svou přezdívku jeho nejmladší bratr Halfdan, zvaný Bílý šat: myje se každý den a skoro právě tak často si mění halenu. Když je na výpravě, má s sebou jednoho muže, který mu jen pere prádlo a každý den ho holí."

Pochopil jsem, že když může být podobné chování příčinou přízviska, zřejmě je krajně neobvyklé mezi Seveřany, kteří jsou přesto mnohem čistotnější než moji krajané. Sám Hastein se musel koupat sotva před týdnem.

„Ty máš také nějaké další jméno?" otázal jsem se.

Rozmrzele zavrtěl hlavou.

„Ty sám si neurčuješ, jak se ti bude říkat. Přezdívku ti vymyslí ostatní a ty se o to musíš nějak přičinit. Třeba jako v tvém případě.“

„Já mám nějaké přízvisko?“

„Copak jsi neslyšel, co říkal Sigurd Hadí oko, Rolfe Trouřalče?“

Za Hasteinovým úsměvem jsem vycítil závist. Zřejmě válčil a drancoval po celé roky, aniž by se mu dostalo stejného vyznamenání, jímž jsem já byl poctěn po pár minutách rozhovoru.

„Sigurd a jeho dva bratři se narodili vždycky po třech letech,“ pokračoval Hastein, „protože když byli malí, jejich otec Ragnar často podnikal tažení a několik zim po sobě nebyl doma. Sigurd Hadí oko je prostřední a je mu dvaadvacet. Ivar Beznohý je nejstarší a je mu dvacet pět a nejmladšímu Halfdanovi je osmnáct.“

„A co Železný Bjørn? Toho Sigurd Hadí oko také oslovoval jako bratra.“

„Je to jeho nevlastní bratr. Matka Železného Bjørna nebyla z královské krve. Jinak by vojsku určitě velel on. Ale Ragnar Lodbrok Bjørna zplodil s ženou nižšího původu, takže to není možné. A Železnému Bjørnovi je skoro čtyřicet.“

Věk Železného Bjørna – v případě bojovníka nezvykle vysoký – mi byl lhostejný. Zato jméno Lodbrok bylo to nejzvláštnější přízvisko, jaké jsem kdy slyšel, takže jsem se zeptal, proč čtveřice bratrů takhle svému otci říká.

„Protože nosil takové kalhoty, to je přece jasné – takhle se koženým nohavicím u nás říká. A k nim koženou svrchnici, kterou nikdy nesundával.“ Hastein se posadil. „O Ragnaru Lodbrokovi jsi určitě *musel* slyšet. Je to ten nejslavnější Dán na celém světě.“

„Z tvého světa nic neznám.“

„Myslím, že toho znáš víc, než chceš prozradit.“ Znovu se zasmál. „Ale něco ti o Ragnarovi řeknu, protože původ muže je stejně důležitý jako jeho jméno.“

Zaskočilo mě, že mi Hastein chce něco vyprávět. Ale brzy jsem se měl poučit, že Seveřané jsou zanícení skaldi a mají v zásobě spoustu příběhů, které ochotně vyprávějí každému, kdo projeví zájem.

„Ragnar Lodbrok se narodil jako syn jedné z mnoha konkubín krála Hringa,“ začal Hastein. „Hring byl přímým potomkem Ódina a Ragnar byl poctěn dvojnásobně, když král své otcovství uznal a před celým dvorem si ho posadil na klín. Potěšilo to i Ragnarovu matku, která nikoliv bez důvodu měla o svém synovi vysoké mínění

a nepropásla žádnou příležitost, aby velebila jeho odvahu a smělost. Jenže těch, kdo tvrdili, že jsou spřízněni se samotným Ódinem, bylo mnoho, a Ragnara poháněl neklid a spalovala ho touha, aby si slávu získal jiným způsobem.“

Hastein promlouval hlubším hlasem pomalu a rytmicky jako mnichové, když čtou nahlas ze svatých textů při slavnostní mši – nebo možná spíš jako když opakují naučenou modlitbu, protože Hastein žádný rukopis neměl a všechno vyprávěl zpaměti. Věty byly náhle plynulé, bohatší a poněkud starodávné, jako by byly po celá desetiletí vyprávěny znovu a znovu, nově utvářeny a přetvářeny a přizpůsobovány obrazu, který měl ten který vypravěč o hlavní postavě.

Jednou v létě, když král Hring vytáhl na vikinskou výpravu se svými válečníky, Ragnar se na královském dvoře nudil s otroky a ostatními dětmi, protože král se domníval, že Ragnar je ještě příliš mladý a nerozumný na to, aby ho vzal s sebou. Ragnar ovšem dostal příležitost vydobýt si pověst, když do hradu dorazila mladá žena jménem Ladgerd a vyprávěla, že dvůr předků Ragnarovy matky, jenž byl vzdálen pouze den cesty, přepadli lupiči. Zabili všechny muže včetně Ragnarova dědečka a strýce a teď se obveselovali znásilňováním žen. Ragnarovu matku tato zpráva zarmoutila, ale Ragnarovi to bylo jedno, protože vyrostl na královském dvoře, s dědečkem se setkával pouze jednou ročně při oslavách zimního slunovratu a o strýce se nikdy nezajímal. Ladgerd dál vyprávěla, že se jí podařilo uprchnout, když nájezdníci spali, a že se vydala sama ke královskému dvoru pro pomoc. Teď ale vidí, že sem šla zbytečně, protože než se král vrátí domů, lupiči už dávnou odtáhnou pryč.

„Ragnar vyskočil a zvolal, že bandité nesmějí vyváznout bez trestu. Matka mu dala za pravdu, že by byla velká škoda, kdyby rodina přišla o veškerý majetek – zvlášť když je teď Ragnar jediným dědicem. Přesto ho však nabádala k opatrnosti. Ragnar ale na nic nedbal, shromáždil nejsilnější otroky z královského dvora a okamžitě vytáhl pomstít bezpráví. Stihli dorazit na místo ještě před tím, než lupiči zmizeli. Ragnar je hned vyzval k boji a nepřemýšlel o tom, že otroci a pacholci z královského dvora se jen těžko mohou měřit s ostřílenými bojovníky. Sám se musel bránit deseti protivníkům a brzy se dostal do úzkých, ačkoliv byl už ve čtrnácti zdatný chlapík a obratně se oháněl sekerou. Mezitím mu přišla na pomoc Ladgerd, jež svůj meč ovládala tak dovedně, že se do ní Ragnar okamžitě zamiloval a nazval ji tou nejkrásnější

štítonoškou, jakou kdy viděl.“

„Štítonoškou?“ přerušil jsem ho. „Jako je Ylva?“

Hastein na okamžik zaváhal, ale pak mu tvář rozjasnil ironický úsměv.

„Přesně jako Ylva. Až na to, že o Ylvě nikdy nikdo netvrdil, že je krásná. Chceš si to doposlechnout?“

Přikývl jsem a protáhl jsem se, aby mi utažená pouta pokud možno co nejméně vadila.

„Po vítězství se Ragnar začal točit kolem Ladgerd. Jeho lichotky jí nebyly lhostejné, protože i když byl prudký a vznětlivý, přece jen to byl šikovný chlapík. Jenže Ladgerd pocházela z neznámého a nevýznamného rodu a Ragnarova matka neměla chuť dát svého jediného syna ženě bez původu. Před Ladgerdinu ložnici proto postavila na stráž psa a medvěda, jenže Ragnar se ozbrojil dvěma mohutnými sekerami a vydal se oběma šelmám vstříc. Jak se blížil ke dveřím, obě zvířata vyskočila a vycenila zuby. Ragnar se ale nenechal zastrašit a směle se s nimi pustil do boje. Ačkoliv se mu medvěd sápal po hrdle, Ragnarovi se podařilo vrazit mu mezi čelisti násadu sekery, načež se obrátil k psovi. Ten už sevřel svou krvežíznivou tlamu kolem Ragnarovy nohy. Ragnar psovi zasadil několik ran do zátylku, až mu oddělil hlavu od těla a ačkoliv mu psí hlava zůstala zakousnutá do nohy, obrátil se Ragnar znovu proti medvědovi. Ten se vztyčil na zadní. Aniž by se Ragnar staral o obtížný přívěsek na své noze, rozřízl nožem medvědovi břicho, až se vyvalila střeva a medvěd s žalostným skučením dodýchal. Tímto způsobem Ragnar pronikl do Ladgerdiny ložnice a proti přání své matky ji pomiloval.“

Nechal jsem se očarovat kouzlem vyprávění jako kočka, kterou jemná ruka hladí po srsti před teplým ohništěm. Ragnarova mladistvá odvaha, krev, drama a zajímavý detail s useknutou psí hlavou mě fascinovaly. Jen nerad jsem se smiřoval s tím, že příběh už skončil.

„A co se stalo pak?“

„Ladgerd otěhotněla ještě před tím, než se král vrátil domů z tažení. Ladgerd a Ragnarovi se narodily celkem tři děti; dvě dcery a syn. A tím synem je Železný Bjørn.“

Příběh mě strhl ještě víc, když jsem si uvědomil propojení se skutečností, a chvíli mi trvalo, než jsem se dokázal vrátit z onoho světa překypujícího chrabrostí a udatností. Hastein ležel na posteli a z mého zasněného pohledu měl radost.

„Jsi dobrý vypravěč,“ pochválil jsem ho.

„Myslím, že se vyrovnám Bragemu Boddasønovi. On je skvělý skald a dokáže vyprávět tak, že zapomeneš na všechno kolem. Jednoho dne budu lepší než on. Co ti to visí na krku?“

Změna tématu mě zaskočila. Překvapeně jsem sledoval jeho ukazovák. Kožený řemínek, který jsem nosil na krku, mi vyklouzl zpod límce rozedrané košile, takže z ní vykoukl přívěsek.

„Vypadá to jako stéblo rákosu.“ Ukázal mi svůj vlastní šperk – na krku nosil malé stříbrné kladívko. „To je Tórovo kladivo. Podobné kladivo nosí všichni prostí bojovníci. Pouze jarlové a vojevůdci přísahají Ódinovi. Ale proč nosíš stéblo rákosu? Vy Sasové nosíváte křížek, ne? Ten rákos máš kvůli tomu, že jsi synem vědmy?“

Když tu větu vyslovoval, automaticky sevřel ruku kolem kladiva, jako by ho ten malý talisman dokázal ochránit proti čarodějnickému umění. Usmál jsem se – nikoliv jeho pověrčivosti, ale jasnému úmyslu, jenž z otázky čišel: doufal, že vzájemná důvěrnost mezi námi dvěma, již navodil vyprávěním o Ragnaru Lodbrokovi, mě přiměje, abych mu svěřil svůj vlastní příběh.

„A nechtěli tě tvoji krajané oběsit zrovna kvůli tomuhle?“ pokračoval Hastein ve snaze dovést do konce to, co si usmyslel. „Slyšel jsem, že křesťané čaroděje zabíjejí pro nic za nic. To kvůli tomu máš ty popáleniny?“

Rozhodl jsem se své tajemství si ponechat.

„Myslím, že by tě můj příběh ani trochu nezajímal.“

Hastein rozpoznal svá vlastní dřívější slova. Usmál se a vytáhl meč, který ležel u stanového plátna za postelí.

„Dokud o tobě vím jen to, že jsi mazaný a vážíš si svobody, nemám žádný důvod ti věřit. A pokud nemám žádný důvod ti věřit, musíš zůstat spoutaný tak dlouho, dokud se nám Železný Bjørn neujistí, že neutečeš.“

Přiložil špičku meče k provazu, který se mi během dne zařezával do zápěstí, až jsem měl paže celé rudé a modré. Volba byla na mně. Hastein klidně vyčkával, jak si vyberu.

„Nemáš žádný důvod mi věřit,“ prohlásil jsem a také jsem si to i myslel.

Hastein se mi na chvíli zadíval do očí a pak zasunul meč zpátky do pochvy.

„Tak si ty svoje tajnosti nech, Rolfe Troufalče.“

6

Strategické porady Seveřanů se odehrávaly pod širým nebem kolem nízké, čtyřhranné bedny naplněné pískem. Na písčitý povrch jsem vrbovým proutkem kreslil mapu a plánky northumbrijské geografie. Poslouchat to mohli všichni obyvatelé tábora, ale většina rychle ztratila zájem. U pískoviště zůstal pouze Sigurd Hadí oko a Železný Bjørn, jenž se s výrazem povýšené lhostejnosti drbal v šedých vousech. Hastein seděl na okraji bedny. Okolo kroužila štítonoška Ylva.

„Zopakuj to ještě jednou."

Sigurd Hadí oko ke mně obrátil tvář s černými vousy a bledou jizvou na čele. Zelené oči s jednou rozpitou zornicí mě upřeně pozorovaly a zračilo se v nich úsilí mé vysvětlení pochopit.

„Tady je Northumbrie," zaěal jsem znovu. „Vesnice Teurintone leží tady, dobrých dvacet mil na jihovýchod. My jsme o něco dál na severu, na okraji velkého vřesoviště."

„A Svatokutbertský klášter?" otázala se Ylva. Navzdory polednímu horku na sobě měla tuhou koženou halenu, zatímco muži byli vysvlečení do půl těla. Sluníčko barvilo jejich bledá záda do červena.

„Klášter leží v Crece, což je na půli cesty mezi námi a Eoforwicem," odpověděl jsem. „Je to přibližně patnáct mil směrem na jih."

„To nás nezajímá," přerušil mě Železný Bjørn, naklonil se přes své mohutné břicho a jediným máchnutím smazal kříž, který jsem nakreslil. Bledě šedýma očima významně pohlédl na Ylvin drsný obličej.

„Eoforwic je tedy odtud třicet mil?" otázal se Sigurd Hadí oko.

„Kolikrát to mám opakovat?"

Tón mého hlasu možná nezabarvila pouze frustrace plynoucí z pomalého chápání černovousého jarla, ale zřejmě i z obavy o mou výsadní pozici. Hněv vzplanuvší v jeho zelených očích ji ještě zhoršil.

„Budeš to opakovat tolikrát, kolikrát budeme chtít," zasáhl do hovoru Železný Bjørn, dříve než jeho mladší nevlastní bratr stihl udělat něco nepředloženého. „Podle tvého výkladu byl Eoforwic odtud nejdřív čtyřicet mil, ale nakreslil jsi ho blíž k pobřeží. Pak byl podle tebe daleko na severu. Teď je najednou tady dole, kde

předtím stál klášter svatého Kutberta. Koukej se pořádně rozmyslet, Rolfe Troufalče.“

Sigurd Hadí oko s úlevou přikývl. Byl rád, že i jeho starší nevlastní bratr měl s mým výkladem potíže. Za dva týdny, jež uběhly od mého zajetí, jsem poznal Železného Bjørna jako zdatného a rozumného velitele, jehož lhostejný výraz ukrýval bystrou inteligenci. Sigurd Hadí oko sice udílel rozkazy, ale břichatý šedovousý obr svého mladšího bratra předstihl jak v chápavosti, tak v prohnanosti.

„My Sasové nejsme na mapy moc zvyklí,“ vysvětloval jsem s nuceným klidem. „Na spoustě cest, které jsem podnikl, jsem se orientoval pomocí značek v krajině. Vzdálenosti určuji dobou, za jakou se do cíle dostanu. Do Eoforwicu jsou to odsud směrem na jih dva dny chůze a to přibližně odpovídá třiceti mílím.“

„Třicet mil pěšky za dva dny,“ zopakoval Sigurd Hadí oko. „To zní celkem rozumně, to by asi šlo.“

Železný Bjørn zamručel a stvrdil tak jeho názor. Mně samotnému toto vysvětlení také znělo rozumně – stejně jako před mnoha lety, když jsem je slyšel z úst bratra Jarvise.

„Jestliže je to do kláštera pouze patnáct mil,“ vmísila se do hovoru Ylva, „tak na koni se cesta tam a zpět zvládne za jediný den.“

„To je možné, jenže my tam nechceme, Ylvo.“

Štítonoška a Železný Bjørn se měřili hněvivými pohledy. Sigurd Hadí oko se probíral hustými černými vousy, až mu chrastily stříbrné náramky na předloktí.

„Když se přesouvá vojsko pěšáků,“ pronesl pomalu, jako by při řeči teprve o všem uvažoval, „trvalo by asi tři dny, než by sem z Eoforwicu došli.“

„To jistě, jenže takové vojsko musíš nejdřív shromáždit,“ zamručel Železný Bjørn. „Musíš ho vyzbrojit a potom taky prozkoumat terén. Zdatný vojevůdce se také postará o to, aby pár dní tajně pozoroval ležení a zhodnotil tak naše síly. Dej Sasíkům týden, pak uvidíš.“

Formální vůdce vojska zvažoval tato neformální slova, načež dospěl k závěru.

„Dáme Sasům ještě sedm dní. Strč toho otroka zpátky do klece.“

Hastein mě popadl a vedl k nejnovější táborové stavbě – uprostřed stanového městečka postavili z bytelných prken boudu bez oken. Dveře se zavíraly na petlici. Uvnitř byla podlaha

z udusané hlíny o velikosti tři krát tři kroky. Tady jsem trávil většinu dne a ven mě pouštěli pouze kvůli opakujícímu se rituálu u bedny s pískem.

„Vy čekáte na northumbrijského krále?“ zeptal jsem se Hasteina, když mi otevřel nízké dveře.

„Do toho ti nic není, Rolfe Troufalče.“

O jeho důvěru jsem svým zdráhavým mlčením přišel už prvního večera ve stanu. Od té doby jsem se marně snažil znovu si ho získat.

„Sasové nemají žádné stálé vojsko,“ pokračoval jsem. „Královu osobní jednotku tvoří pouze stovka mužů. Jestliže bude král chtít svolat větší vojsko, musí prostřednictvím leníků poslat zprávu ealdormanům a ti zase požádají rychtáře, aby mezi rolníky vybrali nejlepší bojovníky. Proč nezaútočíte dřív?“

Hastein potřásl hlavou a odhrnul si z jasných očí dlouhou světlou ofinu.

„Tak s touhle otázkou si budeš lámat hlavu tak dlouho, dokud ti na ni neodpovědí budoucí události.“

Víc jsem z něj nedostal. Zkusil jsem jinou taktiku.

„Vyprávěj mi, jak Ragnar Lodbrok přišel ke svému přízvisku.“ Hastein ještě nebyl natolik otrlý, aby neměl žádné svědomí. Z mých očí vyčetl osamělost a probudil se v něm soucit. Kromě toho uvítal příležitost procvičit si své vypravěčské nadání. Strčil mě do vězení, sám se usadil venku a promlouval ke mně přes dveře, které ponechal nedovřené.

„To bylo tak,“ začal stejně hlubokým hlasem, jakým mluvil při prvním vyprávění, „švédský král Herrod kdysi dávno věnoval své dceři Thoře dvě dračí mláďata, která s sebou přivézt jeden kupec z daleké jižní pustiny. Thora se dráčkům věnovala, pečovala o ně a ti zatím vyrostli tak, že každý den spořádali celého vola a svým řáděním sužovali celou krajinu. Jenže zatrhnout jim to nebylo nijak snadné, protože draci měli tělo pokryté pancířem z mnoha drobných a tvrdých šupin a ani nejostřejší zbraně si s nimi neporadily. Král Herrod tedy slíbil, že dá svou dceru tomu, kdo dokáže ty strašné bestie zahubit. Ragnar se o tom dověděl od poutníků, kteří cestovali různými zeměmi, a moc dlouho se nerozmýšlel. Na radu své matky si pořídil koženou svrchnici a nohavice, jež by ho podle matčina názoru měly ochránit proti dračímu kousnutí. Řekla mu, že když si kalhoty namočí do pryskyřice a oválí je v písku a štěrku, ztvrdnou a nic přes ně nepronikne, ale přitom zůstanou ohebné.“

„A to nemohl jednoduše použít brnění?“ přerušil jsem jej.

Hastein mi svým normálním hlasem vysvětlil, že brnění začali Seveřané používat teprve od dob, co plundrují říše Franků císaře Karla, kde vojáci tuto výzbroj nosili, ale že Ragnarův příběh pochází ze starší doby.

„Na draky byl příšerný pohled,“ pokračoval, „byli šedozelení a každý byl velký jako tři chlapi dohromady. Vpředu měli dlouhý zobák se stovkou zubů a jejich čtyři nohy byly tak krátké, že při své kolébavé chůzi táhli břicho po zemi. Ragnar se energicky pustil do obou zároveň a draci se ho pokoušeli rozdrtit pohyby svých těl a roztrhat svými strašnými zuby. Všichni, kdo byli poblíž, prchali zděšeně od bojiště, kde vládl obrovský hluk a lomoz. Ale Ragnara dobře chránil jeho kožený oděv – přesně tak, jak matka předpokládala. Vrazil kopí do ploché hlavy prvního draka a poté z boku druhého draka vyřízl mečem jeho srdce. Jakmile obě nestvůry klesly mrtvé k zemi, švédský král chválil Ragnara za velkou odvahu a podle slibu mu dal svou dceru za ženu. Ale kromě toho mu přidal i přízvisko Lodbrok za to, že byl tak vynalézavý a ze svých kožených kalhot vyrobil pomocí pryskyřice a kamení pancíř.“

„A co Ladgerd?“ otázal jsem se.

Hastein přimhouřil oči a zadíval se do šera chatrče.

„Co by s ní mělo být?“

„Copak Ragnar nebyl nejdřív ženatý s Ladgerd? Vy Seveřané můžete mít víc žen?“

Rozpačitě se podrbal na vystříhaném zátylku, protože ho nikdy dřív nenapadlo, že by ty dva příběhy měly něco společného.

„Máš pravdu,“ připustil. „Konkubín můžeš mít, kolik chceš, ale ženu jen jednu. Než se Ragnar oženil s Thorou, zřejmě se s Ladgerd rozvedli.“

V mém světě byl rozvod stejně nemyslitelný jako mnohoženství. Škvírou v nízkých dveřích jsem na Hasteinův profil ozářený ostrým měsíčním světlem zíral s otevřenou pusou.

„Každopádně vím,“ pokračoval, „že Ladgerd si později vzala jednoho norského jarla, protože když bez potomků zemřel, převzala jeho panství.“

Jak jsem postupně pochopil, jarl byl zhruba něco jako saský ealdorman – tedy postavení, které nemohla zastávat žádná žena, a to ani před smrtí svého manžela, ani po ní. Hastein se mým pochybám pousmál.

„Když je jarl na válečné výpravě, všechny klíče od dvora

spravuje jeho žena. Proč by to tak nemohlo zůstat i po jeho smrti, pokud to manželka zvládne? Ale jestli se ti to nezdá, můžeš se zeptat Ylvy. Ladgerd je její babička.“

Propojení příběhu se současností mě znovu zaskočilo. Severané očividně žili na pomezí mezi mýty a skutečností.

„Jestliže Ladgerdin norský manžel zemřel bez potomků,“ podotkl jsem, „tak Ylvina matka musí být jednou ze sester Železného Bjørna.“

„Tebe člověk hned tak neošálí, Rolfe Troufalče. A hodně si pamatuješ.“

Hastein začal boudu zavírat. Strčil jsem mezi dveře nohu.

„Byla ta mladá žena z vesnice panna?“

Hastein svraštil světlé obočí a rukou si prohrábl ofinu.

„Zřejmě ano.“ Zlostně pokrčil rameny. „Sigurd mi každopádně zakázal, abych ji přefiknul.“

„Ona tedy stále žije?“

„Těší se nejlepšímu zdraví. Ale Ylva ji hlídá jako medvědice.“

„A co se s ní má stát?“

Hasteinův obličej se náhle zbarvil do ruda, ale nebylo to vzteky. Marně jsem přemýšlel o důvodu.

„To, to se tě netýká,“ zamumlal, přibouchl dveře a zastrčil petlici.

Zůstal jsem v boudě páchnoucí mými vlastními výkaly a přemítal jsem o tom, co mi Hastein vyprávěl i co mi zamlčel. Do myšlenek mi pronikal hluk z tábora, jehož život jsem zkoumal dírou po suku ve dveřích.

Severané trávili dopolední hodiny trénováním boje na otevřeném prostranství ve východní části ležení. Výcvik doprovázel hlasitý řev bojovníků a kovové zvuky nárazů čepelí a seker. Odpoledne bývala věnována míčovým hrám a zápasení. Při západu slunce se vyvalily a narazily sudy s pivem a večer se konaly pitky. Vousatí muži prováděli vše s vervou a zápalem, což se ostře odlišovalo od zaběhlých pravidelných činností udřených rolníků z vesnice, a ještě víc od předstírané zbožnosti mnichů. Severané byli silní, nezávislí samorosti, kteří žili i slavili s divokostí, jež mě současně děsila i fascinovala. Zároveň bylo zřejmé, že každý z nich věděl, kde má své místo, a že úzkostlivě dbali na osobní čest. Jarlové a velmoži kráčeli po haťových chodnících a nikomu neuhnuli, zatímco plebs uvolňoval průchod svalnatému chasníkovi, který zase uhnul z cesty ozbrojenému válečníkovi. Postupně mi na

mysli vytanulo přání, které jsem si uvědomoval jen zpola: být jako oni.

Myšlenky se mi toulaly dál a jako vždy skončily u jediné přeživší z Teurintone. Krásná, půvabná Bella byla o pár let starší než já a nebyl jsem jediný, kdo ji tajně zbožňoval. Všechny hlavy se po ní otáčely, když vzpřímeně procházela vesnicí a v každé ruce nesla plné vědro vody do kovárny svého otce. Byla příkladem toho, že fyzická krása může člověku na tomto světě hodně pomoci, protože byla zasnoubená s ealdormanovým synem – na takovou partii by si kovářova dcera jinak těžko mohla byť jen pomyslet.

Vzpomněl jsem si, jak jsem ji poprvé a jedinkrát spatřil nahou. Stalo se to sotva před měsícem, ale měl jsem pocit, že od toho okamžiku uběhl celý život. Stál jsem u zdi kovárny z vrbového proutí a zíral jsem dovnitř škvírou v hliněné omítce. Z teplé koupele stoupala pára a drsné ruce dívčiny tety přejížděly houbou po křehké páteři neteře, jež se ostře rýsovala pod bledou pokožkou. Projelo mnou horko, když se Bella zvedla z lázně, aby se otřela. Tmavé vlasy se jí lepily na rovná záda a dosahovaly téměř až k malému pevnému zadečku. Jemné prsty půvabně kroužily kolem čnějících prsou. Při utírání lněným ručníkem ruce postupovaly níž přes ploché bříško, tmavé chmýří klína a v klidu spočinuly na pevných stehnech.

Ve tmě jsem slyšel svůj těžký dech.

Kdesi v hloubi duše jsem věděl, že to, co dělám, je hřích – a to ve více než jen jednom smyslu. Jenže ruku jsem z tvrdé boule ve svém klíně dát pryč nedokázal. Viděl jsem před sebou obraz nahého dívčího těla, krev mi bušila ve spáncích a tepala v mém údu. Rozvázal jsem si šňůru kolem pasu, abych se lépe dostal tam, kam jsem potřeboval, ale vtom jsem sebou trhl, protože jsem uslyšel kovový zvuk. Někdo odstrčil petlici na dveřích boudy. V nízkém dveřním otvoru se proti hvězdnatému nebi rýsovala ramenatá postava sedící na bobku. Poznal jsem Ylvu dřív, než její jasný hlas prořízl temnotu.

„Pojď za mnou, Sasíku," vyzvala mě, „pokud si chceš získat svobodu."

7

Plížili jsme se s Ylvou za posledními řadami stanů, až jsme si byli jisti, že dokážeme překonat val, aniž by nás někdo zpozoroval, slézt na druhou stranu a přikrčení přeběhnout přes vřesoviště. Když jsme popoběhli o kus dál, strhla mě za jeden keř, chytila mě za halenu a přiložila mi dýku k hrdlu. Už dávno mi bylo jasné, o co jí jde.

„Ukážu ti cestu ke klášteru svatého Kutberta," prohlásil jsem, „a na oplátku od tebe chci jen dvě věci. Za prvé mi musíš slíbit, že mnichy nezabiješ."

Měla pro mě připravenou výhrůžku, ale slova jí uvízla v hrdle.

„Mám nechat mnichy naživu?" vybuchla. „A proč?"

„Můžeš je klidně ztlouct," pokračoval jsem, „ale nikdo z nich nesmí zemřít. A jednoho z nich se nesmíš ani dotknout."

„Ten mnich je tvůj přítel?"

Bratr Jarvis nebyl mnich, ale fráter. Rovnou jsem zavrhl, že bych jí vysvětlil, jaký je mezi tím rozdíl, a i když přátelství byl příliš mírný výraz pro to, co jsem vůči Jarvisovi pociťoval, přikývl jsem. Ve tmě se ozvalo její zavrčení.

„Jdeme. Tohle povíš mé gardě."

„Gardě?" zopakoval jsem po ní.

Ve tmě se jí zableskly nepravidelné zuby, jak se usmála nad mou nevědomostí.

„Garda je osobní stráž jarla – muži, které můžeš kolem sebe kdykoliv sešikovat a které u sebe zásobuješ zbraněmi, jídlem a pitím."

„Sešikovat?"

Pohrdavě si odfrkla.

„Přestaň pokoušet mou trpělivost, Sasíku. Jakou máš druhou podmínku?"

„Pomůžeš mi zachránit tu venkovanku, kterou ti dal Železný Bjørn na starost."

Představoval jsem si, že pro štítonošku bude můj druhý požadavek mnohem méně přijatelný než ten první, ale k mému překvapení s ním bez mrknutí oka souhlasila. Zvedla mě na nohy a postrčila mě dál směrem k tmavě modrým stínům na okraji lesa, kde se skrývali koně a muži v bojové výzbroji.

„To jsou všichni chlapi, které máš s sebou?" otázal jsem se bezděky při pohledu na malou skupinku.

„A co sis představoval?“

„To nevím, ale asi že jich bude víc než tucet.“

Do hlubokých očí se jí vkradl hněv. Nebyl však namířen proti mně.

„Pod svým velením mám sto dvacet chrabrých Seveřanů. Jenže než jsme vytáhli na tuhle výpravu, složili jsme přísahu, která mi brání použít dnes v noci někoho jiného než mou osobní gardu.“ Rychle jsem si spočítal, že Ylvino vojsko musí představovat víc než pětinu celkové vojenské síly vikingů. Na okamžik jsem se nezmohl na slovo – tak ohromná vojenská síla v rukou jedné ženy. Byl jsem však dost chytrý na to, abych to nekomentoval, a místo toho jsem gardistům řekl, že mnichům nesmějí ublížit.

Prohlásili, že pokud získají slíbenou kořist, pak v tomto bodu budou schopni se překonat.

Tma byla černočerná jako vylouhovaná kůže. Pažemi jsem se držel Ylvy kolem pasu a ze všech sil jsem se snažil, abych z koně nespadl. Byla to vysokonohá potvora a po pádu z jejího hřbetu by člověk asi byl polomrtvý. Za mnou mlčky jela skupina jezdců. Měli na sobě kožený oděv a kroužkovou zbroj a ozbrojeni byli kopími, sekerami a kyji.

„Znáš jen ten klášter a vesnici, že je to tak?“ utrousila Ylva přes rameno. „V Eoforwicu jsi v životě nebyl. Ani nevíš, kde to město leží. Mám pravdu?“

Začal jsem něco vysvětlovat, ale přerušila mě.

„Tvoje lži mě nezajímají. Pro mě je důležitá jen cesta ke klášteru. Pokud ji neznáš, zemřeš.“

„Tak to se nemusím ničeho bát.“

Z té ramenaté ženy čišelo cosi výhružného a zároveň uklidňujícího. Chovala se stroze a příkře, ale navzdory tomu z ní stejně jako z Železného Bjørna, Sigurda i Hasteina vyzařovala přirozená důstojnost. Stejně jako oni věděla, že je svým vlastním pánem a nemusí se nikomu z ničeho zodpovídat – králi ani bohům. Zatoužil jsem, abych dokázal být stejně sebejistý, a proto jsem znovu prolomil mlčení,

„Je Ladgerd opravdu tvoje babička?“

Ylva se v sedle napůl otočila.

„Kde jsi o ní slyšel?“

Pověděl jsem jí o Hasteinově vyprávění o Ragnaru Lodbrokovi, o boji proti dvěma drakům, o manželství s dcerou švédského krále

a o svém podivu nad tím, jak se Ragnar mohl oženit, když už byl ženatý s Ladgerd.

Ylva se krátce zasmála, což znělo spíš jako odfrknutí.

„Příběhy, které všichni všude o Ragnaru Lodbrokovi vykládají, toho mají se skutečností společného jen málo.“

„A co je tedy skutečnost?“

Ylva si velmi přála uvést na pravou míru veškeré nejasnosti a nedorozumění o její babičce a Ragnarovi, které vznikly kvůli nepřesnostem v ústním podání trvajícím po desetiletí. Proto pokračovala, i když jsem byl příliš nicotný a bezvýznamný, aby to cokoliv změnilo.

„Tak za prvé se skaldi zapomínají zmínit o tom, že velký Ragnar Lodbrok slíbil lupičům život za to, když odtáhnou dobrovolně. Služebnou čeládku z královského dvora to rozzuřilo. Ale pro Ragnara bylo důležitější zachovat dědictví neporušené než se mstít. Právě se chystal smlouvu opatřit pečetí, když se Ladgerd a králové sloužící na lotry vrhli, rozsekali je na kusy, zaživa jim za velkého nářku vypíchali oči a střeva a pyje jim nabodli na kůly.“

Po vyslechnutí druhé, surové verze Ladgerdina hrdinství jsem už ani necekl. Ylva pokračovala ve vyprávění suchým, tlumeným hlasem, jako by četla nějakou básničku.

„A za druhé – Ragnar se *nezamiloval*.“ Ylva se ušklíbla, jako by to slovo byla nějaká urážka. „Popadl ho chtíč. Lupiči zabili Ladgerdiny rodiče. Zůstala na světě sama. Copak mohla na dvoření svého nového jarla říct něco jiného než ano?“

„A co ten pes a medvěd, co stáli na stráži před její ložnicí?“ Prstem si zacpala jednu nosní dírku a ve tmě vysmrkla pořádnou nudli, čímž dala najevo své opovržení.

„Posledního medvěda v Jutsku zabili už před několika staletími. A jen tak mimochodem – ty tomu věříš, že by medvěd a pes vedle sebe klidně drželi hlídku? A za třetí: už jsi někdy potkal draka?“

Musel jsem přiznat, že draci opravdu součástí northumbrijské zvířeny nejsou.

„Totéž platí i pro naše kraje. Takže můžeš hádat, jestli draci krále Herroda byli skuteční, nebo šlo jen o výplod Ragnarovy fantazie. A jeho obrazotvornost byla ještě barvitější, když si něco vypil. Teď k posledku býval střízlivý jen málokdy.“

Potřeboval jsem trochu času, abych ta slova strávil. Když jsem byl opět schopen promluvit, z mého hrdla se vydral jen chraplavý šepot.

„Myslel jsem si, že Ragnar Lodbrok je jeden z vašich největších hrdinů.“

„Hastein se s Ragnarem nikdy nesetkal, takže v tomhle ohledu může jen těžko něco hodnotit. Když mu zemřeli rodiče, ujal se ho Železný Bjørn a od Ragnara ho držel hodně daleko. Bjørnovi kupodivu na tom nevycválaném klackovi Hasteinovi záleží tak, jako by to byl jeho vlastní syn.“

Vztah chráněnce a ochránce mezi mladíkem a šedovousým obrem zčásti jejich vzájemné chování vysvětloval, ale přinesl i novou otázku.

„Proč Železný Bjørn držel Hasteina dál od svého vlastního otce?“

„To ti jednoho dne řekne sám, pokud se ti podaří přimět ho, aby o tom promluvil.“ Ylva se významně odmlčela, aby podtrhla následující pointu. „Ragnar Lodbrok znamenal pro leckoho leccos. Pro mě byl něco jako nafouknutá prasečí měchuřina naplněná teplým vzduchem.“

Ještě chvíli jsme mlčky jeli dál, než jsem si uvědomil zjevný fakt.

„Ty jsi vlastně sestřenka všech čtyř Lodbrokových synů. Proto tedy ve svém táboře akceptují ženu.“

Ylva zastavila koně tak prudce, až jsem si narazil čelo o kroužkový pancíř na jejích zádech. Než jsem se vzpamatoval, popadla mě rukou v kožené rukavici za vlasy. Přetáhla si mě zezadu před sebe, až jsem se ocitl napříč přes koňský hřbet. Sklonila se ke mně a pohlédla mi do očí pohledem sršícím hněvem.

„Akceptují mě, protože jsem lepší bojovnice než většina mužů. Moje jednotka je silná a početná a Lodbrokovi synové mou podporu potřebují.“

Odhodila mě od sebe a na zem jsem dopadl s těžkým žuchnutím. Zmateně jsem pohlédl vzhůru a čekal jsem, kdy ke mně přiletí sekera a rozetne mi čelo. Místo toho Ylva napřáhla ruku a znovu mě posadila za sebe na koně. Dál jsme v jízdě pokračovali mlčky.

„A za čtvrté,“ spustila konečně, „Ladgerd a Ragnar Lodbrok se nerozvedli. Oni se totiž nikdy nevzali. Ragnar odkládal svatbu s mou babičkou po celé čtyři roky. Výmluv měl víc než dost. Nejdřív musel jarlovo panství znovu postavit na nohy. Pak vyrazil na výpravu. Poté musel navštívit krále Hringa. Jeho zájem o Ladgerd klesal, a ačkoli spolu měli tři děti, nic to pro něj neznamenalo, když dostal šanci získat dceru švédského krále.“

Ylva zastavila koně. Dojeli jsme na okraj lesa, odkud se do dálky

táhla pole ztrácející se v noční temnotě. Obklopovalo nás hluboké ticho, které jen občas narušilo šumění větru ve větvích.

„Odjela jsem s Lodbrokovými syny do Anglie," pokračovala Ylva, „abych se přesvědčila, že Ragnar je opravdu mrtvý. Ale i kvůli tomuhle."

Pohlédl jsem směrem, kam namířila ukazováček. Na kopci nad námi se proti hvězdám tyčily různorodé siluety klášterních budov. Nikde nebylo vidět žádné světlo.

„Ragnar Lodbrok zemřel tady v Northumbrii?" otázal jsem se.

„Jeho synové to tvrdí. Pokud lžou, budu se muset ještě postarat i o tohle."

8

Palisáda kláštera vybudovaná z odkorněných kmenů kolem kopce do výšky asi dvou sáhů vypadala jako koruna kolem hlavy krále. Ylva se o tuto zdánlivě nepřekonatelnou bariéru opřela zády, jako by chtěla otestovat její odolnost.

„V cele u fortny spí bratr Waltheof," zašeptal jsem. „Musíme dát pozor, abychom ho nevzbudili."

„To on je pro tebe tak důležitý, že se ho nesmíme dotknout?"

Usmál jsem se a zavrtěl hlavou. Toho plešatého neřáda Waltheofa může Ylva pro mě za mě ztlouct a zmlátit, jak jí bude libo. Ukázal jsem na malou, otevřenou věžičku nad bránou, kde byl vidět zvon zavěšený na stropních trámech.

„Provaz od zvonu prochází přes Waltheofovu celu. Pokud nás uslyší, zamkne se tam a rozhoupe zvon, který se rozléhá velmi daleko – když vane severní vítr, tak až do Eoforwicu."

„Je neuvěřitelné, jak dokonale jsi se vším obeznámený."

Stoupl jsem do jejích propletených rukou. Narovnala se a zvedla mě do výšky na natažených pažích, takže jsem dokázal vršek palisády přelézt. Sešel jsem po úzkých schodech kolem dveří cely bratra Waltheofa a zastavil jsem se u důkladné brány vyztužené železem, jež byla jediným přístupem do kláštera. Nadzdvihl jsem těžkou závoru a odsunul jsem tři petlice.

„Od té doby, co jsem tu byla naposledy, se mnichové dobře

zajistili," konstatovala Ylva. „Před deseti lety brána tak bytelná nebyla."

„I mnichové se poučí ze škod a ztrát," poznamenal jsem.

Tři Ylvini gardisté vyběhli nahoru, aby zpacifikovali bratra Waltheofa. Další skupina se pustila směrem k celám ostatních mnichů umístěných v řadě nízkých staveb s drnovou střechou podél jižní klášterní zdi. Za svitu jediné pochodně jsme se společně s Ylvou vydali k dlouhému domu, kde měl ložnici bratr Selwyn. Dveře byly zajištěny pouze jednou petlicí, s níž byla Ylva hotová raz dva. Postava spící na slámě v alkovně sebou trhla a rázem byla vzhůru.

„Kdo se opovažuje…," spustil Selwyn.

Pečlivý a důkladný učenec přimhouřil krátkozraké oči a zadíval se do tmy. Když v místnosti zahlédl ozbrojenou postavu, okamžitě zmlkl.

„Mnichu, víš, kdo jsem?"

Překvapeně jsem pohlédl na Ylvu, protože promluvila kostrbatou, nicméně srozumitelnou saštinou. Bratr Selwyn vykulil oči. Nebylo pochyb o tom, že ji poznal.

Za svitu pochodně jsem prozkoumal podlahu v severním rohu podlouhlého domu. Lehce jsem zatlačil na jeden konec prkna a to se vyklopilo. Ze skrýše pod ním jsem vylovil klíč. Bratr Selwyn střídavě zíral na klíč a na mě. Ještě mě nepoznal a nechápal, jak jsem se mohl o úkrytu dovědět.

„Tak půjdeme."

Ylva za sebou táhla mnicha na nádvoří. Já sám jsem zůstal v místnosti dost dlouho na to, abych nahlédl do skriptoria, druhé místnosti dlouhého domu, kde před knihovnou stálo šest psacích pultíků. Velká klášterní knihovna obsahovala více než dvacítku knih vázaných v kůži. Byla to směs svatých písemností a mnohem starších rukopisů přírodovědného charakteru. Dvířka knihovny však byla otevřená. Police zely prázdnotou.

Na divení nebyl čas, protože Ylva na mě zavolala, abych šel zase ven. Kývla směrem k postavám na nádvoří před domem. Napočítal jsem pouze o dvě hlavy víc než předtím.

„Kde jsou novicové?" obrátil jsem se ke gardistům a lekl jsem se, že se na mou podmínku vykašlali. „A ostatní mniši? Opat? Fráteři?"

Muži odpověděli, že místnost u brány i cely jsou prázdné a přes důkladné prohledávání nenašli na území kláštera nikoho jiného než dva mnichy – jednoho v alkovně v kuchyni a druhého ve velké

posteli v domě u kostela. Prvního jsem i přes tmu poznal podle kutny, z níž vystupovalo mocné břicho. Bratr Merton, klášterní kuchař, byl ještě tlustší, než když jsem ho před půl rokem viděl naposledy. Druhého jsem poznal podle pleše. Ačkoliv Waltheofovi bylo jen něco kolem pětadvaceti, byl v Crece jediným mnichem, který si kvůli zachování tonzury nepotřeboval pravidelně holit hlavu. Ačkoliv byl ospalý a teprve začínal chápat, co se děje, v obličeji s širokými ústy měl jako vždy nepřátelský výraz.

„Kde jsou ostatní?“ zeptal jsem se bratra Selwyna, kterého Ylva stále pevně držela.

„V Eoforwicu,“ odpověděl učenec chvějivým hlasem sevřeným strachem. „Když se začaly šířit pověsti, že jsou v kraji Vikingové, opatovi se zdálo nejlepší, aby tam odcestovali se všemi relikviemi.“

„Co je s bratrem Jarvisem?“

Ani mi nestačil odpovědět, když mi došlo, co jeho slova znamenají. Najednou jsem pochopil, proč je skříňka v knihovně prázdná. Vyběhl jsem vzhůru do kopce ke dveřím kostela – prostoru z mohutných trámů širokému šest stop a dlouhému deset stop, kde to páchlo vlhkostí a stářím. Bledé měsíční světlo dopadalo okénky vysoko pod doškovou střechou na ošlapaná prkna na podlaze. Pod poklopem za oltářem se ukrývaly schůdky. Potmě jsem po nich sešel až dolů a narazil jsem na masivní železné dveře se zámkem. Ruce se mi třásly, když jsem klíč strkal do zámku a pak s ním otočil.

Uvnitř krypty vládla černočerná tma. Vešel jsem dovnitř a přitom jsem šátral po policích a výklencích. Když sem dorazila Ylva s pochodní, světlo mi jen potvrdilo to, co už jsem věděl.

V klášteře žádné cennosti nebyly.

9

Na nádvoří ozářeném svitem měsíce přešlapovali Ylvini gardisté nejistě z jedné nohy na druhou.

„Žádné poklady?“ opakovali.

Jejich údiv se rychle promění na zklamání. Pak se naštvou. A když se v nich probudí hněv, budou si ho chtít na někom vybít.

Ylvě to také bylo víc než jasné. Tvrdě si mě přeměřila pohledem

a rukou jemně zavadila o jílec meče. Okamžik předtím, než jsem pozvedl hlas na svou obranu, se ozval někdo jiný.

„S tím jsi zřejmě nepočítal, co, Vlkodlaku?“

Bratr Waltheof se na mě posměšně usmíval širokými ústy se zkaženými zuby. Oči měl chladné a tvrdé.

„Konečně jsi mě tedy poznal?“

„Vypadáš pořád stejně, Wulfe. Nemáš ani roh na čele, ani kozlí nohu, i když by se to k takovému ďáblovi, jako jsi ty, docela dobře hodilo.“

Teď už jsem věděl, že Ylva umí sasky, ale nebyl jsem si jistý jazykovými znalostmi jejích bojovníků. Zatímco jsem se pokoušel vytušit, jestli muži jeho slovům rozumějí, ze změněného pohledu bratra Selwyna jsem vyčetl, že i on mě poznal. Učenec se zašklebil a ukázal na mě bledou rukou potřísněnou inkoustem.

„Jak to, že jsi pořád ještě naživu?“ otázal se.

Neměl jsem žádný důvod, proč bych měl lhát.

„Obyvatelé Teurintone pro jistotu čekali s mou popravou, až nastane novoluní. Od šibenice mě zachránili moji noví přátelé.“

Waltheof zašilhal po Severanech a šeptl: „Pán na tebe sešle trest.“

„V soudný den nedojdeš slitování,“ dodal Selwyn.

„V tom případě budeme život věčný trávit v očistci spolu.“

Hlas sc mi třásl zlostí nad bezostyšnou samolibostí obou mnichů. Všichni tři jsme věděli, že oni jsou minimálně stejně vinni jako já.

„Kdo je bez hanby, ať hodí kamenem,“ zacitoval bratr Waltheof. „Jak říká Spasitel.“

„Bez viny,“ opravil Selwyn řádového bratra. Ten si ho však nevšímal.

„Přišels sem, abys barbarům ukázal cestu ke klášterním relikviím,“ pokračoval Waltheof. „Jak ale vidíš, nic tu není.“

Zmatek a nejistota Ylviných gardistů mě postupně přesvědčily, že hovoru nerozumějí. Ne tak bratr Merton. V kuchařových kulaťoučkých tvářích to překvapeně zaškubalo. Hleděl zmateně z jednoho na druhého.

„Je to opravdu Wulf?“ zeptal se. „Není to ani čtrnáct dní, co jste vy dva vykládali, že je mrtvý.“

„Naše naděje se ukázaly být liché,“ odvětil Selwyn s temným výrazem. „Ďábel ho oživil.“

„Žádného neřáda se hned tak nezbavíš,“ pronesl Waltheof. „Jak říká Spasitel.“

Pokud je mi známo, Spasitel nikdy nic takového neřekl, ale tentokrát ho Selwyn neopravil a ani jeden z nich necítil potřebu to jakkoliv rozvádět. Mohlo by to vyvolat další otázky na dění kolem mé smrti a po tom žádný z nich netoužil.

„Jestliže všichni odjeli do Eoforwicu, proč jste tu tedy zůstali vy tři?“ zeptal jsem se.

Důvod přítomnosti kuchaře byl nasnadě. Jeho umění bylo nutné pro přežití ostatních. Selwyn ani Waltheof nebyli schopni něčeho tak užitečného jako uvařit si jídlo.

„Přihlásili jame se dobrovolně,“ pronesl bratr Waltheof zbožně, „abychom střežili majetek kláštera, jenž náleží Pánu.“

„A proto tě Seveřané našli, jak spíš v posteli opata Æthelberta?“

Bratr Selwyn vrhl přísný pohled na svého spolubratra. Ten se pohladil po lysé hlavě a s kyselým výrazem se pokusil hájit.

„Před rozedněním jsem se samozřejmě chtěl vrátit do cely ve věži.“

„Asi doufáš,“ pokračoval jsem, „že Æthelbert zůstane v Eoforwicu a ty opatovo místo zabereš nastálo?“ Pohlédl jsem z Waltheofa na Selwyna. „A že ty se staneš jeho písařem?“

Učený mnich na mé obvinění neřekl ani slovo. Zato Waltheof tak zdrženlivý nebyl.

„Tady už na nic žádný vliv nemáš, Wulfe. A ani jsi nikdy neměl. A Jarvis je daleko.“

„Je tedy s ostatními v Eoforwicu?“

Waltheof se ušklíbl, když uslyšel, že se mi ulevilo.

„O bratra Jarvise si starosti dělat nemusíš. Spíš by tě mělo trápit, co si o tobě tví noví přátelé pomyslí, když uslyší pravdu o tom, kdo jsi a co jsi provedl?“

Zašilhal jsem po Ylvě, jež mnicha sledovala s novým zájmem. Selwyn si toho všiml a obrátil se na štítonošku.

„Ty velíš téhle bandě divochů, ale protože rozumíš sasky, varuji tě, abys věděla, koho sis vzala pod svá křídla, náčelnice. Myslíš si, že Wulf je neškodný kluk, který ti pomůže dostat se k církevním pokladům. Jenže on je ďáblův přisluhovač. Zosobněné zlo. Je to víc vlk než člověk. V žilách mu koluje zvířecí krev!“

Zalomcoval mnou vztek. Chladné měsíční světlo dopadalo na stříbrnou hlavici Ylviny dýky pod jejím loktem. Bez rozmýšlení jsem sevřel kostěnou rukojeť zbraně a třemi skoky jsem se ocitl na dosah bratra Selwyna. Čepel sklouzla po klíční kosti a na hrubém suknu kutny zanechala krvavou stopu.

Mnichův výkřik v okamžiku způsobil, že ze mě zlost vyprchala. Váhavě jsem poodstoupil. Selwyn si přitiskl k ráně ruku a s triumfálním výrazem pohlédl na zakrvácenou dlaň.

„To tě bude stát život," prohlásil. „Ani ti barbaři nejsou takoví hlupáci, aby tvoje lži neprokoukli."

„Jak říká Spasitel," dodal Waltheof.

Ylva vytáhla meč. Její blízko sebe posazené oči hleděly střídavě na mě a na mnichy. Pak se rozhodla. Pravá ruka opsala předpisový oblouk a meč jednou ranou rozťal bratru Selwynovi hlavu od temene až po bradu. Obličej mi potřísnila krev smíšená s mozkem a do úst mi vlétl úlomek lebky. Vyplivl jsem ho.

Selwynova mrtvola stála ještě chvíli vzpřímeně a pak se zhroutila jako prázdný pytel mouky. Bratr Waltheof zůstal stát zbrocený krví a v obličeji s širokými ústy se mu objevil nevěřícný výraz.

„No tak, chlapi." Ylva si otřela meč do Selwynovy kutny a obrátila se ke své gardě. „To potřebujete kluka a ženskou, abyste pochopili, co máte dělat?"

Zvuk jasného hlasu vytrhl Waltheofa z letargie. S divokým výrazem vypoulených očí se vrhl dopředu. Nenapadl však Ylvu, ale mě. Silné ruce mi sevřel kolem krku a přitom ze sebe vyrazil zoufalý zvířecí řev. Dopadl jsem na záda a ucítil jsem pod sebou dřevěné dláždění nádvoří. Waltheof mi tiskl krk stále silněji.

Ylva neměla žádný důvod, aby mě od zoufalého běsnění hubeného mnicha osvobodila. Až by mě odklidil z cesty, pořád ho ještě mohla zabít. V zorném poli se mi objevil rudý závoj. Okolní dění jsem vnímal jen vzdáleně. V záři měsíce se těla pohybovala a zbraně se leskly.

Obklopilo mě ticho. Tížila mě váha Waltheofova těla. Někdo ho odvalil stranou a pomohl mi na nohy. Lapal jsem po vzduchu, prskal, plival a kašlal. Silná ruka mi sevřela zápěstí a zvedla mou paži do výše.

„Rolf Troufalec mě vysvobodil ze zakletí těch zákeřníků," zvolala Ylva. „Byla jsem ochromena a jejich kouzla jsem sama nedokázala zastavit. Kdyby Rolf nezareagoval, byl by váš jarl v moci Bílého Krista."

Muži zařvali a zbraněmi tloukli o štíty. Teprve po chvíli mi došlo, že jásot je určený mně.

Mnichové leželi na nádvoří. Ze tří čerstvých mrtvol stoupalo v chladné noci teplo. Selwynův obličej byl rozpolcen na dvě půlky

a vedle smrtelné rány šilhalo každé oko na jinou stranu. Lebku bratra Waltheofa zdeformoval tvrdý střet s kyjem tak, že z kůže na hlavě se stal pouhý vak na lebeční kosti. Bratr Merton zíral ke hvězdám a jazyk mu visel z úst jako nějaký cizí předmět. Zavalité tělo bylo probodeno nesčetnými zásahy mečem.

Při pohledu na mrtvoly mi bylo líto jen kuchaře. Merton byl dobrý člověk. Jeho jedinou chybou bylo, že se octl na špatném místě ve špatnou dobu a ve společnosti špatných lidí.

„Tady už pro nás žádná práce není," zavelela Ylva. „Zpátky do tábora."

Brodili jsme se trávou k remízku, kde jsme nechali koně. Ylviny gardisty nepovedená výprava nezkrušila tak, jak by člověk mohl očekávat. Štítonoška rozlámala své stříbrné náramky a úlomky mužům rozdělila s poděkováním za bojové nasazení. Teď tedy žádné šperky neměla, ale její muži byli spokojení.

„Mohlo by být zajímavé dovědět se," obrátila se ke mně, „proč tě mnichové tak nenáviděli a proč ti říkali Vlkodlak."

Na okamžik jsem dostal strach, že se mě bude vyptávat důkladněji, ale dívala se mimo mě směrem k budovám na kopci, kde se šířil požár. Než jsme opustili klášter, hodila pochodně na doškové střechy, které rychle vzplály.

„Proč jsi mě zachránila?" zasípal jsem a chytil se za bolavé hrdlo.

„Tvůj příběh je tvoje věc. Muž se má soudit podle činů, ne podle minulosti. A vlčí krev pro nás neznamená žádnou maličkost. Pokud jsi opravdu příbuzný Fenrise, máš šanci to dotáhnout daleko. Kromě toho ještě můžeš být užitečný. Však já se ke svatokutbertským pokladům dostanu."

Jestliže Ylva pořád doufala, že se zmocní klášterních relikvií, znamenalo by to pouze jediné.

„Přišli jste sem, abyste přepadli a vydrancovali Eoforwic." Královské město bylo chráněno vysokými hradbami a dobře střeženo. Bylo víc než sporné, jestli by Seveřané s veškerou silou svého vojska takový úkol zvládli.

„Pokud se ti podaří dostat do města," pokračoval jsem, „budeš mě potřebovat, abych ti vystopoval svatokutbertské poklady. Tak proto jsi mi zachránila život."

„Třeba to bylo jinak," odpověděla Ylva a pokrčila širokými rameny. „Ten mnich se dal mečem lépe zasáhnout."

10

K ránu jsme se vrátili do ležení na vřesovišti. Po celou cestu mě v noční tmě trápily výčitky, že jsem za události v klášteře spoluzodpovědný, ale veškeré skrupule rázem zmizely, když jsme se přiblížili k bráně valu. Stál tam se založenýma rukama obrovitý Železný Bjørn a blokoval přístup do ležení.

„Kde jsi byla, Ylvo?“ zaburácel dunivým hlasem. „Proč sis myslela, že si s sebou můžeš vzít mého otroka?“

Obličej štítonošky ozařovalo ranní slunce. Ylva se naklonila v sedle a shlédla dolů na šedovousého obra. Napětí mezi těmi dvěma bylo hmatatelné a tíživé. K bráně se začali trousit další bojovníci, aby o pravděpodobný výstup nepřišli.

„Děláš si starosti o toho Sasíka?“ otázala se Ylva.

„Mnohem větší starost mi působí tvá nespolehlivost,“ odvětil Železný Bjørn suše. „Nikdo ti nedovolil, aby sis na drancování půjčila mého otroka.“

„Říkáš drancování tomu, když se vracíme s prázdnýma rukama?“

„Ne, říkám tomu podvod, protože ty i tvoji bojovníci jste přísahali, že zaútočíte pouze na cíle, které vám určí Sigurd Hadí oko.“

Železný Bjørn se nevztekal ani nerozčiloval. Choval se naprosto chladně a rozvážně. Na tento okamžik čekal a budoucímu dění hleděl vstříc se zvýšeným klidem.

„Copak už nejsme svobodní?“ Ylva se neobrátila k Bjørnovi, ale na muže stojící za ním. „Copak už nemůžeme jednat tak, jak uznáme za vhodné? Sasík s námi jel dobrovolně na výpravu, kvůli které se Bjørn teď tak rozčiluje.“

„Rolf žádnou přísahu nesložil. Ty ano, Ylvo. A teď jsi přepadla klášter, od kterého ses měla držet dál. Pokud jde o chybějící kořist, nezdar padá na hlavu velitele výpravy. Takže jsi porušila přísahu, a navíc jsi i neschopná.“

Stítonoška sevřela pěsti kolem uzdy. Patnáct mužů její gardy za ní vytvořilo půlkruh. Na první pohled se zdálo, že ji podporují. Ve skutečnosti ale zaujali od své velitelky odstup a čekali, jak se nevyhnutelný střet rozhodne.

„Určitě je ti jasné,“ procedila mezi zuby Ylva, „že si takovou urážku líbit nenechám.“

„Nepochybuji o tom, že by ti to tvoje čest nedovolila," odpověděl Bjørn, „a můžeš ji obhájit hned teď."

Ylva seskočila z koně, vytasila meč a pozvedla štít. Chtěl jsem na ni zavolat, že by měla ta slova spolknout a spor urovnat, jenže když jsem jí pohlédl do očí, viděl jsem, že už je na to pozdě.

Dva muži přivlekli velkou volskou kůži se skvrnami zaschlé krve. Rozvinuli ji na zem a kovovými kroužky na jejích okrajích prostrčili a přitloukli kolíky. Bojovníci vstoupili na kůži a začali kolem sebe kroužit s vytasenými zbraněmi. Ramenatá žena se pohupovala v kolenou a předváděla pružné taneční kroky. Šedovousý obr za svým štítem ztěžka podupoval.

Nikoho nepřekvapilo, že první výpad provedla Ylva. Zlostně pozvedla meč a těžkým úderem zasáhla okraj štítu svého protivníka. Ve stejném okamžiku jí Železný Bjørn sekerou vyťal krvavou ránu na levé holeni.

Ylvin obličej se zkřivil bolestí. Na chvíli se zapotácela, ale udržela se na nohách.

„Prolil jsem první krev," zařval Železný Bjørn, „a dávám ti možnost souboj ukončit."

„Souboj ukončím," zvolala Ylva a významně se odmlčela, „ale teprve až ty padneš k zemi, a ani o chvíli dřív,"

Zároveň s posledními slovy znovu zaútočila.

Čtvrtina Bjørnova kulatého štítu zavířila ranním vzduchem. Máchl sekerou, ale tentokrát byla Ylva připravená a stačila uskočit stranou. Když se Bjørnova rozložitá postava řítila kolem štítonošky, Ylva ho zasáhla do páteře špičkou jílce, jenž byl sám o sobě také zbraní. Šedovousý obr se přikrčil bolestí, ale nevydal ani hlásku. Na volské kůži se držel pořád. Napřímil se a znovu zaútočil.

Bojem rozpálení muži mě postupně vytlačovali z kroužku diváků, až jsem se ocitl úplně mimo. Za publikem stál Sigurd Hadí oko. V mužném obličeji s černými vousy a bílou jizvou na čele se mu zračilo napětí a očekávání.

„Jsi velitel vojska," oslovil jsem jej. „Nezastavíš ten boj?"

„Za to by mi nikdo nepoděkoval," odvětil.

„A co když Ylva tvého bratra zraní nebo zabije?"

„V každém případě by to bylo poprvé, kdy by se to někomu podařilo, a to by stálo za to vidět. Ale jestliže Bjørn přeci jen padne, Ylvu nikdo z ničeho obviňovat nebude. Po čestném souboji je to jen spravedlivé a je nejvyšší čas, aby se mezi těmi dvěma rozhodlo."

Železný Bjørn chtěl se štítonoškou zúčtovat a k tomuto účelu

využil mě a mé povídání o klášteru svatého Kutberta.

„Vlákali jste Ylvu do pasti,“ namítl jsem. „Tomu říkáš spravedlnost?“

„Bylo jen na ní, jestli do té pasti spadne. Porušila přísahu a musí dostat za vyučenou. Ylva je naše příbuzná, ale nemůžeme si dovolit, aby se nám vojsko rozložilo. Její osud ostatní naučí držet slovo.“

Sigurd Hadí oko pravděpodobně jen opakoval stejné argumenty, jež použil Železný Bjørn, když tyto úklady vysvětloval svému pomalému nevlastnímu bratrovi. Pochyboval jsem, že by si tuto záležitost sám promýšlel.

„A když Ylva zemře, co udělají její bojovníci?“

„Odpřisáhnou věrnost jejímu protivníkovi.“

Pochopil jsem, že Železný Bjørn by chtěl velet štítonoščiným stodvaceti Seveřanům. Spolu s tím jsem si ale uvědomil i další fakt.

„Nikdy jste žádného průvodce nepotřebovali,“ vykřikl jsem.

Sigurd Hadí oko neodpověděl. Sledoval souboj.

„Takže teď,“ pokračoval jsem, „teď už mě nepotřebujete vůbec.“

„Ukázals, že dokážeš být užitečný,“ pronesl Sigurd a natáhl krk. „Třeba to tak dlouho nepotrvá a budeš se moct zase uplatnit.“

Zatímco jsme mluvili, zvuk Bjørnových a Ylviných zbraní bušících do štítů doprovázelo v nepravidelných intervalech povzbuzování diváků. Nakonec se dva rovnocenní protivníci zastavili každý na svém konci volské kůže a z obou se lil pot. Ylva měla levou nohu celou od krve. Kalhoty byly krví prosáklé a kůže se pod ní barvila do ruda.

„Tak co, máš už dost, staříku?“ zavolala.

„Viděl jsem O moc víc. Bitev. Než. Ty kdy vůbec. Uvidíš,“ vyrážel ze sebe zadýchaný Bjørn. „Ale když už na to nemáš. Můžeš boj koneckonců vzdát.“

„Ta slova tě přijdou draho.“

Ve stejný okamžik něco zvolal Hastein, který souboj pozoroval až shora z valu, a ukazoval směrem na jih. U lesíka vzdáleného asi míli se objevilo vojsko a pomalu se pohybovalo vpřed přes otevřenou krajinu zvlněnou kopečky porostlými vřesem. Přilby a meče se blýskaly ve světle vycházejícího slunce. Před kovově šedou masou pěšáků jelo na devadesát jezdců na koních a směřovalo k ležení.

„Sasové konečně dorazili,“ volal Hastein. „Musí jich být aspoň tisícovka.“

Dlouho očekávaný příchod saského vojska vyvolal mezi

Seveřany vzrušenou činorodost. Všichni si rychle běželi pro zbraně. Spor mezi Ylvou a Bjørnem byl dočasně urovnán. Oba na sobě měli válečnou výzbroj, a tak zůstali stát a pozorovali postup nepřítele.

„Vyvázl jsi z toho snadno," prohodila Ylva.

„Ještě se uvidí, kdo se z toho nakonec dostane nejlíp," odpověděl Bjørn.

Štítonoška dokulhala ke své čekající družině a vyšvihla se do sedla. Skupina šestnácti jezdců sjela dolů z kopce vstříc nepříteli, aby zbrzdila jejich postup.

Zůstal jsem na vřesovišti sám s Železným Bjørnem.

„Tak to je důvod přísahy, kterou jste si vynutili u svých mužů," poznamenal jsem k jeho širokým zádům a ukázal na Sasy.

„Proč si to myslíš, otroku?" zabručel Bjørn, aniž by ho zajímala odpověď.

Přesto ji dostal.

„Vaše vojsko je složené z lidí ze všech koutů vaší země. Každá skupina má vlastní jarly, jejichž rozkazy poslouchá. Asi jako když Ylvini Seveřané poslouchají Ylvu. Všichni přísahali, že zaútočí jen na drobné osady a vesnice, kde není co uloupit, takže se nebudou pokoušet vrátit s kořistí domů. Takhle jste je udrželi pohromadě, dokud Sasové nesvolali vojsko, a teď jste nepřítele vylákali, aby zaútočil v terénu, který jste sami zvolili."

„Hastein říkal, že ti to pálí." Bjørnův šedovousý obličej neprozrazoval žádné emoce. „Nezdá se, že by přeháněl. Ale stejně jsi pochopil jen polovinu."

Kolem přeběhl Sigurd Hadí oko v čele skupiny po zuby ozbrojených válečníků. Jeho mužná tvář vyzařovala nejvyšší soustředění a při běhu mu na zádech poskakoval černý cop. Na bojišti byl ve svém živlu a při boji rozhodně pomalý nebyl. Kolem nás přeběhl i Hastein.

„Jdeš s námi, Rolfe Troufalče?" zavolal, když nás míjel.

„Ty zůstaneš tady, otroku," zaburácel Bjørn. „Jestli se vrátím a nenajdu tě, nebudeš v bezpečí nikde na světě."

Lodbrokovi synové se mnou stále ještě něco zamýšleli. To byla v tuto chvíli ta nejlepší životní jistota, kterou jsem mohl mít. Z vrcholku navršeného valu jsem pozoroval dvě vojska, která se k sobě blížila zformovaná do štítové hradby. Seveřanů bylo očividně méně. Zdálo se, že jejich jedinou výhodou je to, že útočí z kopce. Navíc jedna skupina mužů zůstala v táboře, kde napínali luky, brousili ostří šípů a vůbec to vypadalo, že plní nějaký přesně daný

plán.

Obě vojska se setkala půl míle od ležení. Řady mužů se zdviženými štíty už byly u sebe docela blízko, a tak se válečníci zastavili. Vzduchem začaly létat urážky. Leckdo si tak potřeboval dodat odvahu. Konečně zaburácel mohutný řev. Štítové hradby do sebe narazily s ohromným třeskem a rámusem, který jsem uslyšel až s určitým zpožděním.

Ze zkušenosti teď už vím, že stát před nepřítelem ve štítové hradbě je děsivý a krvavý zážitek, ale z relativního bezpečí náspu nepůsobily snahy a úsilí obou vojsk nijak závažně a spíš vypadaly poněkud komicky v porovnání s velkolepostí nesmírné nedohledné krajiny. Na planině se poklidně popásalo stádečko divokých koz. V údolíčkách mezi kopci vřesoviště prozpěvovali ve světlezelených korunách stromů ptáci.

Sasové se vzhledem k početní převaze pokusili štíty Severanů obejít a napadnout je z boku. Ylva a její jezdci je zatlačili zpět a šikovně přitom uhýbali kopím a šípům. Sama Ylva cvalem objela týl saského vojska a než odlákala celé jejich jezdectvo, pořádně jim jejich zadní řady probrala.

Uprostřed štítové hradby byly vidět žlutočervené barvy Sigurda Hadího oka vedle velké, šedivé postavy Železného Bjørna. Oba tvrdě bojovali a jejich zbraně skolily mnoho protivníků. Stříbro na Sigurdových pažích se zablýsklo při každé ráně mečem a navzdory jasné převaze začali Sasové ustupovat.

Bez jakéhokoliv varování pozdvihli dva trubači v táboře za mnou rohy a vyslali nad vřesoviště ohlušující signál. Společnost na valu mi dělali lučištníci. Vojsko Severanů se téměř okamžitě začalo stahovat. Po jejich štítové hradbě bylo brzy veta. Bojovníci se rozběhli zpátky k ležení a v patách se jim s nadšeným křikem nad dosaženým vítězstvím hnali nepřátelé. Když se ale Sasové přiblížili na dostřel, snesl se na ně déšť šípů, takže se se svými raněnými stáhli zpátky. Drželi se v bezpečné vzdálenosti, dokud brána ležení nezapadla za posledním bojovníkem.

Severané se rychle rozmístili podél obranného valu. Byli uvolnění a veselí, takže mi došlo, že porážka byla jen předstíraná. Tohle měl tedy Železný Bjørn na mysli, když mi říkal, že jsem pochopil pouze půlku. Jeho taktika nebyla založena na otevřeném boji, ale na obraně ležení. Záměru s nebezpečným manévrem jsem neporozuměl a právě tak mi nebylo jasné, proč ti dva trubači dál vytrubují své žalostné zvuky do okolní krajiny – téměř jako by to

měl být signál pro někoho tam venku.

11

Tábor byl obklíčen. Když saské šípy dopadaly na stany jako krupobití, byl jsem pod důkladnou střechou svého vězení celkem v bezpečí, ale všichni ostatní se museli krýt pod štíty. Zraněných bylo hodně. Zásoby pomalu mizely. Seveřané však měli dobrou náladu. Mezi jednotlivými útoky se opíjeli a jedli tak, jako by táborové sklady byly nevyčerpatelné.

Ráznost obléhatelů pomalu opadala. Sasové se spokojili s tím, že vítězství dosáhnou dříve či později, až nám dojde jídlo a pití. A to mohlo nastat kdykoliv.

U ohňů se každý večer vyprávěly příběhy z památných bitev nebo rabování, jež mohly být ohromně poučné pro člověka, jako jsem byl já, který se pokoušel pochopit seveřanskou bezstarostnost. Žádný z příběhů mě však nezaujal tak jako ten, který po mnoha žádostech páté noci obléhání vyprávěl pozdě večer Sigurd Hadí oko. Muži se shromáždili kolem ohně poblíž mého vězení a já jsem hovor sledoval dírou po suku.

„Ragnar Lodbrok byl velkým jarlem za krátké doby vlády Haralda Klaka," začal Sigurd, „a král ho proto vyslal, aby zneškodnil bouřící se Skåňany ve východní části země."

Ve skupince napravo od černovousého jarla to zahučelo a zašumělo. Pohledný, mužný vojevůdce si založil ruce v bok a předstíral překvapení. Žádný velký herec nebyl.

„Copak? Je tu snad někdo ze Skåne?" otázal se hlasitě, zatímco kolem něj létaly ohlodané kosti a jiné zbytky jídla. „Tak to budu muset určitě přeskočit otcovo vyprávění o vzpourách. Nerad bych totiž někoho neprávem urazil."

Levou paži Sigurda Hadího oka zdobily drahé kovy. V záři ohně se na jeho pravé paži mihotal náramek v podobě dvou propletených hadů. Zlatou jehlici u krku měl čerstvě vyčištěnou a podél okraje stříbrného poháru byly zasazené skleněné perly. Černovousý jarl se třpytil jako voda ve slunečním svitu. Jeho vznešené vystupování očividně sloužilo k udržení vysoké bojové morálky a Sigurd se ani

nepokoušel to nějak skrývat. Po úvodních přátelských poznámkách se soustředil na vyprávění.

„Ragnar kladl velký důraz na to, aby se všemi jednal spravedlivě, a proto se nejdříve pokusil se Skåňany domluvit a přivést je k rozumu. Jenže oni se vzpurně chovali i nadále. Posmívali se a nadávali jeho vyslancům, takže nakonec neměl jinou volbu než potlačit vzpoury silou. Nechtěl kvůli tomu žádat o pomoc krále, a tak se místo toho obrátil na Ladgerd, která mu poslala sto lodí s veškerým mužstvem.“

„Tomu tak někdo uvěří,“ ozval se vedle mě tichý, jasný hlas.

Ylva seděla opřená o dřevěné ostění vězeňské boudy. Mlčela, když Sigurd pokračoval ve vyprávění o Ladgerdině velkodušnosti způsobené tím, že Ladgerd Ragnara stále velmi milovala kvůli jeho smyslu pro spravedlnost, i když už byl ženatý s dcerou Švédského krále Thorou a ona sama se provdala za norského jarla.

„Norský jarl byl jedním z přátel Ragnara Lodbroka,“ pokračovala Ylva. „A ten mu taky přišel na pomoc, ne moje babička.“

Marně jsem se snažil pochopit, čeho chce štítonoška dosáhnout tím, že se ke mně obrací. Od saského útoku mě v boudě drželi v absolutní izolaci. Dokonce i otrok, který mi jednou denně nosil misku vlažné kaše a hrnek vody, dostal příkaz, aby se mnou nezapřádal jakékoliv hovory.

„Otec shromáždil své muže,“ pokračoval Sigurd Hadí oko u ohně, „a po přiměřené lhůtě, kdy Skåňané dostali čas na to, aby sebrali vojsko, na ně mohutně udeřil na planině, jež se nazývá Uldager. Mému staršímu bratrovi, Ivaru Beznohému, bylo pouze deset let, ale je třeba po právu říct, že v chlapeckých údech měl sílu dospělého muže. Oháněl se mečem do všech stran a kosil všechny útočníky tak velkou silou, až se kolem něj vytvořil kruh z padlých bojovníků. Mně otec přikázal, abych čekal u lodí, což mi připadalo velmi nepatřičné, i když mi bylo jen sedm.“

Pozastavil jsem se nad tím, jestli je u Seveřanů normální, že s sebou berou do války malé děti.

„Ladgerd pochopila,“ přerušil mé přemítání Ylvin šepot doléhající ke mně skrz dveře, „že Ragnar se Skåňany prohraje a že bláhovost mužů ji může stát život. Přivedla jednu skupinu Seveřanů za štítovou hradbu vzbouřenců a v okamžiku, kdy se nepřítel chystal prolomit linie Seveřanů, jim vpadla do zad. Pronásledovali její malé vojsko až na blízkou planinu, kde krajina tvořila přirozený

obranný val. Tam se nechala obklíčit a bránila se se svými muži tak dobře a tak dlouho, dokud Ragnar Lodbrok neseskupil své bojovníky a neprovedl nový útok.“

„Takže zatímco Skåňané obléhali Ladgerd,“ chopil jsem se slova a začal jsem tušit paralelu se současnou situací, „z týla na ně zaútočil Ragnar Lodbrok. Skåňané skončili v kruhu, v jehož středu byli Ladgerdini Seveřané a kolem nich Ragnarovo vojsko?“

„Přesně tak,“ odvětila Ylva, „a samozřejmě netrvalo dlouho a museli se vzdát. Jenže bez Ladgerdiny lsti by se žádné vítězství u Uldageru nekonalo. Seveřané by utrpěli porážku a Ragnar Lodbrok by byl mrtvý.“

Sigurd Hadí oko líčil bitvu poněkud jinak. Zatímco se spoustou podrobností popisoval odvahu svého slavného otce, jenž všechny zachránil, Ylva pokračovala:

„Během hostiny na oslavu vítězství dal rozzlobený Ladgerdin manžel průchod svému hněvu, protože to byl tupec, který se cítil ponížený tím, že ho zachránila jeho žena. Když se na ni začal před všemi slavícími osopovat, Ladgerd konečně došla trpělivost a mečem mu proklála hrdlo. Nad mrtvolou starého jarla prohlásila, že coby jarlova přemožitelka přebírá jeho panství. Přesně podle norského zvykového práva. Ragnaru Lodbrokovi to moc pod nos nešlo. Jenže jeho přítel býval mocichtivý lakomec a babička Seveřanům štědře zaplatila, aby její požadavek podpořili. Ragnar situaci otočil ve svůj prospěch a vykládal, jak mu lichotí, že ho Ladgerd stále natolik miluje, když nevydržela žít s jiným mužem. Babička si ponechala jarlovo panství a spravovala je lépe a moudřeji, než to kdy dělal jakýkoliv muž.“

„Neměla by ses raději starat o svou holeň, Ylvo, místo toho, abys tu vykládala bláznivé báchorky?“ přerušil ji hluboký bručivý hlas.

Na druhé straně dveří boudy se ve tmě objevil Železný Bjørn.

„Poslouchám Sigurda Hadí oko,“ odpověděla Ylva. „O mém slavném dědečkovi vypráví nesmírně poutavě.“

„Když říkáš, že poutavě, tak tu před touhle boudou už asi sedíš až moc dlouho.“

Bjørn mluvil pomalu a nejasně vyslovovoval. Pořádně si přihnul a rád by se znovu pustil do rozepře. Ylva rozumně vstala a odkulhala do tmy.

Dlouho nebylo slyšet nic než hlas Sigurda Hadího oka a muže u ohně. Myslel jsem, že Železný Bjørn odešel, takže když se najednou ozval, bezděky jsem sebou ve svém soukromém prostoru

trhl. Dělily nás jen dřevěné dveře o tloušťce jednoho palce.

„Je ti asi jasné, že Ylva tě chce proti nám, Lodbrokovým synům, poštvat? Co? Co na to řekneš, otroku?“

Ústy šedovousého obra muselo promlouvat silné pivo, protože jinak ho mínění ostatních lidí nezajímalo. Ale jak byl opilý, zdálo se, že ho opravdu upřímně ranilo, když jsem Ylvě popřál sluchu. Na rozdíl od ní jsem však zmizet nemohl. Soustředil jsem se, abych se měl na pozoru.

„Jak sám říkáš, jsem pouhý otrok,“ namítl jsem. „To, co si myslím, žádný význam nemá.“

„Žvásty! Jestli zapochybuji o tvé věrnosti, je s tebou konec.“

Začal třískat do dveří a lomcovat s petlicí. Nedokázal jsem si představit, jaký význam může mít moje věrnost, ale výhrůžka se přeslechnout nedala.

„Nevadí mi, když si vyslechnu dva pohledy na jeden příběh,“ pospíšil jsem si s odpovědí. „Může to být užitečné, když chce člověk přijít na to, co se děje, a proč se chovají lidé tak, jak se chovají.“ Mručení šedovousého obra bylo jasnější než mnohá slova. Prohlásil, že mou odpověď přijímá. Pak pustil dveře, jako by to chtěl stvrdit, a znovu se rozhostilo ticho. Společně jsme naslouchali závěru vyprávění Sigurda Hadího oka.

„Skupina Skåňanů ve vzteku záludně zaútočila na otcovy lodě. Stráže se zbaběle rozprchly a já jsem na obranu loďstva proti přesile zůstal sám. Utrpěl jsem ošklivou ránu přes oko. Odnesli mě do jednoho statku poblíž, kde se o mě postarala jedna moudrá žena. Otec zuřil nad zbabělostí Skåňanů, ale nemohl udělat nic, čím by mi mohl pomoct. K mému lůžku přistoupil nějaký muž a slíbil mi, že když mu zasvětím veškeré nepřátele, které v budoucnosti v boji porazím, uzdraví mě. Řekl, že se jmenuje Roster, a když otec zjistil, že měl jen jedno oko, pochopil, že to musel být přestrojený Ódin. Nejvyšší bůh se jako vždy snažil dostat válečníky do Valhaly.“

„Tady to možná malinko přehnal,“ zamumlal Železný Bjørn a uchechtl se. „Sigurdův zachránce byl bojovník jménem Boddi, jinak taky velmi talentovaný ranhojič.“

„Proč tedy tvůj nevlastní bratr tvrdí, že ho zachránil Ódin?“ „Převzal ten příběh od otce a ten vždycky toužil po tom, aby se vyprávělo o jeho spojení s nejvyšším bohem. Zmetek jeden mizernej.“

Poslední poznámka mě udivila víc než druhá verze pravdy. Už dávno jsem se naučil, že severské příběhy nelze brát příliš doslova,

ale hlas Železného Bjørna zněl tak opovržlivě, až jsem nabyl jasného dojmu, že ke svému slavnému otci žádné vřelé city nechová.

Sigurd Hadí oko mezitím u ohně dokončil své vyprávění: „Těla mých budoucích zabitých nepřátel otci připadala jako přiměřená cena za můj život. Jednooký vložil ruku na mou ránu a během pár dní jsem se uzdravil, a to bez následků."

„*Zcela* bez následků?" ozval se z řad posluchačů jakýsi vtipný Skåňan. Jeho kamarádi se chápavě usmívali.

„Jako připomínku mám jizvu na čele," rozvedl to podrobněji černovousý jarl, „a na levém oku mám znamení, které všichni znáte, a kvůli němuž mám přízvisko Hadí oko."

„Po takové ráně by leckdo mohl mít poněkud pomalejší chápání," pokračoval Skåňan. „Ale něčeho takového sis asi nikdy nevšiml?"

Teď už byl jeho vtip oceněn neskrývaným smíchem.

„Řeknu ti, čeho jsem si všiml."

Sigurd Hadí oko rychle vstal, popošel dva kroky a okovanou botou nakopl šprýmaře do obličeje. Zvuk, který se ozval, byl zároveň tvrdý i měkký, asi jako když praskne dřevo přikryté mokrým hadrem.

„Od bitvy u Uldageru je pro mě vždycky ohromně těžké nevyrazit zuby lidem, kteří se nechovají, jak mají, a ostatním se posmívají. *Téhle* zvláštnosti jsem se nikdy nezbavil a nic dalšího už mě nenapadá."

Skåňan, kterého odtáhli o pár kroků dozadu, ležel tiše v udupané trávě. Bezvědomé tělo obklopoval svěží vzduch. Nikdo už se nesmál.

„Otec se Skåňany uzavřel mír, se kterým byly obě strany spokojeny," pokračoval Sigurd Hadí oko, „a proto tu dnes večer sedí skupina mužů ze Skåne, aby s námi bojovali proti společnému nepříteli. Doufejme, že nezavdají žádný důvod, abychom toho litovali, protože za takovou nepravost bych se asi nedokázal nepomstít."

Ujišťování Skåňanů o věčné věrnosti téměř přehlušilo nadšené volání Dánů a Norů. Vše přerušil naříkavý signál rohu, který se nesl nocí.

V nastalém pozdvižení splývaly jednotlivé hlasy se zvukem běžících nohou. Lámal jsem si hlavu, co se asi děje. Po nějaké době se uvolnila petlice a nade mnou se skláněl Železný Bjørn. Silný odér kvašeného piva se v boudě mísil s pachem mých výkalů.

„Teď uvidíš, na co jsme čekali," zabručel šedovousý obr a táhl mě ven. Zatažená obloha začínala na východě blednout. Všichni spěchali směrem k okrajům ležení. Připojili jsme se k nim.

Saské vojsko bylo důkladně ukryto za narychlo vyrobeným opevněním ze špičatých kůlů a trnitých keřů, jež nás obklopovalo po celých pět dní. Zadní část jejich tábora však zůstala otevřená do okolní krajiny, protože nepočítali s tím, že by jim někdo mohl vpadnout do zad. A právě to se teď stalo.

Nikdy předtím jsem neviděl tolik mužů na jednom místě – a vlastně jsem si ani nedokázal představit, že na světě může být tolik lidí. Jednotky pěšáků se valily v hnědorudých proudech přes kopečky vřesoviště. Korouhve s havrany, koňmi a svastikami vlály vysoko nad plání, jako by se praporečníci snažili mračna nad hlavou propíchnout.

Příchozí vojsko čítalo dva a půl tisíce mužů. Pod pláštíkem tmy jezdci obklíčili Sasy právě tak, jak to podle Ylvy provedla Ladgerd a její Seveřané u Uldageru. Je možné, že Lodbrokovi synové se v otázce strategie právě v tomto příběhu zhlédli, i když by to určitě popřeli. Kruh Seveřanů kolem našich obléhatelů se neustále zvětšoval s tím, že postupně dorazili i pěšáci. Teď to byli Sasové, kdo čelil drtivé převaze. Nově příchozí Seveřané tloukli výhrůžně zbraněmi o štíty a vysoký, rudovousý válečník klidně projížděl podél předních bojovníků na bílém hřebci s dlouhou hřívou a kopyty se silnými trsy srsti.

„Tak konečně dorazil," prohodil Hastein s rukama v bok.

„Kdo?" zeptal jsem se.

„Můj bratr Ivar Beznohý," procedil Železný Bjørn mezi zuby a na hlase mu bylo znát, že radost ze shledání má své meze.

Společně s vojskem uzavřeným v ležení by vojsko Ivara Beznohého snadno rozdrtilo tisícovku Sasů ještě před polednem. Ale bylo zřejmé, že to v úmyslu neměli. Z valu jsme během prvních ranních hodin sledovali posly, jak jezdí sem a tam mezi vojsky s nabídkou na klid zbraní a vyjednávacími podmínkami. Konečně Sasové vyrazili se schlíplýma ušima úzkým koridorem zahrazeným štíty zpátky k lesíku, odkud před devíti dny přišli. Teprve když během dopoledne zmizeli, oddělil se Ivar Beznohý s dvěma dalšími jezdci od svého vojska a zamířil k ležení.

„Tamhleten," ukazoval Hastein na muže ve světlé haleně, jedoucího po pravé straně rudovousého jarla, „to je Halfdan."

„Bílý šat," vzpomněl jsem si na náš noční rozhovor ve stanu i na

důvod, proč má nejmladší Lodbrokův syn právě tohle přízvisko: protože se koupe každý den a skoro stejně často si i mění košili. „A kdo je ten druhý muž?“

„Slovo muž bych o našem nevlastním bratrovi Ubbem snad ani nepoužil,“ zamručel Železný Bjørn.

„To je Ubbe, který Halfdanovi každé ráno holí bradu a pere mu jeho oblečení,“ upřesnil informaci Hastein. „Halfdan říkává, že tak blízko ke svému krku nikoho jiného než bratra pustit nemůže.“

„Copak vy nejste jen *čtyři* bratři?“ zeptal jsem se a pozoroval Ubbcho, pátého Lodbrokova syna, který se svým bratrům příliš nepodobal. Hlavu měl kulatou a byl nízkého vzrůstu.

„S Ubbem nikdo nepočítá,“ konstatoval Železný Bjørn. „Náš otec ho zplodil s jednou frískou otrokyní, a nikoliv s královskou dcerou, která je matkou Ivara Beznohého, Sigurda Hadího oka a Halfdana Bílého šatu.“

„Dcerou švédského krále Thorou,“ vzpomněl jsem si znovu. „Nikoliv s Ladgerd.“

„Ani s jednou z nich!“ Hastein se usmál a odhodil si z čela světlou ofinu. Jak už víš, Ladgerd je matka Železného Bjørna a babička Ylvy. Thora – ta s těmi draky – zemřela mladá a nezanechala po sobě žádné syny. Každopádně žádný z nich už nežije.

Ivara Beznohého, Sigurda Hadí oko a Halfdana Bílý šat porodila jiná královská dcera, kterou Ragnar potkal *teprve po* Thořině smrti. „Jmenuje se Aslaug, stále je naživu a těší se dobrému zdraví.“

Celý zmatený jsem viděl, jak se usmívá. Měl legraci z toho, jak mě to popletlo.

„Ragnar Lodbrok ošoustal všechny ženy ve svém okolí a na tohle téma pořád koluje spousta dobrých historek. Dočkej času, Rolfe Troufalče.“

S Hasteinovou lehkou rukou na jednom rameni a s Bjørnovou těžkou tlapou na druhém jsem přihlížel, jak se k nám blíží Ivar Beznohý. Na tváři se zrzavými vousy mu zářil široký úsměv. Z jásotu mužů a z chování Sigurda Hadího oka, jenž vyšel z ležení pozdravit a uvítat svého staršího bratra, jsem pochopil, že skutečným velitelem vojsk musí být Ivar Beznohý. Pohyboval se velmi vznešeně a zároveň se v pohledu jeho ledově modrých očí zračila mimořádná inteligence, s níž jsem se měl co nevidět blíže seznámit. Když se oba jarlové setkali, vytáhl Sigurd Hadí oko meč a podal ho Ivarovi jílcem napřed.

„Dali jste si na čas,“ řekl. „Čekali jsme na vás mnohem déle, než jak jsme se domluvili.“

„Je mi líto,“ odpověděl Ivar a na znamení dobré vůle meč Sigurdovi vrátil. „Zdrželi jsme se cestou.“

„Ale se saským králem jste se dohodli?“

„Svým způsobem,“ odpověděl Ivar. „Sejdeme se tu znovu pozítří. To nám Sasové vydají otce.“

„Otce?“ zopakoval Sigurd Hadí oko a zaváhal. „Myslíš jeho mrtvolu?“

Ivar Beznohý se mrzutě zašklebil, jako by ho to stálo přemáhání, ale hned se rychle usmál.

„*Pokud* je opravdu mrtvý,“ řekl, ale nic dalšího k tomu už nepoznamenal. Místo toho se nadzvedl v sedle a bujaře zavolal na osazenstvo ležení seskupené na valech.

„A pak všichni Ragnara Lodbroka pomstíme! Co vy na to?“

Všichni shromáždění bojovníci mu odpověděli ohlušujícím hromovým jásotem a tlučením meči a sekerami o štíty.

Podzim roku 861

Les je mým domovem. Proto mě vyděsí, když na mě zaútočí.

Pokud si pamatuji, pod korunami stromů jsem se vždycky cítil doma. V domku na mýtině, kde jsem vyrostl a kde bydlím s matkou, pobývám jen málokdy. Když přijde návštěva a matka mě pošle do lesa, vždycky poslechnu velmi rád – ať už je hostem ten muž, který jí platí za to, že s ní může být pár hodin v posteli, nebo některá žena z vesnice, která u ní hledá pomoc kvůli uzdravení z jakési nemoci. Obyvatelé Teurintone mě nezajímají ani v nejmenším. Vyhýbám se jim. Nemluvím ani stejným jazykem.

Zato řeč zvířat znám dobře. Komunikovat s nimi je snazší než sledovat spletité vyjadřování lidí, jež je plné nepřímých významů, nevyřčených pravidel a skrytých úmyslů. Mými druhy jsou vlčata, se kterými se honím po lese. S jejich smečkou jsem strávil mnoho let a znám všechny její členy.

Jednou jsem se pokusil sát mléko od velké vlčice. Pojmenoval jsem ji Hrow podle zvuku, který vydává, když má dobrou náladu. Když jsem

nosem hledal mléčnou bradavku, mé smysly málem omámil její silný pach hlíny a pižma. Jakmile jsem malou bouličku našel a začal sát lehce nahořklé mléko, Hrow zavrčela, protože ucítila zuby, na které nebyla zvyklá. Nakonec mě kousla. Rána nebyla hluboká a já jsem věděl, že to nemyslela ve zlém.

Rozhodně mě nepovažovala za štěně, protože mi bylo skoro stejně let jako jí.

Toho dne, kdy na mě les zaútočil a můj život se změnil, mi bylo deset let. Jdu domů poté, co jsem společně s vlčaty ulovil zajíce. Chuť jeho čerstvé, slané krve ještě cítím v ústech. Kroky mých bosých nohou šelestí ve vysoké trávě. Před sebou už na mýtině vidím doškovou střechu naší chatrče. Na posledním úseku se dám do běhu, ale v trávě šlápnu na něco měkkého. Pod nohou se mi kroutí cosi podlouhlého. V kotníku ucítím ostrou bolest a pak mě noha začne svědit, jako bych měl pod kůží mravence.

Matka uslyší můj křik a vyjde ze dveří. Vidí mě upadnout. Nejistě vstávám a vrávorám. Matka přimhouří oči proti slunci.

Maminka má dlouhý, úzký obličej s měkkými rty a šedomodrýma očima. Světlé vlnité vlasy jí sahají po ramena a nikdy jí nenarostou delší, protože když jí začnou vadit, vždycky si je ostříhá. Je hezká, i když o tom nepřemýšlím, a mám ji rád, ačkoliv by mě nikdy nenapadlo jí to říct. Opírá se o zárubeň dveří a směje se mým pohybům. Myslí si, že si dělám legraci.

Vážnost situace rozpozná teprve v okamžiku, kdy začnu zvracet. Nohu už mám tak oteklou a zesláblou, že se na ni nedokážu postavit. Začíná mi natékat i bérec. Na kůži kolem hadího kousnutí se tvoří puchýře. Než ke mně matka doběhne, jsem už celý propocený. Když mě nese do chatrče, začínám se dusit. Naštěstí má matka dost duchapřítomnosti, vytáhne ze střechy stéblo slámy a strčí mi ho až do krku. Jinak bych asi sotva přežil, protože mi otéká jazyk a rychle se zvětší natolik, že musím mít otevřenou pusu. Stéblem lapám po vzduchu. Teprve po dvou dnech začíná otok opadat. Tohle všechno mi později vypráví maminka. V tuhle chvíli už jsem v hlubokém bezvědomí.

Když třetího dne ráno už dokážu oteklýma očima vidět, dřevěný kříž, který jinak vždycky visí na stěně nad postelí, je pryč. Jeho místo zaujaly sošky bohů. Hrubě vyřezané dřevěné postavy jsou zvlhlé čerstvou krví. Před nimi leží drobné chlupaté tělo s prořízlým hrdlem. Mrtvola kůzlete z ohrady za domem.

Matka mi opatrně vytahuje stéblo z krku. Nechápu, jak blízko smrti jsem byl. Zajímá mě něco jiného.

„Ty jsi svým bohům obětovala jednu z našich koz?“

Svraští světlé obočí, když v mém hlase rozezná obvinění Nebo možná proto, že Ódinovi a Tórovi fikám „tvoji bohové“.

Matka se mě vždycky pokoušela přimět, abych věřil víc – abych bohy uctíval a obětoval jim a respektoval je, abych se jich bál a ležel před nimi v prachu a prosil je o pomoc kvůli tomu a onomu tak, jak to dělává ona sama. Jenže já jsem nikdy neviděl žádné důkazy, že by jediný bůh vesničanů nebo matčina mnohahlavá sbírka měli v lese jakoukoliv moc. Zvířata věří jen svým vlastním schopnostem, tak proč bych já měl věřit něčemu jinému? Od vlčat jsem se naučil lovit. Od zajíců jsem se naučil rychle běhat. Šelmy mě naučily, jak se pohybovat tak, abych nebyl slyšet. Zatím jsem se ještě nenaučil létat jako ptáci, ale počítám s tím, že to je jen otázka času.

„Za tohle může tvá nedostatečná víra,“ prohlásí matka zlostně. „Loki je jediný bůh, který se ukazuje v podobě hada. V žilách mu koluje i vlčí krev – tak jako tobě. Chtěl, abys pochopil, že je načase, abys dospěl a bral vážně určité věci v životě, bez kterých se nemůžeme obejít.“

„Co to je, bez čeho se nemůžeme obejít?“

Matka odevzdaně vzdychne.

„Staří bohové jsou náladoví, ale dají se přemluvit, aby ti pomáhali, když jim obětuješ. Bílý Kristus je tvrdý, neoblomný a žárlivý a jiné bohy nenávidí, nicméně své stoupence věrně podporuje. Proto se k němu obrátilo hodně lidí. Ale existují i lidé, kteří si stejně jako já myslí, že nejrozumnější je být zadobře se všemi *bohy, a to taky po tobě chci. Je ti deset let. Už nejsi žádné dítě.“*

Bylo to nejdelší kázání o morálce, které jsem kdy od ní slyšel, což jen svědčí o závažnosti daného stavu.

„Staré bohy znám dobře,“ namítám, protože za dlouhých zimních nocí jsem naslouchal jejím příběhům o moudrém a jednookém Ódinovi, o jeho synu Tórovi, který jezdí po obloze ve svém voze a kladivem ovládá hromy, a o všech dalších bozích, kteří žijí v Asgårdu a do lidského světa přicházejí jen málokdy. „Ale nikdy jsi mi nevyprávěla o Bílém Kristovi.“

Odkašle si a připouští, že o téhle záležitosti nemá co vyprávět, protože toho taky moc neví.

„Jak víš, pocházím ze země Dánů,“ vysvětluje, „a tam znají jen staré bohy. Ale tady v Anglii má Bílý Kristus velkou moc a bude nejlepší, když se o něm naučíš něco víc. Dlouho jsem přemýšlela, že by ses měl

přestěhovat k lidem do Teurintone, kteří ho znají líp.“

„Ale já nemluvím jako oni.“

„To tě mohu naučit. Když jsem sem přišla ze své země, nemluvila jsem sasky vůbec. Tyhle dva jazyky se ale moc neliší, protože Sasové pocházejí od Anglů a Jutů, kteří sem přišli před stovkami let. Jde spíš o to, že slova se jinak vyslovují.“

„To bych se měl od tebe odstěhovat? A odejít z lesa?“

Zbledne a se strachem mě pozoruje, protože tahle myšlenka se jí vůbec nelíbí.

„Tady můžeš na Lokiho narazit znovu,“ naléhá, „a může ho napadnout, že tě kousne ještě jednou. Jak říkám – je náladový.“

Pohlédnu na mrtvé kůzle.

„Může Loki v hadí podobě prokousnout kozlečí kůži?“

Matka se na mne dlouze zadívá. Pak mě políbí na čelo.

„Jsi chytrý, můj velký chlapče.“

Každý rok, když přichází zima, chodívám za vlky do lesíka, kde začínají pole. Tohoto podzimu zvědavě očichávají moje nové kozinkové boty, ale jinak je všechno stejné jako vždy. Cítím však, že má chuť táhnout s nimi na jih je silnější než kdykoliv předtím. Pořád v duchu slyším matčina slova o bozích. Ačkoliv se už o nich potom nezmínila, nemohu si nevšimnout, že se na mě začala dívat jinak. Má pravdu, že začínám dospívat. Oba víme, že se něco stane. Podobně jako zajíc, který se tiskne k zemi, aby ho nikdo nezahlédl, oba doufáme, že to přejde samo.

Rozloučení s vlky je dlouhé a loučím se s každým zvlášť. Znám vlčata od malička, když to byly jen malinkaté kuličky z chlupů a drápků a vešly se mi do dlaní. Teď už jsou z nich napůl dospělá mladá zvířata, jež získávají vlastní zkušenosti. Vím, že až se na jaře vrátí, se smečkou zůstane už jen polovina, a tak si otírám tváře o jejich mordy a s každým se loučím smutným vrčením. Když přijde na řadu Hrow, zabořím jí prsty do srsti a vlčí pach utlumí můj smutek.

Zatímco vlci odcházejí přes pole, Hrow se několikrát otočí, jako by mě prosila, ať na sebe dávám pozor. Když je smečka pryč, otočím se k domovu a přitom šlápnu na jablko. Leželo tam dlouho, už je napůl shnilé, ale pořád ještě zajímavé pro všelijaký hmyz. Vosy, které se usídlily v ohryzku, okamžité zaútočí. To se na podzim stává, jsou opilé zpola zkvašeným ovocem a popuzené z představy, že jejich život bude brzy u konce.

Končetiny mi začnou otékat téměř okamžitě. Svědění po těle je stejné jako tenkrát v létě po hadím uštknutí. Třu si vosí kousnutí rozdrcenou

jablečnou dření, jak jsem to často dělával, ale příznaky jsou ještě horší. Když mi začne natékat hrdlo, sáhnu po stéblu, které teď nosím na kožené šňůrce kolem krku.

Pořád jsem při vědomí. Klopýtám lesem k domovu. Nezvracím, ale když dorazím k chatrči, matka při pohledu na můj nateklý obličej a otevřenou pusu s trčícím stéblem jen zalapá po dechu. S hrůzou v očích znovu vytáhne sošky bohů. Zarazím ji dřív, než stihne porazit ještě jedno kůzle. Není žádný důvod mrhat dobrým jídlem pro náladové bohy, kteří si stejně dělají, co chtějí.

Už příštího rána si mohu vytáhnout stéblo z krku a normálně dýchat. Vidím to však stejně jako maminka, která sedí na stoličce, zavírá dveře chatrče na závoru a přitom na mě nešťastně hledí.

„V lese zůstat nemůžu," pochopím.

Matka vydechne ulehčením, že jsem na to přišel sám.

„Jestliže je pro tebe nebezpečný i hmyz," říká, „v Teurintone bydlet nemůžeš. Vesničané chovají včely. Kolem krav a koní jsou všelijací brouci. Vosy létají všude."

„Kam tedy půjdu?" zeptám se.

Pohlédne na mě temným pohledem.

„Do kláštera svatého Kutberta v Crece."

Ještě to odpoledne mě začne učit sasky.

Druhý díl

Jaro roku 866

12

Mrtvola ležela na prostém dřevěném stole z prkna položeného na dvou kozách. Přikrytá byla bílou látkou, pod níž se rýsovaly obrysy lidského těla: obličej s nosem, hrudník, břicho a nohy, na konci trčela do vzduchu chodidla.

Na jednom konci stolu stáli dva muži v dokonale vyčištěné kroužkové zbroji. První měl na hlavě korunu z pozlaceného bronzu, druhý přilbici se stříbrným okrajem. Tomu prvnímu bylo skoro čtyřicet, byl podsaditý, zavalitý a napůl plešatý. Ten druhý byl asi o deset let mladší a měl tmavou bradku zastřiženou do špičky.

U protější strany stolu stáli Ivar Beznohý, Sigurd Hadí oko a jejich nejmladší bratr Halfdan Bílý šat. Ivarův zrzavý vous a vlasy na sebe poutaly pohledy zejména v kontrastu s pihovatou pokožkou a dlouhou bílou svrchnicí. Sigurdovy černé vousy a vlasy nechaly vyniknout jeho mnoha šperkům. Halfdan Bílý šat byl vymydlený a pečlivě upravený; oblečený byl v bílé svrchnici, hnědé vlasy měl na krátko ostříhané a bradu hladce oholenou.

Pětice mužů mlčky čekala pod lodní plachtou nataženou na kůly tak, aby stínila před sluncem. Nikdo nebyl ozbrojený, ale sto kroků

opodál stálo napochodované saské vojsko. Nad muži vlály dvě korouhve. Jedna představovala bílý kříž na černém pozadí, druhá krvavě rudou válečnou sekeru na bílém podkladu.

Přes planinu se vřesem ke scenérii dlouhými kroky blížil Železný Bjørn. Mohutnou rukou mě pevně svíral v podpaží. Před chvílí si pro mě šedovousý obr došel do obydlí pro otroky a bez jediného slova vysvětlení mě odvlekl.

Za onoho jasného odpoledne bylo jen slyšet, jak si vítr pohrává s napnutou plachtou, pak zvuk našich kroků v trávě a trylkování osamělého skřivánka kdesi vysoko nad námi. Na valech stály nebo seděly tisíce Seveřanů a mlčky čekaly. Železný Bjørn vstoupil do stínu a pokročil ke svým bratrům. Postrčil mě směrem k oběma mužům na druhém konci stolu.

„Budeš náš tlumočník, kluku," prohlásil, založil si ruce na břiše a ignoroval mě.

„Králi Ællo," spustil Ivar Beznohý řečí Seveřanů a zcela samozřejmě se obrátil na muže středního věku s korunou na hlavě.

„Ælla jsem já," přerušil ho mladší muž s bradkou, neboť zareagoval na zvuk svého jména. Pod stříbrným okrajem přilby měl tvrdý a urputný výraz. Všichni se na něj podívali.

„Překládej, kluku," zabručel Železný Bjørn.

Sám šedovousý obr sasky mluvil, ale myslel jsem, že když potřebují tlumočníka, jeho bratři určitě tak velké jazykové znalosti mít nebudou.

„Říká, že Ælla je on," překládal jsem.

„Kdo je tedy ten malý tlouštík?" otázal se Ivar Beznohý.

Dírou po suku jsem v uplynulých dvou dnech po kapitulaci saského vojska vídával vysokého jarla se zrzavými vousy projíždět na jeho hřebci tolikrát, že musel haťové chodníky prošlapat. Nápadné barvy jeho oděvu byly vidět mezi stany už zdaleka. Stejně jako jeho bratři nosil tlusté stříbrné náramky a nikdo nemohl pochybovat o tom, že vůdce vikinského vojska je vznešený jarl. Na rozdíl od jiných velmožů, kteří nosili nos až v oblacích a pyšně lpěli na svých právech, Ivar Beznohý všechny nenuceně zdravil, protože nikoho ani nenapadlo, že by se prodral na jeho místo. Zastavil koně a mluvil se všemi, které potkal. Přátelsky se vyptával na rodinu a příbuzné, jako by znal veškeré obyvatele tábora osobně. Když pokračoval v jízdě, všichni se potěšeně usmívali. Dokonce i bez koně byl vyšší než většina mužů a působil a vystupoval impozantněji než oba saští králové dohromady.

Když jsem se s ním teď střetl pohledem, srdce se ve mně zatetelilo, ale zaváhal jsem jen na okamžik, než jsem se průvodce muže se špičatou bradkou saský zeptal, kdo je.

„Král Osbert," odvětil muž. Malými, přivřenými očky posazenými v tukových polštářích lesklého obličeje soustředěně pozoroval zrzavého dánského jarla.

„Říká, že je král Osbert," překládal jsem.

„Northumbrie má dva krále?" chtěl vědět Ivar Beznohý.

Přetlumočil jsem otázku Sasům.

„Král jsem *já,"* odpověděl Ælla a položil si ruku na prsa. „Osbert je pouze můj ealdorman."

„Ty jsi uchvatitel trůnu bez dědického práva," zasyčel Osbert s opovržením v hlase.

Ælla si promnul bradku a vysvětlil, že dříve byl králem Osbert, ale teď ho během witangemotu sesadili – witangemot je zasedání zemské rady, které se účastní northumbrijští leníci a ealdormanové. On sám při stejné příležitosti získal většinu hlasů a tím i královskou moc.

„Znamená to, že v Northumbrii jsou volení králové?" otázal se Sigurd Hadí oko, který měl právě svou světlou chvilku.

Sigurd Hadí oko se stejně jako jeho starší bratr ve dnech po bitvě ukazoval před bojovníky. Připomínal mi páva – tohoto krásného a pestrého, nicméně naprosto neužitečného ptáka, který se prochází v rozlehlých zahradách cordobského emíra a vydává nepříjemné, jakoby lidské skřeky. Dokonce i Železný Bjørn objel kolečko, aby osobně pozdravil nově příchozí válečníky, ale vypadal přitom, jako by to pro něj byla příšerně nudná povinnost.

„Jsou nám v lecčem hodně podobní," zamručel Železný Bjørn. „Proto jsem vás varoval, abychom na ně neútočili."

„Zvolit si za krále slabocha je hloupost," poznamenal Sigurd Hadí oko a poškrábal se v černém plnovousu.

„Jenže leníci a ealdormanové tak mohou mít větší slovo," odpověděl Bjørn. „Pak zvládnou krále držet v šachu, aby příliš netoužil po moci."

Sigurd Hadí oko musel připustit, že takové uspořádání možná opravdu není tak úplně špatné, i když mu stále nepřipadalo rozumné zbavovat se silného krále. Hastein po ruce nebyl, takže Bjørn musel northumbrijské politické zvyklosti svému nevlastnímu mladšímu bratrovi vysvětlovat sám. Byla to pro něj velká zkouška trpělivosti.

„Moc má v rukou jen ten vysoký s bradkou," mručel Bjørn. „Ten malý tlouštík se snaží získat trůn zpátky. Teď jsou tu spolu, protože mají společného nepřítele. Jinak je v Northumbrii občanská válka. Přesně tak nám to vykládal král Edmund minulou zimu."

„Ještě jeden král? Tak to už je teprve nepraktické."

„Pamatuješ si na Edmunda z Východní Anglie? Sám ses s ním setkal, bratříčku. Dva měsíce jsme bydleli na jeho královském dvoře u Theodfordu."

Sigurd Hadí oko prohlásil, že si zřejmě nějakého ubohého slabocha na trůně pamatuje, ale že je to už dávno a že mezitím nikam nepluli.

„Všechna anglická království jsou na pevnině," vysvětloval Bjørn unaveným hlasem. „Neodděluje je moře ani průlivy, jako je to u nás. Teď nech Ivara, ať může se Sasy v klidu jednat."

Sigurd Hadí oko postřehl bratrovo podráždění a také se rozzlobil.

„Je tu moc králů a pohled toho malého tlouštíka se mi nelíbí. Useknu mu hlavu." Hmátl po zbrani, ale nalezl jen prázdnou pochvu. „Někdo mi sebral meč!"

„Sám sis ho nechal v táboře, než jsme vyrazili na jednání."

Mužný obličej s bílou jizvou na čele se zaškaredil. „Tak to se budu muset spokojit s tím, že z něj udělám mrzáka."

Železný Bjørn a Halfdan Bílý šat tušili, odkud vítr vane, a tak Sigurdovi každý položil ruku na rameno a zarazili ho.

„Nám přeci může být jedno," řekl Halfdan Bílý šat, „jak si Sasové ve své zemi vládnou, když jejich říši stejně co nevidět zničíme."

To bylo poprvé, kdy jsem uslyšel promluvit nejmladšího Lodbrokova syna. Chraptivý hlas se mu chvěl, jako by jen s obtížemi v sobě něco potlačoval, a hladce oholený obličej se mu na okamžik zkřivil. Byl jen o tři roky starší než já, ale když chodil pěšky po táboře, vyhýbali se mu i ti nejvýznačnější velmoži. Jakmile se však za dokonale upravenou postavou otočili, v očích se jim nezračil respekt nebo sympatie, ale strach.

„To bude docela dřina vyhladit národ, který je početnější než náš," namítl Železný Bjørn suše.

„Doufám, že tím nechceš říct, že jsme sem neměli chodit?" otázal se Halfdan svého šedovousého nevlastního bratra. „Nemyslíš, že to byla jediná čestná věc, kterou jsme museli udělat, když jsme se dověděli o otcově smrti?"

Jak jsem měl brzy zjistit, byl Halfdan Bílý šat prudký, vznětlivý a nepřiměřeně ctižádostivý.

„To je možné," odpověděl Bjørn klidně. „Ale asi to nebylo zrovna nejchytřejší."

„Zpochybňuješ snad Ivarovo velení?"

„To by mě namouvěru *nikdy* ani nenapadlo."

„Přestaňte už, vy dva!"

Sigurd Hadí oko se ujal role hlasu rozumu. I když úplně nechápal, o co se bratři přou a dohadují, domníval se, že není dobré, aby před saskými vůdci předváděli vzájemné rozmíšky. Osbert a Ælla však využili dohadů Lodbrokových synů k vlastní hádce a jejich neshody nebyly o nic menší.

„Neměls sem chodit," šeptal králÆlla svému rivalovi. „Podrýváš autoritu královské moci."

„Na autoritu ti kašlu," pošeptal mu Osbert na oplátku. „Mám veškeré právo tu dneska být. Bez mojí podpory bys vojsko o tisíci mužích nikdy nedal dohromady."

„A co je nám tvoje podpora teď platná?" Ælla kývl směrem k valům ležení. „Válečnou lest těch barbarů jsi neprohlédl. Mohli by nás rozdrtit co by dup."

„To je pravda, jsou mazanější než my." Osbert si krátké paže založil na prsou a znovu hněvivě pozoroval Ivara Beznohého. „A jejich náčelník je prohnaný jak sto čertů."

Ællovy tmavé oči se odvrátily od rivala a spočinuly na mně.

„Ty jsi Sas, chlapče?"

Zaváhal jsem a pak jsem přikývl, ohromen tím, že mě oslovil král.

„Ale křesťan nejsi?" Hleděl na stéblo na kožené šňůrce kolem mého krku. „Ta trubička je symbol kterého náboženství?"

Ledově modrý zrak Ivara Beznohého nás pozorně sledoval. Pochopil jsem, že rudovousý jarl rozuměl všemu, co se tu řeklo. Musel jsem svá slova vážit pečlivě.

„Jsem křesťan," odpověděl jsem. „Zajal mě Železný Bjørn, když jeho muži vyplenili mou vesnici. Teď jsem jeho otrok a drží mě v jedné boudě."

„Ubohý chlapče," pronesl Ælla tak soucitně, až mě to zaskočilo. Králové se o osud chudých rolníků moc často nezajímali.

„Neodvažuješ se mluvit se Seveřany, když tu místo toho podkuřuješ jejich tlumočníkovi?" přerušil ho Osbert s pohrdavým úsměvem.

Napjaté čelistní svaly krále Ælly vypovídaly o mocenském poměru těchto dvou mužů. Ælla byl možná králem podle jména, ale jeho pozice byla zpochybňována.

„Řekni králi a jeho jarlovi – bez ohledu na to, kdo je kdo," obrátil se ke mně konečně zrzavý Ivar Beznohý, „že jsme s naším vojskem strávili zimu ve Východní Anglii, kde nám král Edmund zaplatil dobrými saskými koňmi za to, že poputujeme dál, a taky nám ostatně hodně vyprávěl o občanské válce, která se rozpoutala tady v Northumbrii."

Sasové mému překladu pozorně naslouchali.

„Ten zmetek Edmund lhal," odpověděl král Ælla. „Mohu vás ujistit, že můj ealdorman a já čelíme všem vnějším hrozbám ve svorné shodě."

Ivar Beznohý se usmíval, jako by věděl své. Také Osbert si myslel své a sevřel pěsti. Nicméně mlčel a přikyvoval.

„Jsem Ivar Ragnarson," pokračoval rudovousý jarl, „a toto jsou mí bratři Halfdan, Sigurd a Bjørn. Nepřišli jsme sem zasít nesvár, ale abychom si odvezli našeho otce."

„Připadá mi," odpověděl král Ælla poté, co jsem věty přeložil, „že na tak jednoduchou záležitost je vás nějak moc."

„Vy Sasové jste našeho otce zajali jako rukojmí," pokračoval opět Ivar Beznohý. „Pokud bychom se objevili bez doprovodu, nemohli jsme z vaší strany očekávat nic dobrého. Ale jsme ochotni vám uvěřit a ponechat své pochybnosti stranou."

Zatímco jsem předával dál informaci o dobré vůli Lodbrokových synů, Halfdanovi hrál na tváři ponurý úsměv, jako by chtěl slova svého staršího bratra popřít.

„Ragnar Lodbrok přistál na podzim za bouře se dvěma loděmi na východním pobřeží," vykládal ealdorman Osbert. „Tenkrát jsem byl právoplatným králem země. Ragnara a jeho lidi jsem zadržel kvůli pirátství. Mezi jejich nákladem se našlo zboží z mnoha různých obchodních lodí. Ještě se chlubili, jak celé léto drancovali v ústí Temže, jak to bylo snadné a kolik saských námořníků zabili."

Zatímco jsem překládal, začínal jsem chápat události, jež sem přivedly vikingy a změnily můj osud.

„Je asi docela možné," odpověděl Ivar Beznohý, „že když se otec na moři ocitl v nouzi, sem tam něco drobného sebral lodím, které na své plavbě potkal. Nicméně nám připadá zvláštní, že jste nechali posádku odplout a jako rukojmí jste si ponechali starého, bezbranného muže."

Můj překlad způsobil, že Osbertův lesklý obličej celý zrudl. Volná kůže pod ealdormanovou bradou se mu při odpovědi vzteky roztřásla.

„Posádka byla početná a nezvladatelná. Unikli nám, zmocnili se jedné lodi a pak odpluli směrem na jih.“

„To víme,“ pronesl Ivar. „Ten příběh jsme slyšeli právě od nich.“

„Takže taky určitě dobře víte,“ ujal se slova Ælla, „že muži Ragnara Lodbroka nechali bez nejmenšího zaváhání svého náčelníka na holičkách? Osbertovi se zdálo nejrozumnější převézt zajatce do Eoforwicu. A tam jsem na něj po celou dobu dával pozor.“

„Dával pozor?“ Osbert se usmíval se špatně skrývanou škodolibostí. „Ten muž pod tvou ochranou zemřel. Ale ještěže tak. Ten starý satan by zničil celou Northumbrii, jen aby se za své pokoření pomstil.“

Král Ælla ho ignoroval a mluvil dál.

„Ragnar Lodbrok byl navzdory vysokému věku obtížný vězeň. Pil za čtyři, a když se opil, nebylo možné nechat ho jen tak, protože by to snadno mohlo leckoho stát život. Zemřel během krátké internace v jedné z cel biskupství.“

Halfdan Bílý šat vypěnil a popuzeně křičel, že král je bezectný hnus – což jsem nepřekládal –, a pak se zeptal, jestli je u Sasů obvyklé, že se jim o zajatce starají křesťanští kněží.

„Saský král je jen málokdy na jednom místě déle než pár týdnů,“ odpověděl král Ælla, „protože neustále cestuje po celé zemi a navštěvuje ealdormany a leníky. Královský palác v Eoforwicu proto není velký a jediné vězení je umístěno v biskupství.“

Zatímco jsem vysvětlení tlumočil, nahnul se saský král nad mrtvolu a opatrné z její hlavy odhrnul bílou látku. Stařec s voskově bledou kůží a žlutavým vousem zíral napůl otevřenýma očima do plachty nad sebou. Ústa zůstala otevřená v němém výkřiku.

V hladce oholených tvářích Halfdana Bílého šatu to několikrát zaškubalo. Nejmladší Lodbrokův syn byl jako posedlý horečnatou, neklidnou živelností, tělo měl napjaté jako luk a čišela z něj němá hrozba.

„Přistup blíž a potvrď, že na smrti Ragnara Lodbroka neneseš žádnou vinu,“ zakřičel Halfdan a ukázal na nebožtíkův ztrápený obličej. „Tenhle výraz znám. Našeho otce mučili.“

Přeložil jsem jeho výpad a král Ælla odpověděl s obdivuhodnou chladnokrevností.

„Od uprchlíků, kteří se dostali k nám do Východní Anglie, jsme o tvé zálibě v mučení slyšeli, Halfdane Ragnarsone, takže vím, že ty jsi v tomhle oboru odborník. Jenže se pleteš. Až si mrtvolu prohlédneš, zjistíš, že na ní nenajdeš sebemenší zranění.“

Halfdan ani nečekal, až Ælla domluví, strhl pokrývku z mrtvoly jedním mocným pohybem a začal tělo mrtvého otce prohlížet. V hladkém obličeji mu zvláštně cukalo, až jeho tiky připomínaly vlny na rozbouřeném moři. Když mrtvolu zvedl, aby si prohlédl i záda, všiml jsem si, že tělo je zcela ztuhlé.

Halfdanova důkladnost připadala ostatním bratrům přehnaná. Já jsem však zaznamenal otoky kolem nebožtíkova hrdla. Jazyk byl napuchlý a vyplňoval téměř celou ústní dutinu. Jedno stehno bylo nateklé. Na kotníku a v podpaží byly patrné puchýřky. Rány nožem nebo mečem ale nikde nebyly a k Halfdanově rozmrzelosti ani žádné známky mučení.

„Navrhuji,“ přerušil král Ælla nakonec trapné mlčení, „abyste svého otce pohřbili podle vašich obyčejů a abychom se po pohřbu znovu sešli.“

„Za tak velkého krále, jakým byl Ragnar Lodbrok,“ odpověděl Ivar, „se smutek drží po deset dní, ale my nemáme dost silného piva.“

„Takže se dohodneme, že klid zbraní potrvá po deset dní. A na znamení dobré vůle vám pivo rád dodám.“

Bratři na sebe pohlédli a gesto krále Ælly odměnili uznalým pokývnutím.

„Potom nám budete moct říct více podrobností o svých úmyslech tady v Northumbrii,“ pokračoval saský král. „A jen pro pořádek vám připomínám, že kdyby to bylo nutné, dokážeme velmi rychle svolat ještě větší vojsko.“

„Jak dlouho dokáže vojsko sedláků odolávat třem tisícům zkušených vojáků, co myslíte?“ namítl Železný Bjørn suše.

Král Ælla nejistě pohlédl na Seveřany shromážděné na obranném valu, ale ealdorman Osbert se nenechal vyvést z míry. Malý, podsaditý exkrál střízlivě líčil výhody, které mají místní oproti zdánlivě neporazitelné převaze Seveřanů. Průběžně jsem překládal a sebedůvěra Lodbrokových synů se během jeho výkladu vytrácela.

„Naše vojsko bezpochyby tvoří sedláci, jenže znají místní krajinu a dokáží ji využít. Každý z nich brání svůj domov a rodinu, takže budou bojovat déle a houževnatěji než vaši neukáznění nájezdníci.

Vaše podpůrné zdroje jsou rozptýlené po celém oceánu a s pomocí z domova počítat nemůžete.“

„Co nám to tu namlouváš, ty břichopase,“ zařval Halfdan Bílý šat. „Buď rád, že se scházíme pod mírovou ratolestí a že jsem čestný muž, protože jinak bys mi za tahle slova zaplatil životem.“

„Nikoho neurážím, když říkám to, co všichni víme.“ Osbert se otočil, vyšel ze stínu plachty a vrátil se k saskému vojsku čekajícímu pod dvěma korouhvemi.

„Deset dní,“ připomněl král Ælla, než se odebral za svým ealdormanem a rivalem.

Z reakce Lodbrokových synů jsem usoudil, že Osbert mluvil pravdu. Důvodem jejich zdánlivé podivných rozhodnutí bylo, že bitva by je stála mnoho mrtvých a raněných – a tam, kde by Sasové během krátké doby dokázali postavit další vojsko, by Seveřané neustále slábli.

Ivar Beznohý pozoroval zamyšlené záda malého tlouštíka, jako by mu bylo zatěžko uvěřit, že ho někdo prokoukl. Halfdan Bílý šat zíral na mrtvolu otce, jako by z nečekaného vývoje vinil nebožtíka. Sigurd Hadí oko se odvrátil a nechal doznívat Osbertova slova, zatímco Železný Bjørn si klidně zastrčil palce za sponu opasku.

„Tak to se moc nepovedlo,“ pronesl, „takže teď se se svými lidmi vrátím na lodě u Grimsby. Odplujeme co nejrychleji.“

„Tak ty nás zrazuješ, ty hanebný parchante?“

Halfdan skřípěl zuby a hledal někoho, na kom by si své zklamání vybil. Když se výhružně postavil před šedovousého staršího nevlastního bratra, bylo hned jasné, že si nevybral zrovna toho pravého.

„Zradou bych to nenazval,“ zabručel Bjørn a urážku přešel bez povšimnutí. „Copak jsem nepřišel, když jste pro mě poslali? Copak jsem s sebou nevzal své muže a lodě?“

„Jo, přišel jsi, bratříčku,“ odpověděl Ivar Beznohý, „protože sis myslel, že by ses mohl dostat k nějakému stříbru.“

Šedovousý obr pokrčil rameny.

„Všichni asi bojujeme tam, kde je kořist největší a nejpřístupnější. Ale ve srovnání s Francií je Northumbrie chudá a Sasové se zdatně brání. Na jihu čeká Hispánie a říká se, že by tam mělo být víc kořisti, než si kdokoliv z nás dokáže představit. Můžete jet se mnou a uvidíte na vlastní oči, jestli je to pravda.“

Nabídka byla předložena pouze formálně. Ve výrazu ani chování Železného Bjørna nic nenasvědčovalo tomu, že na svých cestách

touží po společnosti bratrů.

„Jestliže odjedeš, Bjørne," prohlásil Ivar Beznohý, „ztratíme rázem čtyři stovky mužů. Spousta dalších zmizí, až zjistí, že otec vlastně zavražděn nebyl."

„Proč je tak důležité, jestli byl Ragnar Lodbrok zavražděn?" zeptal jsem se.

Všichni čtyři bratři zmlkli a pozorovali mě.

„Cos to říkal, že je tenhle kluk zač?" otázal se Ivar Beznohý. Železný Bjørn se nadechl k odpovědi.

„Já nejsem žádný kluk," vyhrkl jsem. „Je mi patnáct a už jsem zabil jednoho muže."

Nebyla to ani úplná pravda, ani pustá lež. Sám a bez pomoci bych před půldruhým měsícem dokázal přivodit smrt jen stěží. A ačkoliv tenkrát jsem bez lítosti sledoval, jak mrtvole prýští krev do sněhu z nepravidelné rány na krku, teď jsem při té představě ucítil v ústech pachuť zvratků. Severané se však stavěli k násilí jako nástroji moci jiným způsobem než křesťané a já jsem se horlivě snažil získat si jejich uznání. Jenže tak snadné to nebylo.

„Jednoho muže?" Křeče se proměnily v posměšný úsměv, když ke mně Halfdan Bílý šat přiblížil hladce oholený obličej. „A to ti je patnáct? Máš co dohánět, ty chcípáku. Ve tvém věku jsem do Valhaly poslal už na dvacet bojovníků."

Nabyl jsem dojmu, že vyvolat vztek a nedůtklivost dokáže u nejmladšího Lodbrokova syna jediná nerozvážná poznámka.

„Jak chlapec před chvílí vyprávěl saskému králi," pronesl Železný Bjørn klidně, „našel jsem ho v jedné vesnici nedaleko odtud. Jen zapomíná dodat, že se ho místní zrovna chystali oběsit." Ledově modré oči v rudovousém obličeji Ivara Beznohého se do mě přímo vpíjely.

„Možná má tedy větší cenu, než se zdá. A ty nemáš žádný důvod, aby ses vrátil ke svým, chlapče?"

„Kvůli Sasům už nemám matku," odpověděl jsem. „Byla Dánka." Bratři na mě hleděli a očekávali, že budu pokračovat, ale už jsem řekl všechno, co mi mohlo přinést prospěch nebo výhodu. Zbytek jsem si raději nechal pro sebe.

„Já z něj pravdu dostanu." Výraz hnědých očí Halfdana Bílého šatu mi připomněl Hrow, když spatřila kořist. „Však on spustí, až mu začnu kousek po kousku stahovat kůži z těla."

Ivar Beznohý mu položil pihovatou ruku na rameno a Halfdan se opět uklidnil. Zrzavý jarl si mě pořád pozorně prohlížel.

„Jestli náš otec byl, nebo nebyl zavražděn, je důležité,“ odpověděl na mou původní otázku, „protože jsme sem přišli, abychom ho pomstili. Nikdo nebude mstít člověka, který zemřel přirozenou smrtí.“

„Proč chce tolik lidí pomstít jediného muže?“

„Protože náš otec nebyl pouhý muž, nýbrž legenda. Příběhy o jeho činech se vyprávějí od Hedeby až po Hålogaland. Kdo se bude moct pochlubit tím, že pomstil Ragnara Lodbroka, stane se součástí jeho příběhu a získá věhlas. A věhlas je jediná podoba nesmrtelnosti, která existuje.“

Britové si vyprávějí o králi Artušovi, jenž před mnoha staletími nalezl v kameni meč, s nímž pak bránil svou zem proti invazi Sasů. Saská pověst hovoří o předcích, kteří opustili kontinent a dobyli Anglii obývanou Brity. Křesťanští kněží líčí příběhy mučedníků, kteří dokázali chodit po vodě a přenášet žhnoucí železo, aniž by se spálili.

Příběhy o dávných hrdinech v sobě mají magii, jež ústy nadaného vypravěče dokáže probudit mrtvé k životu dokonce i po mnoha staletích. Pochopil jsem, že stát se nesmrtelným díky takovému vyprávění bylo pro Seveřany ještě mnohem lákavější než veškeré bohatství, jež je jinak uvádělo v nadšení.

„Tak to máte štěstí, že je co mstít,“ prohlásil jsem, „protože o tom, že Ragnar Lodbrok byl zavražděn, není žádných pochyb.“

13

Ivar Beznohý a já jsme v podvečer seděli každý na svém plátěném lůžku ve stanu s dračími hlavami nad vchodem. Téhož odpoledne mě on i jeho bratři vyslechli na vřesovišti ve stínu lodní plachty. Vysvětlil jsem jim okolnosti smrti Ragnara Lodbroka ze svého pohledu. Shodli se, že nemají co ztratit, když své vysvětlení zopakuji i všem bojovníkům. Na oplátku jsem pro sebe požádal o svobodu. Železný Bjørn na mě se založenýma rukama hleděl nevyzpytatelným pohledem bledě šedých očí.

„Připadá mi,“ snažil jsem se ho rychle přesvědčit, „že to bude

nejlepší řešení pro všechny. Ty mě budeš využívat stejně jako dřív, ale nebudeš s tím mít tolik práce. Nechals postavit celý dům, abys mě v něm střežil, ale já nikam utíkat nechci. Jako otrok mám každý den dostávat jídlo, ale jako svobodný muž si jídlo mohu obstarávat sám. Jsem mladý a silný, žádný hloupý ubožák, kterým normálně říkáte otroci. Když se trošku zaučím, můžete mě mnohem líp využít ve štítové hradbě než při tlumočení jazyka, kterému stejně všichni rozumíte."

Ivar Beznohý poodešel pár kroků stranou, aby si mohl promluvit se svým šedovousým nevlastním bratrem o samotě.

Když se vrátili pod plachtu, slíbili mi svobodu, pokud dokážu přesvědčit vojsko.

„Děkuji ti, jarle Ivare," řekl jsem, „a pokud bych mohl mít možnost uslyšet o tvé, Sigurdově a Halfdanově matce, o Aslaug, o které mluvili Železný Bjørn i Hastein, pak by mi to zřejmě šlo ještě lépe."

Doufal jsem, že kouzlo vyprávění by mohlo mezi Ivarem Beznohým a mnou vytvořit určité pouto, protože mi bylo jasné, kterého Lodbrokova syna by bylo nejrozumnější se držet. Rudovousý jarl se opřel a pustil se do líčení příběhu své matky. Byl stejně horlivý vypravěč jako jeho bratři:

„Když Thora, dcera krále Herroda, po několika letech manželství zemřela, Ragnar Lodbrok se nad tou ztrátou velmi rmoutil. Hořekoval a bědoval jako životem znavený stařec, i když mu ještě nebylo ani třicet. Nakonec ve svém zármutku vytáhl s lodí a mužstvem na výpravu a dostal se do Norska, kde jednoho večera přistáli u malého dvora, který se jmenoval Spangareid.

Ragnar promluvil ke svým druhům: ‚Běžte do té usedlosti a upečte tam dneska večer naše chlebové placky.' Muži se vydali na cestu a v nízkých dveřích domku se střechou pokrytou řasami a chaluhami potkali ženu – starou a ošklivou jako čarodějnice. Jmenovala se Grima a ačkoliv se jí to příliš nelíbilo, dovolila pekařům použít svůj stůl na zadělání chleba a ohniště na jeho upečení. ‚Já vám ale nepomohu, protože jsem stará a mé ruce jsou slabé. Můj muž odjel a naše dcera Kraka přijde z pole domů pozdě, což je vlastně totéž. Dcera je hodně umíněná a s mým mužem ji začínáme špatně zvládat.'

Dcera viděla loď přistávat. Než se vydala na cestu domů, upravila se, aby před hosty vypadala co nejlépe. Omyla si obličej, což jí rodiče jinak zakazovali, protože si nepřáli, aby muži objevili

její krásu. A Kraka se vskutku svým půvabem a krásou chlubit mohla. Byla pihovatá, štíhlá a čilá a její světlé vlasy, sahající až k zemi, byly nádherné jako hedvábí. Sotva ji pekaři uviděli, naprosto je okouzlila, takže spíš než pro chleba měli oči jen pro dívku. Když se vrátili zpátky na loď s připáleným chlebem v koši, chtěla je celá posádka za jejich selhání potrestat, ale Ragnar se jich zeptal na příčinu. ‚Dcera na Spangareidu je nejkrásnější ze všech žen,' prohlásili, ‚a její krása nás okouzlila.'

‚Sotva může být hezčí, než byla Thora,' vzdychl Ragnar a znovu propadl smutné náladě. ‚Je dokonce ještě hezčí než tvoje zemřelá žena,' odpověděli pekaři a tím v Ragnarovi přece jen probudili zvědavost. Nechtělo se mu však bez rozmyslu někam vydat jen na základě nepodložené pověsti, a proto požádal své nejbližší důvěrníky, aby do dvora zašli a předali Krace vzkaz, ať dalšího dne přijde na loď. Měli jí nicméně vyřídit, že ‚nesmí přijít oblečená ani nahá, sytá ani hladová a že nesmí přijít ve společnosti nějakého člověka, ale ani sama'.

Když muži vyřídili Ragnarovo poselství, Grima, ta stará čarodějnice, se rozzlobila a začala klít a nadávat, protože cítila, že by si ten vznešený cizinec dceru mohl odvést. ‚Tenhle Ragnar Lodbrok zřejmě moc rozumu nepobral,' obrátila se na Kraku. ‚Zůstaň raději doma, má zlatá, a konej své povinnosti, místo abys běhala za bláznivými chlapy.'

Kraka však mužům odpověděla, že když to poručil jejich jarl, musí to také být možné. ‚Zítra ráno přijdu k vaší lodi a pokusím se jeho podmínky splnit.' Poslové se vrátili na loď a vyprávěli Ragnarovi, co bylo dohodnuto, a potvrdili, že dcera té staré babizny je opravdu velmi krásná."

Ivar Beznohý si svlažil hrdlo vodou. Chtěl si zachovat chladnou hlavu, což pro něj bylo důležitější než oslavovat mrtvého otce medovinou nebo silným pivem tak, až by se zpil do němoty. Pohlédl na mě ledově modrýma očima a zkoumal, jak moc mě příběh zaujal. Pak odložil džbánek na zem vedle postele a pokračoval.

„Druhý den brzy ráno přišla Kraka k lodi. Omotala kolem sebe rybářskou síť a rozpustila si vlasy, jež jí zakrývaly tělo, takže nebyla ani oblečená, ani nahá. Hryzala cibuli, a proto nebyla sytá, ani hladová, a vzala si s sebou svého psa, takže nebyla ani sama, ani ve společnosti jiného člověka. A přednesla báseň, kterou složila:

Slyšíc jarla pozvání

byla jsem tak smělá,
že slovům Ragnarovým
vyhovět jsem chtěla.
Člověk mě nedoprovází
ani nejsem nahá,
střetávám tě v společnosti,
byť na cestě sama.“

Zůstal jsem s otevřenou pusou nad verši, které Ivar krásně recitoval zpaměti, aniž by se na slova rozpomínal. Moje spontánní reakce ho potěšila, takže se pousmál, ale pak pokračoval: „Ragnar viděl, že dívka je opravdu velice krásná, ale oceňoval i její důvtip a duchaplnost, když dokázala vyřešit jeho hádanku a sestavit tak vybrané verše. Pozval ji na palubu a pak spolu usedli na lodi na lavici a dlouho spolu hovořili. A teď i on přednesl verše, které si připravil, aby si ji ještě víc vyzkoušel.

Pokud dívka upřímně
si strážce zlata cení,
pak s láskou ho obejme
bělostnými pažemi.

Ale ona odpověděla:

Přeje-li mi pokoje
královský syn dosti,
nechá on mě odejít
bez ztráty cti a ctnosti.

Ragnar viděl, že navzdory nízkému původu je Kraka hodna krále. Ještě ale se svými zkouškami neskončil. Požádal jednoho ze svých lidí, aby mu přinesl šaty, které patřily Thoře a byly vyšívané stříbrnými a zlatými nitěmi. Nabídl je krásnému selskému děvčeti, jestliže se za něj provdá, ale ona mu opět odpověděla ve verších:

‚Zdráhám se od tebe přijmout,
cos daroval královně vlídně.
Stříbrem zdobené roucho
halilo by mě bídně!
Kraka je mé jméno
a jen v černém chodím,

když pískem podél vody
své kozí stádo vodím.‘

Kraka požádala Ragnara, aby odplul a pokračoval v tom, co měl tohoto léta v úmyslu. Pak dodala: ‚Jestliže si na podzim budeš stále myslet totéž co teď, vrať se, neboť pak si budu jistá, že tvá touha je opravdová.‘

Ragnar Lodbrok si uvědomil, že Kraka je nejen moudrá, ale i trpělivá a ctnostná. Vyrazil na výpravu, ale na sklonku léta se na Spangareid vrátil. Lod měl naplněnou zbožím a poklady. Znovu pro Kraku poslal, a když viděla jeho bohatou válečnou kořist, pochopila, že Ragnar Lodbrok pro ni bude důstojným manželem, a ochotně s ním odcestovala.“

Pociťoval jsem posvátnou bázeň, že sedím sám se vznešeným jarlem, ale závěr příběhu mě přesto zklamal, a tak jsem vyhrkl:

„A to je skutečně všechno? Slyšel jsem, že vaše matka se jmenovala Aslaug, a ne Kraka, a že byla královskou dcerou stejně jako Thora.“

„Jsi skoro stejně chytrý jako moje matka Aslaug, Rolfe.“ Začervenal jsem se nad tou chválou a Ivar pokračoval: „Toho rána, kdy měla Kraka odcestovat, šla dívka ke staré babizně a jejímu muži, vzbudila je a řekla: ‚Dobře vím, že nejste moji skuteční rodiče, ale že jsem dcera štítonošky Brynhild Budlisdatter a krále Sigvarda Fafnersbane, který uhořel ve svém královském paláci. A vím také, že moje pravé jméno je Aslaug a že můj strýc Heimir sem se mnou přišel, když mi byly tři roky. Poskytli jste nám na Spangareidu přístřeší, ale jen proto, abyste strýce zabili a ukradli mu jeho vzácné oděvy a šperky, které z požáru zachránil.‘

Ti dva staříci to přiznali a řekli, že ke zločinu je dohnala chudoba a hlad a že jí dali nové jméno, aby ji ochránili před nebezpečím. Kraka – neboli Aslaug – přikývla a prohlásila, že to pochopila už dávno a pokračovala: ‚Proto za smrt svého strýce odplatu nežádám, i když se teď provdám za jarla a pomstít se by nebylo těžké. Ale proklínám vás, aby každý den vašeho života byl horší než ten předešlý a aby ten poslední byl nejhorší.‘ Oba staří manželé zůstali ležet v posteli naprosto zděšeni z tak hrozné kletby. Aslaug však prozradila Ragnarovi pravdu až o mnoho let později, takže když na podzim slavili svatbu, věděl jen to, že se oženil s neobyčejně krásnou a chytrou vesnickou dívkou jménem Kraka.“

Ivar Beznohý vstal. Uchopil mě v podpaží na znamení, že jeho

příběh je už zcela u konce, a já jsem se už neodvažoval nic dalšího namítat. Když odhrnul stanové plátno ke straně a vyšel do vlahého večera, málem by upadl přes Halfdana Bílý šat, který seděl na velkém kameni.

„Co tu děláš, bratříčku?“

„Poslouchám tě. Slyšet tě vyprávět o otci je vždycky požitek.“ Halfdan Bílý šat se zašklebil tak, že bylo obtížné určit, zda chválu myslel vážně, nebo ne. „Nemám pravdu, Sasíku?“

Opatrně jsem přisvědčil, že jeho starší bratr je vynikající vypravěč.

„Řekl bych, že lepší než já už je jen Brage Boddasøn,“ prohlásil Ivar Beznohý spokojeně, „a možná ho časem ještě předčím.“

„Brage je mistr skald, takže to porovnání rozhodně nevýznamné není.“

Halfdan ze mě nespouštěl planoucí oči.

„Měl bys vědět, Rolfe,“ pokračoval, „že za deset dní od tebe při tvém vystoupení hodně očekávám. Jestli je někdo schopen přesvědčit naše bojovníky o tom, že otec byl zavražděn, pak to musíš být jedině ty, když ses dokázal vymluvit z otroctví.“

Nebyl jsem si jist, jestli je to poklona, nebo hrozba. V následujících měsících jsem se měl naučit, že s Halfdanem to tak bývá často. Když mu tvář napětím znetvořily křeče, často to bývalo v rozporu s tím, co říkal, a jeho roztřesený, chraptivý hlas, připomínající vrčení divoké šelmy, pochopení nastalé situace také nepomohl. Nejlepší odpovědí na jeho rozporuplné náznaky bylo chovat se odevzdaně a odpovídat mu neutrálními obraty, protože jinak se člověk mohl snadno dotknout jeho cti a to bylo to poslední, co by si kdo přál. Halfdan se odvrátil, vystrčil bradu a odhalil krk před mužem, který před ním klečel v trávě s tenkým nožem v ruce.

„Ty se teď večer necháš oholit?“ otázal se Ivar Beznohý.

„Za to můžu poděkovat tobě, bratře. Vždyť jsi mi mého holiče zabavil na celé týdny. To tedy byla zkouška! Nechápu, jak to můžete s vousy vydržet. Zůstávají v nich zbytky jídla a piva. Člověk by si v takovém porostu mohl schovat celý oběd. Přitahuje to všelijaké breberky, které štípou a koušou, takže tě všechno pak svědí a škrábe. Jen si uvědom, Ivare, co všechno žije z tvého těla. Vši a blechy. Brouci a všelijaká havěť.“

Halfdan Bílý šat se štítivě otřásl jako pes, který si suší srst.

„Vši a blechy máme všichni,“ namítl Ivar. „A mohutný plnovous je jen známkou zdravého mužství.“

Halfdan vyletěl.

„Je snad s mým mužstvím něco v nepořádku?“

V jeho napůl oholeném obličeji to cukalo a škubalo. Napjaté tělo vyzařovalo hrozbu, násilí a smrt.

Ivar Beznohý mu mlčky položil ruku na rameno. Dotek mladého prchlivce uklidnil, takže Halfdan znovu usedl na kámen.

„Žádné hádky, pokud nás mohou vidět bojovníci.“ Ivar mluvil tak, jako by to nebylo poprvé, kdy musí svého nejmladšího bratra napomínat. „Jestliže se ti něco nelíbí, řekni mi to o samotě. Jsme Lodbrokovi synové. Musíme vystupovat jako dobrý příklad vojenské cti a jednoty.“

„Ty si myslíš, že nejdu dobrým příkladem, když hájím svou čest?“

„Pokud to není kvůli banalitám a domnělým urážkám.“

V první chvíli chtěl Halfdan znovu vyskočit a pustit se s bratrem do hádky. Pohled ledově modrých očí ho ale usadil.

„Je možné, že jsi Ubbeho postrádal,“ dodal Ivar a kývl směrem k holiči, jenž klidně pokračoval v přerušené práci, „ale dobře víš, že jinak to nešlo.“

Od chvíle, kdy mi Hastein ukázal Ubbeho z valu, jsem ho neviděl, a Železný Bjørn říkal, že s nevlastním bratrem nikdo nepočítá, protože jejich otec ho zplodil s nějakou frískou otrokyní.

Neurčitá hnědá barva Ubbeho polodlouhých vlasů připomínala bahno. Při zběžném pohledu mohl člověk kvůli jeho kulatému obličeji nabýt dojmu, že Ubbe je obtloustlý a zavalitý, i když byl štíhlý a silný. Napravit tento dojem nepomohlo ani řídké chmýří, které mu rostlo na bradě.

„Při setkání se saskými králi jsi měl stát s námi na naší straně,“ obrátil se na něj Ivar Beznohý.

„Nevěděl jsem, že mě někdo pozval,“ odpověděl Ubbe opatrně. „Někdy je prostě dobré se ukázat. Ale já vím, kde jsi byl a co jsi dělal, a chci, abys věděl, že jsi nám všem prokázal velkou službu. Děkuji ti.“

Ubbe se začal ošívat a změnil téma.

„Nechceš také oholit, jarle Ivare?“

„Raději by ses měl oholit sám. Těch pár chlupů nestojí za to, aby ses s nimi předváděl. Tvoje fríská krev je moc řídká a vousy ti z ní nenarostou.“

„To se zlepší.“ Ubbe se přátelsky usmál, ale rukojeť břitvy sevřel tak, až mu klouby zbělaly. „Než se nadějete, naroste mi stejně

mohutný plnovous, jako máš ty nebo Bjørn.“

Zrzavý jarl pohlédl pochybovačně na nevlastního bratra a prohlásil: „Tak tedy hodně štěstí.“ Pak mě od té nestejnorodé dvojice odtáhl.

Nálada v táboře se změnila poté, co na volských kárách dorazil za vojskem i průvod otroků, žen a dětí. Z mnoha nových stanů se ozývaly zvuky naznačující, že ženám a mužům se po sobě stýskalo. Své vykonaly i sudy naplněné silným pivem, které dodal saský král. Na mnoha místech se v kalužích vlastních zvratků povalovali opilí muži. Všude byl slyšet zpěv a přiťukávání poháry a u ohňů se neustále dokola vyprávělo o činech Ragnara Lodbroka.

„Tvá poznámka o vousech Ubbeho naštvala,“ oslovil jsem za chůze Ivara Beznohého. „Všiml jsem si, jak měl napjaté klouby, i když dělal jako by nic.“

Rudovousý jarl na mě pohlédl s novým zájmem a já jsem si všiml, že má pravou nohu kratší než levou. Silně kulhal a nohy měl zkřivené koleny k sobě.

„To, co si myslí Ubbe, není důležité,“ prohlásil. „Ale máš pravdu, že přetvařovat se umí. Proto je užitečný jako průzkumník.“

Zatímco jsme s kulhavým jarlem pokračovali v chůzi po haťovém chodníku, pomalu mi začínal smysl téhle poznámky docházet.

„Ten signál, který trubači troubili, když Sasové obklíčili naše ležení,“ vyhrkl jsem. „Ten byl určen pro Ubbeho!“

„Proč myslíš?“ opáčil s úsměvem.

„Ubbe čekal někde na vřesovišti,“ pokračoval jsem a pomalu se mi začínala zjevovat pravda. „Skrýval se, ale byl na doslech. Vyrazil na jih do Východní Anglie a přivedl tebe, Halfdana Bílý šat a zbytek vojska. Tak jste se sem dostali v pravou chvíli.“

„A tohle všechno jsi uhodl, protože jsi mě slyšel říkat, že nám prokázal velkou službu?“

Úsměv Ivara Beznohého mě hřál u srdce, dokud nezastavil na křižovatce uprostřed tábora a neotevřel mi dveře do mého vězení.

„To mě zase zavřete?“ zeptal jsem se zklamaně.

„Jestliže tvá slova bojovníky přesvědčí, budeš volný. Do té doby si Železný Bjørn přeje zajistit, že se tvé vědomosti nedostanou k saským uším, protože až budou všichni během doby smutku opilí, mohl bys celkem snadno utéct. Ale za deset dní se opravdu staneš jedním z nás – anebo zemřeš.“

Dveře se za mnou zabouchly. Ivar Beznohý je zavřel na petlici

a odkulhal pryč. Svezl jsem se na zem, opřel se o trámy boudy a tiše proklínal Železného Bjørna a jeho nedůvěru. Po chvíli jsem zvenčí opět uslyšel kroky. Skrz prkennou stěnu ke mně dolehl zvučný hlas.

„Je ti asi jasné, že Ivar Beznohý ti neřekl všechno?“

Napůl jsem čekal, že štítonoška Ylva přijde.

„Ty jsi poslouchala venku za stanem,“ řekl jsem. „V trávě za zadní stěnou stanu to chrastilo.“

Místo souhlasu jen odfrkla a pokračovala: „Aslaug nechtěla před svatbou s Ragnarem spát. A odmítala se ho dotknout po první tři noci po svatbě.“

„Proč?“

„Když je nevěsta zdrženlivá, zdají se jí věštecké sny o tom, kolik bude mít synů a jaký osud je čeká. První noc se Aslaug zdálo o třech synech, což se vyplnilo. Také se jí zdálo, že její prvorozený nebude mít nohy, ledaže by Ragnar Lodbrok dodržel celibát. Jenže když Ragnar vystřízlivěl, stejně se na ni vrhl.“

„Ale očividně se nic nestalo.“

„Ne hned. Ale když bylo Ivarovi jedenáct, spadl ze střechy paláce a zlomil si obě nohy.“

„To bylo rok poté, co bojoval jako dospělý proti vzbouřeným Skåňanům u Uldageru?“

Ylva se zarazila, ale pak si vzpomněla na příběh, který Sigurd Hadí oko vyprávěl před několika dny u ohně.

„Máš dobrou paměť. Chci tím říct, že Ivara museli nosit na štítě. Po mnoho let cvičil a všemožně se snažil, aby se rozchodil. Za to, že není beznohý až dodnes, může poděkovat jen sám sobě.“

14

Pod lodní plachtou na vřesovišti mi bylo zcela jasné, co bych měl o Ragnarově smrti říct. Když jsem o deset dní později stál uprostřed jarlů a velmožů postižených kocovinou, úkol už nevypadal tak prostě a jednoduše.

V ústech mi vyschlo. Nohy mě sotva nesly. Myšlenky mi neuspořádaně kroužily hlavou. Jednu ruku jsem položil na mrtvolu,

která přede mnou ležela pod bílým plátnem, a druhou jsem zvedl, abych posluchače utišil. Nedokázal jsem však ze sebe vypravit ani slovo. Jen jsem soustředěně zíral na okolní zarostlé obličeje, krvavé oči pod mastnými vlasy a páchnoucí otevřená ústa zkřivená posměchem a opovržením. Instinktivní pohrdání válečníků jakoukoliv slabostí se projevilo jejich posměšky a hlasitými poznámkami. Na krátký okamžik jsem se střetl s Hasteinovýma bystrýma očima pod dlouhou světlou ofinou. Ani to mi nepomohlo. Zakoktal jsem se ještě dřív, než jsem vůbec otevřel ústa.

Ivar naštěstí takovou situaci předvídal. Byl zvyklý mluvit k velkému shromáždění, a tak mě popadl za ruku a vytáhl ji do výšky, až mě málem nadzvedl ze země.

„Uděláte dobře, když si Rolfa poslechnete," zvolal zrzavý jarl a přitom se otáčel, aby ho slyšeli všichni kolem. Vláčel mě s sebou jako loutku. „Vzývá naše pravé bohy, ale zná i Bílého Krista. Jeho matka byla Dánka a velká čarodějka a vědma. Vy, kteří zemřete tady v Anglii, se s ní setkáte u Ódinova stolu, a jí se nebude líbit, jak jste se jejímu synovi posmívali. Proto slyšte, co má na srdci, a se svými poznámkami počkejte, až vám všechno řekne."

Pustil mě a já jsem znovu zaváhal. Teď to ale bylo kvůli účinku jeho slov; shromáždění velmoži byli tiší jako myši.

Odhrnul jsem pohřební roucho. Jarlové mlčky pozorovali svého mrtvého hrdinu, jehož pokožka značně ztmavla po deseti dnech v jámě vykopané v zemi a zakryté dubovými prkny, kde byl dočasně pohřbený. Ani zápach nebyl příjemný. Většina z nich Ragnara Lodbroka nikdy předtím neviděla a bylo zřejmé, že jsou zklamaní. Starcův obličej byl stále znetvořen křečí, vrásčitá kůže pokrývala tenké paže a tělo bylo nafouknuté v důsledku působení plynů.

„Ragnara Lodbroka uštkl had," prohlásil jsem a ukázal na pravé stehno mrtvoly, jež bylo stále viditelně napuchlé, „tady, tady a tady." Postupně jsem upozornil na bouli v podpaží a na levý kotník, který byl jeden velký puchýř.

Rozhostilo se hrobové ticho.

„Had?" zopakoval jeden z přihlížejících.

„Takže ho tedy nezavraždili," vyhrkl jiný.

„Vy jste nám lhali," rozzlobil se třetí. Konce splétaného plnovousu měl natočené kolem drobných kůstek.

„Tady nikdo nelže," zařval Železný Bjørn a postoupil vpřed se sekerou v ruce. „Kdo se odvažuje tvrdit, že nemluvím pravdu?!"

Na shromáždění se znovu sneslo ticho jako velký černý pták. Vystoupit proti šedovousému obrovi se neodvážil nikdo, ale pochybnosti měli všichni. Mým úkolem bylo je přesvědčit.

„Hadi jsou plachá stvoření," pokračoval jsem. „Napadnou lidi jen tehdy, jestliže je někdo vyplaší, a koušou jen v nouzi. Ragnar Lodbrok se musel ocitnout ve skutečném hadím hnízdě, když ho kousli třikrát."

„V hadím hnízdě!" zvolal někdo.

„Ti zbabělci!" ozval se další výkřik.

Znovu začalo být hlučno. Vzrušení velmoži nadávali a proklínali vrahovu zbabělost.

Rozpřáhl jsem paže tak, jak jsem to viděl u Ivara. K mému úžasu to mělo stejný účinek. Seveřané zmlkli.

„Nevím, jaké hady máte v zemích, ze kterých pocházíte. Tady v Anglii může uštknout jediný had, a to zmije. Jenže její jed není dostatečně silný na to, aby zabil dospělého muže."

Muži, kteří u mě stáli nejblíž, mi dali za pravdu, že i u nich doma jsou hadi malí a neškodní a že uštknutí lidé se brzy znovu zotavili.

„Na své cestě za poznáním jsem se naučil číst v knihách křesťanů, které uchovávali po mnoho set let a jež jsou naplněny moudrostí čerpanou z minulosti. Dočetl jsem se v nich, že hadí uštknutí a hmyzí kousnutí může být pro určité lidi životu nebezpečné, zatímco jiným neuškodí. Z vyprávění jsem se dověděl, že Ragnar Lodbrok nosil tlusté kalhoty a koženou svrchnici a že je svlékal jen málokdy. Že by to bylo kvůli tomu, aby se ochránil před uštknutím a štípanci, jež pro něj – a pouze pro něj – mohly být nebezpečné? Protože asi jen těžko mohl počítat s tím, že se bude bít s dalšími draky podobnými těm, které zabil pro krále Herroda, ne?"

Zašilhal jsem po Ivarovi Beznohém. Pihovatou rukou si hladil zrzavé vousy a vůbec se neměl k tomu, že by promluvil, jak jsme se předtím domluvili. Velmožové právem čekali na pokračování a znovu se začali ošívat. A já s nimi.

„Je pravda," pronesl konečně Ivar Beznohý, „že jediné, čeho se otec bál, byli hadi a vosy, takže to docela dobře může být tak, jak říká Rolf."

Jarly pobouřilo, když slyšeli, že někdo jejich hrdinu obviňuje ze slabosti, ale s podporou jeho syna jsem jim teď mohl předestřít dobře zdůvodněný argument.

„Ragnar Lodbrok nebyl rozhodně první, kdo své nadlidské síly

musel vykoupit drobnou slabůstkou. Copak nezranitelný Baldr nezemřel zasažen šípem ze jmelí, který po něm vystřelil jeho slepý bratr?“

Poukázání na jejich vlastní mytologii Seveřany přimělo, aby trochu zapřemýšleli. To se rozumí, že když Baldra mohla zabít měkká větvička jmelí, mohlo něco podobného potkat i Ragnara Lodbroka, který je přece také příbuzný s Ódinem. A hadi jsou nebezpečnější než rostliny.

„Člověk, který Ragnara Lodbroka vydal napospas tomu jedinému, co ho mohlo zabít,“ blížil jsem se k pointě, „musel proto jeho slabost znát. Saský král ho střežil po mnoho měsíců. Když Ragnarovu slabost objevil, hodil hanebně svého zajatce do jámy s hady. Hrdina zemřel na zadušení, takže se nemůže dostat do Valhaly.“ Okamžik jsem počkal a pak jsem svůj proslov ukončil logickým závěrem. „A za to saský král zaplatí životem!“

Ta slova měla podivuhodný účinek. Mužové kolem mě vztekle zařvali. V očích jim hořela nenávist. Povyk byl stále větší, kruh kolem mrtvoly se rozpadl a masa zpocených těl se vzájemně mačkala a vrážela do sebe. Křik postupně přehlušil rytmický hlomoz. Bojovníci z družiny Ivara Beznohého tloukli meči o štíty.

„Teď máte zlost,“ zahřměl Ivar Beznohý, až mu ulpěla slina na zrzavém plnovousu. „Právě teď máte chuť vyrazit na Sasy a všechny je pobít. Nežádám vás, abyste svůj vztek a hněv potlačili, ale abyste si ho zapamatovali. Vzpomeňte si na něj, až za chvíli Ragnara Lodbroka pohřbíme. Vzpomeňte si na něj, až zítra uctíme jeho památku. A vzpomeňte si na něj,“ ztišil hlas, až muži, kteří stáli vzadu, okřikovali své druhy vyrážející ojedinělé výkřiky, „vzpomeňte na něj, až nadejde čas POMSTY!“

Znovu se rozburácel mohutný řev. Dav zaplavil celý prostor. Prkno s mrtvolou odplouvalo po moři vztyčených paží směrem k západní bráně ležení a klesajícímu slunci nad rozlehlou vřesovištní krajinou. Tlačenice postupně řídla. Nakonec u obou koz stál jen Ivar se svými lidmi a já.

„Bylo to dobré,“ prohlásil rudovousý jarl. „Jméno, které ti dal Sigurd, si zasloužíš, Rolfe Troufalče. A pod tímhle jménem tě všichni budou znát, když jsi teď jedním z nás.“

Jen stěží dokáži popsat pocity, které se ve mně střídaly; úleva nad tím, že už nebudu štvaná zvěř; radost, že znovu patřím do vlčí smečky, i když tihle vlci na sobě místo srsti mají koženou zbroj a kroužkové brnění; hrdost, že jsem překonal vlastní strach; radost,

že jsem nezklamal jarlova očekávání; blaženost, že jsem si zasloužil své jméno. Veškeré tyhle pocity mě přiměly, abych Ivara Beznohého zastavil, když se chystal vydat z tábora za ostatními muži.

„Musím ti ještě něco říct," oslovil jsem ho. „Jenom tobě."

Ledově modré oči v bledé tváři se zrzavým plnovousem si mě zkoumavě prohlížely. Pak přikývl a poslal svou osobní gardu napřed.

„Kdy jsi dostal zprávu o smrti Ragnara Lodbroka?" zeptal jsem se. „A od koho?"

„Od krále Osberta z Northumbrie. Halfdan a já jsme se tu novinu dověděli v našem táboře ve Východní Anglii týden poté, co jsme obětovali bohům při zimním slunovratu."

„Kde byl Sigurd Hadí oko a Železný Bjørn?"

„Sigurd byl doma v Jutsku. Bjørn loupil podél franského pobřeží. Ale když se dověděli o otcově smrti, přispěchali rychle do Anglie."

Okamžik zprávy o smrti byl důležitý. Z jednoho určitého důvodu.

„Týden po slunovratu už Osbert northumbrijským králem nebyl," prohlásil jsem. „Sesadili ho při witangemotu. Určitě si pamatuješ, že o tom král Ælla mluvil toho dne, kdy s Osbertem předávali Ragnarovu mrtvolu. Zasedání zemské rady se konají před narozením Bílého Krista – téměř současně s tím, když vy Seveřané slavíte zimní slunovrat."

Ivar Beznohý svraštil zrzavé obočí. Čekal na to, co dodám, a přes rty mu přelétl drobný úsměv plný očekávání.

„Osbert vám poslal zprávu," pokračoval jsem, „protože doufal, že se vy a král Ælla vzájemně pobijete. Pokud se on sám bude držet v pozadí, mohl by se pak znovu zmocnit trůnu."

„Osbert byl na bojišti," namítl Ivar.

„Saské vojsko muselo být dostatečně silné na to, aby zaútočilo na ležení, a proto své muže připojil k armádě krále Ælly. Sám jsi slyšel, jak se tím chlubil. Ale já jsem při té bitvě byl a nikde jsem ho na bojišti neviděl."

Ivar se poškrábal ve vousech a dlouze se zamyslel.

„Osbert je lstivý protivník," připustil uznale. „Třeba otce zabil on, a ne král Ælla?"

„To si nemyslím," namítl jsem. „To ti vůbec nebylo divné, že mrtvola tvého otce je v tak dobrém stavu, když ji sem Ælla před deseti dny přivezl? Za ty tři měsíce, které uplynuly od Osbertovy

zprávy, se už měla začít rozkládat. Posmrtná ztuhlost po čtyřiadvaceti hodinách ustupuje, ale když se Halfdan Bílý šat pokusil nebožtíka obrátit, bylo tělo stále tuhé jako prkno. Chci tím říct, že tvůj otec zemřel ani ne den před schůzkou pod lodní plachtou, jarle Ivare.“

Chladné oči si mě pozorně prohlížely.

„Dokážeš svá slova podepřít argumenty,“ pronesl Ivar Beznohý nakonec, „a v téhle záležitosti toho bude určitě víc, než jsem si zprvu myslel. Děkuji ti, že jsi mě na to upozornil. Musím tě však poprosit, abys o tom zatím držel jazyk za zuby. Právě teď je otcův pohřeb důležitější než příčina jeho smrti. Ale určitě tě znovu požádám o pomoc, protože hlavu používáš stejně dobře jako jazyk.“

Jarl mi nejen daroval svobodu, ale stal jsem se i jeho důvěrníkem. Připadalo mi, že mé štěstí nemůže být větší. Život mi však už brzy měl dát lekci.

15

Ve dnech před pohřbem vrstvili otroci balvany na plošinu před ležením. Teprve když jsem v těsném závěsu za Ivarem Beznohým došel na místo, kde byli ve skupinách kolem náčelníků shromážděni bojovníci, aby si znovu vyslechli mou zprávu, pochopil jsem smysl té kamenné stavby, jež měla tvar lodě. Byli jsme od moře příliš daleko a obstarat si opravdovou loď nebylo možné – pro pohřeb hrdiny se to však vyžadovalo.

Uprostřed kamenné mohyly se před symbolickým stěžněm z ohoblovaného kmenu tyčil stan. Stál na dřevěné plošině, pod níž byly v tlusté vrstvě nakupeny suché větve a chrastí. Ragnara Lodbroka přinesli do stanu a k němu umístili jeho zbraně – dýku, štít a krásně opracovaný meč. Dva muži přivlekli velkého psa, jenž zřejmě svůj osud vytušil, zoufale se vzpíral a ze všech sil se snažil uprchnout. Psa přeťali vedví a obě části těla hodili na plošinu. Pak rychle a obratně porazili koně, krev zachycovali do věder a stříkali ji na boky stanu. Dále usekli hlavu kohoutovi a slepici a stále ještě škubající se těla hodili k mrtvému psovi. Šokovaně jsem přihlížel

krvavému výstupu.

Pak vyvedli mladou tmavovlásku. Měla na sobě poloprůhlednou bílou lněnou suknici, jež tvary jejího těla příliš nezakrývala. Byla bledá strachem a její jemně ochmýřené nohy klopýtaly vřesem. Spatřil jsem oválný obličej s malým nosíkem, plné rty a velké modré oči. Byla to dcera vesnického kováře Altona – Bella.

Z vězení jsem ji po celou dobu období smutku vídal, jak se prochází po táboře oblečená do pěkných šatů a s dvěma ženami po boku. Jarlové a velmožové ji uctivě zdravili. Ženy a otroci jí uhýbali z cesty. Byl jsem z toho zmatený, ale ulevilo se mi. Očividně požívala velké vážnosti a nikdo se jí nechystal ublížit. Soustředil jsem se tedy na svůj vlastní osud a přestal jsem se o ni strachovat.

Teď ji Ylva pevně držela kolem útlých ramen a společně si razily cestu mlčícím shromážděním. Zastavily se u něčeho, co připomínalo nízkou dveřní zárubeň stojící na volném prostranství. Na okamžik jsem si myslel, že se obě ženy sehnou a branou projdou, ale místo toho Ylva štíhlou dívku zvedla do výšky. Bella pohlédla do dálky přes rám a v jejím pohledu nebylo po strachu ani stopy.

„Vidím Ragnara Lodbroka v říši mrtvých," zvolala hlasitě. „Mává na mě. Odveďte mě k němu."

Zůstal jsem stát s otevřenou pusou, protože naučená slova vyřkla severským jazykem, byť její výslovnost bezchybná nebyla. Ylva ji doprovodila ke stanu. Bella se sklonila a vešla k mrtvému Ragnaru Lodbrokovi. Štítonoška spustila stanové plátno přes vchod a pozpátku se vzdálila od stanu.

„Po tom tvém představení už věřím, že tvoje matka byla vědma," uslyšel jsem Hasteina, který se objevil vedle mě. „Spíš jsem ale počítal s tím, že sis to vymyslel."

„Proč je v tom stanu Bella?" přerušil jsem ho.

„Bella?" Hastein se pod svou blonďatou ofinou vítězoslavně usmál. „Říkal jsi přece, že tu žábu neznáš, Rolfe Troufalče."

„Zapomeň na to, co jsem říkal. Viděl jsem ji s dvěma otrokyněmi. Měla na sobě krásné šaty. Myslel jsem, že jí žádné nebezpečí nehrozí."

„To byly její služky. Po deset dní se k ní všichni chovali jako ke královně. Teď za to zaplatí."

Zíral jsem mu do jasných očí. Z mého pohledu mohl vyčíst prosbu i strach.

„Jestli ji máš opravdu rád," pokračoval tiše a hleděl přitom stranou, „uděláš nejlíp, když odtud zmizíš."

Chtěl jsem se zeptat, co tím myslí, ale vtom se z davu vykolébal Železný Bjørn a vešel do stanu k Belle a k nebožtíkovi. Muži tloukli zbraněmi o štíty a nad vřesovištěm se rozlehl burácivý řev tisíců hlasů. Já jsem jen stál a třásl se po celém těle.

Když Bjørn znovu vyšel ven, měl na sobě jen kalhoty. Svou šedou svrchnici s krátkými rukávy držel v ruce. Trup měl celý rudý, a když seskočil z plošiny, tlusté břicho se mu zatřáslo. Z jeho pohledu se nedalo nic vyčíst, světle šedé oči byly neproniknutelné, jako by měl místo nich drobné kamínky.

Ivar Beznohý poplácal nevlastního staršího bratra po nahých zádech a odkulhal ke stanu. I zrzavý jarl si svlékl tuniku a odhalil svalnaté pihovaté tělo. Mávl na shromáždění, jež se okamžitě rozburácelo mohutným řevem.

„Co tam Lodbrokovi synové s Bellou dělají?“ otázal jsem se.

„Snad nejsi tak naivní, že by ti to nedošlo?“ odpověděl Hastein.

„To ne,“ přiznal jsem. „Ale proč?“

„Když velký bojovník zemře stářím nebo v důsledku nemoci, musí se vypravit do záhrobí určitým zvláštním způsobem. Pokud se do říše mrtvých dostaví ve společnosti krásné mladé ženy, kterou jeho žijící synové naplnili svou mužskou silou, bohyně smrti pochopí, že se jedná o bojovníka, který měl zemřít v boji a se zbraní v ruce, takže pak se dostane do Valhaly.“

Ivar Beznohý opustil stan a vystřídal ho Sigurd Hadí oko. Bratři měli mít Bellu očividně po řadě podle stáří. Jakmile se černovousý jarl opět objevil před stanem, vešel dovnitř jako poslední Halfdan Bílý šat. Nejmladšímu Lodbrokovu synu pohrával na hladce oholené tváři zlověstný, temný úsměv. Přes veškerý hluk se poprvé ze stanu ozvaly zvuky podobné těm, které jsem slýchával, když matku navštěvoval ten muž z vesnice. Třásl jsem se a lil se ze mě pot. Opakovaně jsem musel polknout, abych udržel obsah žaludku na svém místě.

Když Halfdan vyšel ven, byl úplně nahý. Zdvihl zaťaté pěsti proti nebi a veškerou sílu svého mužství vložil do mohutného zařvání, jež se neslo nad hlavami krytými přilbicemi. Stále ještě napůl vztyčený úd se mu kymácel ze strany na stranu. Když popadl pochodeň a zasunul ji pod plošinu, kde rychle vzplály větve a chrastí, rozezněl se jásot stoupající do nedohledné výšky. „Co to dělá?“ vyhrkl jsem. „Vždyť je tam pořád Bella.“

„A jak by se asi jinak dostala s Ragnarem do říše mrtvých?“ Pokročil jsem vpřed a Hastein mě zadržel. Ohnal jsem se po něm,

upadli jsme a začali jsme se rvát. Ti nejbližší okolo nás rychle utvořili kroužek. Sem tam nás někdo povzbuzoval a hecoval, ale většina ostatních je nabádala, aby byli zticha. Pohřby patřily k několika málo událostem, při nichž Seveřané dobrou rvačku neocenili.

Přerušil nás Sigurd Hadí oko, který nás od sebe odtrhl. „Koukejte se chovat jaksepatří," zašeptal hněvivě. „Rvát se při pohřbu se naprosto nesluší."

Vzápětí se objevila i rozložitá postava Železného Bjørna, jehož incident přivolal.

„To on ti začal," prohlásil Hastein jako nevychovaný fracek přistižený při krádeži jablek. „Chtěl jít tu holku zachránit."

Světle šedé oči Železného Bjørna se s neproniknutelným výrazem upřely na můj obličej.

„Už je pozdě, Rolfe Troufalče. Halfdan Bílý šat ji zabil, než odešel ze stanu."

Zalapal jsem po dechu a otřel si slzy.

„Vy jste Bellu zabili?"

„Bylo by snad lepší upálit ji zaživa?" Zelené oči Sigurda Hadího oka plály nevysvětlitelným vztekem. „To nestačilo, že ji náš prasácký bratr ošukal?"

„Znásilnili jste ji *všichni,"* zvolal jsem.

„Co žvaníš," zabručel Železný Bjørn. „Já, Sigurd ani Ivar jsme se té holčiny ani nedotkli."

„Proč to tedy udělal Halfdan Bílý šat?"

„Protože," šeptal Sigurd, „on na uzavřené dohody kašle, i když má pořád plnou hubu řečí o cti. Není to vůbec spravedlivé, že Halfdan poruší slib a nic se neděje, když my ostatní jsme své sliby dodrželi."

„To je možné," dal mu Bjørn za pravdu, „jenže co se stalo, stalo se."

„Na čem jste se domluvili?" zeptal jsem se popuzeně. „Copak jste neměli naplnit Bellu svou mužnou silou?"

„Ale jo," odpověděl Sigurd Hadí oko trpce, „pokud by si to tedy vůbec Ragnar Lodbrok zasloužil."

„Co tím myslíš? Copak tu nejste kvůli tomu, abyste svého otce pomstili?"

„Jenže ne kvůli tomu starému mizerovi."

Černovousý jarl se otočil a toporně vykročil zpátky k ležení. Zjistil jsem, že už odešla i spousta dalších mužů. Představení

skončilo. V táboře čekalo jídlo a smuteční medovina.

„Bez ohledu na to, co si myslíme o otci," prohodil Bjørn, než se vydal za ostatními, „zvyky a obyčeje se měnit nemají. Jestli chceš být jedním z nás, budeš se s tím muset vyrovnat."

„Proč jsi mi neřekl, co se chystá?" otázal jsem se Hasteina, když jsme osaměli. Z jeho pohledu bylo patrné, že nemá čisté svědomí. „Myslel jsem si, že tak dlouho nepřežiješ."

Když mi to došlo, vztek ze mě vyprchal. Pokud bych skutečně zemřel, chtěl mě ušetřit bolesti nad tím, že bych znal Bellin osud. „Proč bylo tak důležité, aby Bella byla panna?" ptal jsem se dál. „Pokud je dívka nevinná, má rituál větší sílu. To je přece jasné." Nebylo co dodat. Mlčky jsme pozorovali plameny.

„Jdeš se mnou, Rolfe Troufalče?" zeptal se mě, aby mě povzbudil. „Můžeme třeba najít nějakou mladou otrokyni, kterou bys mohl obskočit."

Chmurně jsem zavrtěl hlavou nad jeho přátelsky míněnou nabídkou. Vycítil mou sklíčenost a mlčky odešel, abych mohl být sám.

Když mě Seveřané vzali mezi sebe, doufal jsem, že Bellu zachráním. Neviděl jsem nebezpečí, které jí hrozilo. Její strašný osud mě tížil tak, až jsem do vřesu klesl na kolena. Tentokrát mě ani nenapadlo vzpomenout si, že by tam mohli být hadi. Rozplakal jsem se a hleděl dál do plamenů, zatímco mi na záda dopadal podvečerní chlad. Teplo z ohně mi sušilo slzy kanoucí po tvářích.

Lodbrokovi synové museli určitě Belle namluvit, že z pohřbu vyvázne živá, aby ji přiměli účastnit se toho groteskního divadla. Takže další lež. Ta divá severská sběř vězela ve lžích a falši až po krk.

16

V záři mnoha ohňů jsem ztrápeně bloumal mezi stany. Cítil jsem v sobě nenávist k Seveřanům a jejich primitivním pohanským zvykům. Pochopil jsem, že jsem cizincem mezi cizinci – a že jsem spíš kočka v psí ohradě než vlk uprostřed smečky. Kdykoliv mě

kterýkoliv barbar mohl roztrhat na kusy a ve tmě nechat umřít. Ve vězení jsem byl ve větším bezpečí.

Zamířil jsem zpátky k vězeňské boudě, ale zjistil jsem, že ji strhli a trámy použili na velký oheň. Čtveřici obětovaných koní rozporcovali, a zatímco nohy a vnitřní orgány shořely na posmrtné hranici, maso se teď peklo na roštech nad ohněm. Muži se jen olizovali a mlsně ochutnávali lákavou pochoutku.

Nespokojeně jsem se vydal k valu a tam jsem zíral do tmy vřesoviště směrem k mohyle, jež se začala zdvihat nad popelem z posmrtné hranice Ragnara Lodbroka. Otroci soustředěně vršili rašelinu na ohromnou hromadu kolem žárem zčernalého stěžně.

O pár mil dál byla vidět světla ze saského tábora. Začal jsem přemýšlet, jestli bych se k nim neměl připojit, když mě upoutal záblesk nad vřesovištěm. Byl to odraz světla od stříbrného náramku. Přimhouřil jsem oči a viděl jsem, jak se k sobě blíží dvě postavy. Byly příliš daleko, než abych je poznal, ale něco mi na nich bylo povědomé. Jejich siluety se jasně odrážely na pozadí světel ze saského tábora.

Najednou jsem za sebou uslyšel hlas Železného Bjørna.

„Vzpomněl jsem si na jednu známou písničku. Je o sedlákovi, který vytáhne na vikinskou výpravu, a nikdy se nevrátí domů."

Zalezl jsem do úkrytu na vnější straně valu. Ze tmy se vypotácelo mohutné tělo šedovousého obra podpírané Hasteinem, který se pod tou tíhou sotva vlekl.

„Raději bych obskočil nějakou mladou otrokyni, než abych poslouchal to tvoje krákání," podotkl Hastein a odhrnul si ofinu z čela.

„Tak ty říkáš mému krásnému zpěvu krákání?" zahuhňal Bjørn. „Zasloužíš pořádný výprask, aby ses naučil úctě."

Pustil se Hasteina a rozehnal se po něm mohutnou zaťatou pěstí. Kdyby mladíka zasáhl, byl by s ním konec, ale ten se šikovně uhnul a Bjørn upadl do trávy. Byl tak opilý, že nedokázal vstát.

„Pomoz mi na nohy, ať tě můžu praštit ještě jednou!"

„V tom případě tě raději nechám, ať si trochu poležíš."

„Sedřu z tebe kůži, ty lumpe!"

„Té je dobře tam, kde je." Hastein se posadil mimo jeho dosah. „Tak mi tedy zazpívej."

Železný Bjørn začal zpívat nesrozumitelný text na nejasnou melodii. Rytmus byl přerývaný a nepravidelný, hlas hluboký a huhňavý. Hastein se pokoušel udržovat takt tím, že plácal dlaní

o stehno. S údivem jsem sledoval různorodou dvojici. Právě zavraždili nevinnou mladou ženu. Jak se jen mohou bavit a zpívat?

Nevěnoval jsem pozornost tichým zvukům v temnotě za mnou, když vtom se na mě vrhly dvě postavy. Můj zpola zdušený výkřik zcela zanikl pod špinavou dlaní. V klubku paží a nohou jsem se spolu s útočníky skutálel z vnější strany valu a skončil v příkopu mezi špičatými kůly. Tíha těl obou mužů mě tiskla k zemi. Jeden mi pevně tlačil kolenem na hrudník a rukou mi tiskl hrdlo. Spíš překvapeně než zděšeně jsem hleděl vzhůru na postavy, které se rýsovaly proti hvězdám. Jedna ruka mi zašmátrala po hrudi, našla kožený řemínek na krku a vytáhla přívěsek.

„Stéblo rákosu," řekl nějaký hlas. „Je to on."

Měsíc se chladně zaleskl na čepeli dýky. Smířil jsem se s osudem. Smrt pro mě bude dar, už se nebudu muset pro nic rozhodovat ani nad ničím přemítat, bude to vysvobození ze smutku a trápení. Vzpamatoval jsem se teprve tehdy, když jsem si uvědomil, že muž mluví sasky.

„Drž ho pevně," řekl druhý, když jsem sebou začal házet. „Já mu chytnu nohy."

Přitiskli mi nůž ke krku ještě silněji. Kdyby mě ti dva Sasové chtěli zabít, už bych byl mrtvý. Měli v úmyslu něco jiného. Když mě vlekli ven na vřesoviště, začal jsem tušit, o co jim jde.

Náhle už jsem chladný kov dýky na svém hrdle necítil. Muž, který mě držel za trup, mě upustil. Důvod byl prostý: přišel o hlavu. Místo ní mu z krku tryskal tmavý gejzír. Zamžoural jsem, když mě stříkající krev zasáhla do obličeje. Mezitím mi ten druhý pustil nohy. Ozval se neartikulovaný zvuk. Bezduché tělo se se žuchnutím svalilo do vřesu.

„Dlužíš mi život, Rolfe Troufalče."

Pod neposlušnou světlou ofinou se na mě usmívaly Hasteinovy oči. Otřel si meč od krve do svrchnice jednoho z nebožtíků. Pak pohlédl na čepel a pokračoval: „Můžeš poděkovat Vdovotvůrci. Čepelí, které dokážou jedním rázem přetít krk a páteř, není mnoho."

„Vdovotvůrci?" opakoval jsem po něm.

„Dobrá zbraň má mít jméno. Dobře ukovaný meč má svou vlastní duši i píseň." Máchl Vdovotvůrcem, až to nocí zasvištělo. „Když ochutná krev, pokaždé ho to posílí a převezme do sebe sílu zabitých. Ti dva ubožáci za moc nestáli. Hodili se tak maximálně k tomu, aby přemohli takového chcípáka, jako jsi ty."

„Hasteine! Haaasteine!“ ozvalo se volání.

„To huláká Železný Bjørn.“

Můj zachránce se usmál a křiku z druhé strany valu si nevšímal.

„Svůj život ti nedlužím,“ opravil jsem ho a vyskočil na nohy. „Ti muži mluvili sasky. Nepřišli sem, aby mě zabili.“

„Co tedy chtěli?“

„Chtěli mě unést. Král Ælla si všiml mého stébla rákosu. A podle něj mě únosci poznali.“

„Proč by o tebe měl mít zájem saský král?“

„Chce vědět, co se tady v táboře děje. Co Lodbrokovi synové plánují. Proč tu všichni jste.“

Hastein se zasmál a radostí se plácl do stehna.

„Tak to mi můžeš poděkovat i za to, že jsi unikl mučení.“ „Haaasteine!“ ozvalo se znovu z ležení. „Ať už jsi tady! Nebo ti zpřerážím všechny kosti a nabliju ti do té tvé nevymáchané huby!“

„Pojď mi pomoct Bjørna pohlídat,“ požádal mě Hastein. „Není mu dobře?“

„Ale ne, jenže když toho vypije tolik, že začne zpívat, může být pro okolí dost nebezpečný.“

Vstal a vyrazil k ležení. Zůstal jsem stát a prohlížel jsem si mrtvoly útočníků.

Northumbrijský král to rozhodl za mě. Nezbývalo mi nic jiného než u Seveřanů zůstat a ze všech sil se snažit být jako oni.

17

„Štítová hradba je skupina bojovníků, kteří se dobře znají.“

Železný Bjørn přimhouřil světle šedé oči a zadíval se na vřesoviště. O dvě stě kroků dál se jako boule v krajině zdvihala mohyla z čerstvě navršené rašeliny. Na jejím vrcholu se tyčil do černa opálený kmen.

Noc byla dlouhá, protože Bjørn nepatřil k opilcům, které alkohol unaví. Nejdřív asi hodinu zpíval a pak se rozplakal. Načež začal blábolit, že moc dobře ví, že ho nikdo na celém světě nemá rád, ale že měl o Hasteinovi a o mně lepší mínění. Teď naše hanebné chování odhalilo, že jím opovrhujeme stejně jako všichni ostatní

a že toho budeme litovat, až se nám dostane na kobylku. Zatímco mluvil, slzy mu kanuly do vousů a z nosu mu tekly nudle.

Hastein znalecky prohlásil, že když jeho poručník začne plakat, netrvá to dlouho a usne. Ukázalo se, že má pravdu. Nechali jsme šedovousého obra ležet v trávě, protože donést ho zpátky do stanu bychom nedokázali.

„Muži ve štítové hradbě používají zbraně různého druhu."

Den poté byl Bjørnův hlas opět monotónní a bezvýrazný. Vyučoval válečnickému umění bezpočet jiných nadějných mladíků a o mou osobu se nijak zvlášť nezajímal.

„Úplně vepředu stojí štítonoš a odvrací útok. Má dlouhý nůž – sax – a ten používá na to, aby se s ním dostal pod štít nepřítele. Tímhle způsobem dokáže rozpárat břicho nejbližším protivníkům. Chlap, kterého kuchneš do žaludku, už štít nahoře nedrží."

Na planině pod námi na zdupaném vřesu stály proti sobě dvě řady mužů se štíty ve výšce obličeje.

„Za štítonošem stojí jeho společník se sekerou s dlouhým toporem," pokračoval Bjørn. „Sekera se používá na to, abys jí zasáhl okraj nepřátelského štítu a stáhl ho dolů. Ostatní pak můžou nepřítele bodnout dlouhými kopími. Nepřítel s kopím v rypáku bojovat přestane."

Dvě řady bojovníků se štíty se k sobě pomalu přibližovaly. Pravá strana každého kulatého štítu zčásti kryla další štít v řadě, takže zeď ze štítů vytvářela hradbu, jež byla současně pevná i pružná.

„Říká se, že jsi byl u toho, když tvůj otec vyplenil Paříž."

Toužil jsem se na to Železného Bjørna vyptat už od okamžiku, kdy jsem zjistil, o koho jde. Teď jsem se konečně vzmužil, ale klidně jsem to mohl udělat už dávno. Šedovousému obrovi vyprávět o drancování Paříže nevadilo ani v nejmenším, protože si nemyslel, že by zrovna tenhle podnik byl něčím zvláštní a mimořádný.

„Když už mi bylo skoro třicet a moji nevlastní bratři byli ještě ukoptění usmrkánci, náš otec se rozhodl zjistit, jestli je Karel Holý stejně velký císař jako jeho dědeček – to je ten Karel, kterému všichni stále říkají Veliký. Koukej! Teď nastane útok."

Vřesoviště zaplavil mnohohlasý řev. Štíty se s třesknutím srazily. I když šlo jen o cvičení, muži se bili ze všech sil. Mohl jsem vidět, že bojovali tvrdě, až se z nich lil pot, a jak se snažili navzdory tlaku udržet okraje štítů pohromadě. Muži ve druhé a třetí řadě se podle Bjørna snažili co možná nejčastěji bodnout kopím nebo zasadit ránu sekerou. Během prvních okamžiků bitvy padlo nejméně dvacet

mužů. I když byly tupé zbraně vyrobené ze dřeva a nemohly nikoho vážněji poranit, „zranění“ zůstávali ležet na zemi. Mezery po padlých byly ve štítové hradbě rychle zaplňovány.

„Ve skutečné bitvě zůstávají mrtví a ranění na místě. Bojující muži po nich musejí šlapat. Leckterý boj se vyhrál proto, že muži zakopli o vlastní padlé.“ Bjørn ukázal na skupinku stojící pár kroků za štítovými hradbami. „Až úplně vzadu čekají lučištníci. Když zasáhnou dostatečné množství protivníků, zvrátit bitvu mohou i oni.“

„Co ta Paříž?“ připomněl jsem se.

Železný Bjørn vzdychl, jako by ho tohle téma k smrti nudilo.

„Otec a já jsme vytáhli na jih se sto dvaceti loďmi. Z Jutska do ústí Seiny to znamenalo pouhý týden plavby. Pluli jsme dál po řece a zjistili jsme, že město leží na velkém ostrově a nijak zvlášť opevněné není. Zároveň se objevilo vojsko císaře Karla. Frankové se rozdělili, rozestavili se po obou březích a vyzvali nás k boji. Vyhověli jsme jim tedy a zaútočili na nejslabší článek obou vojsk. Zajali jsme sto jedenáct mužů, které jsme ihned obětovali Ódinovi na malém říčním ostrůvku, kde nás všichni mohli sledovat. Zajatce jsme ukřižovali a nechali jsme je viset, dokud nezemřeli. Přeživší to pochopili a uprchli na sever, takže jsme Paříž měli sami pro sebe. Celá ta paráda bohužel Pařížany varovala. Uprchli a vzali si s sebou většinu cenností.“

„Takže jste se vrátili domů bez kořisti?“

„Relikvií a stříbrných pohárů jsme získali jen málo, ale císař Karel nám ve své bezradnosti nabídl, že když ze země odejdeme, zaplatí nám.“ Bjørn si posměšně odfrkl. „Otec se jen smál, když dostal nabídku na pět tisíc liber stříbra, a cenu navýšil na sedm tisíc. Ragnar Lodbrok vynalezl to, čemu vy Sasové říkáte danegeld, dánská daň. Výkupné spravedlivě rozdělil jednotlivým posádkám. Když jsme se vrátili domů do Jutska, všichni muži, kteří tam byli s námi, podrobně vykládali o tom, že ve Francii je nesmírné množství cenností a že obyvatelé jsou ustrašení zbabělci. Netrvalo dlouho a všichni mladí dobrodruzi vyrazili na jih, aby zkusili své štěstí. Otec nikdy neodmítl, když ho prosili, aby jejich výpravám velel, protože mu bylo lépe na lodi než v paláci, kde se příšerně nudil.“

Na vřesovišti létaly šípy s kulatými špicemi a kopí bez hrotů. Jedna štítová hradba postupně druhou vytlačila. Jak říkal Bjørn, zatlačovaní muži museli klopýtat přes vlastní raněné. Vítězící strana

se s řevem vrhla vpřed, donutila protivníky zakopávat a škobrtat a hnala je pryč. Po dvaceti, třiceti krocích se úprk změnil v úsměvy a smích. Poražení se vrátili a poplácávali vítěze po zádech. Rozpoznal jsem Hasteinovu dlouhou ofinu. Zahlédl mě na valu a nadzdvihl přilbu na pozdrav. Usmál jsem se a zamával jsem na něj.

„Určitě se nemůžeš dočkat, aby sis to taky vyzkoušel," zabručel Železný Bjørn.

„Já?" Vzhlédl jsem k němu vzhůru. „Vůbec netuším, jak bych to zvládl."

„To neví nikdo, dokud ve štítové hradbě nestojí." Vzal mě v podpaží a táhl mě s sebou dolů z valu. „S tvým zdravým zájmem o válečnictví a drancování by byla škoda, kdybys to nezkusil. A pokud budeš mít štěstí, zažiješ bojové opojení."

„Opojení?" opakoval jsem.

„To je stav, do kterého se dostaneš, když je boj nejtvrdší. Stane se to, když se svými druhy bojujete jako jedna bytost a ty získáš odstup a nadhled, události začnou plynout pomaleji a ty cítíš, že jsi nepřemožitelný a rychlejší než všichni kolem tebe." Obr, který běžně postrádal jakýkoliv výraz vášně, teď hovořil téměř s dětinským zanícením. „Do bojového opojení se můžeš dostat tím, že vypiješ větší množství silného piva a medoviny nebo že sníš houby. Ale nejlepší je, když to přijde samo od sebe. Pak se úplně vznášíš a necítíš rány, únavu ani žízeň. Teprve potom poznáš, jak se cítí bůh."

Křesťanovi by tahle pasáž jeho řeči zněla jako rouhání, ale Severané měli i v tomto případě k takovým věcem jiný přístup. Bjørn ukázal na cvičiště, kde se právě tvořily dvě nové štítové hradby. Navzdory tupým zbraním bylo zřejmé, že zranění byli pěkně potlučení. Pokulhávali a sykali bolestí. Kromě toho ne každý zvládal kocovinu se stejnou noblesou jako Železný Bjørn a někteří byli nuceni věnovat obsah svého žaludku vřesu na planině.

„Můžeš se postavit vedle Hasteina. A já pak budu bojovat proti tobě."

„Raději bych si to nejdříve prozkoumal z trochu většího odstupu," namítl jsem.

„Nech těch žvástů. Pakliže chceš být jedním z nás, musíš být užitečný." Bjørn se zastavil a mohutnou dlaní mi sevřel paži. „Koukej, já jsem tě sledoval. Všiml jsem si, jak nás pozoruješ. Máš zvířecí instinkty, ale o tom, co vidíš a slyšíš, moc přemýšlíš, a tím

pádem jsi váhavý. Jestliže nedokážeš hned reagovat, v boji tě rychle porazí. Takže je na čase jednat, nebo se nechat zabít, Rolfe Troufalče.“

Šedovousý obr mě svými slovy zcela ochromil a teď jsem stál před zkouškou, které jsem se nedokázal vyhnout. Neochotně jsem se za ním vydal směrem k bojovníkům, když vtom nás hlas za námi zastavil.

„Bjørne!“ Od brány ležení k nám mířil Ivar Beznohý. „Potřebuji Rolfa.“

„Chci ho postavit do štítové hradby, aby mohl večer u ohně předvést pár škrábanců.“

„To počká,“ odbyl zrzavý jarl staršího bratra. „Pojď se mnou, Rolfe.“

Procházel jsem za kulhavým náčelníkem táborem, kde to vypadalo, že jedinými živými bytostmi tu jsou pouze otroci a koně. Člověk by věřil, že mezi mnoha natěsnanými stany řádil smrtonosný mor. Převážná část nesčetných severských bojovníků vyspávala opilost, již v průběhu posledních deseti dní notně posilovali. Všude kolem nás se ozývalo sborové chrápání.

Při chůzi jsem si s překvapením uvědomil, že se mi nijak neulevilo, když jsem se zkoušce Železného Bjørna vyhnul. Jeho slova ve mně něco zasáhla. Měl pravdu. Pochyboval jsem o sobě, a proto jsem váhal. A právě tato opačná vlastnost mě u Seveřanů přitahovala a toužil jsem po ní. Věděl jsem, že je jen otázkou času, kdy ukážu, jakou mám vlastně cenu.

Zastavili jsme se u brány na protější straně ležení. O sto kroků dál čekala menší jednotka saských bojovníků. U korouhve s bílým křížem na černém pozadí dělali vojákům společnost dva kněží s křížem na krku. Pod napjatou lodní plachtou stál samotný král Ælla.

„Po pohřbu Ragnara Lodbroka,“ řekl jsem, „tu byli dva muži, kteří se mě pokusili unést. Mluvili sasky. Myslím, že to byli muži krále Ælly.“

„Proč jsi to neřekl dřív?“

Rozpačitě jsem přešlápl z nohy na nohu.

„Ty ses styděl?“ Ivar Beznohý pokýval hlavou. „To se dá pochopit, ale máš štěstí, že Hastein je sdílnější. Jinak bych asi nepovažoval za nutné brát tě dneska s sebou. A možná nám to pořád může být ku prospěchu, když král Ælla bude věřit, že jeho řeči nerozumím.“

18

Přilbici se stříbrným okrajem držel saský král v podpaží. Vítr mu čechral tmavé vlasy. Zatímco jsme se k němu blížili pod lodní plachtu, mnul si bradku.

„Zeptej se ho, kde je dneska jeho ealdorman Osbert," řekl Ivar.

Král Ælla odpověděl, že Osbert odcestoval na sever. Svazek mezi dvěma northumbrijskými uchazeči o královský trůn moc dlouho nevydržel.

„Prohlížel jsi mrtvolu svého otce?" přeložil jsem Ivaru Beznohému otázku krále Ælly a ten jen přikývl.

„A pohřbil jsi ho v míru," konstatoval král.

Ivar Beznohý znovu přikývl.

„Takže ty i tví bratři museli pochopit, že váš otec zemřel přirozenou smrtí a že ji nemůžete vyčítat ani mně, ani Northumbrii."

Tentokrát mlčel Ivar Beznohý delší dobu. Když konečně promluvil, zněl jeho hlas unaveně a odevzdaně. Ledově modré oči zůstaly jako vždy ostražité.

„Králi Ællo, já i moji druhové jsme přesvědčeni o tvé nevině. Muži, které zajímá jen drancování a plenění, teď vyrazí do Mercie, kde jsou kláštery bohatší, země úrodnější a obyvatelstvo tolik neválčí. Já sám tě chci poprosit o jednu službu."

Překládal jsem ta slova a jen stěží jsem věřil vlastním uším. Kdo kdy slyšel o nějakém Severanovi, který o něco prosí, místo aby si to rovnou vzal? I král Ælla zaváhal, než přikývl a dal tak Ivarovi najevo, že může pokračovat.

„Rád bych se tady v Northumbrii se svou domácností usadil," začal Ivar. „Mé nároky jsou skromné. Potřebuji jen tolik půdy, kolik pokryje jedna volská kůže."

Král Ælla si oddechl a v koutku úst se mu objevil úsměv, když uslyšel jeho přetlumočená slova.

„Jarl Ivar už nechce žít ve své vlasti?" otázal se.

Ivar Beznohý se nosem mocně nadechl a po chvíli se pustil do vysvětlení: „Jutsko bylo kdysi za krále Hringa samostatnou říší. Když byl můj starší bratr Bjørn ještě dítě, zmocnil se trůnu jarl, který se jmenoval Harald Klak, a vypukla válka. Lidé ze Sjaellandu šli proti Haraldu Klakovi, zatímco Jutové ho podporovali. Bitvu vyhráli ostrované a jejich král jménem Horik získal moc nad celou

Dánskou říší. Jenže Horik Haraldovy podporovatele nesnášel, takže z poloviny mladých mužů se stali psanci. Společně s naším otcem se nalodili a zjistili, že jižní země jsou mnohem bohatší než naše vlast. Když vyplenili fríské a franské pobřeží, vrátili se domů s bohatou kořistí a kam přišli, všude se tím chlubili. Získali věhlas a shromáždili kolem sebe další muže. Krále už nikdo neposlouchal, zato všichni dopřávali sluchu pověstem o bohatství, které člověk může na výpravě získat. Říše se rozpadla a v Dánsku teď vládne neklid a nepokoj. Platí tam pouze právo silnějšího a už tam není žádné místo, kde by člověk chtěl vychovávat děti.“

Trvalo mi dlouho, než jsem to všechno přeložil. Mnohokrát jsem se musel tázat na podrobnosti, které mi Ivar Beznohý trpělivě vysvětloval. Ælla tak měl čas rozmyslet si odpověď – což byla otázka.

„Proč bych teď měl věřit, že máš mírové úmysly? Proč bych měl nějakému pohanovi dovolit, aby se usadil v mé zemi?“

„Tak za prvé tomu nemůžeš zabránit,“ dal mu Ivar poctivou odpověď. „Ale jestliže to udělám proti tvé vůli, budou z toho jen neshody a nešváry a těch mám doma až až. Za druhé tě chci ochránit před svými bratry. A za třetí ti pomůžu bojovat proti jiným Seveřanům, kteří do tvé země přijdou. A buď si jistý, že přijdou, Vaše Veličenstvo králi, protože Dánsko rozhodně nedostatkem zdatných mužů netrpí. Vrhnou se na Wessex, Mercii a Východní Anglii jako vlci na stádo ovcí. Ale proslulost mého otce je zadrží, pakliže se dovědí, že tvou zemi brání jeho syn.“

Všechny argumenty byly samy o sobě zřejmé, ale Ællu přesvědčilo oslovení „Vaše Veličenstvo králi“. Mnoho lidí věří, že králové jsou moudřejší než ostatní a že je proto obtížnější jim lichotit. Pravda to bývá jen málokdy. Dokládá to i skutečnost, že zbývající Ællovy pochybnosti rozptýlil Ivar Beznohý svou závěrečnou větou.

„Kromě toho se chci stát křesťanem.“

„To je pravda?“ otázal jsem se, když jsme hleděli za králem Ællou, jak se hrdě vrací ke svým průvodcům. Slíbil, že prosbu zrzavého jarla splní za předpokladu, že celá jeho družina odevzdá své zbraně.

„Co jestli je pravda?“ zeptal se Ivar Beznohý nepřítomně.

„Že v tvé zemi vládne nepokoj kvůli bohatství, které tví lidé získali na výpravách?“

Ivar se usmál a pozoroval doprovod saského krále.

„Není dobré, jestliže je někde velký nedostatek žen a ty nejhezčí se soustředí kolem vysoce postavených mužů. Co udělají mladíci, když nemohou najít ženu, protože všechny jsou buď vdané, nebo to jsou konkubíny velkých mužů?“

Vzpomněl jsem si na Hasteina a na chvíli jsem zaváhal.

„Také budou chtít nashromáždit majetek, aby se z nich staly vážené a úctyhodné osobnosti a aby získali do postele manželku nebo souložnici.“

„Přesně. Takže můžeš snadno uhodnout, že shromáždit vojsko kvůli pomstě Ragnara Lodbroka nebylo nijak těžké. Všichni svobodní chcípáci v Dánské říši čekají jen na záminku, aby mohli odcestovat. Začal s tím otec.“

„A jeho útok na Paříž?“

Bylo to poprvé, kdy jsem uslyšel Ivara Beznohého, že se směje. Byl to jasný a velmi lidský smích, zvuk naplněný sluncem a bezstarostnou radostí, jenž však ustal příliš brzy.

„Děláš, co můžeš, abys náš rod poznal,“ konstatoval. „Kdo ti všechny ty věci vypráví?“

Pokrčil jsem rameny a skromně jsem se usmál. Neměl jsem žádný důvod vykládat mu, že jsem se tenhle příběh dověděl od jeho staršího nevlastního bratra.

„Ale máš pravdu,“ pokračoval. „Když otec velkoryse rozdělil kořist z Paříže, nebylo to zcela bez postranních úmyslů. Netrvalo dlouho, než zpochybnil Horikovo postavení a začal se nazývat králem Jutska. Jenže být králem vyžaduje něco jiného a víc než kolem sebe shromáždit bojovníky. Otec byl určitě mazanější než většina ostatních jarlů, ale o své poddané se příliš nestaral a byl také moc často na výpravách. Držel se u moci jen proto, že v době jeho nepřítomnosti zemi chytře spravovala matka.“

Aslaug byla mocná žena, jejíž existenci mezi Seveřany jsem se mohl jen podivovat. Král Ælla mezitím došel ke kněžím ze svého doprovodu a začal jim líčit výsledek schůzky.

„Ale ty se nechceš stát křesťanem?“ otázal jsem se.

„Jedno náboženství může být stejně dobré jako nějaké jiné. To si ostatně sám očividně myslíš taky.“

„Věřím v pravé bohy,“ prohlásil jsem pevně, ačkoliv jistý jsem si nebyl.

„Slouží ti ke cti, že jsi tu vyrostl mezi Sasy, a přesto jsi jejich falešnému náboženství odolal. Jednoho dne mi možná budeš důvěřovat natolik, že mi povíš, jak se to přihodilo.“

Neodpověděl jsem, protože nic jsem si nepřál víc než získat důvěru Ivara Beznohého. Jenže na to, abych řekl pravdu, jsem dostatečně nevěřil sám sobě. Viděl můj zarputilý výraz, a tak nakonec pokrčil rameny.

„Každopádně znáš jejich zvyky," prohodil.

O zvycích křesťanů jsem věděl víc, než mě momentálně zajímálo. Mlčky jsem přikývl.

„Takže také víš," pokračoval, „že mnichové milují jídlo a víno a že kněží mají rádi peníze a moc. Ale nic neblaží křesťana víc, než když se na víru nechá obrátit pohan."

Mlčky jsme sledovali krále Ællu a jeho suitu. Zprávu o obrácení rudovousého jarla přivítal jásot a potlesk. Kněží pod korouhví spontánně spustili chvalozpěv.

Podzim roku 865

Bratr Jarvis je drobný muž s ohnutými zády. Všichni mniši v klášteře ho mají rádi, protože je moudrý, laskavý a usměvavý. Každému vyjde vstříc s vlídným úsměvem a usmívá se i na mě, když spolu stoupáme po svahu pod palisádou uvnitř kláštera.

„Po teplém podzimu přijde chladná zima," prohlásí a zamžourá proti ostrému zářijovému slunci, až se mu pod živýma očima na tvářích objeví vějířky vrásek.

„Je to Boží vůle?" ptám se.

Smích bratra Jarvise zurčí jako potůček ve stínu vysokých dubů.

„Je to spíš pozorování než otázka po něčí vůli," odpovídá. „Po vůli Boží nebo někoho jiného."

Jarvis je fráter, a i když je věřící, nemá ve zvyku připisovat Bohu odpovědnost za veškerá dění nebo náhody, jako to dělají mniši. Nevidí žádný důvod pro to, aby se Nejvyššího neustále dovolával. To je jedna z příčin, proč s ním trávím tolik času, kolik jen mohu.

Z vrcholku kopce, na kterém klášter leží, je přes nížinu vidět až k obzoru od polí na jihu až po zalesněné vršky na severu. Mnichové pečlivě mýtí klíčící stromky, jež by mohly výhledu bránit a cizím umožnit nepozorovaný příchod. Všude kolem nás se v nekonečných odstínech zeleně, žluti a hnědi rozkládá Northumbrie krále Osberta.

Nad krajinou se rozezní hlasité poselství zvonu. Bratr Jarvis pohlédne ke zvoničce nad bránou.

„Bratr Waltheof nás chce určitě upozornit, že brzy budou nešpory," vzdychne.

„Aleluja," dodám a sehnu hlavu před nízkou zárubní, když scházím po deseti schodech do sklepa pro zásoby, kde je chladno a sucho jako v zimě. Přistoupím k mohutnému dubovému stolu uprostřed temné místnosti a z mrtvoly stáhnu bílé plátno. Společně s Jarvisem hledíme na písaře opata Æthelberta. Jmenoval se Offa. Při všech obtížných rozhodnutích byl pro opata spolehlivou oporou.

„To je ale škoda, že my dva máme zrovna tolik práce," říká bratr Jarvis.

„Dvakrát aleluja," říkám a usmívám se.

Nepříjemnou povinnost připravit klášterní zemřelé k uložení do země přenechávají mnichové rádi Jarvisovi, který si mě vybral jako svého asistenta. Postupně jsem se naučil, jak s nebožtíky zacházet a jak je balzamovat, a v přítomnosti mrtvých se necítím nesvůj.

Když jsem přišel do kláštera, připadal mi Jarvis tak starý, že mi ani nestálo za to se s ním seznamovat. V jeho třiačtyřiceti letech to byl nejstarší člověk, s jakým jsem se kdy setkal, a husté, krátce střižené vlasy měl už bílé. Tenkrát jsem nevěděl, co pro délku života mnichů znamenají příjemné životní podmínky, a byl jsem přesvědčený, že Jarvis brzy tento svět opustí. Během prvních nabitých týdnů, kdy bylo všechno ještě nové, splýval Jarvis s pozadím, zatímco jiné věci na mě působily mnohem silněji – bohatá strava, předlouhé mše, spousta nových obličejů.

Dnes, po pěti letech, jsme jako otec a syn.

Na schodech do sklepa jsou slyšet lehké kroky. Když se učený bratr Selwyn zastaví na posledním schodu, přivře krátkozraké oči, aby v polotmě něco viděl.

„Jsou nešpory, bratře Jarvisi," prohlásí hlasem, z nějž zaznívá svatá výčitka.

Jarvis si narovná hřbet a otočí vrásčitý obličej ze strany na stranu, jako by postřehl jen sotva slyšitelné bzučení.

„Nešpory!" opakuje bratr Selwyn hlasitěji. Bledou rukou potřísněnou inkoustem mávne i na mě. „Tebe se to taky týká, Wulfe. Tak pojďte."

„Ach, děkuji za nabídku, bratře Selwyne," prohlásí Jarvis a usmívá se. „Pomoc opravdu potřebujeme, jestliže máme stihnout připravit bratra Offu na zítřejší pohřeb."

Písaře našli v alkovně před dvěma dny, byl mrtev a tělo už jevilo známky mrtvolné ztuhlosti. Když s ním máme teď pracovat, zbývá nám

na umytí a přípravu mrtvoly už jen málo času, než začne zapáchat a Pánovým očím bude odporný.

„Nebožtíci nejsou moje práce," říká Selwyn.

„Tak už pojď blíž a pusť se do toho, bratře."

Jarvisova hluchota je spíš volbou než omezením. Používá ji jako obranu proti nepříjemným povinnostem. Jelikož ho všichni považují za neškodného stařík, výstřednosti a zvláštnosti mu promíjejí.

Bratr Selwyn pohlédne na mrtvolu, otřese se a pak to vzdá a spěchá vzhůru po schodech. Ostatní mnichové proudí kolem nízkých sklepních dveří dál vzhůru ke kostelu, aniž by nám či mrtvole věnovali pozornost.

I když pro mě zpočátku bylo obtížné podřídit se přísným pravidlům kláštera a jednotvárnému plynutí dnů, rychle jsem pochopil výhody, jež skýtá vzdělání a znalosti. Ve čtrnácti letech jsem tak uměl číst i psát a naučil jsem se mnoho jiného, o čem jsem neměl ani tušení, když jsem bydlel s matkou v lese. Největším problémem pro mě byla latina. Smysl toho podivného jazyka jsem objevil teprve půl roku po příchodu do kláštera. Jednou odpoledne, když jsme s bratrem Jarvisem seděli ve skriptoriu dlouhého domu s šesti písařskými lavicemi, vyprávěl mi o rafinovaném systému fungujícím mezi mnichy a jejich bohem.

Všichni křesťané se rodí jako hříšníci, protože tak to z nějakých nevyzpytatelných důvodů určil Bílý Kristus. Stvořil kvůli tomu Očistec, kam jeho vyznavači přicházejí po smrti a kde trpí kratší či delší dobu – podle toho, jak ctnostný život žili. Tamní pobyt lze zkrátit, když se někdo na zemi za spásu trpících modlí – ale protože jen málokterý sedlák má čas, aby se za své zemřelé neustále modlil, rádi se téhle povinnosti ujímají mniši. Pochopitelně za určitou skromnou částku. A tady přichází ke slovu latina, protože Bílý Kristus mnohem ochotněji naslouchá svatému muži, jenž se k němu obrací jeho vlastním jazykem, než nějakému venkovanovi, který mluví jen sasky. Jestliže je někdo zámožný – například ealdorman nebo leník –, může si dokonce vybudovat vlastní zadní východ z Očistce: stačí jen po smrti odkázat dostatečně velký pozemek klášteru. Ze stejného důvodu je církev největším vlastníkem půdy v celé zemi, a to bohatším než sám král. A smlouvy o převodu nemovitostí se sepisují v latině.

„Tady je například závěť, kterou nechal na smrtelném loži sepsat otec současného ealdormana," přerušil Jarvis svůj výklad. „Jak vidíš, odkázal klášteru svatého Kutberta rozsáhlé pozemky. Když to syn zjistil, rozzuřil se a šel s žalobou ke králi. Jenže záležitost byla jasná a rozsudek padl pochopitelně ve prospěch kláštera. Bez latiny se člověk

neobejde.“

Pergamen, který mi Jarvis ukázal, byl popsaný znaky, které mi nic neříkaly. Dědický případ jsem pochopil spíše instinktivně.

„Takže když budu umět mluvit a psát latinsky, nebudu muset tvrdě pracovat, a dokud se budu modlit, dostanu vždycky jídlo?“

Hned jsem té nepatřičné otázky zalitoval, protože prostořekost noviců bývala často odměňována pohlavky. Drobný fráter však zálibu mnichů ve fackování nesdílel, ale jen se tiše zasmál.

„V podstatě,“ pronesl pak, „se můžeš cpát, co se do tebe vejde, až z tebe bude stejný tlouštík, jako je bratr Merton, když se budeš jako on také tolik modlit.“

Jeho odpověď mě přiměla k zamyšlení.

„Možná bych raději dával jídlo mamince. Vím, že se protlouká dost těžko, když jí teď nemůžu pomáhat se sháněním jídla.“

Bratr Jarvis s vážnou tváří přikývl a prohlásil, že jsem bystrý kluk a že jestli chci mamince opravdu pomoct, měl bych se pustit do latiny.

V chladném sklepě, kde Jarvisovi pomáhám mýt mrtvolu bratra Offý, se při vzpomínce na maminku zasním. Navštěvuje mě pravidelně, ale dvanáct mil je na tak krátkou návštěvu dlouhá cesta. Pokaždé mě ale ujišťuje, že za mnou chodí ráda, protože když je tam sama jen s houfem koz, čas v lesní chatrči ubíhá jen pomalu. Jednou měsíčně mě zavolají do návštěvní místnosti domku u brány, kde za mřížemi malého okénka čeká matka. Jeden mnich vždycky dohlíží na to, abychom nemluvili o něčem nepatřičném, ale to nám nevadí, protože používáme severskou řeč, které nikdo jiný nerozumí.

„Wulfe!“ Břitký hlas bratra Waltheofa mě probere a opět jsem zpátky ve sklepě. Waltheof stojí ve dveřích na stejném místě, odkud krátce před ním odešel Selwyn. Temenem hlavy se téměř dotýká zárubně. Hubené tělo pod černými záhyby kápě sebou netrpělivě šije, jako by ho něco svědilo. Velkou rukou mi kyne, abych přistoupil blíž.

„Wulfa tu potřebuji,“ říká bratr Jarvis.

Oba víme, že s bratrem Waltheofem se musí jednat příměji než s ostatními obyvateli kláštera. Hubenému mnichovi se ve tváři s širokými ústy objeví tvrdošíjný výraz.

„A já ho potřebuji při nešporách,“ říká Waltheof.

„Na co?“ ptám se.

„Abys mi dělal společnost.“

Bratr Waltheof rád zahání nudu při mších tím, že si vedle sebe posadí mladého kluka a sahá mu na stehna. Dál nikdy nejde, ale stisk

jeho rukou je opravdu znát, takže modřiny mizí až po několika dnech. Během těch pár dní, které uplynuly od smrti bratra Offy, začal Waltheof své libůstky předvádět mnohem nepokrytěji.

„Jestlipak by opatem Æthelbertem hluboce neotřáslo," usmívá se bratr Jarvis mírně, „kdyby věděl o tvé náklonnosti ke stehnům noviců?"

„Opat Æthelbert je uslintaný blázen," šeptne Waltheof.

„A velmi zbožný muž," pokračuje Jarvis, „který chce pro každého jen to nejlepší a který zná svaté spisy lépe než kdokoliv jiný."

„A v ničem jiném se nevyzná. Kdyby nebylo Offy, šlo by to tu všechno do háje už dávno, jak říká Spasitel."

„A kdyby nebylo Offy," opáčí Jarvis, „měl bys, milý Waltheofe, na starost ložnici noviců, místo abys spával ve strážním domku sám. Je to tak?"

Waltheof se krátce a hořce zašklebí. Natáhne slinu a plivne po mrtvole na stole. Bledě žlutý plivanec se mine cílem a s plesknutím přistane na udusané hliněné podlaze sklepa.

„Tahle chyba se, doufejme, napraví, když je teď Offa mrtvý," říká. „Opat potřebuje nového důvěrníka, který by mu byl oporou."

Moc nerozumím boji o moc, který v klášteře rozpoutala smrt svědomitého písaře. Já jen vím, že Offa po celou polovinu lidského věku vyřizoval veškeré klášterní světské záležitosti, zatímco různí opati se ujali záležitostí duchovních.

„A ty bys chtěl vykonávat místo důvěrníka opata Æthelberta, Waltheofe?" táže se Jarvis. Kolem očí má vějíř vrásek.

„Nikoho vhodnějšího si představit nedokážu," odpovídá Waltheof a vycení své špatné zuby.

„Pokud se mě týče, jen těžko si dokážu představit někoho ještě horšího."

Konečně Waltheof postřehne fráterův nepřátelský tón. Pod nízkým trámovým stropem sklepa se náhle rozhostí tíživé a zlověstné ticho.

„Mám to chápat tak, že pokud jde o funkci písaře namísto Offy, s tvou podporou nemohu počítat?" zeptá se Waltheof.

Bratr Waltheof Jarvise vždycky přehlížel, protože ve vnitřní hierarchii kláštera jsou jiní muži, kteří s ohledem na podporu jeho ambicí zaujímají daleko lepší postavení – například přepečlivý bratr Selwyn. Nízký status a úslužné chování bratra Jarvise Waltheofa přiměly věřit, že podpora z Jarvisovy strany je naprostá samozřejmost.

„Můžeš to tak chápat," pronese Jarvis, pomalu se zvedne ze stoličky a narovná si ohnutá záda, „a pokud získáš Offovo místo, bude jen otázkou času, kdy se jeho dobrá práce zničí a bohatství kláštera přijde

vniveč. Byla by to katastrofa pro celou oblast, jež je v neúrodných časech na naší podpoře závislá, a vedlo by to k nebezpečnému narušení mravů, protože tvá špatná morálka by všechny nakazila jako mor. Proti tvému jmenování budu bojovat zuby nehty. Než bych tě viděl jako písaře kláštera svatého Kutberta, to raději zemřu!“

Waltheof jen stojí a zpola lysou hlavu má nakloněnou ke straně. Ten stařík, normálně tak ústupný a povolný, se mu před očima proměnil v temnou, hrozivou postavu s přísným pohledem, zlověstnou jako planoucí oheň. Pak se Jarvisovi do tváře opět vrátí přívětivý úsměv. Usedne na stoličku a znovu ohne záda.

Waltheof zavrtí hlavou, jako by procital ze sna.

„To si musíš rozhodnout sám, starý muži,“ pronese nejistě. „Ale až se stanu písařem, nebude tu už místo pro jiné názory než pro ty mé, jak říká Spasitel.“

„Spasitel o tvých názorech nikdy neřekl ani slovo, Waltheofe.“

Hubený mnich si jen odfrkne, obrátí se ke schodům ze sklepa a zamíří ke vchodu kostela.

„Má být Waltheof opravdu písařem místo Offy?“ ptám se.

„Pokud by to bylo na mně, tak ne,“ povzdechne Jarvis a mne si obličej upracovanou dlaní, jako by chtěl zahnat nesmírnou únavu. „Ale zřejmě to tak dopadne, protože nikdo jiný se proti němu jít neodváží. Nevypadá to, že mě čeká pokojný odpočinek, se kterým jsem po útrapách a strastech svého dlouhého života počítal.“

Jarvis se často zmiňoval o životě mimo klášterní zdi. Jeho napůl básnickému vyjadřování nerozumím, ale mám o něj obavy. Waltheof je malicherný jako kramář a zlomyslný jako starý osel. Pokud se mu podaří převzít Offovo mocné postavení, znepříjemní život všem, kteří jsou proti němu.

„Nechci, abys měl kvůli mně potíže,“ říkám. „Nic mi to neudělá, když mi někdo trochu sáhne na stehna.“

Stařec se shovívavě usměje.

„Jestliže by k nějakým potížím mělo dojít, pak jen kvůli Waltheofovi. Bohužel je nejvyšší čas, abys odtud odešel. Z mnoha různých důvodů.“

Matka mě navštěvovala pravidelně jednou měsíčně. V září nepřišla. Když mě v pozdním létě odvedli do malé hovorny, kde čekala, okamžitě jsem zneklidněl.

„Jsi nemocná?“ zeptal jsem se.

Mírně se usmála a zavrtěla hlavou.

„Jsou teď trochu zlé časy.“

„Jak zlé?“

Moc mi toho neřekla. Postupně jsem z ní vypáčil, že mužské návštěvy v chatrči jsou stále méně časté a že peníze, které vydělala díky pomoci vesnickým ženám, nestačí na nákup věcí, které by potřebovala, aby přežila zimu.

„Co tedy budeš dělat?“ zeptal jsem se. Zřetelně jsem ve svém hlase slyšel neklid.

„Možná půjdu taky do kláštera.“

Vzdychla a rozhlédla se po malé návštěvní místnosti.

„Co tomu řekne Ódin a Tór?“

„Ódin a Tór mají v téhle zemi stále menší moc, tak proč bych se měla o jejich mínění starat?“ Ten hořký podtón jsem v jejím hlase nikdy předtím neslyšel. „Říká se, že jeptišky konvertitům darují bílou košili a dávají jim každý den najíst. To nezní tak špatně, i když se ovšem musíš modlit k Bílému Kristu.“

Měla kruhy pod očima. Ve vlnitých vlasech se jí začaly objevovat šedé pramínky, ačkoliv jí ještě nebylo ani třicet. Kdyby na lavici za mnou neseděl bratr Waltheof, podal bych jí skrz zamřížovaný průzor ruku. Teď jsem se musel spokojit s tím, že jsem matčinu tvář hladil pohledem. Život v lese byl tvrdý, ale věděl jsem, že tichému každodennímu životu kláštera by se těžko přizpůsobovala. Já sám jsem se se svým novým životem vyrovnal jen proto, že jsem žádnou jinou alternativu neměl.

„Potřebuješ nové boty?“

Změna tématu mě nepřekvapila, protože matce se o vlastní bídě mluvit nechtělo. Pohlédl jsem na kozinkooé boty, které mi přinesla před rokem, a viděl jsem, jak jsou děravé a se spoustou záplat po mnoha opravách.

„Šiju ti nové. Příště ti je přinesu.“ Podala mi skrz mříže chlebovou placku. „Vezmi si ji. Upekla jsem ji z poslední mouky.“

„Vidíš toho mnicha za mnou?“ zeptal jsem se jí.

Přelétla očima Waltheofův obličej s širokými ústy.

„Až odejdeš,“ řekl jsem severským jazykem, „chleba mi sebere. Není žádný důvod, abys poslední mouku dávala zrovna jemu.“

„To je takhle se vším, co jsem ti dala?“

V očích jí vzplál vztek, ale uklidnil jsem ji. Přinesené dárky zabavoval pouze bratr Waltheof. Když byli návštěvě přítomní ostatní mnichové, věci, které mi přinesla, mi ponechali.

„Je zlý?“ zeptala se.

„Spíš nešťastný. Waltheofa tady v klášteře nemá nikdo rád, a kvůli

tomu je zlomyslný.“

„Neměla bych zařídit, aby na něj Ódin seslat nějakou kletbu?“

„To by bylo skvělé,“ usmál jsem se. „Může to být tvůj poslední pohanský úkon před odchodem do kláštera.“

Bratr Waltheof se neklidně zavrtěl a prohlásil, že doba určená k návštěvě uplynula. Matka slíbila, že zase přijde. Mezitím ale uplynuly skoro dva měsíce a hubený mnich byl v této době vůči mně přísnější, jako by ke mně choval zášť kvůli nějakému neznámému provinění. A teď je bratr Offa mrtvý. Jarvis měl pravdu, že je na čase odejít. Z mnoha různých důvodů.

Ve dveřích sklepa se překvapivě objeví opat Æthelbert. Je oblečen do svého nádherného barevného ornátu a vetkávané zlaté nitě září v posledních slunečních paprscích.

„Ctěný opate,“ vyhrkne bratr Jarvis, „prosím o prominutí za to, že jsem se nemohl zúčastnit nešpor.“

Než opat Æthelbert přistoupí ke stolu s nebožtíkem, udělá znamení kříže. Mlčky hledí na svého mrtvého písaře.

Když vidím opata Æthelberta, pokaždé mi připomíná rybu. Nejen svým vzácným rouchem, jehož odlesky oko zachytí jako odlesk mokrých šupin. Dělá to i jeho nepřítomný výraz rozplizlého obličeje bez brady, prázdné oči posazené daleko od sebe a chvějící se ústa s povislými koutky, která jako by chtěla něco říct, avšak slova se přes měkké rty nedostanou. Opata je mimo mše vidět jen málokdy a nikdy vedle něj nechybí bratr Offa. Když před ním teď jeho písař leží mrtev, je opat Æthelbert zmatený a má na krajíčku pláč.

„Mohu panu opatovi pomoci?“ táže se Jarvis a vezme Æthelberta za ruku.

Ryba rázem procitne k životu. Vzdálený výraz nepřítomných očí se zaměří na drobného, shrbeného frátera.

„Hledám Offa,“ začne Æthelbert.

„Pak ho tedy pan opat našel.“ Jarvis rozhodí rukama směrem k mrtvému.

„Ano. Tak tak.“ Opat přešlapuje na miste.

„Zvěčnělý bratr Offa už bohužel není schopen dále pomáhat,“ pokračuje Jarvis. „Ale třeba bych mohl panu opatovi nabídnout své služby místo něj?“ Æthelbert se vděčně usměje.

„Chtěl bych se zeptat,“ šeptá, „co se stane.“

„S Offou?“ táže se Jarois. „Nebo s klášterem?“

„No, spíš tedy,“ opat mává měkkýma rukama, „se všemi. Tady

nikdo není. Kde všichni jsou?“

Ústa s povislými koutky se začala pohybovat, jako by lapala po vzduchu. „Třeba jsou na nešporách,“ navrhuje Jarvis. Æthelbert přitaká.

„Ano, samozřejmě,“ říká a obrací se. „Ehm…,“ pokračuje nejistě.

Jarvis ukáže skrz nízký dveřní oblouk směrem ke kostelní lodi. Opat přikyvuje, ulehčené se usmívá, stoupá vzhůru po deseti stupních sklepního schodiště a svižnou chůzí pokračuje vzhůru do kopce. Dívám se za ním, dokud nezmizí v bráně velké dřevěné stavby.

„Opat je roztržitější než jindy,“ konstatuji.

Bratr Jarvis se také dívá na kostel, ale myšlenkami je jinde. „Pomysli si, jaké by to bylo, kdybychom dokázali stavět z kamene,“ říká pak. „Museli to být podivuhodní lidé, tihle Římané, kteří tuhle zem obývali před námi.“

Když má Jarvis špatnou náladu, pak než aby ho zcela opanovaly nepříjemné pocity, rád zavádí řeč na svá oblíbená témata. Jedním z nejoblíbenějších jsou lidé z bájí a pověstí a jejich nádherné, zaniklé říše.

„Římané,“ pokračuje Jarvis, „vystavěli dále na severu mohutnou kamennou zeď, která se táhne od pobřeží k pobřeží napříč celou Northumbrií. Vyprávěl jsem ti o ní?“

„Asi jen stokrát,“ usmívám se.

„Jo, jo,“ vzdychne a vrátí se do přítomnosti. „Jen se směj starému muži a jeho pošetilostem.“

Chápu Jarvisův neklid. Netýká se ani budoucnosti kláštera, ani slavné minulosti Římanů. Jde o to, co chci dnes v noci udělat. Jsem mu vděčný, že má o mě starost. Takových lidí moc není.

Jasným podvečerem se ozve sbor hlasů. Proniká k nám sklepními dveřmi a pod stropem sklepa zpěv jemně doznívá. Venku osvěcuje bledé slunce už jen doškovou střechu kostela.

„No,“ Jarvis přeruší sám sebe, „už je asi na čase.“

Sestupujeme spolu z kopce směrem k bráně. Mlčíme. Pak Jarvis zvedne závoru a pootevře jedno křídlo vrat do venkovní krajiny.

„Vezmi si na sebe svou vlněnou svrchnici,“ nabádá mě. „V noci bude zima. Už to cítím na nohách.“

„Nějaký noční mrazík přežiju,“ odpovídám. „Vrátím se, než někdo vůbec zjistí, že jsem pryč.“

Můj výlet je načasován na michalskou bohoslužbu. Je to jedna z největších podzimních slavností, kdy nešpory přejdou do hostiny na oslavu svatého Michaela. Z celého širého okolí už přijely vozy s čerstvě zabitými husami a bratr Merton napekl borůvkové koláče a sladký chléb

z pšeničné mouky, ovsa a žita. V klášterní jídelně jsou připravené velké koše s ořechy a sudy s pivem už také narazili. Poslední velký svátek před Vánoci si nikdo z obyvatel kláštera nenechá ujít.

„Klidně můžeš zůstat pryč i déle než jen jeden den," prohodí Jarvis a polkne slzy. „Možná bude nejlepší, když už se vůbec nevrátíš."

„Proč?" ptám se překvapeně.

Měkké oči ve vrásčitém obličeji na mě hledí nešťastným pohledem.

„Měl jsem sen," přizná nakonec.

Sny bratra Jarvise jsou často věštecké. Jednou se mu zdálo, že se z nebe natáhla obrovská ruka a nabrala si hromadu zrní. O několik týdnů později se na pole na východ od kláštera sneslo hejno hus a během hodiny sežralo čtvrtinu úrody.

„O čem se ti zdálo tentokrát?" ptám se.

Drobný fráter se chytí brány, až mu zbělají klouby.

„Viděl jsem tě, jak stojíš na klášterním nádvoří a voláš. Ale nikdo neodpovídal, protože jsme všichni byli pryč. Budovy hořely a pak tě odvedli cizí bojovníci."

Představím si tu scénu a po zádech mi přejede mráz.

„Byl to jen sen," snažím se představu zaplašit. „Za palisádou jsme v bezpečí. Přes ni se žádní bojovníci nedostanou."

„Možná," přikývne nerozhodně. „Ale v Eoforwicu bys byl ve větším bezpečí. Město obklopují mohutné kamenné hradby. Chrání je dvě řeky a jsou tam přinejmenším tři kostely. Ulice jsou široké a prostorné a všude jsou obchodníci. Na náměstí uprostřed města leží kostel svatého Petra, který je celý postavený z kamene a z cihel. Možná bych mohl opata Æthelberta přemluvit, aby tě přemístil na biskupství v Eoforwicu. Co bys tomu říkal?"

Bratr Jarvis mi často vyprávěl o královském městě, kde sám strávil své mládí, ale jeho nadšení pro městský život na mě nikdy moc velký dojem neudělalo. Hradby a kamenné kostely pro mě byly příliš cizorodými prvky, než abych si k nim dokázal vytvořit nějaký vztah.

„V Eoforwicu nemám co pohledávat," prohlásil jsem. „Zítra se vrátím, až se ujistím, že je maminka v pořádku."

Jarvis mě na rozloučenou sevře v těsném objetí. Cítím na obličeji jeho vlhkou tvář a divím se, kolik sil se ještě v tom drobném, sehnutém těle skrývá. Pak mě pustí, zabouchne za mnou bránu a zasune pevnou závoru zpátky na místo.

Poprvé po téměř pěti letech zase stojím před klášterní palisádou a rozhlížím se. Za soumraku se holá, čerstvě sklizená pole vlní do dáli a mizí v chladném mlžném oparu. Vyrazím směrem na západ, kde je

nebe pořád ještě světlé. V noci jsem se nikdy venku nebál a udržuji si dobré tempo. Postupně se dostanu do lesa a začínám krajinu poznávat. Moje sebedůvěra roste. Za rozbřesku už nejsem od matčiny chatrče daleko. Na okraji paseky se náhle zastavím.

Hřbet střechy se propadl a proti šedavé jitřní obloze se tyčí velké V. Dveře odpadly. Nízkým dveřním otvorem vidím na udusané podlaze poházené a rozbité džbánky s mastmi a směsmi. Na hřebíku visí nové boty, které mi matka v pozdním létě slíbila. Snažím se představit si, co se tu mohlo stát, ale fantazie mi na to nestačí. Když se sehnu, abych vešel dovnitř, ozve se zevnitř temné zavrčení.

Ohromeně zůstanu stát Trvá jen okamžik, než rozeznám chlupatou postavu rýsující se v přítmí chatrče.

„Hrow?“ vyhrknu.

Třetí díl

Podzim roku 866

19

Eoforwic byl ještě velkolepější, než to mnohá líčení bratra Jarvise dokázala vyjádřit. Jak jsme se blížili k městu, z hustého mrholení vystupovaly obrysy prastarých, mechem obrostlých hradeb se střílnami a věžemi jako obratli nějakého obrovitého spícího mystického zvířete.

Po stranách východní brány se tyčily dvě vysoké věže. Jedna byla zřícená a proti zataženému nebi z ní vystupoval mohutný sloup kouře. Nejprve jsem si myslel, že jsme přišli zrovna v době, kdy došlo k nějakému požáru, ale ukázalo se, že stráže mají ve zvyku zapálit na dně kamenného válce oheň, aby se u něj ohřívaly.

Sedm dní poté, co se Ivar Beznohý pod lodní plachtou podruhé setkal s králem Ællou, ohlásil zrzavý jarl své rozhodnutí nechat se pokřtít. Během onoho týdne už vojsko opustilo mnoho mužů. Zbývající dvě tisícovky se shromáždily pod bezoblačným nebem, aby si pod valem ležení poslechly, že jejich jarl měl sen.

„V tom snu ke mně přišel můj prapředek Ódin a řekl mi, že bych se měl nechat pokřtít," volal nad naslouchajícími hlavami bojovníků, „protože jinak nikdy za mohutné kamenné hradby Sasů nepronikneme."

Ozvalo se udivené mumlání a mručení. Muži sáhli po svých Tórových kladivech a nevěřícně se po sobě dívali. Nebyli si jisti, jestli opravdu slyšeli dobře. Chce jejich jarl – syn Ragnara Lodbroka a Ódinův potomek – skutečně přestoupit na křesťanskou víru? Ivar Beznohý nadále pokračoval v líčení křtu jako oběti, kterou pro celé společenství přináší.

„Vždycky jste mě znali jako velitele, který rozdává náramky," volal, aby přehlušil hovor. „Nikdo z vás nemůže říct, že jsem nebyl velkorysý. Když teď udělám tuhle věc, je to proto, že jsem přesvědčený o jejím prospěchu pro nás všechny. Dohodl jsem se mezitím se svými bratry Železným Bjørnem, Sigurdem Hadím okem a Halfdanem Bílým šatem, že potáhnou na jih, aby tam plenili a drancovali. Každý z vás si z nich svobodně může vybrat za náčelníka toho, na jehož velkorysost nejvíc spoléhá. Já sám ale s vlastní družinou půjdu do Eoforwicu."

Na čem se čtyři bratři předchozího večera při válečné poradě dohodli, bylo nejisté. Mluvili spolu na vrcholku mohyly jejich otce, kde jim nikdo nemohl naslouchat. Loupení a drancování cestou na jih však většině uší znělo jako vítaná změna namísto poflakování v táboře na vřesovišti. Nejhorlivější bojovníci se rychle srotili kolem Ivarových bratrů, kteří se ve shromáždění nacházeli na různých místech.

Už druhý den po tomto oznámení vytáhl Sigurd Hadí oko na jih se silou pěti set mužů. V průběhu dalších pár týdnů mizel zbytek vojska jako voda mezi prsty Ivara Beznohého – mnoho mužů se přidalo k Železnému Bjørnovi a k Halfdanovi Bílému šatu. Ke konci léta klesl počet obyvatelstva tábora na stovku věrných Ivarových družiníků a jejich žen – a byla tu i Ylva, která trvala na tom, že zůstane. Mercie se během invaze zhroutila a král se uzavřel za spolehlivými hradbami Cirrencesteru. V Northumbrii stále vládl mír – tři měsíce poté, co byl uzavřen.

Náš průvod volských kár a jezdců se za důkladného saského dohledu pomalu sunul třicet mil od teď již opuštěného ležení ke královskému městu. Posledních deset mil vedlo po římské silnici, jež se jako šedá žíla zařezávala do polí a živých plotů rovinaté krajiny.

Vklouzli jsme do stínu mohutných šedých kamenných zdí. Pod klenutým stropem brány se rozléhaly zvuky zvířat, kola vozů a hlasy. Městem procházela ulice dlouhá pět set kroků, jež měla v celém úseku jedinou zatáčku, a to kolem kamenné zdi hřbitova.

Daleko před námi, na opačné straně města, jsme mohli zahlédnout ještě jednu bránu, která vedla k řece Usán a k mostu, jenž byl přes ni vystavěn.

„Tohle všechno postavili Římané?“ otázal se Hastein, který mě na koni dohnal. Seděl jsem vedle Ivara Beznohého na kozlíku první káry.

Zmohl jsem se jen na přikývnutí.

Během naší třídenní cesty jsem toho o královském městě namluvil mnoho, ale když jsem ho opravdu spatřil, slov se mi najednou nedostávalo. Spousta domů – malých i velkých v pestré směsici, a některé dokonce dvouposchoďové – byla tak natěsnána, že kolem nich nebylo žádné místo na políčka nebo na užitné zahrádky. Na malých dvorcích za nízkými plaňkovými ploty byla zelenina, slepice a domácí zvířata. Čoud z kouřových otvorů v doškových střechách pocházející ze stovek domácností se vzájemně mísil, vířil v chladném severním větru a nakonec se spojil do tmavého sloupu kouře, který pomalu odplouval k jihu.

Ani množství obyvatel nebylo možné přehlédnout: muži, ženy a děti se hemžili kolem našeho průvodu, aniž bychom jim stáli za víc než za letmý pohled. Kakofonii hlasů a zvuků občas přehlušil psí štěkot a vyvolávání obchodníků, kteří stáli za stánky a ve dveřích a vychvalovali hotové jídlo a zboží, které jsem nikdy předtím neviděl a ani o něm neslyšel. Bláto na ulici páchlo po výkalech a moči lidí a zvířat. Kamkoliv se člověk podíval, tam to žilo.

„Římané postavili pouze hradby,“ vzpomněl jsem si na monology bratra Jarvise. „Když sem přišli první Sasové, strhli zbytky kamenných budov a postavili si chatrče ze dřeva a slámy.“

„A proč?“ Hastein musel zvýšit hlas, aby přehlušil okolní lomoz.

„Protože domy byly staré mnoho set let a pověrčiví Sasové se domnívali, že by v nich strašilo.“

„To je dobrý důvod,“ přikývl Hastein a rozhlédl se kolem s úsměvem na úzkých rtech. V městském mumraji se cítil jako ryba ve vodě. Viděl tu spoustu mladých žen na příjemné chlapské radovánky.

„Na druhé straně řeky,“ pokračoval jsem a ukázal k bráně na nejvzdálenějším konci města, „stále ještě leží římské ruiny. Na druhém břehu nikdo bydlet nechce, protože ten kamenné hradby nechrání.“

Vedle mě na kozlíku seděla dlouhá postava Ivara Beznohého skloněná nad opratěmi. V obličeji měl neproniknutelný výraz. Jeho

pocity prozrazovala pouze pihovatá ruka, kterou si mnul zrzavé vousy.

„Je to velké město," prohodil.

„Říká se, že tu žije šest tisíc lidí," informoval jsem ho. „Eoforwic je druhé největší město Anglie. Víc obyvatel má jen Lundene."

Ivar se na mě podíval.

„Jako průvodce už nám nejsi moc platný, Rolfe Troufalče," usmál se mírně, „ale znáš mnoho užitečných zajímavostí. Udělal jsem dobře, že jsem si tě nechal."

„Nechal?"

„Asi víš, že Železný Bjørn mi před odjezdem na jih radil, abych tě zabil. Je přesvědčený, že v boji za nic nestojíš, a když se neválčí, jsi až moc prohnaný."

Pochyby Železného Bjørna mě nepřekvapily. Nechuť šedovousého obra jsem vycítil už dávno.

„Ale ty ses přesto rozhodl nechat mě naživu?" otázal jsem se.

„Své sliby dodržuji. Teď jsi jedním z nás."

Ylva dojela káru z druhé strany a probodávala Ivara Beznohého pohledem.

„Jak tě mohlo napadnout, že se takového města zmocníš?" otázala se. „Je desetkrát větší než Ripa."

U srdce mi začal narůstat kámen obav a po její otázce se ještě zvětšil a ztěžkl.

„Kde je vůle, tam je cesta," spokojil se Ivar s odpovědí.

Za zatáčkou a hřbitovní zdí se ulice rozšířila do podlouhlého náměstí. Celý jeho severní konec zabírala jediná budova.

„Neříkal jsi, že římské kamenné domy byly strženy?" zeptal se Hastein s úžasem.

„Kostel svatého Petra nepostavili Římané." Mluvil jsem pomalu, protože i já jsem na ohromnou kamennou budovu hleděl s uctivou bázní. „Vybudovali ho před dvěma sty lety, když se měl obrátit na víru pohanský král Edwin a oženit se s křesťanskou princeznou z Wessexu."

Dlouhé šedavé stěny kostela se tyčily do výšky přinejmenším pěti sáhů a na ně nasedala strmá střecha z tašek porostlých mechem. Střecha se tyčila proti zatažené obloze a byla zakončena hřebenem převyšujícím dokonce i nejvyšší stromy.

V porovnání s cařihradským chrámem Boží Moudrosti nebo s córdobskou velkou mešitou není kostel svatého Petra nijak zvlášť velký, je postavený primitivním způsobem a nešikovně umístěný

našikmo k síti ulic, protože jeho neznámý stavitel považoval za nejdůležitější, aby loď kostela sledovala osu z východu na západ. Byla to však největší stavba, jakou jsem kdy viděl, a protože podobně na tom byla i většina Ivarových družiníků, dolehlo na náš průvod posvátné ticho.

Na náměstí před kostelem stála zvonice postavená z mohutných trámů. U ní jsme se shromáždili a vytvořili jakési ležení z vozů, jež rychle obklopili po zuby ozbrojení saští vojáci. Také mnoho obyvatel města se teď kolem nás zvědavě shluklo. Nevěděli, kdo jsme nebo co nás sem přivedlo, protože král Ælla udržoval náš původ v tajnosti. Beze zbraní, kroužkových zbrojí a přileb jsme se podobali houfu zubožených utečenců, což měl král také očividně v úmyslu.

„Z kamene tu není jen kostel," prohlásil Hastein a ukázal dolů na ulici, která pokračovala dál k řece a mostu.

„Sám jsi viděl římskou silnici, která sem vede," odpověděl jsem. „Římané nedláždili jen silnice, ale i hlavní ulice ve městě."

„Museli mít kameny moc rádi," prohlásil Hastein. „Kamenné zdi, kamenné domy, kamenná ulice. Co se jim na dřevu nelíbilo?"

„Dřevo přežije nejvýš jeden lidský věk. Kámen vydrží věčně." Hastein přikývl a odhrnul si propocenou ofinu z očí. „Kamenná ulice," zašeptal nábožně.

„Co teď?" zeptala se Ylva.

Ivar Beznohý se postavil s rozkročenýma křivýma nohama a založenýma rukama. Sebevědomí z něj přímo čišelo. Jen těkající pohled chladných očí prozrazoval, že odpověď nezná. „Počkej a uvidíš," odbyl Ylvu.

Čekání netrvalo dlouho. Z kostela se vyhrnul houf kněží, kteří se pustili do zpěvu. Ten křehký zvuk utišil hluk lidského shromáždění. Občané města sklonili hlavy a zavřeli oči. Někteří se začali extaticky kolébat dopředu a dozadu, jako to dělávali mnichové v klášteře svatého Kutberta, když je osvítil Duch svatý.

Když zpěv skončil, z bran kostela vyšli další lidé. Byl to král Ælla se skupinou noblesně oděných mužů, pravděpodobně šlo o výběr jeho ealdormanů a leníků. Obyvatelé města klesli na kolena do smrdutého bláta. Král rozpřáhl ruce a postoupil blíž. Na obličeji s bradkou se mu usídlil ztuhlý úsměv. Objal Ivara Beznohého a musel si stoupnout na špičky, aby dánského jarla políbil na obě tváře zarostlé zrzavými vousy.

„Ivare, synu Ragnarův, vítám tě v Eoforwicu," začal král Ælla.

„A chválím Pána, že ti popřál milosti při tvém obrácení.“

Ivar Beznohý shlédl dolů na krále a na okamžik zaváhal, než mě pokynem přivolal.

„Slyšel jsi ho sám,“ řekl jsem.

„Pořád budu raději, když si bude myslet, že mu nerozumím.“ Chladným pohledem prozkoumával náměstí a shromáždění, zatímco jsem překládal králova slova do řeči Seveřanů. Při pohledu na černě oděné kněze a kříž nad kostelními dveřmi se mimoděk otřásl. Dotkl se malého amuletu s obličejem jednookého Ódina, který nosil na řetízku kolem krku.

„Kéž už je to za námi.“

„Pane králi,“ řekl jsem sasky, „Ivar Ragnarson ti děkuje a říká, že velmi touží po tom, aby se dostal k Pánu a byl spasen.“

Král Ælla po mě přejel pohledem, aniž by dal najevo, že mě poznal. Jestliže stál za pokusem o můj únos z ležení, skrýval to dobře. Pokynul Ivarovi Beznohému, aby ho následoval ke dveřím kostela. Tam nás strážci prohlédli, jestli nemáme skryté zbraně, a pustili nás dovnitř.

Zvuky z města byly tlumenější a posléze zcela zmizely, když jsme kráčeli po dlaždicích na podlaze. Velká kostelní loď byla prázdná a tichá. Měkké světlo zvenčí dopadalo dovnitř pouze čtyřmi vysoko zasazenými okny na podélné straně budovy na naše postavy, a měnilo je tak v siluety. V přední části kostelní lodi stál stříbrný oltář s cizelovanou zlatou výzdobou. Motivy představovaly Krista na kříži s učedníky po boku. Na klenuté zadní stěně visel pozlacený krucifix zdobený podél hran perlami a drahokamy, blyštícími se ve svitu tlustých voskovic. Ivarovi Beznohému se při tom pohledu rozzářily oči, ale když mu dva kněží začali rozepínat svrchnici, chytil je pevně za zápěstí a pohlédl na krále.

„Člověk přichází ke svému pánu a stvořiteli tak, jak se narodil,“ vysvětlil Ælla. „A konvertita musí před oltářem pokleknout.“

„Překládej, ať mu můžu odpovědět,“ vyzval mě Ivar, když jsem zaváhal.

„Chce, aby ses svléknul a kleknul.“

„Tak na to ať zapomene.“

Odstrčil kněze stranou a založil si ruce na prsou.

„Ale takhle se to dělá,“ protestoval Ælla, když jsem mu zdvořilými obraty vysvětloval, že jarlova hrdost mu nedovoluje, aby před někým klečel. „Každý křesťan se musí před Pánem pokořit. Při mši klečím i já.“

„Ať se ten blázen ponižuje, před kým se mu zachce," prohlásil Ivar, „ale jestliže si musím kleknout, tak ze křtu nebude nic.

Odjedu ze země, svolám nové vojsko, vrátím se příští rok a srovnám jeho město se zemí, znásilním všechny ženy, vypíchnu mu oči, a než spálím jeho mrtvolu, namotám mu střeva kolem kola vozu. Řekni mu to."

Král Ælla hleděl střídavě na Ivara a na mě a čekal, až uslyší, co ta spousta slov znamená.

„Ivar Ragnarson navrhuje," pronesl jsem, „že si klekne prostřednictvím svého zástupce, pokud by to Všemohoucí Pán dovolil."

Král Ælla zaváhal a poodešel do přítmí za oltářem, odkud se chvíli ozývaly tlumené hlasy.

„To jsi vymyslel dobře, Troufalče," zašeptal Ivar.

Ælla znovu vyšel na světlo a milostivě přikývl.

Udělal jsem pět kroků a padl na kolena. Z přítmí vystoupil muž oblečený v rouchu barvy biskupského purpuru. Byl to opat Æthelbert z kláštera svatého Kutberta v Crece. Sklonil jsem bradu na prsa, aby mě nepoznal, ale Æthelbert byl roztržitý jako vždycky. Jeho oči hleděly nepřítomným pohledem a měkký rybí obličej byl jakoby z jiného světa.

Později jsem měl zjistit, že Wulfher, původní biskup města, se v zimě na protest proti korunovaci krále Ælly vrátil do jednoho kláštera ve Wharfdale. Rozkol v Northumbrii byl tak zřejmý, že sporu mezi dvěma místními králi se účastnila dokonce i církev.

„In nomine patris et filii et spiritus sancti," začal Æthelbert a udělal nad mou hlavou znamení kříže. Zatímco zvučným, jasným hlasem odříkával slova trinitárního vyznání víry, svlékli dva kněží Ivara Beznohého a sundali mu řetízek s amuletem jednooké tváře Otce veškerenstva Ódina. Svrchnici a modrou kápi odnesli pryč a dánskému jarlovi přetáhli přes zrzavou hlavu bílou košili. Potom mu rozepli pásek u kalhot, zuli mu boty a vedli ho ke kádi s vodou. Kněží ho gestem vyzvali, aby do ní vstoupil. Neochotně výzvy uposlechl.

V kádi to zabublalo a voda z ní začala přetékat, když biskup Æthelbert položil ruku na hlavu Ivara Beznohého a strčil mu ji pod hladinu. Držel ji tam tak dlouho, až vodu zpěnilo víření jarlových dlouhých paží. Když se Ivar Beznohý znovu objevil nad hladinou, zalapal po vzduchu, vylezl z kádě a otřásl se tak, až kolem létaly kapky vody. V chladné kostelní lodi s vysokým stropem se jarl třásl

chladem a potlačovanou zlostí. Promočená košile se mu lepila na tělo i křivé nohy. Vlasy a vousy mu visely jako srst mokrého psa.

Král Ælla přistoupil ke svému hostu, uchopil ho za obě paže a tvář s bradkou se mu rozzářila blaženým úsměvem. Ivar se otřásl chladem a také se na něj usmál.

„Jsi zatracený neřád," řekl, „a tohle ponížení tě bude stát život."

„Ivar Ragnarson říká," překládal jsem, „že křest přijímá s vděčností a chválí Pána za jeho milost."

Kněží spustili chvalozpěv.

20

„Takže to je to staré římské město?"

Ivar Beznohý se rozhlédl po ruinách sídliště na západním břehu řeky Usán. Město s dlouhými, širokými ulicemi bylo založeno na svažitém terénu, který se táhl až dolů k řece. Domy musely být kdysi omítnuté a nabílené, ale dnes tu stály jen jako holé, napůl zvětralé zdi a prostory bez střech se rozvíraly přímo proti nebi.

„Obyčejní Římané bydleli tady," vykládal jsem. „Pojmenovali město jako Eboracum. Za hradbami na východním břehu – tam, kde dnes leží Eoforwic – býval vojenský tábor."

„Byl určený jen pro jediné vojsko?" Ivar Beznohý se ohlédl na saské město. „Muselo být velké."

„Dvanáct tisíc mužů."

Dánský jarl vykulil své mrazivě modré oči. Jeho vlastní armáda byla pravděpodobně největším vojskem, jaké se kdy nějakému Seveřanovi podařilo shromáždit. Mělo kolem tří tisíc mužů a už neexistovalo. Představa vojska tvořeného dvanácti tisíci vojáky trvale umístěnými v kamenném táboře předčilo jeho nejdivočejší fantazie.

„Odkud to všechno víš?"

Tušil jsem už dávno, že ta otázka přijde. V průběhu těch pár týdnů, které uplynuly od našeho příchodu do Eoforwicu, jsem v tváři rudovousého jarla zaznamenal tázavý pohled mnohokrát. Věděl jsem, že odpovědět mu musím, a tak jsem svou odpověď

pečlivě zvážil.

„Když mi bylo deset let, poslala mě matka do kláštera.“

„Jak to mohla udělat?“ přerušil mě. „Copak jsi neříkal, že byla Dánka? Ona nevěřila v pravé bohy?“

Po křtu věřil Ivar v Ásy ještě víc než předtím, ale pečlivě se snažil nedávat to najevo. Kolem krku mu teď visel malý stříbrný křížek, který dostal po křtu od krále. Nosil ho však na svrchnici, takže se jeho kůže nedotýkal.

„Na pravé bohy jsem nezapomněl, i když jsem byl obklopen samými křesťany,“ ujistil jsem ho, „ale poznal jsem tam jejich zvyky. V klášteře bydlel fráter jménem Jarvis. Stal se mým ochráncem.“

„Proč jsi mi to neřekl dřív?“

„Důvěřoval bys mi pak, vznešený jarle?“

To sotva, a věděli jsme to oba. Ivar Beznohý čekal na pokračování a pod zrzavým vousem se mu napínaly čelistní svaly.

„Bratr Jarvis mě naučil latinu, což je vlastní jazyk Bílého Krista. A vyprávěl mi i o Římanech.“

„Tyhle žvásty nejsou pořádným chlapům k ničemu,“ odfrkl pohrdavě.

„Sám jsi říkal, že moje vědomosti byly užitečné. Kdybych neznal Jarvise, nemohl bych ti teď tolik pomoct.“

Ivar Beznohý potřásl mrzutě hlavou. Od té doby, co zažil ponížení při křtu, byl podrážděný a nepřístupnější než dřív.

„Ten bůh, kterého znáš jako Bílého Krista,“ pokračoval jsem, „je ve skutečnosti boží trojice, které se říká Otec, Syn a Duch svatý.“

„Proč tedy křesťané mluví o jediném pravém Bohu?“

„Ti tři jsou různé strany téhož.“ Zachytil jsem jeho pohled tápající v pochybách a zmatku. „Daleko na jihu mají jiného boha, který se jmenuje Alláh. Tady v Anglii pořád mnoho lidí tajně uctívá staré bohy. Podobají se severským bohům, ale mají jiná jména. Irští mnichové poučili Sasy o Bílém Kristovi a ten se v zemi prosadil tak důkladně, že je užitečné být s ním zadobře.“

„Takže místo toho, aby ses naučil čarovat nebo něco podobně užitečného,“ odfrkl si jarl, „drmolil jsi po celý den v temné kobce modlitby a nechal jsi mnichy, aby ti vykládali povídačky o vybájených lidech a falešných bozích?“

Mlčel jsem a čekal, až všechny nové informace stráví. Tiše jsme procházeli ruinami, až jsme se dostali k velkému, otevřenému místu, kde se zeď postavená do tvaru oblouku tyčila do výše

několika sáhů. Zvětralé sloupy a výklenky stavbu jasně odlišovaly od jednoduché architektury ostatních pobořených stavení. Vpředu stál popraskaný podstavec a na něm noha sochy obutá do sandálu. Plochy zlomu kolem kotníku byly léty ohlazené. Zbytek postavy během uplynulých staletí zmizel.

Kývl jsem na Ivara Beznohého, aby šel se mnou do brány vedoucí do zaobleného prostoru velké stavby. Opatrně jsme se plížili temným tunelem a vyšli jsme uprostřed půlkruhu řad lavic, které se kolem nás postupně zvedaly. Nejnižší řady byly ve výši kolen, zatímco nejvyšší dosahovaly až k vrcholku vnitřní strany stavby. Štěrbinami a škvírami zvětralých kamenů prorůstala divoká tráva. Budova neměla žádný strop. Nad námi bylo jen šedivé nebe.

Stáli jsme uprostřed na ploše z kamenů u paty oblouku tvořeného řadami lavic. Hned proti nejnižším sedadlům se ve výši hrudi zvedala plošina. Za ní se tyčila vnitřní stavba s mnoha sloupy, výklenky a výstupky. Zvuk našich kroků se odrážel od tvrdých povrchů. Kromě toho byl slyšet jen vzdálený křik vrány. Kontrast ve srovnání s hlukem vydávaným spoustou obyvatel živého města na druhé straně řeky byl ostrý a tísnivý.

„Je to jen povídačka?“ poklepal jsem na bok kamenné plošiny. „Vytvořili takovou stavbu vybájení lidé? Je to celé jenom fantazie?“

Před několika dny jsem ruiny města prozkoumal na vlastní pěst a pomalu jsem dospěl k poznání, že Sasové sice postavili několik kamenných kostelů, jako je ten na náměstí v Eoforwicu, ale žádný současník by nebyl schopen postavit celé město, které by vydrželo po staletí. Šlo o umění, které upadlo v zapomnění, a pohled na tu veškerou zvětralou nádheru – a pomyšlení na to, co jsme ztratili – mě tísnil na prsou, jako kdyby mi tam někdo položil ohromný kámen. Ivar Beznohý cítil něco podobného. Otřásl se a suše se mě otázal: „K čemu se tohle místo používalo?“

„Možná to byl poradní sál,“ navrhl jsem.

Od té doby jsem na svých cestách viděl četná římská divadla – jedno dokonce zabudované do skalní stěny –, ale tenkrát jsem tento fenomén ještě neznal a hádal jsem podle svých chabých zkušeností. Skromní Sasové ani přímočaří Severané nevěděli nic o divadelních hrách, komediích a tragédiích, které Římané před staletími tak pilně pěstovali.

„Žádný král tak velkou radu nemá,“ protestoval Ivar Beznohý.

„Ani mocný Ragnar Lodbrok?“

V ledově modrých očích zaplál hněv.

„U nás,“ pronesl, „jsme králové všichni.“

„Když jste všichni králové, tak nevládne nikdo.“ Jeho nejistota mě přiměla pokračovat. „Vy Seveřané jste divocí a odvážní, ale eoforwicská armáda o síle dvanácti tisíc mužů byla v římské říši pouze jedním z mnoha vojsk.“

„Teď už jsou ovšem mrtví,“ namítl.

„Tenhle osud čeká na nás na všechny. Ale Římané tu zanechali tohle všechno. Co po sobě zanechal tvůj přeslavný otec?“

Podíval se na mě úkosem, otočil se a vydal se mlčky zpět ke vstupu do tunelu uprostřed řad lavic a dál pryč z rozvalin.

Uvědomil jsem si, že jsem si dovolil příliš. Ivar Beznohý se tváří v tvář nádheře minulých časů cítil malý a bezvýznamný. Já jsem ten pocit znal moc dobře. Pro dánského jarla ale byl nový a nevítaný.

Šel jsem za kulhající postavou zpátky k mostu, který byl sám o sobě svědectvím vyspělé civilizace, čtyři kamenné oblouky a dlážděný povrch směřovaly přímo přes řeku k živoucímu městu. U zábradlí se zastavil a čekal. Když jsem pochopil proč, bezděky jsem se usmál. Na kamenné stavby nebyl zvyklý a neodvážil se přes most přejít sám.

„Koukám, že se bavíš,“ poznamenal vztekle. „V tvých učených očích musím vypadat jako hloupý a nevědomý omezenec.“

Nejrozumnější mi přišlo mlčet, a tak jsme beze slov přešli přes řeku, odbočili před městskou bránou, o které jsem už věděl, že jí místní říkají Usanská brána, a dál jsme pokračovali po stezce kolem kotviště z prken a několika rozptýlených budov, jež dohromady tvořily malý eoforwicský přístav.

„Já jsem jen zaostalý nájezdník a lupič,“ zaškaredil se, „zatímco tebe vzdělával křesťanský mnich.“

Obešli jsme po hradbách kamenný bastion a uviděli tábor, který Vikingové zřídili na pozemku jižně od města. Tvořily ho stany a vozy uspořádané kolem ústředního ohniště. Všude pobíhali psi a děti, zatímco ženy se zabývaly svými povinnostmi a neozbrojení muži džbánky medoviny.

„Neschopný náčelník,“ pokračoval Ivar, „který si nedokáže své vojsko udržet. Zoufalý jarl, jenž si věrnost svých mužů nezaslouží.“

Ivarova špatná nálada se změnila v zarputilou zuřivost. Zastavil se a popadl mě za svrchnici.

„Jestli si o mně myslíte tohle,“ zašeptal a v očích mu sálal žhavý pohled, „tak to se budete ještě divit. Ty i tvůj saský král.“

Pustil mě a vzhlédl. Blížila se k nám skupina mužů. Vyšli

z trůnního sálu saských králů, který byl situován v nevzhledné budově tvořené dvěma ošklivými čtyřhrannými věžemi nad dvojitou bránou v jižních hradbách města. Místní jí říkali Královská brána. Skupinu vedla ramenatá postava s bradkou, král Ælla.

„Tak jdeme na to," prohodil Ivar Beznohý sám k sobě.

Z jarlových slov jsem pochopil, že saského krále očekával a že jeho úmysly znal. Když delegace přišla blíž, bylo zřejmé, že Ællovi průvodci jsou ozbrojení a že mezi nimi není žádný kněz.

„Ivare Ragnars0ne," oslovil ho král Ælla formálně. „Buď pozdraven a doufám, že tvé obrácení ti stále prospívá."

Ivar Beznohý odpověděl, že se mu s křesťanskou vírou vede dobře a že od křtu pociťuje v mysli neobyčejný mír a klid. Zatímco jsem překládal, král netrpělivě přikyvoval. Kvůli konverzaci sem nepřišel.

„To je dobře," odpověděl, „a Pán se z toho zaraduje. Nyní se tě musím zeptat, kdy plánuješ odcestovat a kde se hodláš usadit?"

Ivar poslouchal tlumočená slova a postupně se začal tvářit nadmíru udiveně. Rozpřáhl ruce a ukázal k táboru na pozemku, který otroci začali orat.

„Řekni králi, že já a moji druzi jsme tu našli dobré místo a že jsme se rozhodli tu žít."

Král Ælla se s každým dalším přeloženým slovem mračil stále víc a víc.

„Slíbil jsem, že ti splním tvé přání, jarle Ivare," pronesl, „a že ti dám zemi, která bude tak velká, jako je napnutá volská kůže. Tvůj tábor zabírá mnohem větší plochu."

Jakmile Ivar Beznohý uslyšel slova zopakovaná ve vlastním jazyce, pokynul králi a jeho doprovodu, aby přistoupili blíž.

Na nejzápadnějším cípu tábora se sehnul a nadzdvihl tenký kožený řemínek, který byl skrytý v trávě.

„Řekni saskému králi, že tahle šňůra je vyrobená z kůže jediného vola. Natažený kožený řemen je spletený se srstí, takže je odolný proti vodě i proti povětří. Podobné šňůry používáme pro vytyčení pozemku potřebného pro jednu domácnost. O rozloze takového pozemku pak říkáme, že je to jedna ‚kůže'."

Král Ælla uznal, že obehnané území odpovídá celkové rozloze tábora a polí, a promnul si bradku.

„Nabyl jsem dojmu," obrátil se na mě rozzlobeně, „že tvůj náčelník si chce postavit jeden dům, a teď tu založil celou kolonii. Hrubě tím porušil naši úmluvu."

Ivar Beznohý naslouchal mému překladu se svraštělým čelem a několikrát se podíval z krále na mě a zase zpátky.

„Jsi si jistý, že jsi překládal správně?“ otázal se.

„Samozřejmě jsem překládal správně,“ odpověděl jsem zaskočen jeho nesmyslnou otázkou.

„Tomu nevěřím. Jinak by k tomuhle nedošlo.“

„Ale ty sám jsi přece slyšel každičké slovo…“

Víc už jsem říct nestihl, protože přilétla obrovská pěst Ivara Beznohého a zasáhla mě do obličeje. Svalil jsem se do trávy. Bolest mi projela celým tělem jako ostrý šíp, když mě nádavkem ještě surově kopl do boku.

„Ty nafoukanej prevíte,“ šeptal mi jazykem Seveřanů, „ty sis myslel, že jsi lepší než já? Lepší než syn Ragnara Lodbroka? Opravdu sis to myslel?!“

Bylo to poprvé, kdy jsem zažil ohromující schopnost Ivara Beznohého nastřádat si hněv po delší dobu a použít jej proti určitému cíli. Ponížení při křtu v něm vyvolalo zuřivost. Přižívila ji tíha obtíží nutně spojených s tím, chtěl-li by se zmocnit města velikosti Eoforwicu. S pocitem méněcennosti ve stínu zaniklé římské civilizace vztek znovu vyplul na povrch a Filova otázka vyvolala berserkrovské běsnění.

Zrzavý jarl mi klekl na hrudník, naklonil se a oběma pěstmi mi začal zpracovávat obličej. Paže se mu hbitě míhaly nahoru a dolů jako loukotě kola při zběsilé jízdě. Hlava mi po každé ráně odletěla z jedné strany na druhou, teplá krev mi smáčela kůži, vzdáleně jsem zaznamenával rudé kapky, jež ze mě vylétaly a špinily mu svrchnici a stříbrný křížek kolem krku. Ozývaly se tlumené, tupé zvuky, pohyby se zpomalovaly, postava nade mnou potemněla a zmizela. Teprve po určité době jsem pochopil, že už mě Ivar Beznohý netluče, protože bolest jsem cítil stále.

Oba muži pohlédli na mé ležící tělo a každý měl v obličeji jiný výraz.

„Už svého tlumočníka netrestej,“ požádal ho král Ælla „Je jasné, že se jednalo o nedorozumění.“ Naklonil se k Ivarovi a poslední slova ještě nahlas a zřetelně zopakoval, jako by mluvil k nedoslýchavému: „Ne-do-ro-zu-mě-ní!“

Z obličeje rudovousého jarla se lil pot. Těžce dýchal. Když pochopil, co řekl král Ælla, v ledově modrých očích se mu zableskl triumf. Vzápětí sklonil hlavu, aby si toho nikdo nevšiml.

„Pane králi,“ pronesl pomalu a nejistě úmyslně lámanou

saštinou, „jste dobrý. Příliš dobrý.“

Král Ælla pochopil a zmocnil se jej šlechetný a všeobjímající pocit. Napřáhl ruku a milostivě ji položil na sehnutou zrzavou hlavu.

Úsměv Ivara Beznohého bylo to poslední, co jsem uviděl, než se na mě snesla temnota.

21

Probudil mě zvuk vody. Kapky dopadaly na nějaký povrch jako letní přeháňka nad klidným jezerem. Zvuk ustal a po chvíli ticha opět začal.

Otevřel jsem oči a uviděl nad sebou šedě žíhané stanové plátno. Ylva seděla ke mně zády a nakláněla se nad stříbrným umyvadlem. Se zavřenýma očima a mokrým obličejem šmátrala štítonoška po lněném ručníku. Když se utírala, na okamžik jsem zahlédl její nahý trup. Pochopil jsem, co všechno byla nucena obětovat, aby ji mužský svět přijal jako bojovnici. Prsy si musela uříznout už dávno. Na ploché hrudi jí zůstaly hrubé, ošklivé a primitivní jizvy, jako by rány sešíval nějaký ranhojičský neumětel.

Natáhl jsem ruku, abych se jí dotkl, ale pouze jsem zasténal. Trhla sebou a rychle si přes hlavu přehodila koženou svrchnici. Když se nade mě naklonila, už jsem opět ležel tiše. Pomalu jsem otvíral oči, jako bych se probíral z bezvědomí, a pohlédl jsem do jejího drsného obličeje. Při sténání jsem se nepřetvařoval. Bolest byla ostrá a palčivá.

„Lež klidně,“ poručila mi, „máš pár zlomených žeber. A potlučený obličej.“

Zkusil jsem udělat nějakou grimasu a za trest jsem si vysloužil silnou bolest na čele a na horním rtu, kde mi kůži stahovaly strupy.

„Dostal jsi pořádnou nakládačku,“ poznamenala.

„Můžu si za to sám,“ řekl jsem plačtivě, protože jsem si vzpomněl, co se stalo. „Slova Ivara Beznohého jsem králi Filovi přeložil nesprávně. Jak jsem mohl vědět, že ‚kůže‘ je kus pozemku?“ Ylva mi na čelo přiložila vlhký hadřík, kterým se právě umyla.

„I kdyby to tak bylo,“ pronesla, „je jarl Ivar velmi spokojený a možná by ti měl spíš poděkovat. Král Ælla je přesvědčený, že Ivar je v celé záležitosti s jazykovým nedorozuměním nevinně a poskytl mu přístup do biskupství za kostelem.“

„Ale proč?“

„Aby se učil sasky.“ Rozpačitě se usmála, čímž odhalila nepravidelné zuby. „Očividně tam bydlí nějaký mnich, který mluví oběma jazyky. Ivar Beznohý dělá velké pokroky.“

Utěšoval jsem se tím, že můj omyl přece jen jarlově věci prospěl. Ylva se posadila na okraj postele a soustředila se na zapínání svého opasku.

„Nenapadlo tě, že k tomu omylu došlo, protože Ivar Beznohý potřeboval získat královu důvěru?“ otázala se.

Krátce se přede mnou znovu mihl triumfální úsměv zrzavého jarla, ale nechtělo se mi tu myšlenku dovést až do konce.

„Hlouposti,“ rozhodl jsem nakonec. „Byla to *moje* chyba. Musím najít nějaký způsob, jak znovu získat jeho důvěru, když všechno dobře dopadlo.“

„Možná bych měla jeden návrh. Poznal jsi toho křesťanského čaroděje nebo biskupa nebo jak se mu vlastně říká? Už jsi ho někdy předtím viděl?“

Ylva sledovala křest Ivara Beznohého z kostelních dveří. To, že se mě nyní ujala, mělo svůj důvod. Začal jsem tušit, o jaký důvod se jedná.

„Když jsem Æthelberta viděl naposledy, byl opatem v klášteře svatého Kutberta v Crece.“

„Byl tam už tenkrát, když jsem klášter před deseti lety vyrabovala.“

„A to jsi ho nechala na živu?“

„Nechávám naživu všechny mnichy. Jinak bych klášter vypálila už tenkrát, aby mě jejich duchové nemohli trápit a přivodit mi neštěstí.“

„Proto tedy vy Seveřané po drancování domy spalujete?“ vyhrkl jsem překvapeně.

Zapnula pásek a přikývla.

„Každý má své metody. Já zakládám požár jen tehdy, jestliže někdo zemře. Jinak nechávám budovy stát, abych se tam mohla vrátit pro další kořist, až obyvatelé časem znovu přijdou k penězům.“

„Ty ses chtěla vrátit do Crecy už předtím, než jsi slyšela mé

povídání o relikviích," vykřikl jsem. „A proto jsi s Lodbrokovými syny cestovala do Anglie."

„Železný Bjørn to věděl," přikývla se zarputilým výrazem, „a já jsem měla jeho past prohlédnout. Ale jestli mi pořád chceš s hledáním pokladu pomoct, můžeme se rozdělit. Vždyť můžeš Ivarovi nabídnout svůj podíl, pokud si myslíš, že tě potom zase bude mít rád."

Přemítal jsem o nabídce. Nebylo žádných pochyb o tom, že Ivar Beznohý prostředky potřebuje, jenže jen stěží by mohl ve městě použít stříbro z eoforwicského biskupství. Ale na druhé straně tu bylo i něco jiného, co by ocenil. Začal jsem spřádat vlastní plán.

„Relikvie mohou být ukryté kdekoliv," pronesl jsem.

„Pro začátek bychom mohli zkusit biskupství – to není špatné místo," odpověděla Ylva. „Leží v uzavřené oblasti za kamenným kostelem."

Zamyslel jsem se nad křesťanskou logikou a došel jsem ke stejnému výsledku, Æthelberta museli jmenovat biskupem Eoforwicu, protože přenechal svatokutbertské relikvie králi a měl nárok na protislužbu.

„Trochu jsem biskupství sledovala," pokračovala Ylva. „Biskup ho neopouští nikdy. Ale ostatní mnichové chodí ven často a pravidelně."

„A já vím, koho z nich se zeptáme." A navzdory špatnému svědomí, které ve mně začalo hlodat, jsem dodal: „Ve svém současném stavu nejsem k ničemu a ty jsi moc nápadná. Potřebujeme někoho třetího."

22

Naproti eoforwicskému hřbitovu stála nejlepší hospoda ve městě – U kulhavého vepře. Byla to velká, krásně tesaná dvouposchoďová budova s vysokou sedlovou střechou a dvoukřídlými dveřmi v delší straně, která byla rovnoběžná s ulicí. Ylva přemluvila hospodského – bodrého, kulatého chlapíka s mohutným knírem pod velkým nosem –, aby nám dal svůj nejlepší pokoj. Byl umístěný v horním

poschodí a z malého okénka pod doškovou střechou jsme měli krásný výhled na hřbitov a velký kamenný kříž, který se tyčil mezi hroby do stejné výšky, jako kdyby si na sebe stoupli tři muži. Přes hřbitov bylo vidět ke kostelu svatého Petra a na hlavní přístupovou cestu k biskupství, širokou bránu ve vysokém plotu z dřevěných fošen, jenž obklopoval celý komplex a za nějž se nikdo nepovolaný nedostal. Plot a brána zabíraly spolu s šedým kamenným kolosem v podobě šikmo stojícího kostela celou severní stranu kostelního náměstí, kde život lidí jako vždy čile pulzoval kolem kupeckých buď a stánků.

Ylva přitáhla postel pod okno. Odtud jsem každé ráno viděl, jak král Ælla přichází ze svého královského paláce, komplexu budov za trůnním sálem, který nad dvojitou bránou v jižních městských hradbách visel jako sup. Krátce nato se dostavil Ivar Beznohý s malou družinkou neozbrojených průvodců na své každodenní vyučování saštiny. Káry se zásobami, lidé z kuchyně, vojáci a pradleny a velký počet mnichů a kněží – ti všichni sem přicházeli, jako by tu byli doma, až je ani strážci, kteří vypadali, že se nadmíru nudí, neměli chuť všechny prohlížet, jestli nemají zbraně, což byla jejich hlavní úloha.

„Patnáct šikovných Seveřanů by ty zbabělce přemohlo raz dva," zhodnotila Ylva stráže.

„Máš patnáct mužů?" zeptal jsem se.

Ylva zlostně potřásla hlavou. Její družiníci odcestovali s ostatními velmoži a jarly na jih, aby drancovali v Mercii. Ivara Beznohého následovala do Eoforwicu jen ona, protože doufala, že najde stříbro z kláštera svatého Kutberta.

Bylo časně dopoledne, ale město bylo na nohou už dávno. Ženy a muži spěchali širokými ulicemi a mizeli v síti uliček na své cestě za neznámými cíli. Z kouřových otvorů v doškových střechách domů stoupaly ranní mlhou k obloze stovky sloupů dýmu. Pozorovali jsme všechno z okna. Vrcholky stromů a doškových střech biskupství byly přes vysoký plot vidět, ale co se pod nimi odehrávalo, to se zjistit nedalo.

„I kdybychom prošli kolem stráží," pokračoval jsem, „kam bychom se vydali? Biskupství musí mít v každém směru dvě stě kroků. A my vůbec netušíme, kde bychom měli pátrat."

Ylva se soustředěným výrazem zvažovala situaci.

„Někdo to vědět musí," ukázala na hlouček kněží odcházejících z biskupství ve stejném okamžiku, kdy tam byl vpuštěn Ivar a jeho

průvodci. Některé z černě oděných postav jsem poznal. Opat Æthelbert nebyl jediný z klášterního společenství v Crece, kdo v Eoforwicu našel nový domov.

„To ano," přisvědčil jsem, „ale já čekám na jednu určitou osobu."

„A co když se nikdy neobjeví?"

Neodpověděl jsem a přimhouřil jsem oči. Z brány ve stejném okamžiku vycházela shrbená postava v šedohnědé kutně. Bratr Jarvis dohonil skupinku kněží uprostřed lidského hemžení na náměstí před kostelem.

Na okamžik jsem zapřemýšlel, že bych celou záležitost nechal být, ale Ylva si mého mlčení všimla. I ona teď sledovala drobného, bělovlasého frátera, jenž prohodil pár slov s kněžími, a než se odebral zpátky k bráně do biskupství, přátelsky se usmál.

Zdá se, že určité události jsou určené osudem, a to i když hraničí se zradou. Vzdychl jsem a namířil ukazovák.

„To je on!"

Ylva pískla. Hastein, který se vsedě opíral o zvonici, vyskočil a odhrnul si dlouhou ofinu na stranu. Ylva ukázala na Jarvise. Hastein se rozběhl davem. Dohonil frátera a předal mu mou latinsky sepsanou zprávu.

Jarvis hleděl střídavě na mladého muže a na kousíček pergamenu. Narovnal se a na něco se zeptal. Hastein pokrčil rameny, aby dal najevo, že nerozumí, ale ukázal směrem k hospodě. Bratr Jarvis přimhouřil oči. Váhavě se šinul kolem kamenné hřbitovní zdi. Když mě uviděl v okně, zamával a zrychlil.

„Pamatuj si," napomínala mě Ylva, „že se nesmí dovědět, že nám rozumíš. Musíš se jen chovat tak, jako bys byl v ohrožení."

Na schodišti se ozvaly kroky a dveře se otevřely. Bratr Jarvis zamžoural do přítmí místnosti, spatřil mě a opatrně se ke mně blížil.

„Wulfe," vyhrkl. „Bůh budiž pochválen. Nečekal jsem, že tě ještě uvidím."

Usedl na okraj postele a prohlížel si mě. Z vrásčitého obličeje mu vyzařovala radost ze shledání, ale i obezřetnost, které jsem nerozuměl. Domníval jsem se, že jsem mu příčinu k nedůvěře nezavdal. Nad námi stály dva stíny.

„Kdo to je?" zeptal se Jarvis a zašilhal směrem k Ylvě a Hasteinovi.

„To jsou moji strážci," odpověděl jsem.

„Severané?" zašeptal. „Zatracení barbaři. Kdybych nepoznal tvůj

rukopis, nešel bych sem. Jsi zraněný? Co se stalo?“

Ukázal jsem mu horní část těla, která stále ještě hrála všemi odstíny modré, rudé a žluté barvy. Opatrně se dotkl podlitin. Škubl jsem sebou už při lehkém doteku.

„Kdo tě takhle zřídil?“

„Náčelník Seveřanů,“ odpověděl jsem. „Ivar Beznohý.“

To bylo poslední pravdivé sdělení, které jsem měl v úmyslu svému starému příteli a mentorovi říct.

„Proč ti to udělal?“

„Abych mu řekl, kde jsou ukryté poklady svatého Kutberta.“ Teď už byl fráter opravdu ve střehu.

„Prozradil jsem jim, co jsem věděl o kryptě v klášteře,“ pokračoval jsem. „Ale kostelní stříbro bylo pryč. Od té doby mě barbaři mlátili každý den.“

Nebylo pro mě těžké uronit pár slz. Můj pláč byl opravdový, protože jsem se za své lhaní styděl.

„Co se stalo s bratry, kteří tam zůstali, aby hlídali budovy?“ otázal se Jarvis.

„Bratr Selwyn říkal, že vy ostatní jste tady v Eoforwicu. A že s sebou máte kostelní stříbro. Potom je Seveřané všechny tři zabili.“

Jarvis vyskočil s takovou mrštností, již by člověk od muže jeho věku neočekával.

„A teď jsi je navedl na mě?“

„Nic jiného mi nezbývalo.“

Sáhl jsem po jeho drsných rukách. Ucukl.

„Člověku vždycky zbývá nějaká volba, Wulfe. To je to, co jsem se tě pokoušel naučit.“

Výraz jeho obličeje mi další lhaní velmi ztěžoval.

„Umučili by mě k smrti,“ rozvzlykal jsem se.

„Tak jsi měl kvůli mlčení zemřít. Ale tvá víra nebyla nikdy tak pevná, jak bych si byl přál. Pochybuješ o sobě. Nemáš špatný charakter, Wulfe, ale jsi slabý.“

Říkal ta slova mírně, ale o to tvrději mě zasáhla, protože jsem věděl, že už mi předem odpustil. Nedokázal jsem odpovědět, protože teď už jsem brečel zcela spontánně. Litoval jsem svého plánu a věděl jsem, že má pravdu.

„Měl jsem tušení, že tě brzy zase potkám,“ pokračoval. „Před několika dny se mi zdálo, že stojíš v suché stepi a kolem tebe jsou hladoví vlci. Do čeho ses to namočil, Wulfe?“

Jarvisova prorocká vize mou situaci popsala naprosto přesně.

Toužil jsem mu všechno říct, ale hlas mi vypověděl službu. Křečovitě jsem ho držel za kutnu a vzlykal do hrubého plátna rukávu.

„Neprobíhá to úplně tak, jak jsi doufal, Rolfe.“

Paže bratra Jarvise mi vyklouzla z prstů. Ylva ho popadla a vytáhla z postele.

„Pořád ho ještě mohu přemluvit,“ namítl jsem severským jazykem.

„Neřekla bych.“

Jarvis pohlédl na Ylvu a na mě. Zamžoural, jako by pro něj bylo obtížné zaostřit zrak. Po chvíli svůj poznatek zpracoval.

„Je to žena,“ konstatoval. Pak mu hlas ztvrdnul.

„Rozuměla všemu, co jsme říkali.“

Přikývl jsem a bezmocně jsem rozpřáhl ruce.

„Chce jenom stříbro,“ řekl jsem.

„A co ty, Wulfe? Co chceš ty?“

Drobný fráter si mě prohlížel a zklamaně zavrtěl hlavou.

„Však já z tebe pravdu dostanu, mnichu,“ pronesla Ylva lámanou, ale srozumitelnou saštinou.

„O tom pochybuji, mé dítě,“ odpověděl Jarvis.

Zahlédl jsem, jak štítonošce v jejích blízko posazených očích vzplál hněv, a bylo mi jasné, že Jarvis si nevinným oslovením zpečetil svůj osud. Jarla nelze beztrestně oslovovat jako dítě. Drobný fráter to pochopil také, ale bylo mu to lhostejné. Kvůli ochraně církevního stříbra by zemřel rád.

„Hej, kdo nám to tu přijíždí?“

Hastein prolomil napětí. Z jediného okna v místnosti na něco ukazoval. My ostatní jsme při pohledu stejným směrem uviděli skupinu jezdců, jak projíždí davem směrem ke strážcům u brány biskupství. Kupci se zastavili a zírali za nimi. Několik lidí si nebezpečí uvědomilo a pospíchalo pryč. Ze hřbetu velkého černého hřebce hovořil s velitelem stráží podsaditý muž.

„To je ealdorman Osbert,“ vyhrkl Jarvis. „Co tu dělá?“

„Vypadá to,“ opáčila Ylva, „že má u biskupa něco na práci.“

Strážci zkřížili před bránou kopí na znamení, že Osbertovi je přístup odepřen. Velitel stráží něco křikl přes rameno na houf mužů, kteří začali zavírat křídla brány. Osbert a jeho jezdci tasili meče.

„Co to dělají?“ zeptal jsem se.

„Totéž, co bych ráda udělala já,“ usmála se Ylva. „Vždyť jsem říkala, že by stačilo patnáct šikovných mužů, aby stráže vypráskali.“

„Osbert jich má s sebou přinejmenším třicet,“ poznamenal jsem a zděšeně jsem přihlížel jatkám u brány, k nimž došlo rychlostí blesku sto kroků od nás. Bláto pod mrtvolami barvila krev do ruda. Přeživší strážci prchali do areálu biskupství pronásledováni řevem Osbertových jezdců.

„Seveřané jsou dvakrát lepší bojovníci než Sasové,“ prohlásila Ylva, „takže to přesně odpovídá patnácti norským chlapíkům.“

23

Belhal jsem se přes pusté náměstí před kostelem a bolest mě zpomalovala. Při každém došlápnutí jako by mnou projel blesk.

Ylva a Hastein doběhli k bráně biskupství už dávno a zmizeli mezi budovami. Mrtvoly Ællových strážců ležely tam, kam po Osbertově útoku dopadly. S námahou jsem se sehnul a sebral jeden meč.

„Kam jdeš, Wulfe?“

Bratr Jarvis stál za mnou. Z vrásčitého obličeje hleděly přivřené oči a zkoumavě si mě prohlížely.

„Ti dva Seveřané nejsou tvoji hlídači,“ vyvodil. „Ty k nim patříš.“

Jeho přemítání přerušil dusot kopyt další skupiny jezdců. Cválali městem po hlavní dlážděné ulici na náměstí pod zvonicí. Jarvis sledoval můj pohled.

„Další Osbertovi muži.“

Vyhledali jsme úkryt v keřích před bránou. Jezdci prosvištěli kolem, aniž by si nás všimli. Mezi nimi jel vůz se čtyřmi koly, do něhož byl zapřažený jediný kůň. Na korbě stála truhla.

Vydal jsem se za bratrem Jarvisem dozadu kolem jednoho domu, úzkým průchodem a napříč přes čtvercový dvůr, kde jsme se zastavili pod žlutými listy dubu. Z dálky jsme přes hřebeny střech slyšeli třeskot zbraní a křik.

„Osbert je proradný ďábel,“ prohlásil Jarvis. „Když král Ælla jednal s tvými Seveřany na vřesovišti, vrátil se Osbert do města a všem namluvil, že král padl. Když se král Ælla bez jakékoliv újmy

vrátil domů, pokusil se Osbert přimět witanet, aby ho prohlásili za psance, a to s odůvodněním, že nepříteli nabídl saskou půdu.“ Malý, obtloustlý exkrál byl ostřílený politik, který dokázal chytit příležitost za pačesy. Avšak navzdory veškerým snahám jeho úklady nepřinesly ovoce. Zatímco jsme se plížili kolem dlouhého domu, jehož vysoká došková střecha sahala téměř k zemi, Jarvis mi vysvětlil důvod.

„Ællu zachránila podpora církve. Kněží se z valné většiny shodli na tom, že jako král bude snáze ovlivnitelný než Osbert. A to, že ti to vykládám, je dost zvláštní, když jsi teď přešel k nepříteli.“

„Ivar Beznohý není nepřítel Sasů,“ oponoval jsem. „On by se tu jen rád se svými muži usadil a v klidu obdělával půdu.“

„Opravdu tomu sám věříš?“

Na pokračování rozpravy nám nebyl dopřán čas. Na konci dlouhého domu jsme stanuli tváří v tvář skupině jezdců. Jedním z nich byl Osbert na černém hřebci. Těstovitý obličej se mu leskl potem, kulaté břicho se opíralo o hranu sedla. Když si mě bývalý král všiml, svraštil obočí a přimhouřil své již tak malé oči.

„Ty tlumočíš barbarům!“ Přejel pohledem k Jarvisovi. „A ty jsi Æthelbertův nohsled.“

Chvíli jen klidně seděl v sedle, ale pak se s úsměvem naklonil dopředu.

„Dokážete si představit, na co myslím, když vidím vás dva pohromadě?“

Pohlédli jsme s Jarvisem na sebe. Pochopili jsme, že Osbertovy myšlenky se mohly pohybovat mnoha různými směry, nicméně příznivý pro nás nebyl ani jeden z nich.

„Kde je Ælla a váš pán, Ivar Beznohý?“ otázal se Osbert.

„Já sloužím jen svému biskupovi.“ Jarvis se přátelsky usmál a nahrbil záda. „A s dánským jarlem nemám vůbec nic společného, pane Osberte. Copak tu pohledáváš ty sám v plné válečné zbroji a s ozbrojeným doprovodem?“

Osbertův úmysl byl jasný a s odpovědí se neobtěžoval. Za námi se ozvalo hlasité rachocení. Byl to vůz, který jsme viděli u brány. Jel oklikou kolem budov.

„Tady je truhla, pane,“ ohlásil velitel jezdecké eskorty.

„Dobře,“ Osbert se otočil v sedle. „Kořist jsme zatím bohužel nenašli.“

O dvacet kroků dál skupina vojáků důkladně pročesávala okolí osamoceného domu obklopeného vysokými keři.

„Jak to vypadá?“ zavolal Osbert na muže, kteří rezignovaně zavrtěli hlavami. Ať hledali cokoliv, v blízkosti domu to nebylo. Osbert se ke mně znovu obrátil.

„Seveřané tě zajali jako otroka. Když nám pomůžeš najít Ivara Beznohého, pořád se budeš moct vrátit ke svým lidem.“

Při pohledu na exkrálovy napjaté klouby ruky svírající koňskou uzdu a na nepatrný úsměšek v koutku úst mi bylo jasné, že ať odpovím cokoliv, mé dny jsou sečteny. Ani ho nenapadlo, aby nezúčastněné svědky svého převratu ponechal naživu. Mlčky mě pozoroval, pak se rozhodl a ledabylým gestem k sobě přivolal dva muže.

„Postarejte se o mnicha a kluka. Vy ostatní se rozptýlíte. Až najdete Ællu, okamžitě ho zabte.“

Osbert a ostatní jezdci zanechali Jarvise a mě s oběma vojáky. Seskočili z koní a blížili se k nám s tasenou zbraní. Postavil jsem se před Jarvise a oběma rukama jsem svíral meč, který jsem sebral mrtvému strážci.

„Doufám, že nemáte v úmyslu zabít svatého muže?“ otázal jsem se. „Jste dobří křesťané?“

„Æthelbert a mnichové od svatého Kutberta podporují krále Ællu,“ podotkl za mnou Jarvis suše. „Osbert chce na biskupský stolec znovu dosadit biskupa Wulfhera, čím méně nás z naší frakce zbude, tím lépe pro něj.“

Oba vojáci přece jen zaváhali, ale rozkaz je rozkaz. První postoupil o krok, pozdvihl meč a zasáhl mou zbraň se zvukem, jako když kladivo udeří na zvon. Vibrace mi vyrazily rukojeť z ruky, ale než stačil voják seknout podruhé, mihla se kolem horní části jeho drátěné košile nějaká čepel a skončila v měkké tkáni nad klíční kostí. Vojákovi prýštila z krku krev. Klesl na kolena s prázdným výrazem v drsném obličeji. Hastein, který u něj přistál, se obrátil k druhému vojákovi.

„Mě se bát nemusíš,“ oslovil ho. „Ale na ni by sis měl dát pozor.“

Voják sledoval jeho pohled vzhůru a stihl o krok ucouvnout. Ylva dopadla těžce, odkutálela se stranou a vyskočila na nohy právě včas, aby odvrátila jeho protiútok. Zdvihla meč a vytasila sax. Dlouhá dýka se vojákovi zabodla do břicha. Klesl jí do náruče s výrazem, který byl spíš překvapený než bolestný.

„Povedl se mi skvělý zásah,“ zasmál se Hastein. „Ten můj byl vmžiku mrtvý. Ty ses musela chvíli bránit.“

„Varoval jsi ho,“ šeptla Ylva.

„To se v boji stává.“

Na střeše dlouhého domu, odkud seskočili, byli stále ještě dva muži. Teď tedy klouzali dolů ze střechy. Ivar Beznohý dopadl do trávy na své křivé nohy. Ælla ho následoval.

„Kde jste je našli?“ otázal jsem se.

„Byli schovaní naproti pod keři,“ hodila Ylva hlavou směrem k domu, jehož okolí prohledávali Osbertovi vojáci. „Zanechali je tam stateční průvodci Ivara Beznohého.“

„Moji lidé odlákali nepřítele,“ bránil Ivar Beznohý odvahu svých družiníků. „Beze zbraní toho moc jiného dělat nemohli.“

Král Ælla se rozhlédl a promnul si bradku.

„Osbert se pokouší uchvátit moc,“ shrnul situaci, která byla všem víc než jasná, „Z toho nevyvážne bez trestu.“

„Pane králi, nejdůležitější je dostat tě do bezpečí,“ prohlásil Ivar. „Smím navrhnout svůj tábor mimo městské hradby? Tam nikdo pátrat nebude. A kdyby přece jen, uškodí tím nejvíc sám sobě.“

Ivar Beznohý hovořil bezchybnou saštinou. Navzdory tomu, že zrzavý jarl měl za sebou pouhých čtrnáct dní výuky, to u krále žádné podezření nevzbudilo. Ælla měl starosti s promýšlením dalších kroků.

„Můj trůnní sál nad Královskou bránou,“ zamumlal nejistě.

„Jestliže se tam zabarikádujeme,“ namítl Jarvis, „stane se naším vězením. A Osbert si pak ve zbytku města může dělat, co chce.“

„Jdeme do kostela,“ navrhla místo toho Ylva. „Zadním vchodem. Přes náměstí. Můžeme se ukrýt u Kulhavého vepře.“

Král Ælla pohlédl bezradně na Ivara Beznohého, který návrh uvítal. Vztah důvěry mezi těmi dvěma během pouhých dvou týdnů prošel vysloveným převratem. Bez dalších řečí jsme se vydali husím pochodem směrem ke kostelu, jehož střešní tašky obrostlé mechem čněly nad doškovými střechami.

Bojový lomoz a křik už nebylo nikde slyšet. Muži krále Ælly byli poraženi. Nad zahradami a budovami biskupství se rozhostil zlověstný klid. Ylva šla první a na rohu jednoho domu se zastavila. Zadní vchod kostela hlídala skupina vojáků. Mezi nimi klečel v trávě biskup Æthelbert.

„Osm mužů,“ hlásila nám štítonoška. „Mají biskupa jako rukojmí. Musíme najít jinou cestu.“

„Myslel jsem, že Seveřané jsou dvakrát lepší bojovníci než Sasové.“

Blízkost smrti, má zázračná záchrana a napínavý útěk – to všechno mi vířilo hlavou. Cítil jsem se silný a nepřemožitelný. Bolest způsobená šrámy a zlomenými žebry už mi nevadila.

„To byl žert.“ Ylva to očividně nebrala s takovou lehkostí jako já. „Tohle je vážná věc.“

„I pro biskupa Æthelberta,“ řekl bratr Jarvis a ukázal na něj prstem. „Mají v úmyslu ho popravit.“

Jeden z vojáků si položil na rameno sekeru a Æthelbert se se zavřenýma očima kolébal dopředu a dozadu a odříkával otčenáš.

„Tak to už po nás nepátrají,“ podotkl Ivar Beznohý.

„Pane králi, je to tvůj biskup,“ zdůraznil znovu Jarvis.

Král Ælla hleděl nerozhodně z jednoho na druhého a mnul si bradku natolik usilovně, až vznikla důvodná obava, že si ji zcela vyškube.

„Dopřejme Æthelbertovi mučednickou smrt,“ pronesl nakonec. Drobný fráter přesunul pohled z králova obličeje na nádherný meč, který mu visel na opasku. S překvapivou rychlostí se královské zbraně zmocnil. Ælla jen ohromeně pohlédl na prázdnou pochvu a na roh, za nímž Jarvis zmizel. Rychle jsem se rozhodl a vyběhl jsem za ním.

Jarvis už doběhl ke katovi, který o krok poodstoupil a útok vykryl toporem sekery. Drobný stařík bez obtíží přehodil zbraň do levé ruky, o krok ucouvl, uhnul se katově zbrani, která mu prolétla kolem obličeje, a bleskově muže sekl do stehna. Pak si opět vyměnil ruce a čepel mu zabodl do hrudi.

Já sám jsem napadl jiného vojáka, ale meč mi s hvízdnutím sklouzl po drátěné košili. Snadno mě odkopl, až jsem upadl, a pozdvihl meč. Náhle hlasitě zařval, když mu Jarvis ve stejném okamžiku zasadil hlubokou ránu do horní části paže. Zmlkl poté, co mu Ylva vrazila do krku svůj sax.

Ostatní vojáci, kteří teď zpozorovali i přibíhajícího Hasteina, se hrdinně stáhli do kamenného kostela a zabouchli za sebou dveře.

„Je tu zadní vchod,“ volal Ivar Beznohý.

Ylva vzala biskupa kolem pasu a uchopila ho v podpaží. Když Æthelbert klopýtal po trávě, ani nevzhlédl. Stále byl zabrán do modlitby. Ivar Beznohý se pokusil kulhat za nimi, načež Hastein skočil do sedla jednoho z koní, kteří tu zbyli, popadl svého jarla a zpola ho vyzvedl na koňský hřbet. Zvíře proběhlo cvalem kolem nás a u slabin se mu houpaly dlouhé křivé nohy.

Osbert pochopitelně předpokládal, že někoho napadne

uprchnout zadním východem biskupství. Na stráži před nízkou brankou v plotu z dřevěných kůlů stálo šest mužů. Hastein se na ně řítil a z koňského hřbetu se ozýval mohutný řev. Strážci se rozestoupili, ale jeden z nich duchapřítomně sekl ubohé zvíře do tlamy. Kůň zařičel bolestí a upadl. Při pádu s sebou strhl jiného vojáka, který se pod ním zaklínil a už ze sebe nevydal ani hlásku.

Hastein i Ivar Beznohý se pustili do boje – Ivar popadl meč, který tam nechal muž pod koněm. Máchl s ním tak mocně, až zůstal vězet v těle vojáka, který zranil koně, a nedal se uvolnit. Popadl tedy sekeru své nové oběti a pokračoval. Ylva podsekla holeně vojákovi, který se k Ivarovi Beznohému blížil zezadu. Muž padl s křikem do trávy. Jako by byl celý manévr součástí nějakého promyšleného tance, obrátil se rudovousý jarl na beznohého ubožáka a zasadil mu ránu sekerou do hrudi, zatímco Jarvis jednou ranou zneškodnil pátého vojáka. Ten poslední už viděl dost, upustil zbraň a dal se na útěk.

Celý výstup trval jen okamžik. Když jsem dorazil, Ivar, Hastein, Ylva a Jarvis byli celí zadýchaní a stáli se zdviženými zbraněmi.

Ivar Beznohý vzhlédl a usmál se.

„Jarl, výrostek, žena a křesťanský pes. To je tedy skvadra!“

24

Na druhé straně plotu kolem biskupství bylo město tvořeno spletí blátivých uliček. Trvalo nám překvapivě dlouho, než jsme prokličkovali skrz pár řad domů podél hlavní ulice. Když jsme zahlédli řadu domovních stěn za spleteným vrbovým plotem, Ivar Beznohý a jeho sekera udělali s překážkou krátký proces. Proplížili jsme se přes nějaký dvůr, kde ještě hořel oheň, a zamířili jsme k otevřené bráně. Všude se’v prachu povalovaly nádoby a nářadí. U sloupu brány jsme viděli, že pusto je i na ulici. Hastein vyrazil.

„Tak vylezte, srabové.“ Odhodil si z čela světlou ofinu. „Není tu nikdo, koho byste se měli bát.“

Klidně přešel přes ulici a zmizel mezi domy. My ostatní jsme následovali jeho příkladu a opustili jakous takous bezpečnost dvora.

Zastavili jsme se, když jsme uslyšeli klapot kopyt. Okolo hřbitovní zdi sem cválala skupina jezdců. V čele jel Osbert. Zařval nějaký rozkaz a ukázal na nás.

Jezdcům se vyrazit nepodařilo, protože se na ně sneslo mračno šípů. Lukostřelci u městské východní brány však byli příliš daleko na to, aby zasáhli přesný cíl. Podařilo se jim trefit jen pár koní. Osbert a jeho muži se utíkali skrýt na stejnou stranu ulice, na které jsme byli my.

Ivar Beznohý a já jsme v úzkých, blátivých uličkách pátrali po Ylvě, Jarvisovi a biskupovi, kteří někam zmizeli. Zvuky, jež jsme vydávali, se odrážely od dřevěných stěn domů bez oken. Za jedním plotem se rozštěkal pes. Naznačil jsem zrzavému jarlovi, aby zůstal stát.

Psi štěkají, když někdo prochází jejich teritoriem. Slepice kdákají, jestliže chtějí varovat své hejno, koně z téhož důvodu řehtají a osli hýkají. Pro pozorného pozorovatele bylo město krajinou zvuků, které hodně prozrazovaly.

„Za tím rohem jde někdo proti nám," zašeptal jsem.

Ivar Beznohý pozdvihl meč, ale zabrzdil ho pevný stisk drobné, vrásčité pěsti.

„Pojďte se mnou," zašeptal bratr Jarvis, který pro orientaci rovněž využil zvuky města.

Rychle jsem ztratil jakékoliv ponětí o tom, kde jsme, ale Jarvis se v blátivých úzkých uličkách vyznal a pokynul nám, abychom prošli nějakými dveřmi. V rohu temné malé místnosti se k sobě tiskla rodina – otec, matka a dvě dcery. Na druhém konci stál král Ælla, biskup a Ylva. Jarvis ukázal na stěnu za nimi.

„Na druhé straně je vchod do dvora U kulhavého vepře."

Ivar Beznohý začal sekat do prken. Ylva se k němu přidala. Společně vytvořili otvor, kudy se protáhl biskup, y4£lla a Jarvis. „Kde je Hastein?" otázal jsem se.

„Ten si chodí vlastními cestami."

„Co s nimi?" Ylva ukázala na rodinku.

Ivar Beznohý k sobě strhl menší dceru a sklonil se k otci. „Jediné slovo našim pronásledovatelům a tvá dcera je mrtvá." Matka se natáhla po dítěti, ale zrzavý jarl ji udeřil pěstí do obličeje. Upadla na podlahu z udusané hlíny. Prostrčil holčičku otvorem, mávl na mě, ať jdu také, a vydal se za námi jako poslední.

Venku zaujala Ylva a bratr Jarvis obranné postavení kolem krále Ælly a biskupa Æthelberta; oba konce uličky byly zataraseny

Osbertovými muži, kteří měli vytasené zbraně a sebejistě se usmívali. Ivar se podíval střídavě z jedné skupiny na druhou a pustil děvče, které rychle zmizelo zpátky v díře.

„Na ně," zašeptal.

Stále jsem pociťoval nezvyklou lehkost. Prožíval jsem všechno jakoby zpomaleně a připadalo mi, že se vznáším. Podařilo se mi zasadit pár dobrých úderů, zatímco Ivar Beznohý kosil jednu oběť za druhou. Vytáhl meč z předposledního vojáka a mrtvolu odkopl stranou. Poslední voják zhodnotil situaci a dal se do běhu.

„Nesmí uniknout!"

Z okraje střechy proletěla vzduchem útlá postava, přistála na vojákových zádech, upadla s ním na zem a vyskočila s krvavým saxem v ruce.

„Takže jsem zase po vás uklidil," zašklebil se Hastein.

Bratr Jarvis vzal za zadní dveře hospody U kulhavého vepře. Nikoho nepřekvapilo, že byly zavřené na závoru.

„Uděláme to jako v Crece."

Ylva mi porozuměla a vytvořila z dlaní stoličku. Vytáhl jsem se přes vršek dřevěného plotu a přistál v blátivém dvoře. Prase a pár slepic se rozutekly. Na šňůrách natažených ze zadní stěny hospody pokojně viselo prádlo. V jednom rohu se kouřilo z hromady odpadků. Vyrazil jsem závoru a ostatní vešli dovnitř.

„To jsi nezvládl špatně, i přes ta tvá zranění," řekl Ivar Beznohý,

„Děkuji, jarle Ivare."

Vlastník Kulhavého vepře a jeho hosté jen valili oči, když se pod nízkým stropem hospody objevil král Ælla, jeho biskup, skupina Seveřanů a drobný, bělovlasý muž v mnišské kutně. Ivar Beznohý nás doprovodil po schodech nahoru a požádal Hasteina a Ylvu, aby zůstali dole. Někdo se musel postarat o to, aby hospodský a jeho hosté pochopili, že mlčenlivá neutralita jim jen prospěje. Z oken pokoje jsme viděli Osberta, jak zastavil koně pod zvonicí. Koňský potah s truhlicí k němu rachotil bránou biskupství. Poblíž Usanské brány se zmobilizovala část městských obranných sil. Někteří vojáci krále Ælly byli na cestě z trůnního sálu přes Královskou bránu směrem na jih.

„Nikdo Ællu nenašel?" křičel Osbert se zběsilým vztekem v hlase. „Nikdo toho neřáda nezabil?"

V úděsu a vřavě mu nikdo neodpověděl, ale to už byla odpověď sama o sobě. Královi věrní dorazili na kostelní náměstí a utvořili zeď ze štítů. Krok za krokem se blížili ke vzbouřencům. Lukostřelci

začali zezadu vystřelovat šípy. Jeden zasáhl koně, který byl zapřažen do vozu s truhlicí. Zvíře se vzepjalo a zaržálo bolestí. Několik Osbertových mužů seskočilo ze sedel a snažilo se ho vypřáhnout. Smrtelný strach zraněného zvířete jim to znemožnil, kůň se vzpínal a řehtal a kopal kolem sebe. Štítová hradba jednotek věrných králi se blížila. Šípy zasahovaly cíle. Mnozí z Osbertových mužů padli s křikem k zemi. Žádný z nich neměl štít, aby se jím chránil. Exkrál konečně z vysokého hřbetu koně viděl, že jeho situace je neudržitelná.

„Jedeme pryč, vy proklatí pitomci," křikl Osbert na své zbylé muže. Pobídli koně a vyrazili k severní bráně, kde tryskem ujížděli po šedém dláždění římské silnice. Osbertův pokus o převrat skončil stejně rychle, jako začal. V ulicích zůstali mrtví a ranění.

„Pane králi," pronesl Ivar Beznohý. „Jsi zachráněn."

„Díky tobě." Král Ælla se spokojeně díval z oken pokoje na chaos na kostelním náměstí a přitom si mnul svou bradku.

„Bylo mi ctí mému králi pomoci," pochleboval mu rudovousý jarl, „ale vyvázne Osbert tak snadno, i když se dopustil velezrady?"

Král Ælla se narovnal.

„Samozřejmě že ne. V případě nutnosti ho budeme pronásledovat až do Skotska."

„Mám ve svém táboře přes stovku silných mužů. Pokud jim vrátíš zbraně, jsou ti k dispozici."

Král Ælla pozoroval vysokého Seveřana, který pod stropními trámy místnosti musel stát sehnutý.

„Musím přiznat," začal, „že jsem si tvým obrácením nápravou víru nebyl jistý. Ani tvou loajalitou."

„Jestliže pořád ještě pochybuješ, podívej se na tohle."

Ivar Beznohý ukázal z okna na vůz, který zůstal stát opuštěný na náměstí. Zraněný kůň nyní ležel na zemi, vyděšeně ržál a pohazoval hlavou.

„Truhlice na voze obsahuje dvacet tisíc stříbrných mincí. Jsou nyní tvoje, pane králi."

Jelikož zde nebyli žádní další Seveřané jako svědci, mohl Ivar Beznohý padnout na kolena a přitisknout rty na hřbet ruky krále Ælly. To, že nechal Ylvu a Hasteina dole, měl dokonale promyšlené.

„Jsem dojat, můj příteli."

Ælla byl celý nedočkavý, aby už už sešel dolů a převzal majetek do svého vlastnictví. Měl příliš naspěch, než aby se podivil, jak mohl Ivar Beznohý znát obsah truhlice.

„Co bude s námi, jarle Ivare?“ otázal jsem se, protože ti dva už vyšli nízkými dveřmi na schodiště.

„Ty a mnich tu zůstanete s Æthelbertem.“ Ivar Beznohý vyslal k Jarvisovi chladně uznalý pohled. „Je docela schopný, ten tvůj mnich. Společní nepřátelé přinášejí nečekané spojence.“

Když jsme Jarvis a já s biskupem osaměli, pohlédl jsem na drobného frátera. Opět byl shrbený a působil mírně a neškodně. Mé bojové opojení zmizelo a rány začaly bolet. Dokulhal jsem k oknu. Pode mnou vyšel na ulici král Ælla a zdravil své muže, kteří sem proudili ze všech stran.

Ivar Beznohý odtáhl Hasteina stranou. Slova jsem přes hlučné jásání královых mužů neslyšel, ale Hastein přikývl, uchopil uzdu nějakého koně, který tu zbyl, a vyskočil do sedla. Klidně pochytal ještě pár dalších koní a bez povšimnutí odcválal směrem na jih.

„Docela schopný,“ zopakoval jsem slova Ivara Beznohého.

„To je tedy hodně mírně řečeno, Jarvisi. Proč tak dobře střežíš svého biskupa?“

„Je to Boží zástupce na zemi,“ odpověděl drobný fráter zbožně.

„A tvá vlastní vstupenka k moci.“

Pohlédli jsme na Æthelberta, jenž se modlil v rohu místnosti a přitom se neustále kolébal. Jeho rybí ústa se otvírala a zavírala.

„Æthelbert je, jak jeho jméno napovídá, šlechtického původu,“ usmál se Jarvis. „Já sám jsem jen starý válečník, který měl štěstí a stal se fráterem. Nikdy se nemohu stát opatem nebo biskupem. Ale Æthelbert je bezradný muž, který potřebuje pomoc i při naprostých maličkostech. Jsem ochoten být mu k dispozici, stejně jako bratr Offa přede mnou. Není v tom nic pohoršlivého. Ty bys měl raději přemýšlet, jak mohl Ivar Beznohý vědět, co je v Osbertově truhle.“

„Také jsem si toho všiml.“

Oba jsme hleděli na vůz, ze kterého pod vedením saského krále vypřáhli koně. Vojáci vůz odtlačili ručně. Mrtvý kůň zůstal na náměstí.

„Jarvisi, ve své funkci coby biskupovy pravé ruky máš asi volný přístup na biskupství všude?“

Jarvisův vlídný úsměv vystřídal pichlavý pohled.

„Jestli myslíš na stříbro z kostela Svatého Kutberta…,“ začal Jarvis.

„Stříbro je cílem pro Ylvu,“ přerušil jsem ho. „Rád bych znal pravdu o smrti Ragnara Lodbroka.“

25

Místnost byla vybavená masivním dubovým stolem a dvěma židlemi s vysokými opěradly, na obou ležely beránčí kůže. Koberce zavěšené na stěnách zadržovaly teplo z velkého ohniště uprostřed podlahy. Jediným zdrojem osvětlení celé místnosti byl kouřový otvor ve střeše, odkud dovnitř padalo šedavé denní světlo dolů nad dřevěnou plošinu postavenou ve výši kolen, Tady bylo místo na spaní s dostatečným množstvím slámy a ovčích roun, kde mohli spát obyvatelé domu, aniž by je obtěžoval průvan u podlahy. Jedny dveře vedly do dalšího a menšího prostoru. Jediným nábytkem tu byly dvě alkovny podél vnějších stěn.

„To je strážnice, mladý pane," vysvětlil vězeňský dozorce vyzbrojený přilbou a brněním. Věděl o mně pouze to, že jsem ve společnosti biskupovy pravé ruky, a proto je nutné zacházet se mnou s patřičnou vážností a úctou.

„Kolik strážců hlídalo králova zajatce, když tu bydlel?" otázal se bratr Jarvis a vlídně se usmál, jako by se chtěl omluvit, že klade tak přímou otázku.

„Dva muži po celý den, pane."

Ragnara Lodbroka střežili dobře. Vrhl jsem poslední pohled do místnosti, kde věhlasný Dán strávil závěrečné dny svého života.

„A ty jsi byl jedním z těch dvou?" zeptal jsem se.

„Ano, pane," odpověděl dozorce. „Jmenuju se Egbert."

Egbert nebyl na vyptávání vznešených pánů zvyklý, takže byl neklidný a horlivě se snažil vyhovět. Projevovalo se to váhavým bručením. Z neholeného obličeje mu čněl mohutný, rozpláclý nos.

„Egbert?" zopakoval Jarvis obdivné. „To je přece královské jméno."

„To ano, pane." Když se Egbert poprvé toho dne usmál, za rozpraskanými rty se objevily pouze dva zuby. „Moje matka sem přišla z Wessexu, aby se provdala za mého otce, který byl obchodníkem. Každý z nás osmi dětí dostal jméno po jednom z králů nebo královen naší vlasti. Vyrůstali jsme tady v Eoforwicu, ale v chudé části města. Když otec dostal práci na biskupství, ke štěstí už nám nic nechybělo."

„Vyprávěj nám o Ragnaru Lodbrokovi, Egberte," přerušil jsem zprávu o rodinné historii.

„Co mám vyprávět, mladý pane?"

Pro strážní službu se nevyžaduje ani intelekt, ani představivost, ani empatie. Pokusil jsem se svou otázku upřesnit.

„Prospíval tu dobře? Co jedl? Jak často z téhle místnosti vycházel ven?“

Egbert pokrčil rameny a odpověděl řádně a přesně, tak, jak byl bezpochyby zvyklý, jenže nic podrobnějšího jsem se z toho nedověděl.

„Vězeň se měl dobře. Přinesené jídlo snědl. Venku byl jen zřídkakdy.“

Jarvis se opatrně dotkl mé paže a převzal úlohu tazatele.

„Myslím, že mého mladého přítele zajímá, jak se Ragnar Lodbrok během věznění choval? Nebyl nespokojený, že tu je zavřený?“

„Nespokojený?“ Egbert vydal zvláštní dutý zvuk. Pochopil jsem, že to byl smích. „To je slabé slovo. Pořád se mu něco nezdálo. Stěžoval si na jídlo, na pokoj, na nás dozorce. Taky na druhy, že ho nechali ve štychu. A na saské pivo, kterého ale přesto vypil až až. Byla to s ním fuška.“

„On tedy mluvil naším jazykem?“ zeptal jsem se.

„Mluvil trochu divně, ale dalo se mu rozumět.“

Dobré jazykové znalosti Lodbrokových synů měly své vysvětlení. Jak se naučil sasky jejich otec, je nejisté.

Překročili jsme vysoký práh a vyšli ven do vlhkého, šedého podzimního dne. Byl to týž dům, který tak důkladně prohledávali Osbertovi muži při pokusu o převrat před dvěma týdny. Ležel v zadní části biskupství, jež sousedila s nejsevernějším cípem městských hradeb. Oblast byla velkou zahradou se stromy, keři, a dokonce s malým rybníčkem. I když tráva už byla teď na podzim nažloutlá a listy stromů se barvily do rudohněda, člověk cítil, že když všechno kvete, musí to být mimořádně krásné místo.

Byl první listopadový den – svátek Všech svatých – a biskup, jeho kněží a všichni mniši biskupství se shromáždili v kostele svatého Petra, kde z plna hrdla zpívali na počest svatých mužů, kteří v průběhu časů zemřeli k poctě Bílého Krista. Jarvis odevzdal Æthelberta u oltáře a mě vyzvedl u brány. Teď jsme měli na pár hodin biskupství sami pro sebe.

„Ragnar Lodbrok byl největší potížista z vězňů, které jsme kdy měli,“ vyprávěl Egbert. „A to se měl líp než většina ostatních. Tenhle dům obyčejně používají vznešené návštěvy, když sem přicestují zdaleka. Takové vězení bych si taky dal líbit, dvě jídla

denně, piva, co vypiju, a k tomu ještě otrokyni, abych se nenudil. Ode mě by nikdo neslyšel, že bych chtěl uprchnout.“

„Ragnar mluvil často o útěku?“

Egbert pokrčil rameny.

„Jen když byl opilý. A to byl většinou pořád.“ Sklapl téměř bezzubé čelisti a chvíli přemítal nad nespravedlivostmi života. „Ale přes to všechno jsme s ním zacházeli dobře. Byla to naše povinnost a taky s ním byla zábava. Pořád vykládal nějaké příběhy.“

„O čem byly ty příběhy?“ otázal se Jarvis.

„Rád vyprávěl o sobě a o svých činech. Například o dvou dracích, které zabil, aby osvobodil královskou dceru, se kterou se pak oženil. O štítonoškách a krvavých bitvách, ve kterých zvítězil. O nějaké jiné královské dceři, která byla oblečená jen v rybářské síti.“

„Věřil jsi mu ty historky?“

Egbert pokrčil rameny. To byla jeho obvyklá odpověď, kterou se posléze rozhodl upřesnit slovy.

„Byly to zábavné povídačky, ale bylo jasné, že všechno je jen holá fantazie.“

„Z čeho to bylo jasné?“

„To si přece člověk může spočítat. Draci a povolné královské dcery? Krásné válečnice v kroužkové zbroji? Kdo kdy o takových nesmyslech slyšel? Ale nejvíc to přehnal se všemi těmi zeměmi a městy, o kterých tvrdil, že je dobyl.“

„Země a města?“

Výslechová technika drobného frátera byla založena na kladení doplňujících otázek a projevování živého zájmu – což je způsob, jemuž slabé povahy dokázaly vzdorovat jen těžko. Egbert se ochotně poddal.

„Jo, vykládal třeba, že skoro sám obsadil Paříž. Frankové tedy zrovna k nejbystřejším nepatří, jestli mi rozumíte.“

Zasmál se dutým smíchem. Chápavě jsme se usmáli. Obecný nedostatek schopností franských obyvatel byl teď nezvratnou skutečností.

„Ale těm činům, kterými se Ragnar chlubil, nemohl věřit nikdo. Vždyť říkal, že v boji porazil otce krále Ælly, Hameho. Jenže každý ví, že Hame zemřel pokojně ve své posteli. Taky tvrdil, že dobyl Skotsko, Jižní ostrovy a Orkneje. Ale Skotové jsou stejně divocí, jako bývali vždycky, a na ostrovech sice vládnou Seveřané – protože nikdo jiný by tam ani nebydlel –, jenže to jsou Norové, a ne

Dánové. Ragnar to vysvětloval tím, že si podmanil i Norsko a nechal se tam prohlásit králem a že každý může odjet na Orkneje a zeptat se na všechno prvního Seveřana, na kterého tam narazí – pokud si tedy člověk věří, že to přežije.“

Egbert se rozpovídal a už žádné povzbuzování nepotřeboval. Slova se z něj valila mocným proudem.

„A všechny ty činy měl Ragnar vykonat s posádkou, kde mezi bojovníky zamíchal kluky a starce. A tvrdil, že do celé své říše vyslal vzkaz, ať mu každý otec pošle toho ze svých synů, kterého si nejméně cení – nebo otroky, kteří jsou na práci líní a nespolehliví a že s takovým vojskem dobyl tolik zemí. Ale já nejsem hloupější než většina lidí a mohu si spočítat, že to říkal jen kvůli tomu, aby mohl tvrdit, že dokonce i ti nejhorší Dánové jsou lepší než nejodvážnější muži ostatních národů, a zejména lepší než my Sasové. Byla to s ním fuška.“

„Takže Ragnar Lodbrok byl mýtoman,“ dospěl k závěru Jarvis.

„Mýto-co?“ zopakoval Egbert k mé úlevě, protože mně samotnému se na to ptát nechtělo.

„Rád si vymýšlel příběhy,“ vysvětloval drobný fráter, „a věřil víc jim než skutečnosti.“

„Jo, přesně tohle dělal,“ usmál se Egbert dvěma zuby. „A když mu někdo položil nějakou zkoumavou otázku, propukla u něj nezvladatelná zuřivost a chtěl se prát. Král ale zakázal vězni jakkoliv ubližovat, takže když se takhle ožral a rozlítil, museli jsme ho nějak zchladit. A tak jsme ho vsadili do obyčejné vězeňské kobky, aby si uvědomil, jak se měl dobře.“

„Mohl bys nám ukázat některou z těch ‚obyčejných‘ kobek?“

Egbert pokrčil rameny a šel s námi přes štěrkový dvůr do dlouhé, nízké budovy, z jejíž střechy seskočili Hastein a Ylva, když nás zachránili před Osbertovými muži. O tři kroky níže byla v kamenité půdě podlouhlého prostoru vyhloubena řada děr. Hluboké byly tak akorát, aby se v nich mohl postavit vzpřímený muž, a každá byla nahoře zakrytá železnou mříží.

„Takže když vás Ragnar Lodbrok obtěžoval už příliš, vsadili jste ho do některé z těch děr?“ zeptal se Jarvis.

Vězeňský dozorce pokrčil rameny.

„A zemřel tady?“

Mou otázku pochopil jako obžalobu.

„Při mé službě se to nestalo.“

„Ale stalo se to v některé z těchto kobek?“

Egbert připustil, že šlo o jinou díru. Odsunul zástrčku v zadní stěně místnosti a otevřel dveře, kudy jsme po patnácti schodech sešli ještě hlouběji. Naše oči si postupně přivykly na tmu, již narušovalo pouze mírné denní světlo z horní části schodiště. Na podlaze jsme uviděli dvoudílný poklop, který dozorce začal otvírat.

„Je to stará, vyschlá studna," zasténal pod tíhou poklopu. „Sem zavíráme lidi, na které chceme zapomenout. Dole na dně není slyšet ani hlásku a je tu tma jako v hrobě."

„Jak tu byl Ragnar Lodbrok dlouho?"

Egbert byl najednou nevrlý a do povídání se mu už tolik nechtělo.

„Jak jsem říkal, při mé hlídce se to nestalo."

„A kdo měl tedy hlídku?"

„Můj kumpán, ale ten už tady není."

„Kdo?"

„Jmenuje se Ældfric. Vlastně jsem se divil, že tu Ældfric zůstal, když witanet minulou zimu krále Osberta sesadil. Vždycky věrně sloužil Osbertovi a Ællou pohrdal, protože si o něm myslel, že je slaboch."

„Co si myslíš ty o králi Ællovi?" otázal se Jarvis vlídně.

Dozorce opět pokrčil rameny, což byla jeho nezávazná univerzální odpověď. Pochopili jsme, že Ælla nemusel být špatný, ale ve srovnání se svým předchůdcem nebyl nový král nic zvláštního. Poprosil jsem Egberta, aby mi řekl, jak se na smrt Ragnara Lodbroka přišlo.

„Pár dní předtím vězeň zjistil, že jeho synové se nacházejí v Northumbrii. Jsou s velkým vojskem rozloženi na vřesovišti a plení města a statky, kde vraždí a pálí."

„A tohle se asi dovědět neměl?"

„Samozřejmě že ne." Opět pokrčil rameny. „Ale byl bez sebe radostí a hulákal, že ho chlapci přišli osvobodit a že ho raději máme hned pustit, jestli chceme zůstat naživu. Ale král Ælla a ealdorman Osbert sebrali vojsko a měli dvakrát víc mužů než barbaři. Když jsme to řekli Ragnarovi, jen mlčel a začal pít. Během pár hodin byl úplně nepříčetný. Křičel a řval a po Ældfricovi hodil stoličku a udělal mu pořádnou bouli. Ældfric rozhodl, že se vězeň vsadí do díry, aby tam zchladl."

Tohle všechno se dělo, když jsem já sám byl v ležení zavřený v boudě. Pohlédl jsem do temné studny a pokusil jsem se představit Ragnara Lodbroka, jak je ve svém tichém vězení hladový

a zubožený.

„Ale Ragnar tu nebyl jen pár hodin?“ otázal se Jarvis.

„Asi ne,“ připustil dozorce. „Jak jsem říkal, já jsem tady nebyl.“

Odtrhl jsem se od studny.

„A kde jsi tedy byl?“

„U Kulhavého vepře.“ Egbert zaznamenal náš údiv a dodal: „Nejlepší hospoda ve městě. Vynikající pivo.“

„My to tam známe. Cos tam dělal?“

„Propíjel jsem peníze, které mi dal Ældfric.“

„Proč ti dal Ældfric peníze?“

„Abych nic neviděl.“ Egbert se tvářil, jako by mu někdo zkroutil ruku za zády. „Když se vězně ujal sám.“

„A kde tohohle Ældfrica najdeme?“ otázal se Jarvis.

„Zmizel té noci, když přijel král.“

„Který král? Ælla?“

„Ano, který jiný?“ Egbert viděl, že bude muset všechno říct ještě jednou popořádku. „Král Ælla se vrátil z bojiště s eskortou a chtěl Ragnara propustit. To bylo pár dní potom, co ho strčili do díry. Já jsem byl u Kulhavého vepře od té doby, co mi dal Ældfric peníze.“ Při té vzpomínce se usmál. „To tedy byl dost dobrý flám.“

Přemýšlel jsem: Ivar Beznohý a Halfdan Bílý šat s hlavním severským vojskem porazili krále Ællu na vřesovišti brzy ráno. Pokud by saský král a jeho doprovod jeli celý den, mohli do Eoforwicu dorazit večer.

„Ragnar Lodbrok samozřejmě ve svém pokoji nebyl,“ pokračoval Egbert. „V biskupství bylo velké pozdvižení. Zpráva se ke mně dostala v hospodě U kulhavého vepře. Vrátil jsem se a řekl králi, že Ragnar sedí v díře. Nevěděl jsem, proč to neřekl Ældfric, ale poklop jsme otevřeli společně. Ragnar tam ležel. Páchl výkaly a zvratky a řekl jeden verš.“

„Jaký verš?“

„Řeči Seveřanů nerozumím. A jakmile ten verš odříkal, zemřel. Skoro jako by se udržoval při životě jen kvůli tomu.“ Mlčky jsem si v duchu představoval celou scénu: bělovousý stařec v díře, dva vězeňští dozorci a král u jejího okraje, jarlova poslední slova přednesená ve verších.

„Takže posledním slovům Ragnara Lodbroka nikdo nerozuměl?“

„Ældfric mu rozuměl. On tímhle jazykem mluví.“

„Jak je to možné? Copak Ældfric není Sas?“

Egbert pokrčil rameny.

„Když byl Ældfric mladý, strávil pár let na obchodní lodi a kapitán byl Dán. Nikdy o tom nemluvil, ale říkalo se to. Možná proto ho král vybral, aby hlídal Ragnara Lodbroka.“

Muž, který svrhl Ragnara Lodbroka do díry, se plavil s nějakým Dánem. Tahle informace vrhla na události nové světlo. Zatímco Egbert mluvil dál, přemýšlel jsem o důsledcích.

„Ældfric nevypadal moc jistě, když ho slyšel. Další den zmizel.“

„Co udělal král Ælla?“

„Rozhodně nemařil čas tím, že by pátral po Ældfricovi. Naložil mrtvolu Ragnara Lodbroka na vůz a vydal se směrem na sever. Vzal s sebou taky několik sudů nejlepšího silného piva z biskupství.“

Král spěchal, aby stihl schůzku pod lodní plachtou na vřesovišti. Bezpochyby by Lodbrokovým synům raději vrátil jejích otce živého a doufal, že severské vojsko zase odtáhne domů.

„Má Ældfric nějaké zvláštní znamení?“ otázal se Jarvis.

„Moc vysoký není. Zato má docela narostlé břicho. Jinak na něm není nic zvláštního,“ popisoval ho Egbert. „Ale jo, teď jsem si vzpomněl,“ vyhrkl vzápětí. „Má pořádnou bouli, jak mu Ragnar hodil stoličku na hlavu. Na pravé straně čela, těsně pod vlasy.“

Oběma rukama si horlivě ukázal na čelo a odhrnul si dokonce mastné vlasy stranou, aby nám přesně ukázal příslušné místo.

„Takže Ældfric má na čele bouli,“ shrnul všechna sdělení Jarvis. „Ale kromě určité fyzické tělnatosti žádné jiné znamení nemá.“

„Přesně tak.“ Egbert přikývl a dutě se zasmál. „Určitá fyzická tělnatost. To je dobré.“

„Stalo se toho večera, kdy Ragnar zemřel, ještě něco?“

„Král přivolal pár mužů, aby mrtvolu vyzdvihli. Ale když sestoupili do studny…“

„Když sestoupili do studny,“ přerušil jsem ho, „našli tam hady.“

„Jak můžeš vědět…“

„A Ragnar Lodbrok byl nahý, přestože měl na sobě svou koženou svrchnici, kalhoty a boty, když jste ho do díry spouštěli. Mám pravdu?“

Egbert na mě zíral, jako bych prováděl černou magii.

„Ragnar Lodbrok byl nahý,“ potvrdil, „a ve studni se to hemžilo hady. Bylo jich tam tak dvanáct až patnáct. Možná dvacet. Nikdy jsem tolik hadů najednou neviděl. Jak se tam dolů dostali?“

Místo odpovědi jsem ho poprosil, aby sehnal pochodeň. Zmizel na schodech a nechal mě v přítmí sklepa s bratrem Jarvisem samotného.

„Odkud jsi mohl vědět, že v díře byli hadi?“ zeptal se mě drobný fráter.

„Ragnar Lodbrok zemřel na trojí zmijí uštknutí.“

Jarvis porozuměl. To on mě o hadech a jejich chování naučil všechno, co vím. Mimo jiné i to, jak jejich kousnutí může být pro některé z nás životu nebezpečné, i když většině lidí neublíží. A rozumí se samo sebou, že Ragnar musel být nahý. Žádný had nedokáže prokousnout tlusté kalhoty a koženou svrchnici.

Čekali jsme mlčky na Egberta a přitom jsme každý po svém přemítali o Ragnarově smrti. Jarvis se mi se svými myšlenkami nesvěřil. Pomáhal mi sice, ale jeho důvěru jsem ztratil.

Egbert se vrátil zpátky se zapálenou pochodní. V jejím svitu jsem si všiml houpačky zavěšené na laně nad dírou na rumpálu.

„To je jediný způsob, jak se dostat nahoru a dolů,“ prohlásil. „Než studna vyschla, viselo tam vědro.“

Hodil jsem pochodeň dolů do studny. Než dopadla až na dno, do hloubky, jako když se na sebe postaví šest urostlých mužů, točila se za letu kolem své osy. Plameny prskaly na vlhké kameny a kvůli nerovnostem vypouklé stěny na ní vytvářely stíny. Na dně se kroutila drobná, plochá těla. Poodstoupil jsem a po zádech mi přeběhl mráz.

„Skutečně mohou hadi přežít tak dlouho bez potravy?“ zeptal jsem se.

„Vypadá to tak,“ odpověděl Jarvis. „Příroda oplývá spoustou nevysvětlených záhad.“

Pomohli jsme Egbertovi studnu zavřít. Společně jsme vyšli nahoru po schodech a pokračovali dál místností s řadou vězeňských kobek.

„Přejete si ještě něco, pánové?“

Egbert se tvářil zarputile a zasmušile.

„Ne, ale děkujeme ti za pomoc.“ Jarvis mu podal stříbrnou minci. „Možná se na tebe znovu obrátíme později. Mohu ti slíbit, že ti to bude ku prospěchu.“

Zůstali jsme stát před dlouhým domem a dívali se za Egbertem, jak v dobré náladě mizí mezi budovami biskupství.

„Egbertův kolega Ældfric byl bezpochyby Osbertův špión,“ řekl Jarvis. „Ale byl to on, kdo Ragnara Lodbroka donutil se svléct a hodil mu dolů hady? A co král Ælla zamýšlel s mrtvolou?“

Jarvisova nedůvěra mě přiměla, abych o událostech na vřesovišti pomlčel. Teď jsem změnil názor. Mé vysvětlování zabralo

dost času.

„Když Ivar Beznohý obklíčil Sasy poblíž ležení na vřesovišti," končil jsem své líčení, „požadoval, aby mu vydali mrtvolu. Ællovi to muselo být divné, protože pokud mu bylo známo, seděl Ragnar Lodbrok stále ve svém přepychovém domácím vězení. Ale místo aby to bratrům vykládal, chtěl je překvapit a otce jim vrátit, takže by už neměli žádný důvod dál plenit jeho říši."

„Proč Lodbrokovi synové mysleli, že je jejich otec mrtvý?" otázal se Jarvis.

„Tu zprávu se dověděli od Osberta před třemi měsíci, když byli u krále Edmunda ve Východní Anglii."

„Od Osberta," dokončil mou větu Jarvis, „kterého téže zimy sesadil witanet a jenž nyní doufal, že pomstychtiví Seveřané jeho rivala odklidí z cesty."

Mlčky jsme procházeli zahradami a nádvořími královského dvora. Jarvis o celé věci dlouho přemýšlel.

„Dobrá," řekl konečně. „Slibuji, že se na to diskrétně vyptám na biskupství. Ty se pokusíš získat více informací od tvých nových přátel. Společně se nám snad Northumbrii podaří zachránit před občanskou válkou a invazí."

Moje vlastní pohnutky pro vyšetření vraždy nebyly tak prosté jako jeho. Nedokázal jsem se svému starému mentorovi podívat do očí a spokojil jsem se jen s přikývnutím, i když mi kámen u srdce ztěžkl nejméně o pár kil.

„A až to bude za námi," dodal ještě, „tak doufám, že už se nikdy neuvidíme."

Nemotorně jsem se s ním u brány rozloučil a vydal se ke kostelnímu náměstí, kde rybáři nabízeli denní úlovky a ženy nad tím zápachem krčily nosy. Kupci spokojeně poplácávali své plné měšce a povětrné ženštiny vycházely z uliček a vábily zákazníky. Obchodníci s vlnou křičeli jako o závod, aby prodali poslední žoky, zatímco tkadleny si stěžovaly na jakost vláken. Děti pobíhaly s výskotem kolem dlouhých stolů, které občané města připravili na oslavu svátku Všech svatých. Ženy a dívky zdobily stoly větvičkami olší, zatímco muži přinášeli na velkých tácech klobásy a čerstvě upečené koláče z pšeničné mouky. Libá vůně se na náměstí mísila se zápachem bláta.

Po téměř dvouměsíčním pobytu v Eoforwicu jsem okolní život vnímal jako samozřejmost – jako hlučné pozadí, jehož součástí jsem nikdy pořádně nebyl, ale na nějž jsem si zvykl a už jsem si ho ani

nevšímal. Kdybych věděl, že by všichni tito lidé na sklonku dne naprosto změnili své pokojné bytí, že by půvabná změť lidského hemžení skončila a že by se hrozivě blížila tvrdá, šedá zima, možná bych se byl zastavil a naposledy si vychutnal normální stav města. Jenomže mě zaměstnávalo mé černé svědomí a neviděl jsem nic než vlastní nohy.

Rozhodl jsem se, že pokud se Jarvis bude za mnou dívat, vrátím se k němu a přiznám se, že spása Northumbrie mě nijak nedojímá, ale že jsem pravdu o smrti Ragnara Lodbroka hledal jen kvůli tomu, abych se zalíbil Ivaru Beznohému.

Otočil jsem se.

Drobného frátera jsem nikde neviděl.

U zvonice čekala Ylva. Podrobně si mě prohlížela.

„Není ti dobře?“ otázala se.

„Ale ne. Mám nové zprávy.“

„Zjistil jsi, kde je ukryté církevní stříbro?“

„S Jarvisem jsme mluvili o důležitějších věcech.“

Její blízko sebe posazené oči vzplály hněvem. „Co je důležitější než moje stříbro?“

„Kdo zabil Ragnara Lodbroka.“

Zasmušile přikývla. „Možná máš pravdu. Ale pro mě je nejdůležitější stříbro.“

„Proč?“

Nerozhodně přešlápla z jedné nohy na druhou. Zatímco jsem čekal na odpověď, nálada kolem nás se změnila. Lidé spolu vzrušené hovořili a začali se ubírat ke Královské bráně. Ylva a já jsme se s údivem rozhlíželi a vydali se s davem.

Na pozemku před hradbami, kde ležel tábor Ivara Beznohého, nebyl mezi stany nikdo. Seveřané mířili ke břehu řeky Usán, kde se už tísnil shromážděný dav. Pomalu mi začínalo být jasné, co ten poprask znamená. Zcela jsem to pochopil až tehdy, když jsem na místo došel i já.

Jako dítě lesa a kláštera jsem o vikinských dlouhých lodích slýchal často, ale na vlastní oči jsem je neviděl nikdy. Pohled na veslice byl proto nyní o to majestátnější a úžasnější.

V bledém světle zapadajícího slunce se od jihu po řece k městu blížila dlouhá řada plavidel. Štíhlé lodě vypadaly jako ohromné ryby vznášející se na vodě, z otvorů pod palubami je neúnavně a rytmicky poháněly řady vesel, uprostřed lodí se tyčily stěžně s ráhny, z nichž v podvečerním bezvětří visely velké, čtvercové

plachty. Prkna překrývající dlouhé lodní trupy se organicky táhla od zádi až po příď, kde se zdvihala z vody a podpírala vyřezávané zvířecí hlavy vymalované jasnými barvami: zuřivé vlky, řehtající koně, fantazijní zvířata pocházející z děsuplných snů šíleného řezbáře.

„Takže už je pozdě," pronesla Ylva.

Pohlédl jsem na ni.

„Ty jsi věděla, že lodě dorazí," řekl jsem. „Chtěla jsi poklad najít jako první, aby sis ho mohla nechat pro sebe."

„Nechat?" Hořce se usmála. „Ničemu nerozumíš, Sasíku."

„Tak mi to vysvětli."

„Teď už je to jedno,"

Kývla směrem k první lodi, jako bych odpověď měl hledat právě tam.

Na předním vazu stála útlá, světlovlasá postava. Ten člověk výskal a vítězoslavně volal a mával na lidi na břehu, jako by sem flotila dorazila jeho zásluhou. Vyšplhal se na obrubnici a po nohou z ní vyskočil. Myslel jsem, že se chce vrhnout do vody, ale mířil na žerď prvního z řady vesel. Přistál na něm ve stejném okamžiku, kdy veslo rozčíslo vodní hladinu. Chvíli na něm balancoval a pak skočil na další. Takhle tančil na žerdích vesel po celé délce lodi, až se dostal k poslednímu veslu. Tam se otočil a vyskočil zpátky na zadní vaz, kde stál Železný Bjørn. Šedovousý obr k němu napřáhl mohutnou pracku a vtáhl svého chráněnce na palubu.

Na veslech tančil Hastein. Do hlavního města krále Ælly s sebou přivedl celou seveřanskou flotilu.

26

Ivar Beznohý byl nadmíru spokojený. Seděl na northumbrijském trůnu – vysoké stolici s opěradlem, jehož vršek zdobily pozlacené dřevěné koule. Sporé denní světlo dopadalo dovnitř malými okny v tlustých obvodových stěnách a osvětlovalo řadu sloupů podpírajících kamennou stropní klenbu. Podlouhlá síň kdysi určitě bývala strážnicí římských vojáků. Teď sloužila jako trůnní sál northumbrijských králů.

Před pódiem s trůnem stáli bratři zrzavého jarla. V kamenné podlaze zela řada děr různé velikosti, kudy bylo vidět dolů na dláždění pod dvěma klenutými oblouky Královské brány. Tenkrát jsem nechápal, proč tam jsou. Dnes už mě hořká zkušenost poučila, že se jim říká smrtící díry a že se jimi na hlavy útočících nepřátel sype žhavý písek nebo lije vroucí olej.

„Svolal jsem vás, abych s vámi probral tři záležitosti," začal Ivar Beznohý.

Železný Bjørn si založil křížem silné paže přes mohutné břicho a za šedým vousem se mu zračil výraz naprosté lhostejnosti. Ve světle přicházejícím zvenčí se dalo těžko určit, co se blýská víc – jestli černý pletenec vlasů Sigurda Hadího oka, nebo jeho náramky. Halfdan Bílý šat v čerstvě vyprané svrchnici neustále rázoval kolem pódia a v hladce oholené tváři mu neustále cukalo.

V sále byl i Ubbe, ale ten se uctivě držel v pozadí. Řídké chmýří kolem jeho kulaté brady bylo stále spíš chabým pokusem podobat se mohutným plnovousům starších bratrů.

Bylo naprosto přirozené, že Ivar svolal bratry, aby oslavili snadné dobytí druhého největšího města Anglie. Zvláštní mi připadalo jen to, že šestým účastníkem schůzky jsem byl já.

„Byly se Sasy potíže?" otázal se rudovousý jarl a rozhlédl se po bratrech. Všichni zavrtěli hlavami.

Obyvatelé Eoforwicu se s nevyhnutelným stavem vyrovnali. Jen se bezmocně dívali z hradeb, zatímco připlouvaly další a další veslice se spoustou Seveřanů, kteří se usazovali na pozemku jižně od Královské brány, aniž by jim blízkost opevněného města jakkoliv vadila. Stanový tábor rychle rostl a brzy zaujímal stejnou rozlohu jako město. Stany nyní obývalo přibližně tři tisíce bojovníků a patnáct set žen, dětí a otroků. Štíhlé stěžně lodí vypadaly podél břehu řeky jako les vzrostlých stromů.

„S žádnými potížemi jsem ani nepočítal," zabručel Železný Bjørn. „Křesťané jsou důvěřiví a ty jsi jim přece slíbil mír."

Pod zvonicí na kostelním náměstí přednesl Ivar plynnou saštinou projev o tom, že všichni mohou být klidní a že převzetí moci nepovede k žádným represím. Město si dokonce mohlo ponechat svého biskupa a všem bylo povoleno svobodně uctívat boha nebo bohy dle vlastní libosti.

„Ten slib chci i dodržet," prohlásil Ivar Beznohý. „S každým, kdo by tu raboval, tvrdě zatočím. Nedobyli jsme město bez jediného úderu mečem jen proto, abychom ho vydrancovali a vypálili."

„Stříbro bychom ale mohli použít na odměnu za trpělivost našich mužů," namítl šedovousý obr. „Pokud se brzy neukážeme jako dárci náramků, tak teď, když přičichli k bohatství Mercie, nám vážně brzy zmizí jako písek mezi prsty."

„V tomhle ohledu tě mohu potěšit, bratře." Ivar vytáhl truhlici, kterou jsem hned poznal. „Tady je Osbertova válečná pokladna. Měl ji s sebou, když se pokusil převratem dostat zpátky k moci. Nedokázal jsem králi Ællovi zabránit, aby něco z deseti tisíc stříbrných mincí použil na výzbroj svého vojska, ale zbytek patří nám."

Ta částka mě zarazila. V místnosti nad hospodou U kulhavého vepře po Osbertově pokusu o převrat říkal Ivar Beznohý králi Ællovi, že truhla obsahuje dvojnásobnou sumu. Byl jsem však zticha a Železný Bjørn uznale pokývl hlavou.

„Musíme nicméně mít větší vize než dosud," pokračoval Ivar Beznohý s takovou vlídností a laskavostí, že by ho v projevu mírnosti stěží předčil dokonce i bratr Jarvis. „Jsme v druhém největším městě Anglie. Prodat své zboží sem přicházejí obchodníci z Lundene, Fríska a říše Franků. Tenhle příliv se nezmenší jen kvůli tomu, že město změní pána. Můžeme požadovat mýtné za průjezd lodi i clo, a když postavíme pořádný přístav, budeme moct i vybírat nájemné za kotviště. Dánové, Norové a Švédové sem přijdou taky, protože Anglie je bohatší než všechny naše vlasti dohromady. A zisk z veškerého obchodu přistane v našich truhlicích."

Ivar Beznohý bratrům nikdy předtím velikost své vize neodhalil a teď potřebovali čas, aby myšlenku zpracovali. Obrátil se na toho, kdo nové vyhlídky s největší pravděpodobností rozezná.

„Ty určitě chápeš, Bjørne, že si tu můžeme sedět v paláci, nehnout ani prstem a přitom získat hromadu zboží a mincí?"

Železný Bjørn pokrčil rozložitými rameny a ztěžka zafuněl.

„Říkáš, že zbohatneme?" otázal se Sigurd Hadí oko, jenž nerozuměl všemu, co jeho starší bratr říkal, ale klíčové sdělení mu neuniklo.

„Budeme bohatí jako draci ze zlatých hor."

Představa byla natolik silná, že Sigurd se už na nic neptal, snad z obavy, že by podrobnosti zcela nepochopil. Raději se spolehl na úsudek Ivara Beznohého.

„Takže vy chcete, aby se z nás stali kupci?" otázal se Halfdan Bílý šat s tváří křečovitě staženou opovržením. „Že budeme sedět na prdeli a snášet na hromadu? My – válečníci, a navíc spříznění

s Ódinem?“

Ivar se na nejmladšího bratra usmál.

„Vím moc dobře, že jsi netrpělivý, když nemůžeš trápit nějakou oběť nebo přemoci nepřítele, Halfdane. Ale měl bys svou válečnickou vášeň krotit. Král Ælla pořád žije a má nárok na trůn. Nemůžeme rozhodně počítat s tím, že všichni northumbrijští ealdormanové a leníci si před námi sednou na zadek. Objeví se povstání, která bude třeba potlačit, a nepřátelé, jež bude nutné zničit.“

„Stejně mě to pořád táhne na jih,“ zamručel Železný Bjørn.

„Tohle přání se ti taky může splnit. Ale není lepší mít nějakou bezpečnou základnu poblíž zemí, které tě tak lákají, místo aby ses se svou kořistí plavil až domů?“

„Mým domovem je můj ostrov u franských břehů.“

„A teď i Jorvik.“

Bratři pohlédli na Ivara Beznohého s údivem v očích.

„Jorvik?“ zeptal se Sigurd Hadí oko za ostatní. „Co to je?“

„To je jméno, které dáme naší nové državě,“ odpověděl Ivar Beznohý. „Název ‚Eoforwic‘ přece žádný normální člověk nedokáže vyslovit.“

On sám prastaré saské jméno města vyslovoval perfektně, ale nikoho ani nenapadlo, aby se o tom zmínil. Změnu na název, který šel Seveřanům lépe do pusy, navzdory vzájemným rozmíškám všichni uvítali. Navíc to jméno dávalo i smysl. Jorvik znamená Koňský přístav a poté, co dorazili i bojovníci z pevniny, hemžilo se město koňmi.

„Takže jsme dohodnuti,“ prohlásil Ivar. „Zůstaneme tady v Jorviku a uděláme štěstí mezi Sasy.“

„S tebou coby králem?“ otázal se Bjørn suše.

„Pokud mám zůstat svobodný, tak ne.“ Jakoby na dokreslení svých slov seskočil Ivar Beznohý z trůnu. „Rozhlédněme se kolem sebc, jestli nenajdeme nějakého ealdormana nebo leníka, který touží po královských poctách. Dokud si zachováme moc zbraní, může to být naše loutka. Sasy uklidní, když na trůně uvidí jednoho ze svých, a mnichové a kněží utlumí povstalecké nálady žalmy a modlitbami.“

Bratři pokývli a znovu zamručeli na znamení souhlasu.

„A pak je tu další věc,“ pokračoval. „Určitě jste se divili, že tu je s námi Rolf Troufalec.“

Srdce mi spadlo až do kalhot, když jsem se stal středem

pozornosti všech pěti bratrů.

„Rolf vyčmuchal některé zajímavé zprávy o smrti našeho otce, 0 kterých jsme předtím nic nevěděli.“

Jakmile Ivar Beznohý zradil krále Ællu a vrátil se se svou stohlavou družinou z honby za ealdormanem Osbertem, vyprávěl jsem mu zajíkavě o svých objevech. Nyní si příběh poslechli i jeho bratři. Kvůli pomalému chápání Sigurda Hadího oka jsem historii musel vyprávět několikrát.

„A kde je tedy ten Ældfric?“ otázal se Železný Bjørn, když jeho černovousý nevlastní bratr konečně události jakž takž pochopil.

„To bohužel nevím,“ odpověděl jsem.

„Na toho vězeňského dozorce by se mohlo jít tvrději.“ Rysy obličeje Halfdana Bílého šatu se proměnily v úsměv. „Pálit ho na chodidlech žhavým železem. Rozdrtit mu kolenní čéšky.“

„To by se určitě mohlo,“ přiznal jsem, „ale jsem si jistý, že Egbert řekl pravdu.“

„A do třetice?“ otázal se Sigurd Hadí oko, který se držel tématu, o němž si byl jistý, že ho pochopil. „Neříkal jsi, že jsi nám chtěl říct *tři* věci, Ivare?“

„To je pravda. Bílý Olav nám z Irska poslal vzkaz, že ho napadli Gaelové. Potřebuje pomoc, aby je potlačil.“

O zemi Gaelů jsem toho znal jen málo, ale přece jen jsem věděl, že Severané měli podél pobřeží tohoto velkého ostrova několik měst a sídlišť.

„Chceš se teď vrátit do Irska?“ otázal se Železný Bjørn. „A co všechny tvoje úmysly s Eoforwicem?“

„S Jorvikem,“ opravil Ivar Beznohý svého staršího nevlastního bratra. „A mé záměry s Irskem jsou stejné jako s Anglií: dobýt zemi a provozovat obchod – veškerý obchod kolem Irského moře.“

Severské impérium, které by zahrnovalo Irsko, Anglii a moře mezi těmito dvěma zeměmi, bylo základem moci, jejíž rozsah jsem tenkrát ještě nebyl schopen docenit. Výraz v tvářích bratrů mi však napověděl, že myšlenka je naprosto ohromila.

„Jseš si jistý, že sis neukrojil příliš velký krajíc?“ zamručel Železný Bjørn.

„Jestli to má někdo dokázat,“ pronesl Halfdan Bílý šat loajálně, „pak jedině Ivar.“

„Jako poděkování za ta slova tě chci poprosit, abys jel do Irska se mnou, bratře.“

„Spolehni se na mě. Zvlášť jestli budu moct pobít pár Gaelů.“

Ivar Beznohý se obrátil k Ubbemu.

„Chceš také s námi na výpravu, Ubbe Frilles0ne? Už by ses mohl naučit zacházet s jinou zbraní než jen s břitvou.“

Pohlédl jsem na fríského nevlastního bratra a podivil jsem se jeho přídomku.

„Rád, jarle Ivare,“ odpověděl Ubbe a kulatý, lehce ochmýřený obličej se mu rozzářil úsměvem. Jeho přítomnost byla samozřejmá, pokud byl součástí výpravy Halfdan Bílý šat, ale měl radost, že se ho někdo zeptal.

„Pro vás dva v Irsku žádná práce nebude,“ obrátil se Ivar Beznohý opět k Železnému Bjørnovi a Sigurdovi Hadímu oku, „ale když my ostatní budeme pryč, můžete tady zůstat a v Jorviku a Northumbrii udržovat pořádek?“

Žádný z nich neprojevil viditelné nadšení. Šedovousý obr a černovousý jarl na sebe pohlédli, pokrčili rameny a přikývli.

„Vezmu si s sebou také Rolfa Troufalce,“ uzavřel poradu Ivar. „Užitečný už nám byl a určitě to bude moct ještě zopakovat.“

Znovu jsem byl důvěrníkem rudovousého jarla. Tvář mi zalil pyšný a sebejistý úsměv.

Moje radost ale netrvala dlouho.

Zima roku 865/866

Obličej mám přitisknutý na stěnu spletenou z vrbového proutí a zírám dovnitř škvírou v hliněné omítce. Drsné ruce dívčiny tety přejíždějí houbou namočenou v horké lázni vzhůru po křehkých obratlích její neteře, ostře se rýsujících pod bledou pokožkou. Když se Bella zvedne z kádě, aby se otřela, zaplaví mě horko. Tmavé vlasy se jí lepí na rovná záda a dosahují téměř až k malému, pevnému zadečku. Jemné prsty půvabně krouží kolem čnějících prsou. Při utírání lněným ručníkem ruce postupují níž přes ploché bříško, tmavé chmýří klína a zastaví se na pevných stehnech. Zima mi není, přestože je chladný večer a na doškových střechách domů leží sněhový poprašek, který se na nich udrží až dlouho do března. Ve skutečnosti mým tělem ve vlnách projíždí teplo.

„Na co tu civíš, kluku?“

Uchopí mě za zátylek tak silně, až bolestí jen zasípu. Velká ruka mi

otočí obličej od stěny a přinutí mě, abych se obrátil. Dívám se do širokého obličeje zarámovaného nepěstěnými tmavými vlasy a mohutným kudrnatým plnovousem, který zakrývá i velkou část červených tváří. Znám kováře Altona od vidění. Vím, že je to Bellin otec. A vidím, že má vztek.

Po mém útěku z kláštera jsem celou zimu strávil s Hrow. Znovu jsem si rychle přivykl na chuť syrového masa, a ačkoliv jsem často myslel na bratra Jarvise a na svůj slib, že se do kláštera vrátím, vždycky zůstalo jen u myšlenky. Proč tomu tak bylo, o tom jsem nijak blíž nehloubal.

Rovněž jsem vůbec nepřemýšlel o tom, proč vlčí smečka Hrow opustila. Buď se k tomu rozhodla sama, nebo jí nějaká rivalka vyhnala. Její srst už nebyla šedá a hebká, ale běložlutá a zacuchaná. Nohy měla ztuhlé a byla unavená a hubená. Žár v jejích žlutých očích už téměř vyhasl. Kdybych se nevrátil, v osamění by zemřela. Nyní jsme se ale za zimních nocí vzájemně zahřívali.

Hrowina přítomnost a starost o ni mi ulehčila stesk po vlastní matce. Už dávno jsem si přiznal, že musí být mrtvá. Neodešla by do kláštera ani by nikam neodcestovala, aniž by mě naposledy navštívila. Kdybych našel její mrtvolu nebo jiný fyzický důkaz její smrti, snášel bych její nepřítomnost snadněji. Místo toho jsem se ve svém smutku vracel zpátky do časů, které jsem prožíval v dětství – do napůl uvědomělého přírodního stavu, kde neexistovalo hloubání a přemýšlení, jež by sahalo dál než k dalšímu jídlu a bezpečnému noclehu. Každý den se podobal tomu předchozímu, a zatímco se na holé větve stromů snášel bílý sněžný koberec, stával jsem se součástí Hrow a malé smečky o dvou členech.

Přežívali jsme spolu a spali jsme spolu, společně nám kručelo v žaludku, když jsme hladověli, a cpali jsme se k prasknutí, když jsme ulovili nějakou kořist. Zapomněl jsem na roky v klášteře i na život mimo les, a zapomněl jsem dokonce i na svůj stesk po matce. Tenhle život mi naprosto vyhovoval. Jenže jen do doby, kdy mě jednoho rána probudil pocit, že je tu někdo cizí, a na mýtině jsem uviděl nějakého muže, jak se dívá směrem k chatrči. Hrow ho zpozorovala také a začala vrčet. Utišil jsem ji tak, že jsem jí položil ruku na čenich.

Muž byl vysoký, rozložitý a svalnatý a na sobě měl zimní oděv z ovčí kožešiny. Oči ve vousaté tváři hleděly mírně a se zvláštním smutkem. Dlouho tam jen tak stál a hleděl na polorozpadlou chatrč na mýtině. Pak se otočil, ještě jednou se přes rameno ohlédl a vydal se zpátky mezi stromy. Nehlučně jsem se plížil za ním. Přes pole a dolů k vesnici.

Teď mě Alton pevně drží za krk a táhne mě zpátky do lesa. Ohlíží se

přes rameno, aby se ujistil, že nás nikdo nezpozoroval.

Cítím, že za jeho chováním je něco jiného než vztek – spíš neklid a obavy, jež nechápu, ale jež ve mně probouzejí zvědavost. Už se mu nevzpírám a jdu s ním dobrovolně:

Alton mě pustí teprve tehdy, až zajdeme notný kus mezi stromy. Tam už mu mohu snadno zmizet, protože znám veškeré lesní cestičky. Místo toho se ale obracím a pozoruji ho. Přes svůj výhružný zjev působí jako laskavý dobrák. Už se nezlobí a jeho široký, vousatý obličej má teď stejný výraz jako tehdy, když jsem ho před několika měsíci viděl na mýtině před chatrčí.

„Mluvíš sasky?“ táže se mě.

„Samozřejmě že ano,“ odpovídám.

Zvuk vlastního hlasu mě překvapí – je chraptivý a hluboký po dlouhém mlčení trvajícím celou zimu.

„To není žádná samozřejmost.“ Usedne na vyvrácený kmen, prohlíží si mě a pak pohlédne směrem k vesnici. „Lidi říkají, že nejsi o moc lepší než nějaké zvíře.“

Vyrazí mi to dech – ne proto, že mě obyvatelé Teurintone pomlouvají, ale protože vědí, že existuji.

Od té doby, co jsem poprvé doprovázel Altona přes pole domů, využíval jsem většinu svého času, kdy jsem byl vzhůru, na pozorování vesnice. Za dlouhých, temných zimních měsíců v lese s Hrow jsem si nikdy neuvědomil, že toužím po lidské společnosti. Teď jsem se jí nemohl nabažit.

Trávil jsem celé dny mezi živými ploty a čekal jsem, kdy v obydlích a jejich okolí uvidím nějaké známky života. Kdykoliv se mezi domy objevila nějaká postava, rozbušilo se mi srdce. Když se muži jednou týdně sešli pod holými větvemi velkého dubu, napjatě jsem sledoval jejich debaty, i když jsem byl příliš daleko na to, abych rozuměl jejich slovům. Myšlenky a pocity lidí lze stejně jako u zvířat vyčíst z řeči jejich těla a i když jsem nevěděl, o čem se baví, instinktivně jsem to podstatné pochopil. Věděl jsem dávno předtím, než jsem se dověděl jejich jména, že reeve Eldridje náčelník, jehož názorům lidé s vážností naslouchali, a že v malé vesnické komunitě požíval úcty také Alton. Tihle dva při shromážděních hovořili nejdéle a nejčastěji, zatímco ostatní přikyvovali.

Když jsem se za tmy vrátil domů k Hrow do chatrče, stávalo se, že po mně chňapla. Nepochybně ze mě vycházel cizorodý pach a navíc jsem s ní začal mluvit, což ji velmi mátlo.

Dny trávené poblíž vesnice ve mně vypěstovaly naléhavou potřebu

procvičovat si mluvení. Podvědomě jsem se připravoval na návrat k lidem. Hrow mi to mlčky vyčítala, ale musela jen bezmocně přihlížet, jak se jí stále více vzdaluji. Občas mě na mých výletech doprovázela až k okraji lesa. Tam se zastavila a dívala se, jak mizím přes pole – jako tenkrát, když odcházela se smečkou na jih, a já jsem zůstal stát sám mezi kmeny stromů na kraji lesa. Napadlo mě, že jsme si vyměnili role. Kolo života se otočilo.

„Co o mně říkají vesničané?“ ptám se teď kováře, zatímco se mezi stromy kolem nás snáší tma.

„Že v lese lovíš,“ odpovídá. „Že jíš svou kořist syrovou. A že když chceš, dokážeš se proměnit ve vlka.“

Dívá se na mě, jako by počítal s tím, že tato obvinění potvrdím, avšak současně doufá, že alespoň některá z nich vyvrátím.

„Člověk se nemůže stát vlkem.“

Můj hlas zní chraptivě, protože je mi to líto. Bohové vědí, že jsem to zkoušel, a všechno by bylo snazší, pokud by se mi to podařilo.

„To máš pravdu,“ říká, aniž by to znělo příliš přesvědčeně, „ale rozšířily se pověsti o tom, že v lese žije vlkodlak. Eáldorman požádal mnichy, aby vyšetřili, jestli na tom něco nemůže být.“

Nevím, co je vlkodlak, ale díky poznámce o mniších si vzpomenu na bratra Jarvise a bezděky se usměji.

„Tohle není k smíchu.“ Alton vrhne ještě jeden bojácný pohled směrem k černým obrysům domů nad zasněženými poli. „Mnichové nepřestanou, dokud se celá věc neobjasní. Pokud tě chytí, pověsí tě. To je trest pro wiccu.“

Ten vysoký, vousatý muž má o mě upřímnou starost.

„Já nejsem žádný wicca,“ říkám.

Ten výraz znám, ale také s jistotou vím, že nejsem žádný čaroděj, který svými kouzly naruhije řád přírody a probouzí mrtvé. Pokud bych měl v tomto ohledu nějaké schopnosti, maminka uí by se dávno vrátila.

„Možná ne zrovna wicca,“ říká kovář, „ale jsi syn cizí čarodějky.“

Obvinění mě zaskočí.

„Co ty víš o tom, čí jsem syn?“

Vstane, jako by mu ta otázka nebyla vhod. Udělá pár kroků zpět směrem k vesnici, ale pak si to rozmyslí. Ve vousatém obličeji se odehrává boj, kterému nerozumím.

„Je to dlouhá historie,“ začne, „a moc času nemáme.“

„Proč nemáme čas? Co se má stát?“

Z vesnice se ozve volání. Mezi domy se ve tmě pohybují postavy.

Zaplane oranžový plamen. Jedna pochodeň se zapaluje od druhé. Díváme se, jak se drobné světelné kroužky rozmisťují po polích.

Jakmile se objevily první známky jara, začali být obyvatelé Teurintone víc venku a já jsem mohl lépe sledovat, jak žijí.

Když muži postávali v malých hloučcích a chmurně přehlíželi zmrzlá pole, slýchával jsem je mluvit o tom, jak se zima neobyčejně vleče a že tvrdou půdu nedokážou rozorat. Ale tisíce banalit, z nichž se skládá život vesničanů, mě naučily znát ženy, které se v houfu vydávaly dolů k potoku vysekat do ledu díru. Ze své skrýše mezi příbřežními keři jsem je slyšel mluvit o tom, kdo z mužů mlátí ženu a děti, kdo tajně uctívá staré bohy a kdo se ulívá z třídenní každotýdenní roboty, kterou dluží ealdormanovi za to, že obdělávají jeho půdu. Potvrdilo se, že vůdcem vesnice je Eldrid. Zjistil jsem, že je tak oblíbený proto, že dokáže jednat pokorně s kněžími a ealdormanem, takže jsou pak požadavkům obyčejného zdravého rozumu přístupnější. Zjistil jsem, že blonďatý mladík, který vedl kluky, když se prali s výrostky ze sousední vesnice, se jmenuje Holi, a dověděl jsem se, že kovářova dcera Bella je nejobletovanější mladá žena v celém okolí a že je zasnoubená s ealdormanovým synem.

Zcela přirozeně jsem svou pozornost stále více soustřeďoval na okruh kovářovy rodiny, protože jsem nebyl jiný než ostatní mladí muži a Bellina krása uchvacovala i mě. Při pohledu na její dlouhé tmavé vlasy, štíhlou postavu a velké modré oči jsem oněměl. Promarněný byl každý den, kdy jsem ji ani nezahlédl. Vezmeme-li v úvahu veškerý čas, který jsem trávil špehováním vesnice a jejích obyvatel, pak je skutečně pozoruhodné, že mě při tom nikdo nenačapal. Podařilo se to až Altonovi, když mě onoho večera tvrdě chytil za krk. Vždycky jsem ale byl opatrný. Myslel jsem, že mě nikdo nezpozoroval. Teď se ukázalo, že tahle domněnka byla pouhým klamem. A brzy to mělo být ještě horší.

„Co to dělají?“ ptám se a sleduji muže s pochodněmi, kteří se za soumraku rozmisťují po polích.

„Nadháněči jsou od sebe vzdáleni několik loktů,“ odpovídá Alton. „Když dojdou na okraj lesa, ženou kořist před sebou, dokud neupadne do slepé uličky, kde ji mohou zneškodnit.“

„Jakou kořist?“

Pohlédne na mě a potřese hlavou.

„Pochopitelně že vlkodlaka.“

Konečně jeho slovům porozumím a překvapeně ukáži na vlastní hrudník. Mlčky přikývne.

„Měl bych být s nimi," pokračuje. „Určitě se diví, kde jsem." ■

„Proč mi pomáháš?"

Mezi lesními stíny vypadá jeho ruměnec pouze jako světlefialový odstín kůže obličeje mezi vousy a vlasy.

„Vysvětlím ti to později. Teď je důležitější, abys utíkal tudy." Ukazuje k východu, kde se obloha pozvolna barví do noční černě. „Tam je řada nejkratší. Než se dostanou k okraji lesa, můžeš je obejít."

Přikývnu a se sklopenou hlavou přemítám.

„A co ty?" napadne mě náhle.

„Řeknu jim, že jsem vyšel ven už dřív, abych se kolem porozhlédl. To je pravda. Proto jsem tě také objevil. Pak se k nim přidám a půjdu s nimi k chatrči."

Přikývnu a začnu se šourat směrem na východ.

„Počkej," vyhrknu. „K jaké chatrči?"

„K chatrči v lese," vysvětluje. „K Ingrithině chatrči."

„Kdo je Ingrith?"

Nevěřícně na mě pohlédne.

„Tvoje matka!"

Nejasně si vzpomínám, že maminka měla nějaké jméno, jímž se představovala mnichům, když přišla na návštěvu do kláštera. Pro mě to byla vždycky pouze máma. Znovu mi chvíli trvá, než pochopím logiku odpovědi.

„Znal jsi moji matku?" ptám se kováře.

„Jestli jsem znal tvou matku?" Potřese pomalu hlavou. „Samozřejmě že jsem ji znal."

„Odkud?"

Teď začíná být podrážděný.

„Ona ti o mně nic neřekla?"

Zavrtím hlavou. Kovář vzdychne a ohlédne se.

„Jsem tvůj otec."

Muži s pochodněmi začínají bušit klacky do země, třískají do keřů, prohrabávají sníh. Kovář se otočí a pospíchá pryč, zatímco já stále ještě stojím užasle na místě omráčený jeho odhalením.

Vidím, že se připojuje k ostatním. Muži se kolem něj shlukují. Vysvětluje jim svou nepřítomnost a bere do ruky zapálenou pochodeň. Rychle se naléhavě podívá mým směrem a pak jim vydává krátké pokyny.

Mezitím mám příležitost proplížit se kolem řady mužů a dostat se na pole. Ale neudělám to. Uvědomil jsem si, že v matčině polorozpadlé chatrči leží spící Hrow.

A nadháněči míří právě tam.

Čtvrtý díl

Zima roku 866/867

27

„Držte se!“

Výkřik prořízl déšť a spršky zpěněné vody pod černomodrým nebem. Blesk ozářil bílé vrcholky vln a na dlouhý okamžik proměnil moře a loď na zamrzlou krajinu světel a stínů. Vysoko nad zádí rostla mohutná vlna do rozměrů obrovské hory. Před přídí se otevřela temná propast. Pak ten okamžik pominul a za burácení hromu jsme znenadání padali do hloubky, až se kýl znovu opřel o vodu a náraz nás mrštil proti vnitřku mokré dřevěné konstrukce. Zaplavila nás slaná voda a my jsme se ze všech sil drželi lan a beden. V otevřeném trupu lodi plavaly uvolněné předměty a vesla, muži volali a křičeli. Křečovitě jsem se chytil obrubnice, naklonil se mezi štíty a vyprázdnil žaludek. Kousky zvratků mi vítr vmetl zpátky do obličeje. Vedle mě se šklebil Ubbe.

„Rozhodně si nemůžeme stěžovat, že bychom pluli pomalu.“

Kulatý obličej porostlý chmýřím se vesele usmíval. Vítr mu cuchal polodlouhé vlasy.

„Vylévat!“

Rozkaz vydal hromovým hlasem Ivar Beznohý. Stál vzadu na sedátku a kolem těla mu vlál modrý plášť. Malá záď byla výš než

ostatní části otevřené paluby lodi, takže odtud viděl lépe než my ostatní, jaké nové zkoušky nám moře připravilo. Přestáli jsme klidnější vlnu, všichni se chopili věder a přileb a začali vylévat. Voda nateklá do lodi postupně mizela za boky plavidla.

„Ty sis chtěl přece poslechnout, co můj otec dělal ve Frísku," vzpomněl si Ubbe.

Měl vlastně pravdu, protože když téhož rána naše loď vyrazila na Irské moře a my jsme za jasného počasí za sebou zanechali západní pobřeží Northumbrie, a když jsme vesla vtáhli dovnitř lodě a na stěžeň vytáhli velkou čtvercovou plachtu, aby se do ní mohl opřít čerstvý východní vítr, zeptal jsem se ho, proč ho Ivar Beznohý před ostatními bratry při schůzce v trůnním sále oslovil jako Frillesona – neboli Syna konkubíny.

Ubbe po většinu času během plavby seděl na lavici přede mnou a bavil všechny kolem vtipnými poznámkami a historkami. Byl vstřícný a přátelský, ale po mé otázce se ke mně obrátil a přeměřil si mě příkrým pohledem svých blátivě hnědých očí.

„Ty skutečně děláš všechno pro to, abys svému jménu dělal čest, Rolfe Troufalče," prohlásil Ubbe a jeho odpověď mi účinně zavřela ústa. Bylo zřejmé, že jsem se dotkl bolavého místa. Nechápal jsem, proč se teď Ubbe sám nabídl, že bude vyprávět, ale ve svém současném stavu se mi na jakékoliv dotazy nedostávalo sil.

„Je to v podstatě úplně obyčejný příběh."

„To se opravdu na nic lepšího nezmůžeš?"

Volání, které přerušilo Ubbeho, pocházelo od Halfdana Bílého šatu. Nejmladší Lodbrokův syn stál na přídi a chraplavě řval do tmavého nebe, zatímco se pevně držel vyřezávané vlčí hlavy. Během poklidné plavby posedával se džbánem a malým soudkem medoviny, který postupně vyprazdňoval současně s tím, jak se začaly stahovat tmavé mraky a zvedl se vítr.

Nyní oslovil samotného Tóra.

„A to si říkáš hromovládce? Tak nám přece předveď pořádný kravál!"

Padesát mužů posádky sevřelo dlaně kolem Tórových kladiv, jež jim visela na krku. Nebylo jim po chuti, že jeden z jejich náčelníků se posmívá bohům, ale Ivar Beznohý stojící u kormidla nad výzvou svého bratříčka jen shovívavě potřásl hlavou, takže stěží mohli něco namítat.

„Když Ragnar Lodbrok zplodil dva syny – Ivara Beznohého a Sigurda Hadí oko – se svou ženou Aslaug," začal Ubbe a nasadil

skaldský vyprávěcí tón, „rodinný život ho unavoval, a tak vytáhl na výpravu. Jako vždy byl pryč tři roky.“

„A co ty, Njörde!“ Teď se Halfdan vysmíval bohu moří. *„Není už na čase, aby ses taky trochu ukázal?“*

Vichr nám svištěl kolem uší. Mořská pěna se přelévala přes boky lodi. Všichni byli promočení až na kůži.

„Mám pocit, že Njörd i Tór předvádějí to nejlepší, co umí,“ zamumlal Hastein sedící u vesla za mnou. Odhrnul si z očí mokrou ofinu a vybíral mořskou vodu ze dna plavidla.

„To nejhorší, co můžeš bohům udělat,“ poučil ho Ubbe, „je nudit je.“

„Tak to musí být Halfdan v Asgardu hodně oblíbený.“

„To si myslím. Do Valhaly už odeslal tolik bojovníků, že by to stačilo na dvacet štítových hradeb.“

„To jsem nevěděl,“ poznamenal Hastein suše, „že se člověk dostane do Valhaly, když ho někdo umučí k smrti.“

Ubbe pohlédl na svého mladšího nevlastního bratra na přídi.

„Je pravda,“ prohodil, „že mnoho Halfdanových obětí sešlo ze světa na mučicí lavici. Ale když se jedná o muže s pověstí, zařídí to vždycky tak, že jim před smrtí dá do ruky zbraň, takže nakonec přece jen skončí u Ódinova stolu.“

„Kolik užitku má asi Ódin z bojovníků, kteří mají spálená chodidla a na těle žádnou kůži?“

Ubbe se usmál slovům, která by jiného člověka rozzuřila.

„Neměl bys tolik poslouchat svého ochránce,“ napomenul ho. „Železný Bjørn je v některých rodinných záležitostech poněkud předpojatý.“

„To ano, on sám taky říkává, že své nevlastní bratry zná až příliš dobře na to, než aby vás mohl mít rád.“

Přes loď se přelila mohutná vlna. Trup plavidla se otřásl, když příď dopadla na dno údolí vytvořeného vlnou a zmizela v bouřící pěně.

„To si myslíte, že se bojím, abych se nenamočil?“

„Ragnar se vydal na výpravu podél fríského pobřeží,“ pokračoval Ubbe bez ohledu na Halfdanovo pokřikování, které k nám doléhalo mezi poryvy vichřice. „Převlékl se za obchodníka a rychle se zamiloval do divukrásné ženy, která si přišla ke stánku prohlédnout jeho zboží. Během krátkého rozhovoru ho natolik okouzlila, že na drancování a plenění úplně zapomněl. Potom se na dívku všude kolem doptával a zjistil, že je to dcera místního

náčelníka, který podléhá franskému císaři.“

„Takže Ragnar mluvil i frísky?“ přerušil jsem ho.

„Předností mého otce bylo, že se naučil jazyk všech zemí, do kterých cestoval.“ Ubbe mě počastoval pohledem, jako bych byl nějaký pes, který štěká příliš hlasitě. „Mohl tak získávat spolehlivé informace o tom, kde by bylo nejlepší přepad provést. Ale místo toho, aby zaútočil se sekerou nad hlavou, požádal spořádaně dívčina otce o audienci, jako by ten muž byl vznešeným králem, a na důkaz přátelství s sebou přinesl velkorysé dary. Chválil palác fríského náčelníka a prohlásil, že větší a krásnější nikdy nikde neviděl a že přichází zdaleka, aby uctivě pozdravil jeho majitele.“

„Ten příběh znám moc dobře,“ usmíval se Hastein.

„To je možné, ale teď vyprávím já,“ odbyl ho příkře Ubbe, protože už o žádná další přerušení nestál. „Fríský jarl dobře znal vliv své dcery na muže, takže si spočítal, že Ragnar mu nelichotí ani kvůli jeho skromnému dvoru, ani kvůli nevýznamným zásluhám. Poslal proto děvče pryč na statek ve vnitrozemí a Ragnar musel zklamaně opustit město, aniž by ji jen zahlédl. Nicméně o pár dní později dostal zprávu, kde se dívka nachází a že by ho ráda viděla.“

Loď se znovu propadla do propasti vytvořené vlnami. Přelévaly se přes nás jedna za druhou. Museli jsme se držet ze všech sil.

„Zklamali jste mě! To si říkáte bohové? Spíš jste neschopné padavky!“

„Nezachází už příliš daleko?“

Hastein pozoroval postavu na přídi. Také ostatní muži si neklidně šeptali.

„Ragnar koupil koně,“ pokračoval Ubbe hlasitě, „a společně s hrstkou svých nejlepších mládenců se vydal do vnitrozemí, aby dívku našel a mohl jí zdvořile projevit svou náklonnost.“

Rytmus skaldského vypravování přiměl muže, aby poslouchali. Chápal jsem důvod, proč se Ubbe tolik snaží líčit další příběh svého slavného otce. Pozornost posádky tak upoutá něco jiného než Halfdanovo běsnění namířené proti bohům. Pomáhal tím předcházet strachu a obavám, a v konečném důsledku i vzpouře.

„Když dorazil Ragnar ke dvorci, viděl, že ho střeží víc mužů, než by jeho malá jednotka byla schopna zvládnout. Šel proto sám k jednomu sedlákovi v okolí a královsky mu zaplatil za pomoc. Nazítří se vydal k náčelníkově dvorci v zástěře, šatech a šátku patřících sedlákově staré matce.“

Muži se Ragnarově lsti zasmáli. Seveřané oceňovali veškeré

bláznivé nápady, pokud vedly k žádanému výsledku. Vzpomněl jsem si na jeden z mnoha matčiných příběhů, v němž se jednou Tór převlékl za ženu, aby získal zpět své kladivo od jednoho jotuna, který mu ho ukradl.

„Čeledínové si staré ženy, která přišla na dvorec, nevšímali a Ragnar se v převleku mohl bez obtíží kolem porozhlédnout. Našel svoji vyvolenou, která zrovna předla, a aby se neprozradil, byl natolik mazaný, že se do tohoto ženského řemesla také pustil, ačkoliv v tom jeho ruce zběhlé nebyly a výsledek byl nadmíru podivný. V noci dívku vyhledal a jeho touha došla naplnění."

S lodí otřásala řada mohutných vln. Všichni začali bez pobízení vybírat vodu.

„Když se naplnil čas, kdy náčelníkova dcera měla porodit a její kulatící se břicho prozradilo, že dívčina nevinnost přišla vniveč, nutil otec dceru, aby mu označila svého svůdce, protože nevěděl, kdo ji obtěžkal. Dcera neústupně trvala na tom, že v posteli neměla nikoho jiného kromě služky, a tak otec udeřil na hospodyni. Ragnar však nesnesl, aby se obě ženy staly nevinnými oběťmi jeho činů, a když uslyšel, že se jeho vinou dostaly do úzkých, šel coby mravný muž za králem a ke všemu se přiznal. Potvrdil otcovství nenarozeného dítěte a prohlásil, že pokud jeho fríská milenka porodí chlapce, má ho pojmenovat jménem Ubbe. A narodil se chlapec. A ten chlapec jsem byl já."

Muži uznale pokývali hlavami, Kolem lodi se zdálo, jako by se bouře poněkud utišila, a všichni překvapeně vzhlédli, když Halfdan zařval: „No, už bylo na čase, abyste se probrali a vytáhli těžší kalibr, vy chcípáci!"

Před námi se proti temným mrakům tyčil útes. Ještě jsem stačil zahlédnout bílý zpěněný příboj, načež plavidlem otřásla mocná rána a náraz nás všechny vrhl jednoho přes druhého. Žebra lodi začala v rychlém sledu praskat, kýl se skřípěním narazil na tvrdý podklad a zespodu se přes nás převalila voda. Obklopila mne tma.

28

Pomalu jsem se probouzel a přitom slyšel zvuk líných vln

a pronikavé a chraptivé výkřiky. Po nějaké době jsem křik rozpoznal: byli to rackové. Země pode mnou byla tvrdá a hrbolatá. Začal jsem hrabat prsty. Do dlaní se mi kutálely drobné kamínky a plážové mušličky.

Pak mě rozbolela hlava. Neochotně jsem otevřel oči a zasténal jsem, když mi ostré bílé sluneční paprsky pronikly až hluboko do lebky. Na kamenité pláži vedle mě se pohnula nějaká postava.

„Napij se.“

Byl to Hastein. Voda, kterou mi nabídl, chutnala svěže a chladivě. Nejhorší bolest zmizela. Na čele mi zůstal tupý pocit. Opatrně jsem se několika prsty dotkl zaschlé krve.

„Nech raději tu ránu na pokoji,“ poradil mi. „Rozbil sis hlavu o jedno žebro. Půl dne jsi byl v bezvědomí.“

Za ním se rýsoval vrak lodi. Uložil se k odpočinku na bok. Kýl byl zahrabaný v drobných plážových kamínčích, trup se rozlomil. Tahle veslice už nikdy nevypluje. Stěžeň byl podivně nalomený a opíral se o nízké skalky za námi. Přes něj byla položená plachta, takže vytvářela zastíněné útočiště před sluncem.

„Kde jsou ostatní?“

„Přežili jsme jen my dva.“

Hastein na mě zkormouceně pohlédl se smutným výrazem v tváři. Za chvíli už to nevydržel. Odhodil si z očí světlou ofinu a nasadil široký úsměv.

„Ty jsi ale motovidlo,“ zašklebil se. „Jsi jediný, kdo se zranil. Ostatní z toho vyvázli jen s modřinami a boulemi.“

„A kde všichni jsou?“

Zavřel oči a otočil obličej k slunci.

„Ivar Beznohý říká, že bohové nám přáli. Přistáli jsme na ostrově, který se jmenuje Deilginis. Kdysi býval obydlený. Teď už tu zůstaly jen divoké kozy. Ostatní jich šli pár pochytat. Já jsem zůstal u tebe.“

„Děkuji ti.“

Usmál se a přitom jedno oko přimhouřil.

„Radši se budu poflakovat po pláži, než abych pobíhal kolem a pobíjel kozy.“

Zasmál jsem se a bolest se vrátila. Podal mi vodu. Vzápětí se na kamenité pláži ozvaly těžké kroky. Muži se vraceli v malých skupinkách, mnozí z nich s čerstvě poraženou kozou přes ramena. Pustili se do rozdělávání ohně. Ubbe Frilleson viděl, že už jsem při vědomí a přistoupil ke mně.

„No, tak už jsi zase mezi námi,“ prohlásil.

„Navzdory rouhání tvého nevlastního bratra,“ zamumlal jsem a pohlédl na Halfdana Bílý šat, který seděl klidně mezi muži ponořený do svých myšlenek. V obličeji mu krátce zaškubalo. Na bradě mu trčelo strniště.

Ubbe Frilleson poklekl a kývnutím hlavy pobídl Hasteina, aby mužům pomohl s ohněm. Když jsme pod lodní plachtou osaměli, pokračoval: „Být tebou, moc bych Halfdana nepokoušel. Je to jarl a Lodbrokův syn a i když si možná myslíš, že se chová nezodpovědně, když se bohům rouhá, je zřejmé, že Tórovi a Njördovi tyhle drsné řeči vyhovují.“

„Z čeho je to zřejmé?“ Bolest hlavy ve mně probudila veškerou hořkost. „Přistáli jsme na pustém ostrově. Loď je zničená.“

„Je pravda, že se nemůžeme dál plavit na Mořském vlkovi, ale na druhé straně jsme všichni naživu. Můžeme si stlouct vor a k pevnině to není daleko. Cesta z pobřeží do Dyflinu představuje půldenní pochod a tam na nás čeká Olav Bílý se všemi svými muži.“

„O tom Hastein nic neříkal.“

„Člověk by naplnil celou stodolu vším, co Hastein neříká. Měl by sis rozmyslet, s kým se přátelíš, Rolfe Troufalče.“

„Co tím myslíš?“

„Určitě jsi slyšel, jak Hastein při bouři Halfdana Bílý šat pomlouval.“

„To není žádná pomluva, když si stěžuješ, že se někdo na palubě lodi rouhá bohu moří.“

Ubbe pokrčil rameny. V očích měl jiný záměr než starost o mé blaho.

„V každém případě je ten mladík pod vlivem svého ochránce. A Železný Bjørn je ve vztahu ke svým nevlastním bratrům rozpolcený. Bjørnova matka byla štítonoška nízkého rodu, kdežto Aslaug je královská dcera.“

„Tvoje vlastní matka ani nebyla Dánka.“

Přes kulatý, ochmýřený obličej mu přelétl stín.

„Proto je taky v pořádku, že Ivar Beznohý, Sigurd Hadí oko a Halfdan Bílý šat nepředpokládají, že bych byl stejně dobrý jako oni. Ale Železný Bjørn si namlouvá, že je lepší než všichni ostatní a nerad poslouchá. Nikdo to neříká nahlas, ale až bude dobytá Anglie, dojde mezi bratry k rozkolu. Některé náznaky vidím už teď.“

„Železnému Bjørnovi je Anglie lhostejná. Touží jen po tom, aby

odjel do Hispánie.“

„To, co Železný Bjørn říká, a to, co si myslí, bývají často dvě rozdílné věci. Až se on a Ivar Beznohý střetnou, znamená to pro nás ostatní, že bychom si už předem měli zvolit tu správnou stranu.“

Když Ubbe viděl, že o tom začínám přemýšlet, zvedl se, aby se připojil k ostatním.

„V tvém příběhu jsem jednu věc nepochopil,“ pronesl jsem k jeho zádům.

Vrátil se, položil ruku na převrácený stěžeň a s nucenou trpělivostí se na mě zahleděl.

„Slyšel jsem, že tvoje matka byla otrokyně, ale včera jsi vyprávěl, že byla dcerou náčelníka. Obojí asi pravda být nemůže?“

Moje námitka ho přiměla k tomu, aby se ke mně naklonil a zašeptal.

„Kdo říkal, že moje matka byla otrokyně?“

O pověsti muže rozhodují legendy, které se o něm budou vyprávět. Jestliže by Ubbe zůstával v paměti jako dítě otrokyně, a nikoliv jako syn vznešené fríské konkubíny, jeho význam by byl brzy ještě menší, než už je teď.

„Ragnar Lodbrok mě uznal jako svého syna,“ pokračoval a vytasil krásně zdobenou dýku, kterou nosil v pochvě za pasem. Jestliže někdo tvrdí něco jiného, je to lhář. Řekni mi, kdo to byl, a já mu dám okusit tenhle sax, který mi Ragnar daroval, když mě choval na trůně na svých kolenou.

Svíral rukojeť dýky tak, až mu klouby na pravé ruce zbělaly, čelistní svaly se mu pod řídkými vousy silně napínaly. Nemělo cenu mu vykládat, že o jeho matce-otrokyni mi vyprávěl Železný Bjørn. Řekl jsem mu, že už jsem to zapomněl,

„Ubbe!“ volal Halfdan Bílý šat. „Potřebuji oholit.“

V kulatém obličeji se udála podivuhodná změna. Ubbe se s dobráckým úsměvem připojil ke skupině u ohně, odkud se začala šířit vůně kouře a pečeného masa. Usedli tam i mnozí další, aby si navzájem pročesali vlasy kostěnými hřebeny.

Ubbe utrousil nějakou veselou poznámku, která muže rozesmála, a vytáhl břitvu na holení.

29

Irští mnichové, kteří čas od času zavítali do Crecy, vždycky svou vlast nadmíru vychvalovali a tvrdili, že je to nejkrásnější místo na světě. Mezi Seveřany se říkalo, že tento velký ostrov je proslulý zelenou krajinou, svou barvou připomínající bronz ponechaný po delší dobu na venkovním povětří. Byl jsem proto zklamaný, když jsme s naším vorem z klád odpluli na moře z mechem obrostlých útesů ostrova Deilgini. Pevnina byla šedá, bahnitá a zasmušilá. Stromy rozlehlých lesů stály pod zataženou oblohou jako tmavé, holé stíny.

Když jsme dorazili na kamenitou pláž, muži byli mlčenliví a napjatí. Rozhlíželi se kolem dokola a přitom si navlékali brnění, kožené svrchnice a přilby, jako by věděli o nějaké blížící se hrozbě. Jakmile jsme opustili pobřeží a vydali se do vnitrozemí, nálada byla stísněná. Šli jsme ve dvou řadách se štíty obrácenými směrem do okolí, přibližně tak, jako bychom seděli na lavicích na palubě lodi. Sekeru ani meč nikdo neměl zastrčené za opaskem nebo v pochvě.

„Jsme v nebezpečí?“ zeptal jsem se Ubbeho Frillesona. Šli jsme vedle sebe za Ivarem Beznohým, který kulhal v čele průvodu sám.

„Tak bych to neřekl,“ odpověděl a poškrábal se v řídkých vousech. „Padesát zdatných, po zuby ozbrojených Dánů není nikdy v nebezpečí. Ale Gaelové rádi válčí, a pokud se člověk pohybuje v otevřené krajině, je vždycky dobré být ve střehu.“

„Souvisí nějak bojovnost domorodců s támhle tím?“

Ukázal jsem na spáleniště asi sto kroků od nás. Očividně tam ne tak dávno bývalo obydlí s dvorem, kůlnami a přístřešky. Spálené zdi byly zborcené, stropní trámy se pod sežehlou doškovou střechou černaly proti obloze. Kolem ruiny ležely rozptýlené mrtvoly domácích zvířat; Žádný člověk vidět nebyl.

„Od té doby, co jsme odcestovali, měl Olav Bílý s místními potíže. Proto jsme se vrátili. Zřejmě musel vzbouřence potrestat.“

„Vy jste do Anglie odcestovali *odsud*, a ne z vaší vlastní země?“ otázal jsem se překvapeně.

„Ivar Beznohý, Halfdan Bílý šat i já považujeme Irsko za svůj domov,“ odpověděl Ubbe Frilleson. „Místní obyvatelé se rozdělili do pěti království, jež mezi sebou válčí, takže zkušení bojovníci si tu mohou přijít na slušné peníze. Jeden rok se můžeš bít za jednoho krále, další rok za jiného. A je tu spousta bohatých klášterů, i když

už se dokážou lépe bránit od té doby, co Nor Thorgils založil Dyflin.“

„To je to město, do kterého jdeme?“

Přikývl.

„Je to spíš pevnost než město. Gaelové jsou útoční a výbojní a řádní lidé se před nimi musí chránit.“

„A vzpoury trestat,“ doplnil jsem ho a ukázal na další spáleniště před námi.

„Přesně tak. V podstatě nedokážou být v klidu.“

Jakoby na potvrzení jeho slov přiletěl šíp a zabodl se do štítu Ivara Beznohého. Zrzavý jarl zaklekl a zařval: „Štítová hradba!“

Štíty o sebe hlasitě třeskly. Každý z padesáti mužů posádky věděl, kam se má ve čtyřúhelníku štítové hradby postavit. Na každé straně čtverce stálo dvanáct štítonošů. Uprostřed jsem stál pouze já a tři Lodbrokovi synové.

„Nedostanu taky nějaký sax a štít?“ otázal jsem se a pohlédl závistivě na Hasteína, který zkušeně zaplul mezi druhy.

„Nejsi dost vycvičený.“ Ubbe Frilleson si položil na rameno sekeru s dlouhým toporem. „Jediný slabý článek ve štítové hradbě může být osudný. Ale můžeš být klidný, u Gaelů nad bojechtivostí zvítězí nedostatek odvahy. Už se určitě stahují pryč.“ Nad pochmurnou krajinou se rozburácel mnohohlasý řev. Na kopečku vpravo od stezky se objevila skupina mužů. Vytetované obrazce v jejich obličejích a na odhalených hrudích zářily modře na bledé pokožce. Dlouhé černé vlasy měli upravené do účesů s copánky a drdoly. Z vršku na druhé straně stezky se ozval další válečný pokřik. Tam se objevilo přibližně stejné množství bojovníků. Dohromady to byly zhruba dvě stovky Gaelů. Rychle nás obklíčili.

„Samozřejmě je snazší být odvážný,“ prohlásil Ubbe Frilleson, „když je člověk v houfu.“

Pomalovaní, polonazí divoši se k nám blížili jako vlci kroužící kolem kořisti. Zastavili se mimo dosah našich zbraní a bodali dlouhými kopími proti obličejům a nohám štítonošů.

„Je to tak, jak jsem říkal. Teď nám budou trochu hrozit a pak určitě zmizí.“

„Sklapni, Ubbe.“

To svému nevlastnímu bratru šeptl Halfdan Bílý šat. Na jeho hladké tváři se zračily křečovité záškuby. Ubbe Frilleson zmlkl.

Jeden z útočníků se rozhodl a vrhl se vpřed se zbraní, která se podobala řeznické sekeře přidělané k ratišti kopí. Kosočtvercová

hlavice zasvištěla vzduchem a zasáhla okraj jednoho štítu. Gael nestihl zbraň stáhnout zpátky, protože jeden z družiníků Ivara Beznohého mu saxem probodl břicho. Divoch klesl k zemi s výrazem, jenž byl směsicí nenávisti a bolesti. Jeho druzi na okamžik strnuli jako ochrnutí.

Pak do nich vjel ďábel.

Zaútočili ze všech stran najednou. Horda křičících divochů málem převálcovala štítonoše, kteří pod tíhou masa a svalů zakolísali. Bariéra poněkud povolila, ale vydržela. Muži se těsně semkli a pokřikovali na nepřítele. Tři Lodbrokovi synové zasazovali prostovlasým domorodcům smrtící rány sekerami s dlouhým toporem. Uviděl jsem, jak jedno kopí míří přímo do zad Ivarovi Beznohému a chytil jsem ho za ratiště, zatímco Halfdan Bílý šat zasadil mocný úder jeho majiteli. Krvavý obličej zmizel v množství ostatních. Kopí už jsem nepustil. Teď jsem měl zbraň.

Bodal jsem halabala mezi zaoblenými vršky štítů. Téměř pokaždé jsem ucítil odpor. Často jsem musel s kopím zakroutit, abych ho uvolnil. Jednou na něm zůstalo vězet oko probodnuté skrz zorničku, ale když jsem s ním bodl podruhé, vrátil se mi můj smrtící nástroj už bez přívěsku. Čas plynul, krev tekla a všude zněly výkřiky a hřmot zbraní. Vnímal jsem svět přes načervenalou mlhu a žádný strach jsem necítil. Tančící postavy na druhé straně štítů se pohybovaly tak pomalu, že jsem je nemohl minout, i kdybych se o to snažil, a znetvořené tetované obličeje mi splývaly v jeden jediný. Aniž bych si to pro sebe jakkoliv formuloval, věděl jsem, že prožívám bojové opojení. Nikdy mi nebylo líp a jen jsem si přál, ať to nikdy neskončí.

Gaelové bojovali jako šílení. Mnozí zahynuli jako zbytečné oběti vlastní neukázněné bojovnosti, ale díky početní převaze měli výhodu. Množství jejich seker a kopí odhalilo v naší obraně slabiny. Zády jednoho družiníka oblečeného v kůži proletělo kopí, jež pokračovalo dál směrem k mému obličeji, a i když mi Jeho pohyb připadal nepřirozeně pomalý, nebyl jsem schopen mu uhnout. Sledoval jsem cizelování rozkmitaného kovu, který se zdál jakoby natřený tmavě rudou krví, a teprve když se mi špička kopí zastavila těsně u špičky nosu, pochopil jsem, že mi šlo o život. Ale to už se zbraň znovu vracela. Vrhl jsem se na zem, mrtvý družiník přepadl dopředu, jeho druhové se semkli pevněji, nechali mrtvolu ležet a znovu obnovili jednotu štítové hradby. Tento manévr usnadnilo chování gaelských válečníků: místo aby se snažili proniknout

otvorem, který vytvořili, vrhli se na padlého bojovníka a s šílenou zuřivostí rozsekali jeho tělo na hnědorudou kaši. Hleděl jsem na *ten* masakr mezi nohama štítonošů, až mě uchopila silná ruka a postavila mě na nohy.

„Jsi zraněný?“ zařval Ivar Beznohý.

Zavrtěl jsem hlavou.

„Tak bojuj!“

Plocha zabraná štítovou hradbou se zmenšovala. Už to nebyl čtverec, ale nepravidelný kruh. Mnoho Ivarových družiníků padlo a jejich mrtvoly zmizely mezi Gaely. Zranění se shromáždili do houfu. Vzájemně jsme se podporovali, zatímco jsme čelili nenávisti divochů. Hastein utrpěl hlubokou ránu na stehně. Upadl by, ale Ubbe Frilleson, který byl sám zasažen do paže, ho držel ve vzpřímené poloze. Když Hastein pohodil hlavou, aby mu nepadala do očí dlouhá ofina, střetl se jeho pohled s mým. Na úzkých rtech se na okamžik kmitl krátký úsměv, než koutkem oka zahlédl nějakého útočníka a pozdvihl meč. Ústa Frillesona – Syna konkubíny – se neslyšně pohybovala jako rty modlících se mnichů. Malý kroužek Seveřanů se k sobě tiskl stále víc a víc.

Viděl jsem, že prohráváme. Štítonošů bylo příliš málo na to, aby odolali tlaku. Nebyl tu nikdo, kdo by nahradil padlé. Bude to tvrdý závěrečný boj a o výsledku už bylo rozhodnuto předem. Gaelové žádné zajatce nebrali. Přišli, aby nás pobili. Pokud by se jim někdo z nás dostal do rukou živý, do večera by ho umučili k smrti. Divil jsem se, co takovou nenávist dokázalo zrodit.

Vtom se nad krajinou rozlehlo troubení rohu.

30

„Vyprávěj to ještě jednou.“

Hastein ležel s ostatními zraněnými ve stanu. Byli tam naskládaní na slámě, jeden vedle druhého. Někteří byli ještě v bezvědomí, jiní už se poměrně zotavili a belhali se kolem ostatních. Hasteinovi nakázali, aby se pokud možno hýbal co nejméně, protože hrozilo nebezpečí, že se mu rána znovu otevře.

S jeho povahou snášel klid na lůžku jen těžko, takže jsem mu mnohokrát vyprávěl o naší záchraně, abych ho rozptýlil. Nemohl se toho líčení nabažit.

„Ozvalo se zatroubení," začal jsem znovu, „a z kopce se přiřítilo osmdesát koní. Na každém seděl norský jezdec se štítem a sekerou. Pobíjeli Gaely všude, kam dosáhli, a brzy vyděsili tetované divochy natolik, že se dali na útěk. Byl nejvyšší čas, protože ve štítové hradbě zůstalo už jen osmnáct mužů schopných vládnout zbraní a jen tři z nich byli nezranění."

Při každém opakování příběhu se mi dařilo volit vhodnější slova a získával jsem lepší cit pro rytmus vyprávění.

„Nezapomeň na Olava Bílého," připomněl Hastein.

„V čele jezdců cválal Olav na hřebci bílém jako křída. Bělostnou barvu narušovaly pouze rudé cákance krve divochů na jeho bocích, protože norský jarl to s bojovou sekerou opravdu uměl a při každém máchnutí jednoho Gaela zabil."

„Jak vypadal?"

„Hubený Olav Bílý s vpadlými tvářemi seděl v sedle a za ním povlávaly jeho dlouhé světlé vlasy, jimž vděčí za svůj přídomek.

Neměl čas si je svázat, protože zvenčí se vrátil jeden zvěd pověřený průzkumem terénu a ohlásil, že na oddíl Dánů několik málo mil od dyflinských hradeb tvrdě dotírají nepřátelští Gaelové, kteří zbaběle bojují při přesile dvacet na jednoho a nestydí se zabíjet a krutě týrat i raněné."

Zapomněl jsem přesné znění dalších vět a zarazil jsem se. Hastein mi opět pomohl pokračování nahodit.

„Kolik bojovníků zbývalo na bojišti, když dorazila záchrana?"

„Pouze já a mocní Lodbrokovi synové Ivar Beznohý a Halfdan Bílý šat jsme se ještě drželi na nohou, když Olav Bílý zastavil svého koně a přivítal nás v Irsku. Prohlásil: ‚Rád vás vidím, i když bychom proti těm proklatým ovcomrdům potřebovali silnější posily.' Ivar Beznohý mě chválil za odvahu a řekl, že napočítal přinejmenším dvacet Gaelů, kteří padli zbraní, již jsem jim ukořistil, a že má obratnost v zacházení s dlouhým kopím slibuje, že časem ze mě bude velký válečník."

Hastein odhodil ofinu na stranu a ze slámy se na mě usmíval. „Pořád se z tebe ještě může stát docela slušný skald, Rolfe Troufalče, i když se mnou nebo s Bragem Boddasønem se nebudeš moct poměřovat nikdy. Ale měl bys nechat Olava Bílého mluvit trochu slušněji."

„Ale on mluví přesně tak, jak jsem říkal.“

Olav Bílý klel jako koňský handlíř. Tuhle skutečnost jsem už o něm navzdory krátké známosti zjistil.

„On je v tvém příběhu hrdinou, takže se taky musí jako hrdina vyjadřovat. A Ivarovu pochvalu tvých zásluh klidně můžeš zveličit ještě víc.“

Ve skutečnosti se chvála Ivara Beznohého omezila na krátké uznalé pokývnutí, když mu Ubbe vyprávěl, kolik Gaelů jsem skolil. Ale Hastein mě poučil, že správný skald musí svůj příběh vždycky přikrášlit. Z bitvy si toho nicméně moc nepamatuji. Veškerý děj jsem viděl jako v mlze a hlava se mi točila i teď, když jsem na vše jen pomyslel.

„Když si chceš získat věhlas,“ poučoval mě Hastein, „skromnost ti k tomu nepomůže. Myslíš si snad, že Ragnar Lodbrok svůj vlastní význam potlačoval, a tím dosáhl toho, že o něm všichni mluví? Ale teď už běž, protože přijde to irské děvče s bylinami a obvazy, a kdybys tu byl jako divák, tak bych jí nemohl obskočit.“

Světlovlasá, pihovatá otrokyně, která ošetřovala raněné, byla mladá a kyprá. Přesně takové ženy se Hasteinovi líbily. V jeho současném stavu by někoho obskočil jen stěží, ale nechtěl, abych ho slyšel sténat, až mu dívka bude drsně čistit ránu. Vyšel jsem ven. Večer byl na tuto roční dobu neobvykle teplý.

Dyflin je severská výslovnost gaelského slova Dubh-Linn, což znamená černá tůň. Jméno vybrali velmi příhodně, protože město leží na poloostrově severně od ploché pánve, kterou při záplavách naplňují vody bočního přítoku, než se vlijí dál do hlavního toku řeky An Ruirthech, a protože na dně je bahno, je voda černá jako dehet. Stany pro raněné byly postavené na nízkém vršku na severovýchodním konci poloostrova. Byl odtud výhled na většinu obydlí, důkladně ohraničených vysokými hliněnými valy s dřevěnými palisádami. Domy na sobě nebyly nijak natěsnány, a když jsem se zahleděl přes doškové střechy, pomyslel jsem si, že Ubbe Frilleson městu křivdil, když o něm mluvil jako o pevnosti. Pro mě to bylo opravdové město, i když nebylo ani z poloviny tak velké jako Jorvik. Haťové chodníky se vinuly mezi oplocenými pozemky, kde se pásla domácí zvířata a kde se dívky a otroci starali o užitkové zahrádky. Za vlahého večera stoupaly sloupy kouře pokojně k obloze otvory v doškových střechách, jež byly v důsledku vlhkého podnebí porostlé mechem. Ženy seděly na lavičkách před domy a povídaly si, a když jsem procházel kolem nich, nejedna se

za mnou ohlédla. Bosé děti si hrály na zaprášených dvorcích a slepice klovaly do země a hledaly červy. Dyflin nepůsobil dojmem města ve válečném stavu a já jsem se tu cítil dokonale nenuceně, zcela jinak než v Jorviku. Divný pocit v žaludku naprosto zmizel.

Dyflinské obyvatelstvo tvořili Norové a Dánové, a protože si mnozí z nich vzali za ženy Gaelky, byla tu i relativně velká skupina míšenců. Říkalo se jim gall-gaedhilové, což v podivné řeči původních obyvatel znamenalo cizí Gaelové. Skuteční Gaelové by si s nimi nikdy nezadali, ale pro Seveřany byli vítanou silou, pokud udatně bojovali. Tohle všechno mi vyprávěl Ubbe Frilleson. A od něj jsem také věděl, že ten večer Ivar Beznohý svolal radu do velkého paláce uprostřed města.

Jak jsem se blížil k paláci, jehož došková střecha hrbila hřbet proti obloze, pohlédl jsem do krajiny na druhé straně palisády. Na jihu – tam, kde skončil náš Mořský vlk –, i na druhé straně řeky na severu plály ve večerním soumraku ohně. Kolem Dyflinu se stáhli Gaelové z celé země. Zamrazilo mě při pomyšlení, že sem přišli, aby nás vyhladili, a znovu mi na mysli vytanula otázka, co asi Seveřané udělali, že je místní obyvatelé tak nenávidí.

Před dveřmi do paláce byla tlačenice, ale když jsem tam došel, dav lidí se rozestoupil. Chvíli mi trvalo, než jsem pochopil, že ve mně poznali jednoho z mužů Ivara Beznohého – jednoho z bojovníků, kteří dlouho odolávali přesile divochů, než k nim dorazila záchrana. Poprvé jsem okusil, jaké to je, být mužem s pověstí. Kromě bezprostřední výhody, jíž byl snadný přístup do paláce, mě na prsou hřál příjemný lichotivý pocit. Narovnal jsem se a málem jsem čelem narazil do nízkého futra.

Velký sál uvnitř ohřívaly pochodně a oheň na podlaze uprostřed prostoru. Za vysokým stolem na nejvzdálenějším konci sálu seděl Ivar Beznohý s Halfdanem Bílým šatem po pravici a hubeným, bělovlasým Olavem Bílým po levici. Pouze tito tři jarlové před sebou měli talíře a džbány. Zbylá stovka mužů postávala nebo seděla na plošinách podél stěn vysokých zhruba po kolena. Byli to diváci, nikoliv hosté. Na podlaze mezi stolem a ohněm stál Ubbe Frilleson a vyprávěl o boji proti Gaelům.

„A tak se stalo, že jsme se ubránili gaelským hordám," uzavřel svou promluvu. „A děkujeme ti, Olave Bílý, že jsi nás přijel zachránit, protože i když bychom se bez tvé pomoci obešli, byla velmi vítaná."

Ubbeho pravá ruka, stále obvázaná a zavěšená na pásce,

dosvědčovala dost jasně, jak vítaná ta pomoc asi byla. Olav Bílý pokývl a zamručel.

Ubbe rozhodl, že mé vyprávění je zbytečné, protože podle něj by mi naslouchal jen málokdo. Skryl jsem zklamání a on pokračoval: „Když jsme se tu dnes večer sešli, není to proto, abychom mluvili o zásluhách a ctnostech Olava Bílého, ale abychom uslyšeli, jak došlo k tomu, že během jediného roku, kdy byl Ivar Beznohý v Anglii, dopustil, aby přestal panovat mír uzavřený s Gaely předtím, než jsme odjeli."

Olav Bílý vyskočil, aby se obhájil. Ivar Beznohý mu položil pihovatou ruku na rameno a přinutil ho, aby se znovu posadil, zatímco druhou ruku zvedl, aby uklidnil nespokojené mumlání v sále.

„Můj nevlastní bratr Ubbe použil ta tvrdá slova možná proto, že byl v boji raněn," začal Ivar. „Já sám zraněný nejsem, a možná i proto tak kritický nebudu. Nicméně i já musím přiznat, že se podivuji nad tím, proč Gaelové tak zuří a běsní."

„Ti ovcoprcové nejsou o nic lepší než vzteklá zvířata," vybuchl Olav Bílý. „A zvířata po svých pánech chňapají, protože se, zatraceně, na nic lepšího nezmůžou."

Ivar Beznohý opět zdvihl ruku, aby Olava Bílého umlčel. Svým zarputilým výrazem dával najevo, že odpověď ho nezajímá. Právě se snažil dát zdejšímu životu určitý řád. Nejprve šlo o to, aby přítomným připomněl minulé omyly.

„Za pětadvacet let," prohlásil Ivar Beznohý, „které uplynuly od doby, kdy Thorgils založil Dyflin, bylo pět gaelských království příliš slabých, než aby nám Dánům a Norům zabránila v tom, abychom si z jejich ostrova ukousli pořádné sousto. Kdykoliv jsme se tu ocitli v ohrožení, vždycky to bylo kvůli našim vlastním sporům. Neustále jsme mezi sebou bojovali o nadvládu a právo na obchod s otroky. Proto bylo dobře, že Gaelové před deseti lety Thorgilse zabili. Umožnilo nám to převzít vládu. Šlo to dobře až do doby, než jsme se loni dohodli, že každý půjde svou cestou. Mám pravdu?"

Olav Bílý přikývl, až mu dlouhé světlé vlasy spadly k ramenům chráněným koženým oděvem.

„Tak proč nás tedy místní teď ohrožují?" Ivar Beznohý povytáhl obočí a zahleděl se upřeně na hubeného Nora. Pak pokrčil rameny a rozhlédl se po sále. „Jestliže mi nedokáže odpovědět Olav Bílý, třeba jsou tu jiní, kdo by měli chuť ujmout se slova?" Účastníci rady

hleděli jeden na druhého. Všiml jsem si, že jich v sále nebylo ani třicet. Člověk by se domníval, že věk velmožů bude zárukou rozvahy a rozumného chování. Očividně tomu tak ale nebylo a nikdo se nijak nehnal, aby vysvětlil proč.

Nakonec se váhavě zvedl muž s řídkým vousem a kožešinovou čepicí.

„Åskjelli," zvolal Ivar, jako by ho mužova iniciativa překvapila a potěšila. „Pověz, co máš na srdci."

„Hněv Gaelů možná souvisí s letním rabováním," řekl Åskjell nesměle.

„Rabováním?" zopakoval po něm Ivar Beznohý, jako by jen stěží mohl věřit vlastním uším. „Jednou z mírových podmínek přece bylo, že přestaneme rabovat kláštery původního obyvatelstva. Copak jsme se neshodli na tom, že už tam stejně moc kořisti není?"

„Nešlo o kláštery," odpověděl Åskjell. „Šlo o hroby."

„O jaké hroby?"

„O mohyly."

Åskjell sňal kožešinovou čepici, a odhalil tak hlavu porostlou řídkými mastnými vlasy, jež už začala plešatět. Ivar se ze své vysoké stolice naklonil dopředu.

„Vy jste vyloupili mohyly velkých králů podél řeky Boyne?" Åskjell mlčky přikývl.

„I hrob Mácla Sechnailla?"

Åskjell opět přikývl.

„Hrob Máela Sechnailla," pokračoval zrzavý jarl s potlačovanou zlobou v hlase, „velkého gaelského hrdiny, který zemřel stářím před pouhými třemi roky a jehož všichni považují za poloboha? Vy jste si mysleli, že vyplenit jeho hrob je rozumný nápad?"

Rudovousý jarl vstal. Ledově modré oči se na Åskjella zadívaly tak, až velmož s řídkými vlasy byl nucen mlčky klesnout zpátky na sedadlo.

„O mohylách se v té posrané mírové dohodě nic nepsalo," namítl Olav Bílý, ale výraz dánského jarla ho znovu přinutil zmlknout.

„To je pravda," zahřímal Ivar Beznohý a jeho hlas burácel až pod stropními trámy, „že o mohylách se v mírové dohodě nemluvilo. Protože nikdo – ani já, a ani jeden z drobných gaelských králů – *nikdo* si vůbec nedokázal představit, že by někoho napadlo okrádat mrtvé. Že bys ty, Olave Bílý, proti sobě obrátil nenávist celého ostrova a hněv duchů kvůli hrsti stříbra. Na *tohle* jsme tedy

nemysleli!“

Obličej Ivara Beznohého zrudl vztekem, až měl stejnou barvu jako jeho vousy. Ledově modré oči mu blýskaly hněvem, z nějž mrazilo. Nad celým shromážděním se rozhostilo ticho. Zčervenal i obličej Olava Bílého. Čelistní svaly norského jarla se pod kůží napínaly a jeho malé oči zuřivě plály. Oba se přeměřovali pohledem. Napětí v sále bylo tíživé a hmatatelné.

„Byla kořist aspoň velká?“ otázal se Ivar Beznohý opět svým běžným tónem.

Olav Bílý se napřímil. Do vpadlých tváří se mu vloudil úsměv.

„Víc než dost pro nás pro všechny,“ odpověděl.

„Tak si na to připijme.“ Ivar Beznohý pozvedl džbánek. „A taky na to, ať ty zatracené kozomrdy pobijeme, jak je naším zvykem.“

„Ovcomrdy,“ opravil ho Olav.

„Ty taky. Do dna, chlapi!“

S poslední poznámkou se obrátil na všechny přítomné v sále. Velmoži s úlevou povstali. Ti, kdo si přinesli vlastní džbánek s sebou, si ho spěchali k sudům naplnit pivem. Ostatním přinesli plné džbánky otroci.

Nálada se rychle uvolnila a hluk vzrostl. Proto si jen pár přítomných povšimlo muže, který s kopím v ruce pronikl do sálu a začal křičet. Chvíli trvalo, než ho začali poslouchat.

„Co říkáš, můj příteli?“ usmál se Ivar Beznohý a sykl na ostatní v okolí, aby se utišili.

Strážce byl zavalitý a ne příliš vysoký. Zdálo se, že sem vyrazil velmi překotně, protože řemínky u přilby neměl zavázané, takže se mu plácaly na ramenou.

„Gaelové!“ volal zadýchaně. „Jsou tady!“

Ze svého místa u dveří jsem byl jeden z prvních, kdo vyběhl ze sálu a spatřil, že chladnou zimní noc osvětluje žlutavý svit. Můj stín na zemi byl dlouhý a neostrý, jako bych měl na zádech stovky malých sluncí. Když jsem se otočil a pohlédl nahoru, zjistil jsem, proč.

Pod hvězdami severního nebe se ve velkém oblouku na dyflinské doškové střechy snášela sprška hořících šípů.

31

„Mají moc krátký dostřel,“ volal Ubbe Frilleson.

„Pochopitelně.“ Po jeho boku se objevil Olav Bílý. „To jsou celí Gaelové. Nemůžeš čekat, že ti ubožáci umějí zacházet s lukem a šípem. Nebo s jakoukoliv jinou podělanou zbraní, když už je o tom řeč.“

Kolem nás postávali vznešení muži ze sálu. Olav se pokusil slovy zmenšit hmatatelný strach, který se šířil shromážděním.

„Šípy padají do řeky,“ volal Åskjell, který si znovu přetáhl kožešinovou čepici přes uši.

„Ne, nepadají.“ Ivar Beznohý jako první pochopil záměr Gaelů. „Padají na přístav a lodě!“

Podél břehu řeky An Ruirthech se dyflinské palisády rozvíraly na vzdálenost zhruba sta kroků. Vybudovali tu hráz, u které kotvily lodě. Na lodích mohli Seveřané bojovat pod ochranou štítů upevněných na obrubnicích a v nejhorším případě uprchnout na moře. Bez plavidel na tom byli stejně jako sedláci.

Na řece se poklidně kolébalo přibližně čtyřicet veslic mnoha různých velikostí. Mezi stěžni, ráhny a lanovím probleskovalo světlo z ohňů na druhém břehu řeky, a když jsme sem dorazili, stále odtamtud sem tam vylétávaly hořící šípy a zanechávaly za sebou stopy na temném nebi. Vzdálené postavy se snažily zapálit a vystřelit poslední ohnivé projektily a přitom tančily a jásaly nad úspěchem – na palubě mnoha neobsazených lodí už se oheň začal rozhořívat. Chytly role s lanovím čerstvě napuštěným dehtem.

Velmožové a jarlové se rozběhli do všech stran, aby vynosili náklad a volné součásti na pevninu a plameny zalévali vodou. Ve všeobecném zmatku si pouze Olav Bílý všiml ohně planoucího až na nejzazší výspě mola z dřevěných kůlů.

„Kdo tu zatracenou hranici zapálil?“ zařval.

Na opačném konci přístavu podobný oheň na druhém molu už téměř dohořel.

„Proč je to důležité?“ otázal se Ivar. Kvůli svému kulhání dorazil do přístavu mezi posledními.

„Protože,“ zuřil Olav Bílý a ukázal na severní břeh, „protože je to signál pro ty ovcomrdy.“

Tyto dva ohně jasně označovaly polohu přístavu každému, kdo stál na protějším břehu řeky a chystal se vystřelovat zápalné šípy.

Z některého z nejbližších plavidel se ozval výkřik. Mužstvo tam našlo dvě mrtvoly plovoucí ve vodě mezi trupem lodi a důkladným trámovím přístaviště. Ivar Beznohý s chladnou rozvahou udělil rozkazy, jež byly okamžitě vykonány. Muži uhasili ohně na obou molech a odklidili mrtvoly stráží. Oběma nebožtíkům zela na krku od ucha k uchu hluboká rána.

„Někdo je překvapil," poznamenal Ivar Beznohý. „Zabil je. Zapálil ohně. A ztratil se jako pára nad hrncem."

Ivar, Ubbe Frilleson a Olav Bílý se otočili k řece. Ani nahoře, ani dole po proudu nebyl vidět žádný člun, v němž by někdo prchal pryč.

„Ten proradný ksindl je pořád někde ve městě," pronesl Olav Bílý temně. „A zabil mi dva muže."

„To sis na střežení lodí opravdu mohl dovolit vyčlenit jenom dva strážce?" otázal se Ivar Beznohý ledovým tónem.

„Copak jsem vám, u Tóra, pořád neopakoval, aby každý zatracený náčelník na hlídání vlastních lodí poslal dostatečný počet lidí?" Olav Bílý se rozhlédl po velmožích.

„Z pevniny se člověk k přístavišti nedostane," bránil Åskjell s kožešinovou čepicí své druhy, „a po vodě se sem také přiblížit nelze, aniž by tě strážci na hradbách neviděli. Nikdo nemohl vědět, že mezi sebou máme špeha."

Kývnutím jsem dal jeho slovům za pravdu a došlo mi, kdo musel být tím špiónem. Vydal jsem se k Ivarovi Beznohému, abych mu to řekl, když vtom se nad doškovými střechami rozlehlo troubení ze západní části města. Mnozí se zastavili a naslouchali. Mezitím se mužům na palubách lodí podařilo ohně uhasit. Nad přístav se snesla tma. Ohně domorodců na druhém břehu řeky také dohořely – že by to snad bylo nějaké znamení?

Jako první pochopil situaci Ivar Beznohý.

„Zápalné šípy byly zastírací manévr."

Jediný úsek dyflinského obranného systému, který nebyl chráněn vodou, představovaly západní hradby. Běžně se důkladně střežily, ale vzhledem k počtu mužů, kteří přiběhli do přístavu zachraňovat lodě, bylo možné odhadnout, že u západní brány mnoho bojovníků nezůstalo. Tento poznatek si všichni přítomní uvědomili naráz a za vzájemného pokřikování se dali do běhu. V nastalém zmatku si chladnou hlavu zachoval pouze Olav Bílý.

„Co ty posrané lodě?" zavolal na ostatní.

„Gaelům o ně nešlo," odpověděl mu přes rameno Ivar Beznohý.

„Teď jsou důležité západní hradby.“

„Jak si tím můžeš být tak jistý?“

Zrzavý jarl odkulhal bez odpovědi. Olav Bílý na okamžik zaváhal. Pak si mě všiml.

„Zůstaneš tady,“ poručil a vtiskl mi do ruky signální roh. „Pokud by se ti ovcojebači vydali přes řeku, zatroubíš ze všech sil na tenhle podělaný šmejdský roh. Je to jasné?“

Přikývl jsem a najednou jsem na hrázi zůstal sám. Olav Bílý spěchal za ostatními mezi domy. V nastalém tichu jsem znejistěl. Uslyšel by někdo u západní brány troubení rohu v bojové vřavě? A pokud ano, co bych si s případnými útočníky počal?

Mou nejistotu zaplašil pocit důležitosti spojený s úkolem, kterým mě dyflinský jarl pověřil. Jednou rukou jsem se chopil kopí a druhou kostěného oblouku rohu. Zády jsem si stoupl k vnitřní straně palisády, odkud byl výhled na přístav a plavidla. Všude panoval klid. Pouze ze západu sem doléhaly vzdálené výkřiky a volání.

Když jsem si v myšlenkách znovu probíral zmatený průběh dnešního večera, byl jsem rád, že jsem Ivarovi Beznohému totožnost špeha nestihl svěřit, protože už jsem si tak jistý nebyl. Byly večerní události výsledkem pečlivého plánování – jak jsem tušil nebo to byl jen shluk náhod? Téměř jsem přesvědčil sám sebe, že platí druhá možnost, když jsem zahlédl odraz měsíčního světla na lesklé přilbě, a všechno do sebe zapadlo. Moje tušení bylo správné.

Otvorem v městské hradbě se k přístavu opatrně plížil nějaký muž. Přes vlněný oděv měl koženou svrchnici a na hlavě přilbu. Byl to ten strážce, který přišel do sálu varovat velmože před gaelským útokem. Jak by řekl bratr Jarvis, jeho postava se vyznačovala určitou fyzickou tělnatostí.

Odložil kopí, dostal se mezi menší plavidla a začal je odvazovat. Ve tmě svému úkolu věnoval veškerou pozornost. Přerušil svou činnost teprve tehdy, když ucítil hrot mého kopí v zádech. Pomalu se narovnal a otočil.

Byl o půl hlavy menší než já. Z očí mu sálal smrtelný strach.

„Připlížil ses k těm dvěma hlídačům přístaviště,“ řekl jsem, „a zabil jsi je dřív, než mohli spustit poplach. Takže nečekej, že já ti dám nějakou šanci.“

Přiložil jsem hrot kopí k malé jamce pod ohryzkem a přinutil jsem ho, aby udělal pár kroků do strany, takže jsem mohl jeho kopí skopnout přes okraj hráze. S plesknutím zmizelo v řece.

„Hodil jsi mrtvoly do vody a zapálil hranice jako signál pro Gaely. Potom jsi běžel do paláce a ztropil poplach. Všechny jsi odlákal do přístavu. Ve všeobecném zmatku přemýšlel jen Olav Bílý.“

Kopím jsem mu jel vzhůru podél obličeje a nadzdvihl mu z hlavy přilbu. S rachotem se skutálela na molo.

Teď byl krevní výron pod kšticí na pravé straně jeho čela zcela patrný. Zbyl po něm jen lehký světle fialový stín, protože už uplynulo několik měsíců od chvíle, kdy mu Ragnar Lodbrok hodil na hlavu stoličku. Boule však byla stále bolestivá, a proto si řemínky u přilby pod bradou nezapínal.

„Jsi Sas,“ konstatoval jsem. „Jmenuješ se Ældfric. A byl jsi při tom, když Ragnar Lodbrok zemřel.“

32

Ældfrica to nepřekvapilo – možná byl jen trochu zmatený, že tak očividná pravda je předkládána natolik okázale.

„Odkud to víš?“ zeptal se.

„Mluvil jsem s Egbertem,“ pokračoval jsem jazykem Seveřanů. „Říkal, že jsi v mládí strávil pár let s jedním dánským kapitánem na obchodní lodi. Proto mluvíš dánsky.“

„Kapitán?“ zasípal Ældfric saský. „Ten parchant byl obchodník s otroky. Vylákal ze mě těch pár mincí, co mi zanechal otec. Naučil mě svůj jazyk, aby mě mohl lépe komandovat a týrat. Uvázal mě na lodi k veslu a bič používal opravdu pilně. Unikl jsem jen proto, že ho královi lidé chytli na tržišti v Eoforwicu, když prodával zboží, které uloupil z jedné saské lodě.“

„A od té doby Osbertovi věrně sloužíš.“

„Král mě přijal do své družiny. Vždycky se ke mně choval dobře. Až do dne, kdy se trůnu zmocnil Ælla.“

Zjevná nenávist v Ældfricově pohledu mě zaskočila, ale přinejmenším teď nemohl popřít, že řeči Seveřanů rozumí. Nyní jsem mu mohl položit další otázku.

„Co říkal Ragnar Lodbrok, než zemřel?“

Ældfric neviděl sebemenší důvod dávat v sázku život kvůli tomu, aby držel v tajnosti slova nějakého nebožtíka.

„Až podsvinčata seznají kancův krutý osud," odpověděl, „zavelí k boji a rozboří kotec."

V duchu jsem přemítal, co ta věta znamená.

„Podsvinčata jsou Lodbrokovi synové," řekl jsem, „a kanec je jejich starý otec čili samotný Ragnar. Kotec je Northumbrie. Došlo ti, že synové Ragnara Lodbroka ho budou chtít pomstít. Proto jsi uprchl z města a znovu ses připojil k Osbertovi."

„K Osbertovi?"

Bylo nasnadě, že bývalý northumbrijský král poslal Ældfrica do Dyflinu, aby rozdmýchal irské povstání a odvedl pozornost Ivara Beznohého od invaze do Anglie, a skandál s hroby Sasovi jeho úkol jen usnadnil. Překvapený tón v jeho hlase ale ve mně probudil pochyby. Nevěřícně na mě pohlédl a můj předpoklad se zcela zhroutil.

Svou další otázku jsem vystřelil nazdařbůh.

„Změnil jsi pána, když jsi zavraždil Ragnara Lodbroka?"

Ældfric se začal usmívat. Domníval se, že o všem vím – že jsem všechno prohlédl a odpovědi znám. Teď viděl, že pravdu tuším jen zpola.

„Pořád sloužíš Osbertovi," opravil jsem se, „ale Ragnara Lodbroka jsi ty nezabil."

Ve městech zmije nežijí. Ældfric se po celý čas zdržoval v Eoforwicu a neměl možnost tolik hadů nachytat. Na vraždě se podílel pouze tím, že otevřel poklop podzemního vězení Ragnara Lodbroka skutečnému vrahovi.

„Kdo přinesl hady?" otázal jsem se. „Kdo je hodil dolů k Ragnarovi? Byl to Sas, nebo Seveřan?"

„Ty si opravdu myslíš, že řádný křesťan by si vymyslel tak strašnou smrt, byť pro nejhoršího nepřítele? Hadi neuštkli Ragnara poprvé. Museli jsme ho vytáhnout, svléknout a zkusit to znovu. Byl naprosto vyděšený, i když se pokoušel zachovávat vzdorovitý výraz. Skoro by mi ho bylo líto."

Znovu jsem zaváhal. Informace přicházely rychleji, než jsem je dokázal sledovat. Musel jsem začít znovu od začátku.

„Minulou zimu vyslal Osbert k Ivaru Beznohému a Halfdanovi Bílému šatu do Východní Anglie posla s falešnou zprávou o smrti Ragnara Lodbroka. Tím poslem jsi byl ty."

Ældfric se nad mou nevědomostí posměšně usmíval.

„Ani tohle jsi neuhodl. Ragnarovi se dařilo naprosto skvěle. A to jsem také oznámil jeho synům.“

Jestliže Osbert vysláním Ældfrica do Východní Anglie nechtěl přimět Lodbrokovy syny, aby pomstili otcovu smrt na jeho rivalovi králi Ællovi, byla tu jen jedna další možnost. A ta byla dle mého názoru mnohem jednodušší.

„Osbert nabídl Lodbrokovým synům peníze za to, že mu z cesty odstraní krále Ællu. Seveřané vtrhli do Northumbrie na jeho popud. Tvůj král si zahrával s ohněm a teď si spálil prsty.“ Ældfricův pohled planul zlostí. Nic dalšího už z něj nedostanu, ledaže bych ho překvapil.

„Cena Ivara Beznohého byla dvacet tisíc stříbrných mincí,“ pokračoval jsem. „Osbert přivezl peníze s sebou do Eoforwicu v truhle na koňském povozu, když se pokusil znovu uchvátit moc.“

Teď byl Ældfric znovu ve střehu. *Jak to může vědět,* ptal se v duchu.

„Osbert souhlasil s tím, že Seveřanům jejich cenu zaplatí,“ přiznal, „a dokonce jim nabídl, že jim vrátí živého otce. Jenže místo toho Lodbrokovi synové svým vojákům namluvili, že stařík je mrtvý. To jsem nikdy nepochopil.“

Saské vojsko tvořili muži, kteří se shromáždili, aby bojovali pod velením krále a za své nepohodlí a obtíže dostali zaplaceno zvonivými mincemi. Ældfric sice řečí Seveřanů hovořil, ale v pochopení jejich mentality mu bránila nenávist a pomstychtivost. Nedokázal si představit vojsko hrdých válečníků, jež do bojů žene především touha po věhlasu a slávě.

Sledoval mé úvahy se zlomyslným výrazem drobných očí.

„Co jsi vlastně se mnou měl v úmyslu, *chlapče?*“

Důraz na poslední slovo jen podtrhl jeho znovunabytou sebejistotu. Už jsem nebyl nepřátelskou postavou v temnotě. Byl jsem dítě, jež se chopilo úkolu pro chlapy.

„To si představuješ,“ pokračoval, „že mě povedeš na hrotu kopí přes celý Dyflin a vrhneš mě k nohám svého jarla?“

Byl jsem vyšší než Ældfric, ale on byl silnější a zkušenější. Chce-li člověk takového muže donutit k poslušnosti, měl by si zvolit účelnější a šikovnější zbraň než kopí.

„Budeš muset couvat,“ pokračoval, „a nábřeží je nerovné. Co když zakopneš?“

Zkusil jsem udělat krok dozadu. Patou jsem zavadil o kus lana.

„Můžeš mě samozřejmě zabít. Ale kdo by ti pak tvůj příběh

uvěřil? Kdo by…“

Aniž by dokončil větu, uchopil Ældfric oběma rukama kopí. Stále ještě byl na nebezpečném konci zbraně, ale svíral ji tak pevně, že jsem ho bodnout nedokázal. Na okamžik to vypadalo, jako bychom se chystali hrát přetlačovanou. Pak mě začal zatlačovat dozadu.

Vyhnul jsem se úvazu první lodi, který byl ve výši kotníků. Další mi zavadil o koleno a ten jsem přeskočil. Díky své větší váze však Ældfric rychle získával převahu. Ani jednoho z nás nepřekvapilo, když jsem škobrtl o nerovnou lávku. Ældfricova bota mě tvrdě zasáhla do podbřišku dřív, než jsem dopadl na dřevěný povrch mola. Zalapal jsem po vzduchu a pokusil jsem se odkulit. Stál nade mnou s kopím v ruce a veselým úsměvem na rtech.

„Nemáš žádný důvod mě zabíjet,“ vyhrkl jsem.

„To si nemyslím,“ odvětil. „Slíbil jsem tomu Seveřanovi, že poslední slova jeho otce nikomu neprozradím.“

„Seveřanovi? Poslední slova jeho otce? To mluvíš o jednom z Lodbrokových synů?“

Ældfricův obličej potemněl zlostí nad tím, že se prořekl.

„To už ty nikdy nikomu nevyzvoníš.“

To byla jeho poslední slova. Ze tmy přiletělo kopí a proklálo mu kulaté břicho skrz naskrz.

Jakmile k němu o okamžik později pronikla bolest, zakymácel se. Volnou rukou se chytil za ratiště kopí a otočil se k městu, kde se mezi domy objevila kráčející postava. Byl to Halfdan Bílý šat. Když ho ozářil bledý měsíční svit, přes hladce oholenou tvář Lodbrokova syna přelétl krátký záškub. Planoucíma očima sledoval Ældfrica a blížil se k nim s kopím v každé ruce.

„Už jsi slyšel o mých starších bratrech Erikovi a Agnátovi?“ otázal se mě tónem, jako by se se starým přítelem bavil nad džbánem teplého piva.

Hrotem jednoho kopí se lehce dotkl ratiště, jež proklálo Ældfrica. Sas pronikavě vykřikl a klesl na kolena. Halfdan Bílý šat mu bez velké námahy vykroutil z ruky mé kopí a hodil ho ke mně na molo, až to na dřevěné podlaze zazvonilo.

„Odpověz mi na otázku!“

Ældfric přikývl a kulatý obličej měl sevřený hrůzou. O Erikovi a Agnarovi samozřejmě slyšel. I v tomhle ohledu měl lepší znalosti než já.

„Takže víš, jak se jim vedlo, když se pokusili napadnout krále

Øysteina z Uppsaly. Agnara zabili a Erika zajali.“

Překvapivá nebyla jen nová informace o tom, že Lodbrokových synů je víc; bizarní byla celá situace. Halfdan Bílý šat mi zachránil život a vrátil mi mou zbraň. Teď mě zcela ignoroval. Obracel se pouze k Ældfricovi.

„Švédský král nabídl Erikovi za mrtvého bratra zaplatit wergeld. Nabídl mu volný odchod. Dokonce k tomu přidal i ruku své dcery. Erik všechno odmítl. Přál si pouze smrt, o které by se mluvilo. A té se mu i dostalo. Do země bylo zaraženo hroty nahoru sto kopí. Erik se na ně nechal hodit a ležel tam tak dlouho, dokud nezemřel. Říká se, že přitom zveršoval báseň pro havrana.“

V hladce oholené tváři se objevil ještě jeden záškub, když Halfdan Bílý šat šlápl na kopí vězící v břiše Sasa. Přes řeku se nesl zoufalý bolestný křik.

„Vždycky jsem se tomu divil. Nemyslím si, že se člověk v takové situaci může soustředit na veršování. Co myslíš?“

Sas zasténal a vzlykl.

„Já mám jen dvě kopí,“ zalitoval Halfdan Bílý šat a pozvedl své zbraně. „Ale stejně to můžeme zkusit.“

Začal do Sasa píchat – zpočátku jen neškodně a na povrchu, ale brzy mnohem usilovněji. S každým bodnutím se ozýval mlaskavý zvuk, jako když si člověk nabírá lžící z misky kaše.

Ældfric řval a úpěl. Ležel jsem na podlaze kotviště, takže jsem ho přes boky lodí neviděl. Nevadilo mi to. Netoužil jsem být při tom, co Lodbrokův syn se Sasem prováděl.

Konečně bylo ticho. Halfdan Bílý šat od sebe odhodil kopí zbrocená krví.

„Myslel jsem si to,“ prohodil. „Je to jen vymyšlená báchorka.“

Vlněné kalhoty měl postříkané krví až po kolena. Překročil mě a pokračoval směrem k domům. Pořád se choval, jako by mě neviděl. Skoro bych věřil, že je to i pravda.

Pak se zastavil.

„Kdybych se já něčeho takového zúčastnil jako svědek,“ řekl pak, „dobře bych si rozmyslel, komu bych o tom něco vykládal. Ældfric nebyl důstojným protivníkem Ragnara Lodbroka.“

Poprvé se na mě podíval přímo. Při pohledu na šílenství v jeho hnědých očích se mě zmocnil děs, jenž mi zabránil položit mu otázku, kterou jsem měl na jazyku.

Otočil se a zmizel mezi domy.

Dlouho jsem ležel na molu a naslouchal vzdálenému bojovému

hřmotu ze západu, který stále slábl, až nakonec úplně ztichl. Když jsem konečně vstal, nohy se mi třásly.

Klopýtal jsem k městu a snažil se nepodívat směrem, kde ležela Ældfricova mrtvola.

33

„Proč to kurva trvá tak proklatě dlouho?“

Olav Bílý mhouřil oči při pohledu z palisády na bažinatou rovinu na druhé straně dyflinské brány.

Noční útok Gaelů byl odražen s tak ohromnými ztrátami na obou stranách, že Ivar neodmítl vyslance místních obyvatel, když se krátce před vánoční bohoslužbou přiblížili k bráně s větví olše na znamení, že chtějí vyjednávat. Rudovousý jarl teď seděl s pěti gaelskými králi opodál pod dubem s opadaným listím uprostřed vlhkých mih stoupajících z bažinaté krajiny a jednání trvala už třetí hodinu. Z moře foukal chladný východní vítr. Nebe potemnělo už dávno.

„Ten trouba mě měl vzít s sebou,“ pokračoval Olav Bílý. „Já ty ovcomrdy znám a vím, jak se s nimi má zacházet.“

„Je dobře, že tam šel Ivar sám,“ prohlásil Ubbe Frilleson. „Gaelové vědí, že byl v Anglii, když došlo k vydrancování mohyl.“

„Jaký je v tom do prdele rozdíl?“

Vládce pěti irských království spojovalo společné přání, a to pomstít se prznitelům hrobů. Pokud by se norský jarl objevil pod dubem, těžko by k nějakému vyjednávání došlo. Válka by pokračovala a pravděpodobně by skončila tím, že by Seveřané museli Dyflin vydat. Ivar, jenž žádnou vinu prokazatelně nenesl, by naproti tomu mohl s králi jednat úspěšně. Olav to věděl, ale nelíbilo se mu, že ho vynechali.

„Jen doufám, že jim neslíbí, že jim ty šmejdský poklady vrátí,“ mumlal Olav.

„Co jsi to říkal?“

Halfdanovi Bílému šatu to v obličeji zaškubalo. Stál poněkud stranou u palisády a všechno slyšel.

„Jen jsem myslel," vysvětloval Olav, „že by byla škoda přijít o štít Máela Sechnaille zasazený do stříbra a o jeho nádherný meč."

„Může se ti snadno stát, že přijdeš o víc než jen o tohle."

Výraz v hnědých očích Halfdana Bílého šatu přiměl Olava Bílého k tomu, že zmlkl a začal si hryzat knír. Spustilo se chladné mrholení. Pod stromem, jehož holé obrysy se tyčily proti tmavému nebi, se zvedlo a loučilo šest postav. Ivar Beznohý kulhal zpátky k městu.

„Krále vydrancování mohyl rozezlilo," začal, když dorazil k bráně, „ale to nás asi nepřekvapuje. Řekněme, že nepovažují za nutné, abychom my i náš obchod zcela zmizeli z Dyflinu. Ale rabování musí skončit."

„To se, u Tóra, dalo předpokládat," pronesl Olav Bílý. „Co je to další, s čím otáíš?"

Ivar Beznohý se podrbal v zrzavých vousech a odkašlal si.

„Ti tři králové chtějí, abys jim vrátil štít a meč Máela Sechnaille. Spolu s dalšími svatými relikviemi, které jsi z jeho hrobu ukradl."

„Ták na tohle zhovadilý přání jim zvysoka seru." Olavovy propadlé tváře zrudly a knír se mu opotil. „Ty zpropadený dobytci si za to můžou sami, že jim nějaké cennosti zmizí, když je zahrabou do země a nad to nasypou kopec, aby všichni to místo našli."

„Co bys říkal, kdyby Gaelové vyrabovali hroby tvých předků v Norsku?" otázal se Ivar.

Olav Bílý mezi těmi dvěma záležitostmi žádnou souvislost neviděl.

„To by si ti skopoví trotlové tak mohli zkusit."

„Ať je to, jak je to," pokračoval Ivar, „budeš muset Gaelům jejich relikvie vrátit. A je tu ještě jedna věc."

„Cože? Tak povídej, ty zrzavej parchante."

Ivar Beznohý urážku přeslechl, ale pohled mu ztvrdl. Halfdan Bílý šat za zády Olava Bílého zlověstně zavrčel.

„Gaelové chtějí, abys ze země odjel, Olave. Ptal jsem se, kdo by v tom případě měl řídit Dyflin. Nemohli najít nikoho, kdo by se drancování královských hrobů neúčastnil, ale nakonec souhlasili s Åskjellem."

Olavovo hubené tělo se napjalo jako tětiva luku. Otočil se na staršího muže s kožešinovou čepicí a zahleděl se na něj tak, jako by gaelský požadavek byl Åskjellovým nápadem.

„U všech bohů Asgardu, Åskjell s námi ty hroby raboval taky," zasípal.

„Neviděl jsem žádný důvod se o tom zmiňovat, když to králové nevěděli. Åskjell je tvůj družiník, Olave. Pokud převezme Dyflin, stále do toho budeš moct mluvit, i když budeš pryč. A až uběhne pár let, Gaelové se navzájem pobijí a budeš se moct vrátit zpátky.“

Olav Bílý umění dohody vpravdě moc neovládal. Upřeně hleděl na svého postaršího družiníka, jako by ho chtěl na místě probodnout, ale další námitky už nevznesl.

„Nikdo se nemusí rozhodovat před slunovratem,“ prohlásil Ivar. „Gaelové ve dnech kolem narození Bílého Krista neválčí. Ale musím říct, že pokud Olav Bílý zůstane v Irsku, bude zdejší pobyt brzy mnohem obtížnější, než za co tahle zem vůbec stojí. Vítám každého, kdo si myslí totéž co já, aby se mnou odcestoval do Anglie, kde nám už patří Jorvik a kde nám brzy bude patřit i zbytek země.“

Táhle nabídka velmi zaujala nejmladší z přítomných, zatímco starší velmožové brumlali, že tady aspoň člověk ví, na čem je, kdežto od jiných měst a zemí se lze nadít čehokoliv. Ivar se široce usmál a veškeré řeči přešel, protože teď bylo třeba zapít slunovrat.

Celý den se z oploceného pozemku kolem dlouhého domu uprostřed města linula libá vůně pečených prasat a sudy naplněné pivem se už koulely po haťových chodnících.

34

Ve velkém sále stály kolem stolů zhotovených z prken položených na dřevěných kozách dlouhé lavice. Bylo tu místo pro sedmdesát městských velmožů a samozřejmě i pro muže z družiny Ivara Beznohého, kteří se po všech útrapách prožitých cestou do Dyflinu zotavili natolik, aby tu mohli být také.

„Pojď sem, Rolfe!“ Když jsme vešli dovnitř, Hastein už seděl v sále. „Držím ti tu místo.“

Teprve když jsem si sedl vedle něj, došlo mi, jak moc mi chyběl. Za poslední měsíc jsem si jeho veselé povahy moc neužil. Od té doby, co na nás zaútočili Gaelové, byly rozpisy strážních hlídek nadmíru přísné a každodenní cvičení velmi tvrdé. Skončil jsem ve skupině místních mladíků, kterým natolik lichotilo, že cvičí

společně s jedním z družiníků Ivara Beznohého, že si ani nevšimli, že se všemi zbraněmi zacházím hůř než oni – s výjimkou kopí. V případě téhle zbraně se na rozdíl od ostatních zdálo, že pro ni mám talent. Cvičil jsem každý den, abych se ve vlhkém irském podnebí zahřál, a když jsem se netužil, stál jsem na stráži.

Naplnil jsem Hasteinův pohár ze sudu s pivem až po okraj, zatímco sem přicházeli ostatní hosté a vesele se bavili o chytrosti Ivara Beznohého a o nové mírové dohodě s Gaely. Pouze bledý a hubený Olav Bílý mlčel a hryzal si přitom knír. Posadil se k vysokému stolu mezi Ivara Beznohého a Halfdana Bílý šat.

„Člověk by věřil, že si do vousů schoval celou večeři," zašeptal Hastein.

Zbraně se nechávaly v předsíni, takže nějaká nepředložená poznámka se v sále nedala řešit jinak než pěstním soubojem. Všeobecně však byli všichni toho názoru, že oslavě slunovratu by něco chybělo, kdyby neskončila lomozem zbraní. Na to však teď nikdo nemyslel, protože libá vůně z venkovního ohniště se linula až do sálu.

„Bude skvělé ochutnat znovu pořádné pečené maso," vzdychl si Hastein. „Ve stanu pro zraněné podávají jen kaši a dušené skopové."

„Při výcviku dostáváme pivo," řekl jsem, „a chléb a klobásy."

„Vy zdraví bojovníci se musíte hýbat a být užiteční. My ranění chudáci musíme jen ležet a zotavovat se. Naštěstí už chodím, a tak můžu tu malou otrokyni obskočit pokaždé, když jsme sami."

Na velkých tácech přinášeli dovnitř maso z pečených prasat. Muži zavýskli a tloukli pěstmi do stolů. Spousta z nich si rovnou povolila opasky, aby po nich pak nemuseli šátrat umaštěnými prsty.

Kuchařův pomocník začal s rozdělováním masa u vysokého stolu. Nejprve nechal velmože a jarly, ať si nejlepší kousky vyberou jako první. Potom přišla řada na nás přeživší z Ivarovy lodi a teprve pak se jídlo předkládalo místním. Další kuchtík přinesl jelita. Hastein si hbitě nabral. Ve velkých mísách se kouřilo z ředkví vařených ve slané vodě. O slunovratu člověk pohrdne dokonce i těmi nejvybranějšími lahůdkami.

V sále se rozhostilo ticho. Dlouho nebylo slyšet nic jiného než mlaskání, hltání, funění a říhání. Olav Bílý sedící vpravo od Ivara Beznohého se v jídle jen nimral. Také rudovousý jarl jedl střídmě, zatímco Halfdan Bílý šat se cpal jaksepatří. Po hladké bradě mu stékal tuk. Pivo a pečeně postupně mizely v žaludcích přítomných mužů a nálada byla stále uvolněnější. Irští velmožové si

pomlaskávali, uznale pokyvovali a vzájemně se ujišťovali, že nic tak dobrého už dávno nejedli.

„Ivare, když jsi v té posrané Northumbrii dobyl celé město," přerušil Olav Bílý své dlouhé mlčení, „určitě by se ti hodil nějaký spoluvládce."

Seděl jsem u obou jarlů dost blízko, abych rozhovor slyšel, a tak jsem v přibývajícím hluku nastražil uši.

„Mě moc nezajímá," odvětil Ivar skromně.

Vyzáblý obličej Olava Bílého se rozjasnil.

„V tom případě ti s tímhle břemenem rád pomůžu."

„Na northumbrijský trůn usedne nějaký Sas, Olave. Zdejší zkušenosti s Irskem mě poučily, že je lepší, když si místní obyvatelé myslí, že jim vládnou jejich krajané, než když nám Seveřanům vyčítají všechno, s čím by kdy mohli být nespokojení. V Dyflinu je na nějakou změnu už pozdě, ale v Anglii to bude jiné."

Olav Bílý si začal znovu okusovat vousy.

„Ale – u všech bohů Asgardu – musí tam být taky někdo, kdo toho saského krále pohlídá!"

„To je pravda," přikývl Ivar, „pro Lodbrokovy syny tam bude práce až nad hlavu. Může se stát, že do ní zapojíme i Ubbeho Frillesona. Ale pro nikoho dalšího na northumbrijském trůnu místo není, protože vysoký je sice dost, ale sedadlo je příliš úzké."

Olav se snažil strávit zdvořilé odmítnutí, zatímco se všude kolem něj přiťukávalo a popíjelo.

„A kde bych se měl podle tvých představ usadit, než ti prznitelé skopců přijdou k rozumu?"

„Kde by ses měl usadit podle *mých* představ?" Ivar povytáhl obočí a poprvé pohlédl na bělovlasého jarla zpříma. „Jsi svobodný muž, Olave. Můžeš cestovat, kam je ti libo."

„Jen ne do Anglie?"

„Klidně si tam jeď," vmísil se do hovoru Halfdan Bílý šat. „Ale v zájmu svého zdraví uděláš líp, když si najdeš nějaký jiný cíl."

Olav Bílý zašilhal po nejmladším Lodbrokovu synovi, který bez mrknutí oka pohled opětoval. Bylo zřejmé, že norský jarl chová vůči mnohem mladšímu Dánovi respekt, hraničící téměř s úzkostí. Spolkl slinu a zuřivě hleděl před sebe na stůl. Åskjell, který ze svého místa na protější straně stolu všechno slyšel, se k němu naklonil a něco mu pošeptal.

„Cože?" vyhrkl Olav. „Ty jsi ale kurevsky šlechetný, Åskjelli." Ivar Beznohý se otočil s tázavým výrazem v obličeji.

„Åskjell mi nabízí svůj podíl na pokladu Máela Sechnaille," vysvětlil Olav Bílý. „Jako bych od vlastního družiníka potřeboval nějaké dary."

Ivar Beznohý nabídku nekomentoval a Olav Bílý ze svého družiníka v kožešinové čepici nespouštěl zrak.

„Možná doufáš, že se nevrátím, Åskjelli," zafuněl Olav. „Možná doufáš, že se za tvé peníze užeru a uchlastám k smrti a ty si pak Dyflin necháš pro sebe."

Åskjell ho ujistil, že to není pravda.

Bělovlasý Nor si zhluboka přihnul ze džbánu.

„Víš o tom," obrátil se Olav Bílý znovu na Ivara, „že návštěvu hrobu Máela Sechnaille mi poradil Åskjell?"

Åskjell pohlédl na Ivara Beznohého, jako by ho prosil o zastání. Pomoc bude možná potřebovat už brzy. Olav Bílý právě přesvědčoval sám sebe, že za veškerou mizérii může jeho družiník.

„To nebyla dobrá rada, Åskjelli," prohlásil Ivar Beznohý, „a neměl bys být za ni odměněn jarlským úřadem. Ale co se stalo, stalo se, Gaelové chtějí tebe a tak to taky zůstane."

„Ale," vyhrkl překvapeně Åskjell, „to *ty* jsi přece…"

„Nesvaluj teď svou vinu na druhé," přerušil ho spěšně Ivar Beznohý. „Přišel jsem jen proto, abych vám pomohl s potížemi, které jste si způsobili. Zbytek už si musíte vyřídit mezi sebou." Znovu se odvrátil a oběma mužům už nevěnoval pozornost. Ti jen seděli a upřeně se navzájem pozorovali. Hastein vedle mě si odříhl a opřel se dozadu. Byl zcela zaujat jídlem a rozhovor jarlů neslyšel.

„Je to slast, nacpat si břicho," vzdychl. „Možná bych měl zaskočit zpátky do lazaretu a přefiknout tu pěknou otrokyni."

„To bys možná měl," přisvědčil jsem, „protože tady asi bude za chvíli docela horko."

„Co tím myslíš?"

Bez jakéhokoliv varování Olav Bílý vyskočil a za nadšeného jásotu všech přítomných zasadil Áskjcliovi ránu pěstí přímo do obličeje.

35

Ke střetnutí došlo v pravý čas, protože všichni se dobře najedli a přestávku před dalším jídlem potřebovali vyplnit nějakou zábavou. Už když Olav přelézal stůl, ozvalo se povzbuzování a volání, a jakmile srazil Åskjella na podlahu sálu a začal do něj hlava nehlava bušit džbánem na pivo, velmožové se zvedli a utvořili kolem nich kruh.

„Jestliže Åskjell a Olav na boji trvají," zvolal hlasitě Ivar Beznohý a vstal, „tak ať proběhne tak, jak se patří."

Z předsíně přinesli dovnitř sekery a štíty obou protivníků. Stoly a lavice uprostřed sálu byly odklizeny. Åskjell se zašklebil a vyplivl jeden ze svých žlutých zubů. Uchopil štít, ale sekeru odsunul stranou.

„Já bojovat nechci," prohlásil* „ale požaduji vysvětlení, čím jsem tě, Olave, urazil."

„Osnoval jsi plány, jak mi sebrat můj úřad jarla, ty sketo," zasípal Olav a hubený obličej měl k nepoznání znetvořený nenávistí. „Radil jsi mi, abych vyraboval ty zasrané gaelské královské hrobky."

„Souhlasil jsem s tebou, že by to mohlo být výnosné," odpověděl Åskjell. „Ale jak jsi pak rozhodl, z toho si musíš skládat účty sám."

Okolostojící muži mručeli a přikyvovali, i když je hnětlo, že by měli dát Åskjellovi za pravdu a přijít tak o souboj. Olav Bílý zjistil, že kvůli své zlosti není schopen jakkoliv argumentovat, a to ho rozběsnilo ještě víc.

„Nedostaneš šanci dostat se z toho tak lacino, ty kokote!"

Olav Bílý máchl sekerou nad Åskjellem, ale družiník se uhnul, vykryl úder a srazil bělovlasého jarla puklicí štítu. Za jásotu davu konečně Åskjell sáhl po své sekeře a zdvihl ji dřív, než Olav Bílý dokázal vstát. List sekery mu však jen lehce olízl levé rameno, protože Åskjell mu ublížit nechtěl. Pokoušel se pouze přivést Olava k rozumu.

Bolest však bělovlasého jarla jen ještě víc rozvzteklila. Jeho sekera prolétla vzduchem a zasekla se do Åskjellova štítu tak hluboko, že se museli přetahovat, aby ji uvolnili. Mezitím se rozzuřil i Åskjell a zasadil Olavovi dobrý úder do holeně, jež však byla pod nohavicí chráněna železem.

Olav Bílý uvolnil sekeru a udeřil znovu. Åskjell o krok ustoupil, takže zbraň prolétla ani ne palec od okraje štítu. Olav ztratil rovnováhu a Åskjell ho sekl do boku – tentokrát už ho nešetřil. Olav Bílý se zakymácel, levou rukou sáhl do rány a překvapeně pohlédl

na konečky prstů zbrocené krví. Åskjellovy zuby se ve svitu ohně žlutě zableskly.

„Teď už mě snad vyslechneš s chladnou hlavou," pronesl. „Jak jsem se ti snažil říct, byl to Ivar Beznohý, kdo…"

Víc už říct nestihl. Olav Bílý zařval jako zraněné zvíře, vrhl se vpřed a sekl. Starší a rozvážnější muž jeho ránu opět vykryl. Åskjell ucouvl a patou došlápl na podlahu.

Alespoň si to myslel.

Když totiž přenesl váhu na nohu, nespočinulo chodidlo na udusané hlíně, nýbrž na džbánku, jenž se mu odkutálel od nohy. Åskjell ztratil rovnováhu a zakymácel se. Toho využil Olav Bílý, aby znovu máchl sekerou. Se zapraštěním se zaryla hluboko do hrudníku družiníka s mastnými vlasy.

Åskjell nevěřícně zamžoural a pohlédl dolů. Krvavá skvrna se na rozseknutém hrudníku rychle zvětšovala. Když se pokusil něco říct, z koutku úst mu vytekl tmavě rudý pramínek. Napůl se otočil a pohlédl na Ubbeho Frilles0na. Z výrazu kulatého obličeje s řídkým vousem se nedalo vyčíst zhola nic.

Åskjella při pádu zachytily četné paže a položily ho šetrně na podlahu. Nor, který stále ještě křečovitě držel sekeru, zvedl ruku a zbraní ukázal na Ivara Beznohého. Åskjell hleděl na zrzavého jarla, dokud se mu nezavřely oči. Sekera mu se žuchnutím vypadla na zem.

„A tady vidíš," pronesl Olav Bílý k nebožtíkovi, „kdo z nás dvou má pádnější argumenty."

Po téhle poznámce propukli dyflinští velmoži v jásot. Obklopili svého jarla a poplácávali ho po ramenou. Svůj díl potlesku si odnesl i Åskjell, jemuž se na mrtvé tváři stále zračil zlostný výraz, protože padl se zbraní v ruce a byl již na cestě do Valhaly.

„Prokažme Åskjellovi čest, kterou si zaslouží," zvolal Ivar a rozpřáhl své dlouhé ruce, „protože jako jediný z nás oslaví slunovrat u Ódinova stolu."

Šest mužů zdvihlo Åskjellovu mrtvolu na ramena a vyneslo ji ven ze sálu. My ostatní jsme si naplnili džbány ze sudu s medovinou poblíž dveří a vyšli jsme za nimi.

36

Křik velmožů pod noční oblohou přilákal ostatní obyvatele Dyflinu. Ze všech stran proudili mladí muži, ženy, děti a otroci a přidávali se k průvodu, který Åskjellovu mrtvolu nesl k oplocenému prostoru na jihovýchodní straně města. Tady byla postavena velká hranice. Kolem stály vyřezané sošky bohů se zkřivenými ústy a vytřeštěnýma očima. Čtyři otroci, připravení na zapálení ohně, zastrčili pochodně do vlhkého dříví. Určitě byli překvapení, že veselý průvod přišel z městského paláce už tak brzy večer. Do půlnoci, kdy by se mělo obětování o slunovratu správně odehrávat, ještě zbývala dlouhá doba. Čestná Åskjellova smrt však představovala dobré znamení, jež nebylo možné ponechat jen tak. Spodní větve zatím jen doutnaly a šestice mužů položila mrtvolu na vršek hranice.

„Kdo osloví bohy?“ začaly se ozývat otázky, protože dyflinský obětník padl při útoku Gaelů. Ivar si upravil svou modrou kápi a postoupil vpřed.

„Rolf Troufalec je synem vědmy,“ zvolal Hastein a vytáhl mi paži do vzduchu, až málem kvůli své zraněné noze ztratil rovnováhu. Překvapeně jsem zíral na jeho veselé oči a poťouchlý úsměv.

„Syn vědmy a zabiják Gaelů,“ zvolal jeden mladík, s nímž jsem cvičil a který se cítil poctěn, že mě zná. Ostatní o mně nevěděli nic jiného, než že jsem součástí doprovodu Ivara Beznohého, a tak přikyvovali a radostně si navzájem přiťukávali džbánky v domnění, že to Ivara potěší.

Často jsem matku slýchával vzývat její bohy, takže jsem věděl, že k Ásům se může obyčejnými slovy obrátit kdokoliv – na rozdíl od Bílého Krista, který naslouchal jen několika málo vybraným jedincům. Pohlédl jsem však nejistě na zrzavého jarla a držel jsem se zpátky, protože jsem si pořád pamatoval, jak to dopadlo, když jsem se naposledy příliš dotkl jeho cti.

Ivar Beznohý pochopil příčinu mé zdrženlivosti a usmál se. Pak mi pokynul a gestem naznačil, že uvítá, když obětovací rituál povedu.

Na třesoucích se nohách jsem postoupil dopředu k ohni a rozpřáhl ruce.

„Ódine,“ zvolal jsem proti tmavé obloze, „to jsem já, Rolf Troufalec, kdo tě volá a prosí, abys v dobrém přijal našeho druha

Åskjella, jenž zemřel na tvou počest.“

S výjimkou tohoto úvodu jsem pouze opakoval slova, která odříkávala má matka v době slunovratu, když podřízla krk ovci a její krví pokropila naše sošky bohů. Zatímco jsem mluvil, muži se střídavě zakláněli, plnili ústa medovinou a pak prskali silný nápoj do plamenů, jež zasyčely a vzplanuly, pohltily větve a chrastí a brzy obklopily i nebožtíka.

Svit ohně ozářil koně, kterého sem přivedli.

„Přijmi naši oběť, Ódine,“ zvolal jsem, „a dopřej nám v novém roce štěstí.“

Koni podřízli krk. Zatímco krev vytékala do přinesených nádob, zvíře sebou s očima obrácenýma vzhůru vyděšeně škubalo. Čerstvou koňskou krev stříkali na sošky bohů, jež se v záři ohně brzy rudě leskly.

„Freyi a Freyjo,“ pokračoval jsem, „přijměte naši oběť a darujte nám plodnost a hojnou úrodu.“

Má odvaha stoupala a jazyk byl lehký jako ptáček. Vlastní hlas, rozléhající se kolem hranice, mi připadal cizí jako zvuk neznámého lesního zvířete. Slova ke mně přicházela z nějakého vzdáleného místa a jiného času, ze rtů jiných lidí, přes nesčetné generace a staletí.

Muži mezitím na sebe začali vzájemně stříkat koňskou krev. I ženy se odvážily postoupit dopředu, namáčely si ruce ve vědrech a krví potíraly dětem tváře. Pak v davu každá našla svého druha, láskyplně se k němu přitulila a napila se ze džbánu s medovinou.

„Tóre, dopřej nám příznivé počasí a dobrý vítr. Týre, dej nám válečné štěstí a odvahu v boji. Njörde, dopřej nám bezpečnou plavbu po mořích. Heimdale, přines nám zpátky světlo.“

V žáru ohně se leskly obličeje. Rozesmáté děti tančily kolem žhavých uhlíků. Dokončil jsem svou promluvu a pomalu jsem se zase stával sám sebou. Muži uznale pokyvovali a jejich pochvala mi na tváři vyloudila úsměv. Chlad zimní noci mi pročistil hlavu. Nad shromážděním se rozhostilo ticho. Šťastně a radostně jsme zírali do plamenů. Jen dva mladíci stáli opodál a sledovali celý výstup s mrzutým výrazem v tváři.

Vydařený obětní rituál Olavovi Bílému k lepší náladě nepomohl. Zahleděl se upřeně na svou zkrvavenou ruku a začal se pomalu sbírat k odchodu. U východu z obětního místa mu nespokojení mladíci zastoupili cestu.

„Můj mladší bratr a já,“ začal mladý muž, „bychom rádi věděli,

kdy nám za smrt našeho otce zaplatíš wergeld.“

Olav si volnou rukou odhrnul dlouhé vlasy z obličeje, natáhl slinu a odplivl si do trávy. Spokojeně shledal, že v plivanci není žádná krev.

„Podíl vašeho otce z pokladu Máela Sechnailla pro vás musí být zatraceně bohatý wergeld. Åskjell byl starý, a už to ani nebyl pořádný chlap. I když musím přiznat, že ten mrzák zemřel dostatečně čestně na to, aby našemu obětování dodal patřičný lesk.“

Åskjellovi synové na sebe pohlédli a v mladých tvářích se jim zračily napjaté svaly.

„Jestli je to v téhle záležitosti tvoje poslední slovo,“ řekl mladší z bratrů, „budeš toho litovat.“

„A kdo mě asi k tomu donutí, co?“ pronesl Olav Bílý s temným úsměvem. „Ty, ty mámina prdelko?“

„Na jaře předneseme naši věc na sněmu,“ odpověděl starší a zvedl vzdorovitě bradu. Očividně se strachy třásl, ale svého požadavku se vzdát nemínil.

„Já jsem Olav Bílý. Sněm v Dyflinu *patří mně.* Jestli vám dvěma můžu poradit, tak držte tlamy a zalezte do kouta. Jinak se vám, vy usmrkanci, může snadno stát, že dopadnete stejně špatně jako váš otec.“

„Uvidíme,“ odpověděl mladší, „co na tvoji odpověď řeknou naše rodiny v Corku a Lymreku.“

„Jen je sem všechny svolej, ať si s nima vytřu prdel!“

Starší bratr chytil mladšího za pravou ruku sahající po meči a odtáhl ho pryč. Mladší sourozenec sledoval Olava pohledem po celou dobu, dokud oba mladíci nezmizeli ve tmě na druhé straně brány k obětišti. Bílý jarl se za nimi díval, pak vzdychl a znovu zkoumal svou zkrvavenou ruku. Jeho pohled byl temný jako noc,

„Pokud těm klukům nezaplatíš,“ pronesl Ivar Beznohý, „budeš mít brzy v patách celý Åskjellův rod, který se ti bude chtít pomstít.“

Olav Bílý se narovnal a široce se usmál.

„Jen ať přijdou. Uvidíme, jestli mě ti břichopasové najdou.“

„Ty tady v té době nebudeš?“

„Přemýšlel jsem o svém postavení v Dyflinu.“ Olav Bílý sykl bolestí. „Určitě jsou i jiná místa, kde je také co dělat. Člověk se pomalu nemůže ani uprdnout, ty zatracení ovcomrdi z toho hned ztropí virvál. Jak jsi říkal – kláštery tu jsou prázdné už dávno. No, štěstí můžu udělat třeba ve Skotsku nebo na Jižních ostrovech.“

„Když myslíš, Olave.“

„Ale jo, je to tak. A tu vlhkou irskou díru si pro mě za mě klidně můžeš nechat.“

Ivar Beznohý hleděl za Norem, dokud nezmizel ve tmě stejně jako předtím Åskjellovi dva synové. Když se znovu obrátil k ohni, všiml si mě.

„Asi ti budeme muset začít říkat Jasnozřivý Rolf.“

Nečekaná poklona mi vehnala do tváří horkost. Ivar Beznohý se usmál a kráčel k ohni, kde nebyl takový nával. Spousta párů se vykradla do tmy najít teplou postel. Počít nový život v noci při slunovratu bylo velkým příslibem štěstí.

„Ta pětice gaelských králů se o Åskjellovi vůbec nezmiňovala,“ pronesl jsem k zádům Ivara Beznohého. „To byl tvůj nápad.“

Zastavil se a chvíli o mých slovech přemítal.

„Proč bych měl něco takového vymýšlet?“

„Abys rozeštval Olava Bílého a jeho družiníka natolik, že jeden druhého odklidí z cesty. Ze stejného důvodu jsi přiměl Åskjella, aby Olava podpořil při plenění královských hrobů, jak se pokusil vysvětlit. Teď jsi tu sám a jsi dyflinským jarlem.“

V protisvětle dopadajícím z hranice na zpola zastíněnou zrzavou tvář se živě blýskaly ledově modré oči.

„Je toho ještě víc,“ pokračoval jsem. „Jde o jednoho Sasa jménem Ældfric, který řekl Gaelům, že na dyflinském nábřeží vzplane signální oheň a že městskou západní bránu nebude nikdo střežit.“

Byl bych ještě mohl pokračovat, ale nepřipadalo mi to rozumné. Čekal jsem, jak Ivar Beznohý zareaguje. V zrzavé tváři se mu začal objevovat náznak úsměvu.

„Dyflinská brána nebyla nikdy nestřežená,“ odpověděl. „Muži z města, kteří mi jsou věrní, měli rozkaz držet ji, dokud tam my ostatní nepřijdeme.“

„Ale ty jsi využil Ældfrica. Když už ti nemohl být užitečný, poslal jsi Halfdana Bílý šat, ať ho zabije.“

Ivar Beznohý se s vytáčkami neobtěžoval.

„Ældfric byl had. Vyhledal mě, když jsme tábořili v poloprázdném ležení na vřesovišti a čekali na cestu do Jorviku. Říkal, že Osbertově věci už nevěří a že by raději posloužil vítězné straně. Rychle jsem prohlédl, že ho Osbert požádal, aby nás špehoval. Proto jsem ho poslal do Irska. Nejen abych ho odklidil z cesty, ale aby mi podával zprávy, jak si tady Olav Bílý vede. Tenhle úkol prováděl svědomitě, i když stejné zprávy posílal

i Osbertovi.“

„Ale Ældfric se sešel s irskými králi a navrhl spojenectví proti vám Seveřanům na Osbertův rozkaz. Ty jsi ho to nechal provést.“

„Měl jsem ho pod dohledem.“ Ivar Beznohý pokrčil ledabyle rameny, jako by chtěl naznačit, že informátorů má v Dyflinu bezpočet, což zřejmě byla i pravda. „Využil jsem pouze Osbertových úkladů, abych se zbavil Olava Bílého.“

„Tak už tomu rozumím, jarle Ivare. A Halfdan Bílý šat mi zachránil život, když toho špióna odstranil z cesty. Za to vám chci oběma poděkovat a současně tě chci ujistit o své věrnosti. Jsi pánem Irska a Anglie, a pokud o to stále stojíš, já jsem tvým stoupencem a následovníkem.“

Ivar se nyní široce usmál, ale přece jen cítil, že chápání situace je třeba uvést na pravou míru.

„Sasové i Gaelové se stále staví na odpor. Anglii ani Irsko jsme pořád ještě nezískali.“

„Jsem si jistý, že se tak stane.“

Pozoroval mě s hlavou nakloněnou na stranu. Dokázal jsem mu zalichotit, a to také bylo mým úmyslem.

„Něco ti povím, Jasnozřivý Rolfe,“ prohlásil Ivar. „Ovlivňovat lidi je něco jako šťourat do mraveniště. Můžeš předpokládat, že nějaká odezva přijde, ale už ne to, kam se mravenci rozutečou. Ale jestliže jim postavíme do cesty překážky nebo je nalákáme na nějakou odměnu, pak je přece jen dostaneme tam, kam chceme.“ Od ohně přicházel Ubbe Frilleson s poloprázdným džbánem medoviny. Hladil si řídký vous a hleděl na mě s přátelským úsměvem.

„Je všechno v pořádku?“ otázal se.

„Můžeš mluvit otevřeně,“ odpověděl Ivar. „Rolf si dal celou historii dohromady a všechno vyšlo podle plánu. V Dyflinu už žádný jarl není.“

FrilIes0n pohlédl směrem, kde zmizel Olav Bílý, a pochopil. Kulatý obličej se mu rozzářil radostí a očekáváním.

„Možná by ses v téhle záležitosti chtěl obětovat a hájit naše zájmy, Ubbe?“ pokračoval Ivar.

To byla štědrá nabídka a člověk by musel být velký blázen – anebo prohnaný chytrák aby ji odmítl.

„Zní to lákavě.“ Ubbe protahoval slova. „Ale přemýšlel jsem, že jeden z Åskjellových synů by možná byl lepší volbou. Obzvlášť ten mladší, tomu to vždycky myslelo.“

„Ty sám netoužíš stát se dyflinským jarlem?“

„Ale ano, proč ne, jenže Åskjellovi synové mají stejné přání a prosadit se budou chtít pořád. Když se teď kvůli tomu rozkmotří a skončí to tím, že se navzájem pobijí, pro jejich nástupce bude leccos mnohem snazší.“

Ivar nebyl jediný, kdo to s mravenci uměl. Rudovousý jarl přikývl a usmál se.

„Tak je tedy tahle záležitost rozhodnuta.“

Teď k nim přistoupil i Halfdan Bílý šat. Na rozdíl od bratrů byl hladce oholený Lodbrokův syn pod silným vlivem alkoholu a musel se opřít o Ubbeho, aby se udržel zpříma.

„Jestliže už jste vy dva se svými úklady hotovi,“ blábolil chraplavě, „tak se vraťme zpátky do Jorviku.“

„Počkáme do jara,“ rozhodl Ivar Beznohý. „Nemám chuť zopakovat si podobnou plavbu jako minule a chybí nám posádka. Polovina našich mužů padla a zbytek je na veslování pořád příliš poničený,“

„Vždyť se můžeme poptat mezi dyflinskými mladíky, jestli by jich nám pár nepomohlo,“ navrhl Ubbe.

„Mám dojem, že s tím asi žádný problém nebude,“ usmál se Ivar.

37

Po celou zimu se pověst o moci Ivara Beznohého šířila po všech irských sídlištích a pevnostech. V polovině března, když nový dyflinský jarl – nejmladší Åskjellův syn – zaplatil za své jmenování tím, že věnoval rudovousému jarlovi novou námořní veslici, už potřebovali Lodbrokovi synové jen vybrat z příchozích mužů ty nejsilnější. Mnozí z nich se museli zklamaně vrátit domů a začali tak spřádat vlastní plány na odjezd.

Třicet nových irských družiníků dostalo snadný úkol. Jakmile dyflinské palisády zmizely v ranním oparu a loď doplula až k ústí řeky, od západu se zvedla bríza. Vytáhli jsme plachtu, zasunuli vesla a svižně jsme vpluli do Irského moře. Spolu s námi na obloze pluly drobné mráčky, slunce se třpytilo na vlnách a viditelnost byla

tak dobrá, že při pohledu ze zádi byl na obzoru jasně vidět ostrov Man.

Během klidné plavby měl co dělat pouze Ivar Beznohý u kormidla, posádka se uložila do stínu lodních boků. Muži vedli horlivé rozpravy o kořisti, kterou v Anglii získají, a uzavírali vzájemné smlouvy o jejím rozdělení. Halfdan Bílý šat a Ubbe Frilles0n se zdržovali poblíž zadní lavice a Ivara. Hastein seděl na přídi sám a hleděl do dálky, jako by se nemohl dočkat, až znovu uvidí Jorvik. Využil jsem možnost promluvit si s ním o samotě.

„Stýská se ti po tvém poručníkovi?“ otázal jsem se a usedl jsem vedle něj. Tvář se mu rozjasnila a roztáhla do úsměvu.

„Víš, že tahle plavba do Irska je nejdelší cesta, kterou jsem kdy podnikl bez Železného Bjørna?“

„Poslal tě sem, abys sledoval, co provádějí jeho bratři,“ podotkl jsem.

Hasteinovi se v obličeji objevil přemýšlivý výraz. „Nedůvěřuje jim,“ pronesl nakonec. „Toho sis asi všiml.“

„Železný Bjørn nedůvěřuje spoustě lidí. Jenže vlastní plány má každý z pěti Lodbrokových synů. Teď ti povím, co se stalo na dyflinském kotvišti při gaelském útoku.“

Po celou zimu jsem v duchu stále probíral všechny události a dospěl jsem k výsledku, který jsem teď potřeboval s někým sdílet. Hastein mi naslouchal s velkou vážností a aniž by mě přerušoval.

„Až podsvinčata seznají kancův krutý osud,“ zopakoval, když jsem skončil, „zavelí k boji a rozboří kotec.“

„Ragnar předvídal, že synové přijdou do Northumbrie, až se dovědí o jeho smrti. Když pro nic jiného, tak kvůli vlastním zájmům.“

Hastein zamručel, prohrábl si dlouhou světlou ofinu a dlouho mlčel.

„Kdo byli Erik a Agnar?“ přerušil jsem jeho myšlenky.

Chtěl jsem se dovědět víc o těch dvou Lodbrokových synech, o nichž mluvil Halfdan Bílý šat, zatímco Ældfric umíral na dyflinském nábřeží.

„To byli Ragnarovi synové, které měl s dcerou švédského krále Thorou,“ vysvětloval Hastein. „To je ta s těmi draky. Erik a Agnar byli mladší než Železný Bjørn, ale starší než Ivar Beznohý, Sigurd Hadí oko a Halfdan Bílý šat. Nevím o nich nic víc, než co se o nich vypráví v pověsti. Zemřeli dávno před tím, než jsem se narodil.“

„Tak mi tu pověst řekni.“

„Jak chceš. Není to příběh, který se vypráví tak často jako ostatní lodbrocké báje, protože žádné straně příliš nelichotí.“ Hastein si odkašlal a začal: „Ragnar Lodbrok navštěvoval svého přítele krále Øysteina z Uppsaly každé léto a při jedné návštěvě mu Øystein nabídl za ženu svou dceru Ingebjorg. Aniž by se Ragnar dlouho rozmýšlel, souhlasil. Manželství bylo dohodnuto a on se vydal domů. Jenže když se blížil ke svému královskému dvorci, kde na něj čekala Kraka, uvědomil si, že jednal nerozvážně. Zavázal své družiníky mlčením a pohrozil jim, že jestliže některý z nich něco prozradí jeho ženě, zaplatí to životem.

Když pak v noci ležel vedle Kraky, zeptala se ho, jestli je něco nového. Odpověděl, že nic, co by stálo za zmínku. ‚Tak to já ti jednu novinku povím,‘ prohlásila manželka, ‚protože pro mě to novinka je, jestliže se král zasnoubí s nějakou ženou, ačkoliv už je ženatý.‘ Ragnar vyletěl a chtěl vědět, kdo jí prozradil jeho dohodu s králem Øysteinem. Kraka mu odpověděla, že Ragnar svou družinu může zachovat při životě, protože tajemství jí prozradili tři malí ptáčkové. ‚A než pošleš zprávu králi Øysteinovi do Uppsaly a požádáš ho, aby popravil služky své dcery, poslechni si, co ti říkám já.‘“

Loď prorážela vlny a Hastein vyprávěl, jak Kraka teď konečně svému muži prozradila, že je dítětem lásky mezi Sigvardem Fafnersbane a štítonoškou Brynhild Budlisdatter a že její pravé jméno je Aslaug.

„*Byla* Aslaug opravdovou královskou dcerou?“ otázal jsem se.

„Kdo ví?“ Hastein pokrčil rameny. „Ale Ragnarovu lásku si znovu získala, protože najednou byla důstojnou královnou.

A právě tuhle část příběhu Lodbrokovi synové rádi vyprávějí, protože i oni mají prospěch z toho, že jsou potomci krále a štítonošky.“

Hastein zašilhal směrem k Ivaru Beznohému, Halfdanovi Bílému šatu a Ubbemu Frillesonovi na lavici, jako by se bál, aby ho neslyšeli.

„Jak se do toho příběhu dostane Erik a Agnar?“

Místo běžné odpovědi pokračoval skaldským způsobem vyprávění: „Když Ragnar Lodbrok příštího léta do Švédského království nedorazil, pochopil král Øystein, že jeho přítel porušil dohodu, a tak Ragnarovi poslal zprávu, že jejich přátelství skončilo. Jenže Ragnar byl zrovna na výpravě do Paříže s Železným Bjørnem, takže zprávu převzali jeho dospělí synové Erik a Agnar. Byli to

zdatní mladí muži, a tak shromáždili vojsko a vydali se do Švédské říše plenit a drancovat, když už jim v tom přátelský svazek jejich otce nebránil.“

Jak říkal Halfdan Bílý šat na dyflinském nábřeží, Agnara v boji proti Švédům zabili a Erika zajali. Vzpomněl jsem si na jeden detail, o kterém také mluvil.

„Copak Øystein nenabídl Erikovi volný odchod a svou dceru za ženu?“ otázal jsem se. „Proč chtěl raději zemřít? To byla tak ošklivá?“

Hastein se temně zašklebil a znovu vrhl pohled na Lodbrokovy syny na lavici.

„Myslím, že když Erik a Agnar strávili tolik let společně s Ragnarem, byli zpola šílení – stejně jako Halfdan Bílý šat.“

„Takže za to může Ragnar Lodbrok, že Halfdan je takový, jaký je?“

„Slyšel jsem určité věci…“ Hastein pustil nevyslovená slova po větru spolu s brízou a vrátil se zpátky k příběhu. „Erik si raději protrpěl smrt na bodcích kopí, než aby od švédského krále přijal milost, a když ležel na hrotech, zveršoval báseň pro havrany, kteří mu přilétli vyklovat oči.

Kol hlavy mé zas a znovu
pták lačný krve křičí.
Jaký as důvod má,
že zrak můj on teď zničí?
Když oči mé vyklove
černý havran lítý,
krutě se mi odvděčí
za svůj břich teď sytý.“

Musel jsem dát Halfdanovi Bílému šatu za pravdu, že člověk se zřejmě těžko dokáže soustředit na tak krásné veršování, když do něj zespodu pronikají hroty kopí. Příběh se neustále vylepšuje pokaždé, když se vypráví, a tenhle se zřejmé vypravoval už mnohokrát od těch časů, kdy se přihodily události, jež mu daly základ. Nikdo už nedokáže rozlišit, co je pravda, a co si kdo přibásnil.

„Švédové spálili mrtvoly Erika a Agnara na bitevním poli. Když Aslaug uslyšela o konci nevlastních synů, skanula jí slza, jež byla v jejím životě první a poslední. Svolala vlastní potomky a vyzvala je, ať své nevlastní bratry tvrdě pomstí. Ivar Beznohý, Sigurd Hadí

oko a Halfdan Bílý šat tu věc zvažovali a zejména Ivar Beznohý dlouho váhal, protože bylo známo, že obyvatelé Uppsaly jsou zuřiví válečníci a že král Øystein má býka, jehož posílal do boje proti cizímu vojsku jako prvního, a že tento býk dokáže zabít spoustu mužů a stále je nezraněn. Ale nakonec se nechali přemluvit a muže shromáždili.“

„To ale museli být ještě dětmi,“ namítl jsem.

„Ivarovi Beznohému bylo patnáct, Sigurdovi Hadímu oku dvanáct a Halfdanovi Bílému šatu devět. Proto s nimi na válečnou výpravu vyrazila i Aslaug a při té příležitosti si vzala ještě jedno jméno. Říkala si štítonoška Randalin. Spolu s ní Lodbrokovi synové krále Øysteina přemohli a své bratry pomstili. Aslaug odjela domů, ale kluci v království Švédů zůstali, aby se podělili o moc. Když se Ragnar Lodbrok vrátil domů z Paříže, hrozně ho to rozzuřilo.“

„Proč?“

Svým obvyklým hlasem mi Hastein vysvětlil, že Ragnar se zřejmě nedokázal vyrovnat s tím, že smrt jeho milovaných synů byla pomstěna bez něj. Ale nemohl Ivarovi Beznohému, Sigurdovi Hadímu oku a Halfdanovi Bílému šatu ani odpustit, že v tak mladém věku si dobyli větší slávu než on sám. O Ragnarových činech se samozřejmě mluvilo hodně, ale protože lidé mají vždycky lepší poměr k věcem, které se přihodí jejich druhům, než aby se zajímali o dobývání cizích zemí, hovořilo se mnohem víc o vítězství nad Švédy než o pádu Paříže.

„Ragnar své syny odmítl podpořit muži a loďmi, když je Švédové z Uppsaly vyhnali a zvolili si za krále muže z vlastních řad. Dokonce ani nechtěl, aby se vrátili domů, neboť prohlásil, že když jsou tak samostatní, můžou si štěstí hledat někde jinde. A aby je pohaněl ještě víc, prohlásil za svého jediného pravého syna Ubbeho, který na královský dvůr přišel se svými příbuzenskými nároky.“

Mlčel jsem, ale představoval jsem si, jak ten zatrpklý, starý domácí tyran pro samou pýchu od sebe odhání nedospělé syny. Ctižádostivost, která mě od počátku na Severanech tak přitahovala, měla své temné pozadí.

„Jak už je to dávno?“ otázal jsem se.

„Deset let,“ odpověděl Hastein, „a bylo to tenkrát, když se Ivar Beznohý a Halfdan Bílý šat spojili s Olavem Bílým kvůli vládě v Dyflinu. Společnost Železného Bjørna Ragnar snášel, protože během té záležitosti s králem Øysteinem s ním byl ve Francii. Prostřednictvím nejstaršího syna se Ragnar dovídal o činech

ostatních potomků. Když slyšel o plánech Ivara Beznohého na dobytí Anglie, o Ubbeho úplně ztratil zájem. Ubbe mu nikdy nebyl dost vhod bez ohledu na to, jak moc se snažil, a nakonec to skončilo tím, že Ragnar své otcovství odvolal. Vyhodil Ubbeho z paláce a přísahal, že ho zabije, jestli se tam ještě kdy ukáže. Krátce před tím, než se Ivar Beznohý a Halfdan Bílý šat vydali do Anglie, objevil se Ubbe v Dyflinu a nabídl jim své služby. A tak tedy skončil jako holič a lazebník Halfdana Bílého šatu. Ragnar Lodbrok se doma stále víc a častěji opíjel a jeho příběhy o vlastních činech se neustále vylepšovaly s každým dalším vyprávěním. Dokonce si platil jednoho skalda, aby je šířil dál.“

„Brageho Boddasøna?“

Hastein přikývl. Jméno mistra skalda, jež ostatní často uvádějí, chtějí-li vyzdvihnout vlastní vypravěčské nadání, mi připomnělo příhodu, kterou jsem slyšel skrz dveře vězeňské boudy v ležení na vřesovišti. Tenkrát Sigurd Hadí oko vyprávěl u ohně bojovníkům, jak přišel ke své jizvě na čele.

„Železný Bjørn mi říkal,“ začal jsem, „že muž, který Sigurda Hadí oko vyléčil po bitvě u Uldageru, se ve skutečnosti nejmenoval Roster, jak vypráví pověst, ale že se jmenoval Boddi.“

„To že říkal?“ Hastein svraštil světlé obočí. „Bjørn o tomhle období nikdy nemluvívá.“

„Byl opilý.“

Hastein se zasmál a pohodil ofinou.

„Tak to už chápu. Ale proč sis na to teď vzpomněl?“

To nebylo příliš jasné ani mně.

„Když se mistr skald jmenuje Boddasøn,“ vysvětloval jsem, „musel se jeho otec jmenovat Bodda. To je skoro stejné jako Boddi.“

„To se pleteš.“ Hastein najednou zvážněl. „Je to *naprosto* stejné. Z Boddiho se stává Bodda, když mu něco přivlastňuješ. To jsi nevěděl? Brageho otec *se jmenoval* Boddi. Byl v družině Ragnara Lodbroka a je docela dobře možné, že u Uldageru byl.“

Jazyk Seveřanů jsem se učil od maminky. Když ji odvedli z její vlasti, byla velmi mladá, a já jsem proto všechny tvary slov neznal. Jinak bych si možná té spojitosti všiml už dřív.

„Takže Sigurdovi Hadímu oku vyléčil zranění otec mistra skalda Brageho Boddasøna?“ otázal jsem se.

Hastein pokrčil rameny.

„Já jen vím, že Boddi nebyl nijak zvlášť nadšený, že si jeho syn zvolil skaldské řemeslo. Napadlo to Ragnara Lodbroka, když objevil

chlapcovo nadání pro vyprávění příběhů – a co si Ragnar Lodbrok usmyslel, to také provedl. Ale Bragemu se to vyplatilo. Postupně se proslavil skoro stejně jako Ragnar.“

Teď jsem si vzpomněl, co Sigurd Hadí oko téměř před rokem tenkrát v noci u ohně v ležení vyprávěl.

„Roster – tedy vlastně Boddi – údajně požadoval, aby Sigurd jako poděkování za uzdravení věnoval všechny mrtvoly svých nepřátel Ódinovi.“

„Nejvyššímu bohu darují mrtvoly zabitých nepřátel mnozí, ale jiní protivníky, které skolili v boji, zasvěcují svému otci. Nebo pěstounovi. Já sám jsem takovou přísahu složil Železnému Bjørnovi.“

Chvíli trvalo, než jsem poněkud básnická slova pochopil.

„Boddi zachránil Sigurdovi Hadímu oku život a na oplátku se prostřední syn mocného Ragnara Lodbroka stal jeho schovancem?“

„To je určitě možné,“ přikývl Hastein. „Sigurd Hadí oko bydlel u Boddiho a jeho rodiny od svých sedmi let až do začátku války proti králi Øysteinovi z Uppsaly. A k nim se také vrátil, když Ivar Beznohý a Halfdan Bílý šat odcestovali do Irska.“

Mnoho součástí složitého propletence rodinné historie Lodbrokových synů do sebe toho odpoledne na přídi plavidla najednou zapadalo. S příznivým větrem jsme se blížili k západnímu pobřeží Northumbrie, kde se měly objevit nové události, jež vrhnou zcela nové světlo na záhadu, kdo zabil Ragnara Lodbroka a proč. Hastein mi pověděl všechno, co věděl, ale celkový obraz stále nebyl dokončený.

„Zřejmě můžeme být rádi,“ poznamenal, „že ani jeden z nás žádnou rodinu nemá.“

Přikývl jsem a s potlačovaným smutkem jsem si vzpomněl na maminku.

„Když Ragnar uslyšel, že jeho synové vtrhli do Východní Anglie,“ pokračoval Hastein, „vystrojil dvě lodě, aby se tam vypravil a říši jim sebral.“

„Pouze dvě?“ otázal jsem se, protože dvě lodní posádky nedaly dohromady ani stovku mužů a vojsko Lodbrokových synů čítající více než tři tisíce těžce ozbrojených válečníků by si s nimi hravě poradilo. Hastein mi porozuměl a usmál se.

„Ragnar Lodbrok nikdy příliš rozvážný nebyl. Možná že už ani úplně nechápal, jak se věci ve skutečnosti mají. U břehů Northumbrie ztroskotal. Zbytek už znáš.“

Zima roku 866

Běžím lesem. Kolem mě se míhají tmavé kmeny a keře poprášené sněhem. Nadháněči za mnou buší klacky do země. Zvuk postupně slábne. Když doběhnu na mýtinu, kde zborcená střecha chatrče tvoří ve svitu měsíce písmeno V, už je neslyším.

Stojím uprostřed boudy a všude kolem se povalují rozbité džbánky, výkaly a zbytky mršin. Hlavou mi prolétne myšlenka, jak moc se vnitřek chatrče podobá zvířecí noře a jak blízko jsem byl splnění svého snu. Po krátkém setkání s jiným člověkem je mi z toho pohledu a zápachu jen špatně. Mezi kožešinami na plošině na spaní leží Hrow a neklidně spí. Kdysi jsem se k ní nedokázal přiblížit, aniž by její ostré smysly okamžitě nebyly ve střehu. Teď s ní musím zatřást, aby se probudila.

Líže mi ruku. Do hubeného těla se jí pomalu vrací život. Chytím ji oběma rukama za volnou kůži pod kožichem. Do sněhu se jí nechce. Zakňučím na ni a ukážu směrem k lesu. Pokouším se jí vysvětlit, že se sem blíží nadháněči. Kdyby byla mladší, slyšela by je. Teď stojí tiše s hlavou na stranu a se vztyčenýma ušima. Cítí můj strach, ale nechápe jej.

„Vypadni odsud!“ zašeptám nakonec.

Zvuk mého hlasu ji přiměje k tomu, že udělá pár skoků dozadu. To mě povzbudí, a tak pokračuji.

„Zmiz, než tě chytí! No tak utíkej!“

Uteče až na okraj lesa. Tam se znovu zastaví. Prudce se rozběhnu a máchám rukama. Zmizí mezi kmeny.

Stéblo rákosu, které visí na kožené šňůrce na hřebíku u postele, jsem na sobě neměl celé měsíce. Boty z kozí kůže už mám obuté. Přehlédnu veškerý svůj majetek, postavím se zády proti dveřím a naposledy se rozhlédnu po domově svého dětství. Pak na rameni ucítím těžkou ruku.

„Proč jsi neudělal to, co jsem ti řekl?“

Altonův vousatý obličej se ke mně zlostně sklání.

„Jak jsi věděl, že jsem tady?“

Otočí se a ukáže směrem ze dveří. Od okraje lesa až k chatrči se ve sněhu vine zřetelná čára mých stop. Nebylo pro něj těžké mě najít.

„Řekl jsem ostatním, že půjdu napřed,“ šeptá Alton rozzlobeně. „Všichni se tohohle místa bojí, takže nikdo proti tomu neprotestoval.“

„Mohu ještě utéct?“ táži se.

„Obklíčili mýtinu.“

Na okamžik jsme oba bezradní.

„Je tu nějaké místo, kde se můžeš schovat?“ ptá se mě pak a rozhlíží se kolem. „Třeba pod postel? Mám nápad.“

„Jak můžeš být můj otec?“ Tahle otázka mě nenechala v klidu a způsobila, že jsem se choval neopatrně.

Altonova široká ramena poklesnou. Bezmocně na mě pohlédne. Hledá slova, jimiž by vysvětlil nevysvětlitelné.

„Moje žena zemřela, když se narodila dcera,“ začíná.

„Bella?“ přeruším ho.

Překvapeně vzhlédne.

„Bella, ano.“ Poprvé se usměje – je to milý úsměv, naplněný vřelostí.

„Znáš mou dceru?“

„Jen… od vidění.“

Bojím se, že by se rozzlobil, kdybych mu toho řekl víc. Nemusím si dělat starosti. Sbírá odvahu, jak říct nepříjemnou pravdu.

„Moje starší sestra žádné děti nemá. Ujala se Belly. Ano, stará se o ni doteď. Já sám jsem stále musel myslet na svou ženu. A v době po její smrti jsem za moc nestál. Jednoho dne kolem procházela skupina Seveřanů. Tenkrát sem nepřicházeli drancovat, ale obchodovat. Se šperky a řezbářskými výrobky. S jemnými látkami ze vzdálených zemí. Byly to věci, které mě nezajímaly. Ale měli s sebou otrokyni. Mladou ženu.“

„Mou matku?“

Přikývne a nedokáže se na mě podívat.

„Muž má určité přirozené potřeby. Ty o tom ještě moc nevíš. Pořád jsi ještě pouhý kluk.“

Když mě Alton načapal s obličejem u škvíry ve stěně kovárny, přicházel zvenčí. Nevěděl, že zírám na jeho dceru, jak se koupe. Mohl bych mu říct, že o přirozených potřebách vím všechno, ale cítím, že by to neslyšel rád.

„Ingrith jsem koupil,“ pokračuje. „Nechal jsem ji bydlet v téhle chatrči, kde jsem sám vyrůstal. Čas od času jsem ji navštěvoval.“

Rozhlíží se po zbořenině pohledem plným nostalgie.

„Proč jsem tě nikdy dřív nepotkal?“ ptám se. „Proč mi o tobě matka neřekla?“

Situace je napjatá. Nadháněči musejí být už blízko. Jeho potřeba všechno vypovědět je ovšem silnější než strach. Mluví rychle a v krátkých větách.

„Ingrith byla jiná než ostatní ženy. Její matka byla doma v Jutsku vědma, ale svým čarováním přivodila jednomu velmožovi škodu. Proto ji ten muž zabil a její dceru prodal jako otrokyni. Ingrith snila o tom, že se vrátí domů a pomstí se. Nechtěla tě učit sasky. Když jsem za ní do chatrče přišel, pozvala mě dál, ale když ji má společnost unavovala, poslala mě pryč. Někdy jsem míval pocit, že to spíš já jsem jejím otrokem.“

Doma ve vesnici byl Alton respektovaným vdovcem. On i Bellina teta byli mezi ostatními obyvateli oblíbení. U matky v lese vedl jiný život.

„To ty jsi sem přicházel s dárky,“ přerušuji ho. „Ty jsi byl ten muž, který navštěvoval maminku, když mě posílala do lesa.“

Znovu začíná vysvětlovat nebo se spíš ospravedlňovat. Cítí se vinen, ale mně je to jedno. Je tu ještě něco, co je důležitější.

„Kde je matka?“ ptám se. „Co se s ní stalo?“

Alton se narovná, když na něj zavolá nějaký hlas z lesa. Podívá se ven otvorem zbylým po dveřích. Mezi kmeny stromů probleskuje ve tmě světlo pochodní.

„Později,“ zašeptá. „Schovej se.“

Než mohu cokoliv říct, je venku před boudou. Očima sleduji jeho velkou postavu a ukrývám se za zárubní. Ostatní vycházejí z lesa.

„Chatrč je prázdná,“ říká Alton, když se kolem něj ostatní shromáždí „Stopy vedou sem, ale uvnitř nikdo není.“

Je to jeho plán? Přimět je, aby uvěřili, že jsem se vypařil? Zalézám pod plošinu postele, která je ve výši kolen. Odtud vidím, že se dveřním otvorem natáhne nějaká ruka s pochodní a posvítí na nepořádek a chaos v malé místnosti. Přitisknu se k podlaze a přeji si, abych dokázal s udusanou hlínou splynout.

„Vypadá to jako ďáblův pelech,“ říká člověk, který drží pochodeň.

„Prohledejte tu boudu,“ nařizuje hlas, který znám, ale který se mi nedaří nikam zařadit. Venku se odehrává tlumené rokování.

Náhle někdo zvolá: „Vlčí stopy! Vedou do lesa.“

Muži sledují Hrowiny stopy směřující k okraji lesa. Tady se potkávají s druhou skupinou nadháněčů. Nikdo žádného vlka neviděl. Usměji se, když pochopím, že Hrow se proplížila kolem nich a unikla. Společně sledují stopy zpátky k boudě. Je jich teď přinejmenším třicet nebo čtyřicet – veškeré mužské obyvatelstvo Teurintone.

„Tady je také stopa nějakého člověka,“ říká reeve Eldrid. „Přiběhl od vesnice. Vešel do chatrče. Pak zase vyšel ven. Šlapal po mýtině. A vlčí stopy vedou dál do lesa.“

Chápu, že takhle musejí vypadat moje a Hrozdny stopy z dřívějška.

Vyděšení vesničané si šeptají. Dospějí ke společnému závěru: „Vlkodlak.“ Opakují to slovo s různou intonací, ale ze všech hlasů se ozývá hrůza a děs.

„Vlkodlak se udělal neviditelným.“ Úzkost v Altonově hlase je určena mně a já už teď jeho plánu rozumím. „Pomocí kouzel!“

Můj otec nechal mlčky muže dospět k závěru, k němuž je chtěl dovést, a teď projevuje strach společně s nimi. Je to mnohem přesvědčivější, než kdyby se pokusil jim tu myšlenku sám vnuknout.

„Nejlepší bude, když půjdeme domů, pořádně uzavřeme dveře a budeme hlídat naše rodiny.“

Ostatní mu dávají za pravdu.

„Až sem dorazí ealdorman, promluvím si s ním, co je potřeba udělat,“ říká muž, který už dříve mluvil, a to tak autoritativně, že musí zastávat nějaký důležitý veřejný úřad. Jeho rozmrzelost je ovšem také patrná. Poznal, že se tu toho s houfem vyděšených a nesmělých vesničanů už moc dělat nedá. Ti mu s ulehčením dávají za pravdu; čarodějnictví spadá do odpovědnosti ealdormana. Teď se musí celé záležitosti ujmout vyšší moc.

„Opusťte nás, milí přátelé.“ Tón hlasu onoho neznámého je o poznání slavnostnější. „Běžte domů a dejte pozor na své rodiny. Prosím pouze kováře, nejsilnějšího muže vesnice, aby tu zůstal a chránil nás, zatímco poznačíme toto místo znamením kříže, aby se sem ďábel už nemohl vrátit. Sbohem a děkuji za vaši podporu.“

Začíná mě zlobit, že ten hlas nedokážu zařadit. Slůvko „my“ naznačuje, že je tu s ním ještě alespoň jeden, kterého jsem zatím neslyšel.

Všichni mlčí a vesničané odcházejí. Nakonec dovnitř otevřenými dveřmi pronikne pouze svit dvou pochodní.

„No tak, Altone,“ promluví ten hlas. „Kde je?“

„Kdo, pane?“

Kovář je nejistý. Ví, že ho tlačí ke zdi.

„Celá tahle šaškárna je tvoje vina. Tak ať už je to za námi.“

„Wulfe!“ zavolá jiný hlas. Ten také znám z dřívějška, „vylez a přijmi trest.“

„Vždyť vám říkám, vzácní pánové, že tady není.“

Oba muži mlčky vyčkávají. Tuším, že hledí na Altona a čekají, až to nevydrží a přizná se. Když se tak nestane, ujímá se slova znovu ten první.

„Jak chceš. Nemohu z tebe pravdu vynutit, protože církev je mírumilovná instituce, která k násilným prostředkům nesahá. Osobně

doufám, že svatí otcové nám jednoho dne dovolí používat mučení, protože není pochyb, že to bude nutné, pokud máme čelit zakořeněnému zlu působenému kacířstvím a nedostatkem víry. To je ale otázka jiné a šťastnější budoucnosti. Do té doby se musím spokojit s tím, že, tento pelech zla nechám očistit ohněm, jak říká Spasitel.“

Teď už vím, komu ten hlas patří.

„Ne!“ křičí Alton, když pochodeň proletí otevřenými dveřmi a přistane na hromadě slámy z propadlé střechy.

Ze své skrýše pod postelí bezmocně sleduji, jak se oheň šíří k protější stěně chatrče.

Pátý díl

Jaro roku 867

38

Jorvik se sobě podobal, ale naprosto se změnil. Budovy, ulice a křivolaké uličky byly stejné jako dřív, ale bezstarostný živý ruch vystřídal tíživý odér potlačovaného strachu, jenž prosákl do celého města jako podzimní mlha. Pár vystrašených postav pospíchalo podél zdí. I když vypálených domů bylo jen málo, mnoho budov mělo vykopnuté dveře a venku se povalovalo domácí náčiní a nábytek.

Rovněž během třídenního pochodu Northumbrií od pobřeží bylo zřejmé, že nastala změna. Pole byla neobdělaná, plná plevelů a divokých travin. Tam, kde se dříve v údolích nacházely statky a dvorce, byla teď jen vypálená zbořeniště. Družiníci Ivara Beznohého se udiveně rozhlíželi kolem dokola, zatímco mladíci z Dyflinu na celé situaci neviděli nic zvláštního, protože stejně to vypadalo i v Irsku. Ivar Beznohý byl stále zachmuřenější, zatímco pozoroval saské stopaře, kteří nás zpovzdálí sledovali. Když jsme přecházeli po kamenném mostě z římského města k Usanské bráně, nespokojeně si odfrkl při pohledu na několik málo dlouhých lodí, jež zbyly u říčního břehu. Když jsme prošli nehlídanou bránou a vydali se vzhůru Kamennou ulicí, z Ivarových ledově modrých očí

začaly vzteky sršet blesky.

Zastavili jsme se na náměstí u kostela. Bylo tam pusto, pokud nepočítáme čtyři Dány v otrhaných kožených svrchnicích, kteří se opírali o zvonici. Zpívali nějaký popěvek. Nápěv byl monotónní a slovům nebylo kvůli opileckému blekotání zpěváků rozumět. Ivar seskočil z koně, rozkročil křivé nohy a ruce založil v bok.

„Co se tady děje?“ otázal se, aniž by se obrátil na někoho určitého. Čtyřlístek přestal prozpěvovat a udiveně na něj pohlédl.

„Co se tu děje?“ Mladý muž s dlouhými světlými vlasy nejistě vstal a ujal se vysvětlování, přičemž se rukou opíral o trámy zvonice. „Tady se nic neděje. Vůbec nic. Přicházíte příliš pozdě.“

„Jak pozdě?“

„Všechno, co mělo nějakou cenu, je vyrabované. Tlusté kupce obrali o stříbro. Jejich ženy znásilnili a dcery odvedli pryč. Zbytek městských obyvatel uprchl do lesů. Většina schopných bojovníků odešla do vnitrozemí, aby si pomohli k nějakému majetku, protože tady se už nic získat nedá.“

„Co tomu řekne Ivar Beznohý, co myslíte?“ otázal se Ivar, protože bylo zřejmé, že ho nikdo z těch čtyř nepoznal.

Mladý Dán místo odpovědi jen vyplázl jazyk a dlouze opovržlivě zaprskal.

„Ivar Beznohý mi může políbit prdel!“ prohlásil nadutě. „Ten si šikovně přišel na své a s kořistí zmizel dřív, než jsme ho my správní chlapi stačili chytit za vocas.“

Kumpáni mladého Dána se smáli a vesele si přiťukávali. Ivar je okamžik mlčky pozoroval, než jim položil další otázku hlasem, jenž se chvěl potlačovanou zuřivostí.

„Takže všichni odjeli?“

Mladík, který se stále pokoušel udržet na nohách, mu odpověděl: „Sigurd Hadí oko drží s třemi stovkami svých mužů biskupství a tam není moc radno chodit. Železný Bjørn počítá své stříbro v královském paláci a má s tím bezesporu práce až nad hlavu. Ale do města nepřijde ani jeden z nich, takže tady si každý může dělat to, na co má chuť.“

„A nikdo z nich se rabování nesnažil zastavit?“

„Proč by to dělali? Proto tu přece jsou, aby se taky dostali ke stříbru.“

Tři muži stále sedící na zemi se pobavené zašklebili.

„Ten s hadím okem se každopádně moc zpátky nedržel,“ přisadil si jeden z nich. „A pokud jde o naturálie, tak to už vůbec ne.“

„Co tím chceš říct?“

„Sigurd Hadí oko si našel milenku. Mladou a hezoučkou. Říká se, že je to dcera krále Ælly.“

Ivar už slyšel dost. Ledabyle vytáhl meč z pochvy.

„Co chceš…,“ začal mladík, ale než stačil dořící cokoliv dalšího, krk měl rozpolcený na dvě části. Zachroptěl a klesl na kolena. Krev smáčela tuniku i dlažbu.

Jeho tři kamarádi se nestihli ani pohnout. Ivar Beznohý držel dva při zemi pomocí meče a saxu, zatímco Halfdan Bílý šat výhrůžně vrčel s hrotem kopí na hrdle třetího muže. Teď došla řada na dyflinské mladíky, aby se divili, co se tu děje, zatímco Ivarovi družiníci netečně pozorovali krev mladého Dána, aniž by hnuli brvou.

„Výměnou za váš život vás chci požádat o jednu službu,“ pronesl Ivar klidně. „Běžte do města a všude vyprávějte, že Ivar Beznohý se vrátil a že s drancováním je konec. A pak odjeďte domů. Jestli vás ještě někdy potkám, počítejte s tím, že to setkání nepřežijete.“

Tři Dánové viděli, že udělali chybu. Celí bledí přikývli a chystali se odklidit mrtvého druha.

„Toho tu nechte ležet! Lidé se sem ke zvonici můžou přijít podívat, pokud budou chtít vědět, co se stane s člověkem, který v Jorviku narušuje mír.“

Ivar se obrátil na své družiníky a pověřil je stejným úkolem. Zmizeli ve městě, každý se stříbrňákem v ruce.

„A teď jdeme najít mé bratry,“ prohlásil a otočil se proti ošklivému trůnnímu sálu se čtyřhrannými věžemi nad Královskou bránou.

Čtyři muži na náměstí měli smůlu, že byli v nepravý čas na nepravém místě. Jenže nelhali. Železný Bjørn seděl pod kamennou klenbou uprostřed zšeřelého sálu a počítal stříbro. Na stole před ním se tyčily sloupce z mincí. Další poklady se blyštěly v truhlici, kterou měl ealdorman Osbert na svém voze. Když do sálu vstoupil Ivar Beznohý, Halfdan Bílý šat a Ubbe Frilleson, Bjørn bez přílišného spěchu povstal.

„Tak jste se vrátili,“ prohlásil šedovousý obr.

„Abychom do tvého zmatku zavedli pořádek,“ odpověděl mu příkře Ivar Beznohý.

Výraz Bjørnových světle šedých očí byl neutrální. Pak si všiml Hasteina a obličej mu rozjasnil vzácný úsměv.

„Rád tě vidím, ty štěně,“ zamručel.

„Nápodobně, staré psisko.“

Oba si plácli dlaněmi, sevřeli ruku v pěst a dotkli se vzájemně čely. Pak Železný Bjørn svého chráněnce pustil a ten usedl na okraj podesty trůnu. Bjørn si překřížil ruce na břiše a klidně sledoval svého zrzavého mladšího nevlastního bratra. Halfdan Bílý šat a Ubbe Frilles0n se postavili po stranách východu ze sálu. Mě si nikdo nevšímal.

„Čekám na vysvětlení,“ prohlásil Ivar Beznohý.

„Co chceš vysvětlit?“ zabručel Železný Bjørn. „Jak je marné nutit svobodné muže, aby se řádně chovali? Jak je obtížné nakrmit v zimě vojsko, když je málo zásob? Jak je nemožné zadržet muže lačné plenění, když na každém druhém kopci leží nějaký klášter? To ti snad vysvětlovat nemusím. Sám to znáš až moc dobře.“

Ivar Beznohý zaskřípal zuby. Železný Bjørn nehnul ani brvou.

„A to byl důvod, abys je pustil na městské obyvatelstvo?“

„Nikoho jsem na nikoho nepustil. Naši muži jsou zdatní chlapíci, kteří dokážou jednat na vlastní pěst.“

„Nezastavils je.“

„Jediný způsob, jak zastavit svobodného muže, je zabít ho. Měl jsem zabíjet naše vlastní bojovníky, abych ochránil Sasy?“

Ivar se rozmáchl, až srazil jeden ze sloupců s mincemi.

„Jejich stříbro ti očividně nevadí.“

„To ne,“ přikývl Bjørn a sledoval stříbrňáky kutálející se po podlaze, „a můžu tě ujistit, že všichni zaplatili třetinu z toho, co ukořistili. Copak jsme sem nepřišli zbohatnout?“

„Tímhle způsobem ne!“

„Já žádný jiný způsob neznám.“

Ivar viděl, že nemá cenu staršímu nevlastnímu bratrovi vyčítat, že jednal v souladu se svou povahou.

„Kde je Sigurd? Slyšel jsem, že si našel nějakou děvku.“

„To není žádná děvka. Náš bratr se s ní oženil po křesťanském způsobu.“

„*Sigurd* se nechal *pokřtít*?“

Železný Bjørn na Ivarovo zděšení odpověděl nevyvratitelným argumentem: „Ty ses taky nechal pokřtít.“

„Jenže já jsem pro to měl důvod.“

„Sigurd si to určitě myslel taky.“

„Protože je z královského rodu?“

„Z královského rodu?“ zopakoval po něm Železný Bjørn.

„Slyšel jsem, že je to Ællova dcera.“

Bjørnův emoční krunýř narušil náznak pobavení.

„Lidi si toho navymýšlejí. Dívčino jméno královsky zní a s Ællou se rýmuje. O tom, co je ta holka zač, se vyjadřovat nebudu. Ale najdeš je na biskupství. V domě, kde Sasové věznili otce. Teď mu všichni říkají Síň Ragnara Lodbroka. Tam taky můžeš zjistit, kam se poděli naši muži. Sigurd to má pod kontrolou. Já se starám o účetnictví, jak vidíš. Pro náš společný prospěch.“

Ivar Beznohý se otočil, mlčky pokynul Ubbemu Frillesonovi a Halfdanovi Bílému šatu a klenutým východem společně opustili sál. Na okamžik jsem zaváhal. Železný Bjørn a Hastein čekali, co udělám.

„Nejlepší bude, když půjdeš,“ řekl Hastein nakonec. „Máme si toho s Bjørnem hodně co říct.“

39

S určitým odstupem jsem kráčel za Ivarem Beznohým, Halfdanem Bílým šatem a Ubbem Frillesonem Petrskou ulicí kolem omšelých a zchátralých dřevěných průčelí. Za plaňkovými ploty vysokými zhruba do výše stehen zely zahrádky a dvorky domů prázdnotou. Pod zvonicí na náměstí před kostelem stále ležela v tratolišti krve mrtvola mladého Dána. Tři Lodbrokovi synové pokračovali dál blátem pokrývajícím celé velké náměstí a prošli bránou do biskupství.

Deset ramenatých Seveřanů u brány bylo při plenění kláštera svatého Kutberta v Ylvině družině. Poznali mě a bez řečí mě na svaté území vpustili.

Zelené plochy biskupství zpustly také. Když jsem došel k Síni Ragnara Lodbroka poblíž šedé vnitřní stěny městských hradeb, narazil jsem tam na hubeného Sasa v přilbě, brnění a s kopím, jak stojí na stráži před dveřmi. Ten neholený obličej a velký placatý nos jsem znal.

„Stát!“ zabručel, když jsem se přiblížil.

„To už mě neznáš, Egberte?“ otázal jsem se.

Sas se uvolnil a sklonil zbraň.

„Ty jsi ten mladý pán, který tu byl na podzim s opatovým písařem.“

„Teď tu jsem s Ivarem Beznohým.“

„Tak to jsi na tom určitě líp. Víš, že církev už mi ani nedokáže vyplácet žold? Je to bída. Ale peníze se do biskupovy truhlice zase vrátí. Seveřané utráceli své stříbro celou zimu v městských hospodách. Teď když vyrazili vyplenit zbytek země, vybírá se církevní daň od všech Sasů, kteří na jejich pobytu vydělávali.“

„Takže Æthelbert je pořád biskupem?“ otázal jsem se.

„Ale ano.“ Egbert se zasmál svým zvláštním dutým smíchem. „Získal přece jednoho ze vznešených Lodbrokových synů za souvěrce, tak proč by se měl něčeho obávat?“

Církvi se podařil převrat, když Sigurda Hadí oko obrátili na křesťanskou víru, a dokázal jsem si napůl představit, jak k tomu došlo. Egbert mi vylíčil detaily.

„Ta Sigurdova žába je křesťanka. Jarvis, biskupův písař, ho za dlouhých zimních večerů přesvědčoval, že pokud se s ní chce oženit, musí se obrátit na její víru. Jarlovi Sigurdovi trvalo dost dlouho, než to pochopil, ale víra nakonec zvítězila. Takže církev má teď mocného spojence.“ Pokrčil rameny a v úsměvu odhalil své dva zuby. „Chceš asi dovnitř k jarlovi – stejně jako jeho bratři? Hlídám jeho život i život té ženy, jenže aby se mnou promluvili, na to jsou moc nafoukaní. Je to fuška. Se stříbrem je to v poslední době taky bída.“

Výmluvným pohledem si prohlížel můj oděv, utkaný a ušitý z mnohem lepší látky než posledně. Vytáhl jsem minci a podal jsem mu ji.

„Děkuji, mladý pane. Můžeš na vlastní zodpovědnost vstoupit. Lodbrokovi synové se hádají a štítonošce, kterou si Sigurdova manželka vybrala jako osobní stráž, nařídili, aby všechny zvědavce držela venku. Jako by si kdokoliv nedokázal spočítat, kolik je jedna a jedna.“

„Ylva hlídá ženu Sigurda Hadího oka?“ otázal jsem se překvapeně.

Egbert pokrčil znovu rameny.

„Takhle se to jméno vyslovuje? Zkoušel jsem to na ni celou zimu, ale kdykoliv se o něco pokusím, vždycky mě usadí. Je to bída. Ale ona jinak vůbec není špatná. Líbí se mi, když jsou holky trochu drsnější.“

Uprostřed strážnice se dvěma alkovnami podél vnějších stěn

stála Ylva ve strohé kožené suknici. Na pažích založených křížem se jí blyštěly četné stříbrné náramky. Kývla mi na pozdrav, a když mě poznala, usmála se velkými nepravidelnými zuby. Za zavřenými dveřmi vedoucími do komory s vysokým stropem na sebe Lodbrokovi synové hlasitě křičeli, takže slova se mísila do nesrozumitelného halasu. Pokusil jsem se dobrat smyslu debaty, ale nezdálo se, že by některý ze čtyř bratrů měl zájem na tom, aby ostatní přesvědčil, protože to vypadalo, že hlavním cílem je být co nejhlasitější. Nakonec se prosadil Ivar Beznohý. S temnou výčitkou v hlase se obrátil na Sigurda Hadí oko.

„Město je vypleněné a obchod je v troskách. Pověřil jsem tě odpovědností za naši kořist, ale ty se tu jen válíš se svou courou. A teď ještě slyším, že jsi naše bojovníky pustil do zbytku země!“

Sigurd Hadí oko neodpověděl, snad proto, že to na něj bylo až příliš rychlé. Místo něj začala sasky protestovat nějaká žena.

„Já nejsem žádná coura, ale dcera…“

„My jsme *pochopili*,“ přerušil ji chraptivým, chvějícím se hlasem Halfdan Bílý šat, „že jsi našeho bratra pobláznila tak, až se s tebou oženil, ty čubko. Ale všichni víme, že královskou dcerou nejsi o moc víc než naše matka, tak si ušetři námahu.“

Ta poznámka, která jasně zdůrazňovala povědomí bratří o nízkém původu Aslaug – nebo přesněji Kraky –, mě zarazila. U tohoto rozhovoru by sotva chtěli mít jakékoliv nezasvěcené svědky. Obrátil jsem se k odchodu. Ylva mi položila těžkou ruku na rameno a zastavila mě výmluvným pohledem svých blízko posazených očí.

„Co to vykládáte za nesmysly?“ vybuchl Sigurd, který konečně našel ztracenou řeč. „Moje žena mě nijak nepobláznila. Já sám jsem si přál se s ní oženit a vám do toho vůbec nic není. Kdy jste se vrátili?“

„Právě teď,“ odpověděl Ivar Beznohý.

„Dneska? Z Irska?“

„A odkud odjinud?“ zavrčel Halfdan Bílý šat.

Ostatní mlčeli, aby Sigurdovi Hadímu oku dali čas vypořádat se s novou situací. Jako první ztratil trpělivost Ubbe Frilleson. „Kde je vojsko?“ otázal se.

„Vyrazili drancovat.“

„To víme,“ odpověděl Ivar Beznohý. „Ale nevíme proč. Copak jsem tobě a Bjørnovi nedal příkaz, abyste drželi Jorvik?“

„Bjørn je v královském paláci,“ sdělil jim Sigurd.

„To *víme,“* zopakoval Ivar Beznohý. „Kde je *vojsko*?“

„Vyrazili drancovat.“

Oba zbývající bratři vzdychli a netrpělivě zavrčeli, zatímco rudovousý jarl svému mladšímu bratrovi vysvětloval, že po něm nechce informaci o tom, co dělá vojsko, nýbrž o místě, kde se nalézá, a že by kromě toho rád věděl, proč Sigurd nezadržel vojsko v Jorviku.

„To by pak už žádné město neexistovalo,“ odpověděl Sigurd Hadí oko tónem, jako by veškerou nespravedlnost světa nesl na svých bedrech.

„Nejde jen o to, aby Jorvik *existoval*.“ Frustrace Ivara Beznohého pramenící z bratrova pomalého chápání byla víc než zřejmá. „Určitě chápeš, že pokud nevzkvétá *obchod*, jsou stavby a hradby zbytečné.“

„Zkus si *sám* přivést obchod k rozkvětu, když je na každém rohu hromada chlapů lačných stříbra a plenění. Proč bych měl mít tenhle úkol zrovna *já?* Radši mi poděkuj, že nezabili ještě víc lidí.“

Ivar Beznohý bezpochyby toto dilema chápal, ale neměl v úmyslu nechat se ovlivnit fakty.

„Co je s králem Ællou?“ otázal se. „Jeho zvědové nás sledovali celou cestu od pobřeží. Musel vidět i to, že naše vojsko se pohybuje po celé Northumbrii. Ví, že Jorvik není střežený.“

„Král Ælla si skuhrá někde poblíž kláštera v Crece. Na to, že by na nás zaútočil, nemá dost sil. Nechal jsem si tu dost mužů, aby hradby proti němu ochránili.“

„Máš tři stovky mužů. Sasové jich můžou sehnat tisíce.“

Potřeba hájit opatření svého muže znovu přiměla ženu, aby se vmísila do debaty.

„Sigurd udělal všechno tak, jak nejlépe mohl,“ pronesla sasky, i když bylo patrné, že hovoru vedenému severským jazykem rozuměla.

„Zavři hubu, ženská!“ zakřičel Halfdan Bílý šat. „Do toho, co se tu povídá, ti vůbec nic není. Můžu pochopit, že s ní spíš, Sigurde, ale jak ses s takovou běhnou mohl *oženit?“*

„Ona není žádná…,“ začal Sigurd Hadí oko.

„To já jsem se *za něj* provdala,“ přerušila ho žena, která se domnívala, že si svou čest dokáže obhájit sama. „A pokud si myslíš, že tvůj bratr zapomněl, co jsi mi provedl, tak si to hodně rychle laskavě myslet přestaň.“

„Co jsem provedl?“ zopakoval Halfdan, „Na soulož jsou potřeba *dva*, ty kurvičko. Pokud se pamatuju, tak nohy jsi roztáhla sama.“

„Tak to si toho pamatuješ zrovna tak málo, jak málo umíš prcat, ty blátivej šulíne.“

Sigurdova žena měla hlas anděla, ale slovní zásobu protřelé pouliční běhny.

„Dej si pozor, abys nepošpinila mou čest, ty mazaná mrcho,“ zavrčel Halfdan Bílý šat. Zdálo se, že tentokrát se pevně rozhodl nenechat se vyprovokovat.

„Na tobě je, Halfdane, legrační,“ odpověděla mu bez sebemenšího náznaku pobavení v hlase, „že tolik mluvíš o cti, a přitom žádnou nemáš!“

„Co ty víš o cti, zrovna ty, co jde z náruče do náruče?“

„Víc než ty, který znásilnění zaměňuje za počestnost!“

„Tak už přestaňte,“ vložil se do hádky Ivar Beznohý. „Jak to může skončit, když se začneme vzájemně přít kvůli kdejaké maličkosti?“

„Maličkost,“ prohodila žena, „to je ten pravý výraz pro Halfdanova pinďoura.“

Bez ohledu na to, kým ta žena byla, nejmladšího Lodbrokova syna provokovala a to byla nebezpečná hra. Za dveřmi se rozhostilo tíživé a hrozivé ticho.

„Blahopřeju ti, Sigurde,“ prohlásil Halfdan po dlouhé odmlce. „To sis tedy opravdu našel pěkně uřvanou čubku.“

„Co moje žena je nebo není, to se tě netýká,“ odpověděl Sigurd Hadí oko, „a k nespokojenosti nemáš sebemenší důvod. Svou šanci jsi propásl. Teď je moje.“

„Pokud ti ještě nedošlo, že ti ta holka lže, tak už nemá cenu nic dalšího dodávat.“ Z hlasu Halfdana Bílého šatu se ozývaly temné hrozby. „A křesťanští psi nemají žádný důvod na mě spoléhat.“

„Ragnara Lodbroka by nepotěšilo, kdyby vás teď slyšel,“ vmísil se znovu do diskuse Ubbe Frilleson.

„O Ragnarovi nechci slyšet ani *slovo!“* Halfdana Bílý šat nakonec vyvedlo z rovnováhy otcovo jméno. „Ten starý lotr je mrtvý a je to tak dobře.“

„Tak to je další věc, na které se shodneme,“ poznamenal Sigurd Hadí oko.

S hlavou na stranu jsem soustředěně naslouchal a přitom jsem se snažil pochopit smysl slov. Lodbrokovi synové, kteří shromáždili největší vojsko naší doby, aby svého otce pomstili, byli *rádi*, že je mrtvý?

„Takže přinejmenším na tuhle záležitost se díváme stejně,“ řekl

Ivar Beznohý. „Nestačí to snad k tomu, abychom drželi při sobě?“

„Právě teď ano,“ přitakal neochotně Halfdan Bílý šat.

„Prozatím ano,“ připustil Sigurd Hadí oko.

Také Ubbe Frilleson souhlasně zamručel.

„Dobře, tak už o tom nebudeme mluvit.“ Ivar Beznohý změnil téma. „Je tu říše, kterou musíme bránit, a to se také může dost protáhnout. Sigurde, ty hned vyrazíš a svoláš vojsko zpátky do Jorviku. Halfdane a Ubbe, vy pojedete s ním. Bjørn a já zůstaneme tady a zorganizujeme obranu.“

„To je *tak* nespravedlivé,“ vybuchl Sigurd, jenž pořád nechápal, proč se vojsko musí zavolat zpátky. „Vy vůbec *netušíte*, kolik z toho bude šarvátek a rvaček, jestliže přivedeme nazpět tři tisíce bojovníků, aby se tady v Jorviku jen poflakovali a kopali do zadku.“

„Však já se jim o práci postarám.“

Uvnitř se chystali k rozchodu. Ylva mi pokynula, abych zmizel. Zaplul jsem do jedné z alkoven u vnějších stěn. Z úkrytu jsem zahlédl vycházet ze dveří Halfdana Bílý šat. Na hladce oholených tvářích byly patrné křečovité záškuby. Za ním vyšli Ivar Beznohý a Ubbe Frilleson, kteří se na sebe spiklenecky podívali. Sigurd Hadí oko počkal, až ostatní odejdou.

„Obávám se, že Halfdan bude chtít svou pohanu pomstít, i když je to naprosto přemrštěné a pošetilé,“ oslovil Ylvu a pohrával si přitom s krásně zpracovaným náramkem na pravé ruce, který představoval dva hady z krouceného stříbra. „Dej raději na mou ženu pozor, až budu pryč.“

„S radostí, jarle Sigurde.“

Sigurd se očividně rozhodl, že náramek s hady je příliš vysoká odměna, takže než odešel, aby se připojil k bratrům čekajícím před domem, podal místo něj štítonošce jiný, lehčí šperk.

„Je tu někdo, s kým by ses měl setkat, Ivare,“ pronesl Sigurd a zdálo se, že už zapomněl na nespravedlnost, jíž byl před chvílí vystaven. „Do Jorviku přijel Brage Boddasøn.“

Ylva zavřela dveře a dala mi znamení, že mám dům opustit, až bratři odejdou. „Zítra u Kulhavého vepře,“ naznačila mi posunky, než vešla do komory s vysokým stropem k ženě Sigurda Hadího oka, jejíž bezpečí teď měla na starost.

„Co bych si jen bez tebe počala, Ylvo,“ vyhrkla žena přehnaně plačtivým hlasem.

„Jsme trochu v bryndě, paní,“ odpověděla Ylva saštinou, jež se během zimy výrazně zlepšila.

„Možná si myslíš, že je to *moje* chyba, že Halfdan Bílý šat moje úmysly nepochopil.“

„To v žádném případě, paní.“

„Neudělala jsem nic jiného, než co by na mém místě byla udělala každá žena. Ano, ty ne, Ylvo. S tvým vzhledem by bylo nemožné svést dva muže najednou. Možná i jen jednoho.“

„To je jasné, paní,“ pronesla Ylva suše.

Škvíra v zadní stěně alkovny mi umožnila uvidět malý úsek ze zadní komory. Nábytek tam byl stejný jako toho dne, kdy jsem dům navštívil s Egbertem a Jarvisem. Jedinou výjimkou bylo stříbrné zrcadlo umístěné na stole u nejvzdálenější stěny. Před ním seděla Sigurdova manželka.

„Ale přes to přese všechno,“ připustila žena, zatímco si nádherně vyřezávaným kostěným hřebenem upravovala dlouhé tmavé vlasy, „musím uznat, že Halfdanova čistotnost mě přitahuje, i když ani zdaleka tak dobře jako Sigurd nevypadá. Ani v posteli to s ním není tak špatné, jak jsem tu vykřikovala. Tyhle věci občas my ženy říkat musíme, abychom muže ovládly.“

Odložila hřeben spokojena s výsledkem svého úsilí.

„A určitě jsi slyšela, že to zapůsobilo,“ pokračovala. „Měla bys vidět, jak Halfdan civěl, když jsem to řekla. Dokážeš si představit, že by s ním podobně jako já mluvil někdo jiný, aniž by Halfdan nevypěnil a nezabil ho? Věř mi, že po mě pořád touží. A abych pravdu řekla, už mě přestává bavit bez přestání poslouchat, jak si můj muž neustále stěžuje, že mu všichni ubližují.“

Vzdychla a obrátila se ke štítonošce. Poprvé jsem spatřil její obličej. Ve tmě alkovny jsem stěží potlačil překvapený výkřik.

„Víš, Ylvo, kdyby Halfdan Bílý šat neodcestoval do Irska, klidně se mohlo stát, že bych dala přednost jemu.“

Sigurdova manželka měla pravidelný, oválný obličej s drobným nosíkem, plnými rty a velkýma modrýma očima.

Byla to Bella, dcera kováře Altona.

40

„Já to nechápu,“ opakoval jsem neustále dokola, když jsem následujícího dne seděl s Ylvou v hospodě U kulhavého vepře.

Všichni obyvatelé Jorviku neuprchli. Kupříkladu kníratý hostinský měl zlaté časy. Pivo míval vždycky dobře uvařené a kvalitní výčep všichni Seveřané oceňovali. Kromě toho se přizpůsobil novým časům a najal pět ramenatých Seveřanů, aby mu jeho podnik hlídali. Posedávali u pultu, připíjeli si a klábosili.

„Zas tak těžké to není,“ řekla Ylva a zvedla džbánek ke rtům, až se jí stříbrné náramky na předloktích ve svitu ohně zablyštěly.

„Ale já jsem viděl, že Halfdan Bellu zabil a že její mrtvola shořela na hranici Ragnara Lodbroka.“

„Já jsem viděla něco jiného.“ Postavila prázdný džbán na stůl a dlouze si říhla. Seveřané u pultu spontánně zatleskali. „Já jsem viděla čtyři bratry, jak jeden po druhém vcházejí do stejného stanu. Ten poslední – Halfdan Bílý šat – pomohl Belle prolézt dírou v plošině, na které stál stan, a pak dál do podzemní chodby. Tou se dostala pryč, zatímco hranice hořela. Určitě to žádná zábava nebyla, ale pořád to bylo lepší než zůstat ležet vedle Ragnarovy mrtvoly. Vrátila se zpátky do mého stanu, zatímco ostatní se věnovali oslavám.“

„Ale…“ Pořád jsem to nedokázal pochopit. „Ale proč?“

„Protože celé vojsko slyšelo o hezké saské panně, která by měla doprovázet Ragnara Lodbroka do říše mrtvých. Představení se sehrát muselo. Kvůli vojenské kázni.“

Tón jejího hlasu naznačoval, že dneska mi to zapaluje nezvykle pomalu. Měla bezpochyby pravdu. Když se smísí logika s city, člověka může leccos zmást.

„Já myslím,“ upřesnil jsem otázku, „proč nechali Lodbrokovi synové Bellu naživu?“

„Sigurd Hadí oko se do té žáby zamiloval, už když ji uviděl poprvé. A ona do něj, pokud člověk může věřit mladé ženě odsouzené na smrt. Ale jak jsi slyšel, líbil se jí i Halfdan. Během desetidenního smutku, kdy se mohla volně pohybovat po táboře, se s každým zvlášť setkávala. Vždycky v mém stanu. Proto jsem kroužila kolem tvého vězení jako ubohý bezdomovec.“

„Takže když se octla na hranici, už nebyla panna?“

„Věř mi, že panna nebyla ani předtím.“

Pozoroval jsem Bellu zpovzdálí, když nosívala dvě vědra s vodou ze studny přes Teurintone, a jedinkrát jsem ji zahlédl nahou při koupeli. Myslel jsem si, že je právě tak nevinná, jak vypadala.

Zamiloval jsem se do ní nezrale a bez jakýchkoliv vyhlídek. Zejména z jednoho určitého důvodu.

„Bella je moje nevlastní sestra," řekl jsem. „Máme stejného otce."

Ylva se narovnala a upřeně se na mě zadívala.

„Ona to ví?"

„Neví, a ani by ji to teď nezajímalo. Myslím, že by tomu ani nevěřila."

Ylva pokynula hostinskému, aby nám ještě přinesl každému po džbánku. Chvíli jsme jen tiše seděli a upíjeli pivo zahřáté na dokonalou teplotu. Pak pokračovala:

„Pokud je mi známo, Bella před žádným ze svých milenců neroztáhla nohy dřív, dokud si nebyla jistá, že své starší bratry přemluvili, aby ji nechali naživu. Zná pár dobrých fíglů, jak zacházet s muži."

„Takže ty ji máš ráda?" otázal jsem se.

„Dělá to, co je nutné, aby člověk přežil." Ylva na chvíli zaváhala, ale pak pokračovala: „Přála bych si být stejně chytrá, když mi bylo tolik, co jí."

Chvíli přemítala o událostech ze své minulosti, o nichž jsem se měl něco dovědět teprve mnohem později. Nakonec se narovnala.

„Halfdan Bílý šat možná Bellu ve stanu znásilnil. Možná se mu dala dobrovolně. Nevím. Ale vím, že od té doby to používá, aby bratry rozeštvala."

„Proč jsi mi tohle všechno neřekla dřív?" otázal jsem se. „Myslel jsem, že jsme přátelé."

„Je těžké přátelit se s někým, kdo své sliby nedodržuje."

V podvědomí se mi slabě jako cinknutí kostelního zvonu za obzorem vynořila vzpomínka.

„Tobě jde pořád o stříbro z kláštera svatého Kutberta?"

Zamračeně přikývla.

„Nemohl jsem zradit bratra Jarvise," vysvětloval jsem. „Relikvie jsou důležité kvůli jeho postavení."

„Tomu rozumím. Jenže jsou důležité i pro mě. Slíbila jsem svým Seveřanům zlato. Spoléhali na mou velkorysost. Spoléhali na to, že jsem dárcem náramků."

Tenhle výraz, který jsem od ostatních lidí slyšel mnohokrát, mi připomněl spokojené výrazy norských družiníků, když Ylva rozlomila své poslední náramky a jednotlivé kusy rozdělovala. Závisejí vzájemná spojenectví Seveřanů opravdu jen na osobním

prospěchu?

„A kde je věrnost?“ otázal jsem se. „Náklonnost? Pokrevní vazby? Copak snad někteří z tvých družiníků nesloužili už tvé babičce Ladgerd?“

„Sloužili. A pak dvěma jarlům, kteří přišli po ní. S tím posledním byli ohromně nespokojení. Byl totiž lakomý. Proto jsem mohla před deseti lety hrstku z nich přemluvit, aby se mnou vyrazili na výpravu. Klášter jsme našli náhodou. Měla jsem štěstí a rychle se to rozkřiklo. Od té doby jsme byli na jiných výpravách, které byly stejně úspěšné. Ve Frísku, Virlandu a ve Franské říši. Rozneslo se o mně, že mám štěstí na kořist a že bohatství rozděluji štědře a velkoryse. To byl základ mé moci. Na poslední výpravě se to zvrtlo. Tady v Anglii se nedařilo nic. Kdo má na své straně bohy, shromažďuje své příznivce po celých houfech. Za jarlem, který nemá štěstí na kořist, se nežene nikdo. Teď deset mých družiníků hlídá pro Sigurda biskupství a pět dalších sedí tady za dva stříbrňáky na den a všechno pivo, co vypijí.“

Kývla směrem k mužům u pultu.

„To je postavení severského jarla opravdu tak nejisté?“ otázal jsem se.

„Všechno se může změnit ze dne na den,“ přisvědčila. „Ale Sigurd Hadí oko střežení své ženy nesvěří žádnému muži, takže mám výhodu. A postupně určitě získám i to, o co jsi mě připravil.“

Pozoroval jsem stříbrné náramky na jejích pažích a přemýšlel, že pokud jeden jarl může padnout tak snadno, i jinému jarlovi se lehce stane něco podobného.

„Ylvo, slibuji ti, že ti pomohu znovu získat tvé postavení a tvé muže, pokud je to tvé přání.“

Drsný obličej jí zkřivil ironický úšklebek.

„Jak to chceš provést, Rolfe Troufalče?“

Přerušil nás žebrák v rozedraných šatech, s nímž do hospody zavanul pach jeho nemytého těla a smradlavého dechu, když otevřel dveře, a k překvapení všech přítomných zakřičel: „Sasové jsou tady!“

Pětice Norů u pultu se napřímila. Chvíli jen zírali, zatímco slova doznívala. Pak vyskočili a vyrazili ze dveří. Pustili jsme se za nimi s Ylvou ulicí a doběhli jsme až k pobořené dvojité věži nad východní bránou. Tady jsme vyšplhali po žebřících vedoucích na předprseň a s ostatními jsme hleděli do ploché krajiny.

Od východu se po římské silnici blížila k městu dlouhá kolona

ozbrojených mužů, koní a vozů. I na dálku bylo vidět, že výzbroj a oblečení bojovníků je velmi různorodé. Někteří měli těžké zbraně jako sekery a dlouhé meče, jiní nesli pouze dýky, kosy nebo vidle. Jen málokteří měli brnění a přilby a všichni byli mlčenliví a odhodlaní. Bylo to vojsko – armáda venkovanů svolaná na obranu země a vedená skupinou saských šlechticů. Nad jezdci v nablýskané železné zbroji jedoucími v čele průvodu vlál prapor s rudou válečnickou sekerou na bílém pozadí: korouhev ealdormana Osberta.

Ylva přimhouřila oči a bez hlesu počítala.

„Necelých tisíc mužů," řekla nakonec.

„Dokážeme je udržet za hradbami?"

„Myslím, že ano. Na obklíčení města je jich dost, ale dobýt ho proti třem stovkám obránců nezvládnou. Co tedy asi tak můžou mít za lubem?"

Ze severní strany hradeb za domy a stromy biskupství se ozvalo volání a křik. Rychle jsme se prodírali podél předprsně. Zastavili jsme se u kamenného bastionu na nejsevernější výspě hradeb a natahovali jsme krky, protože na půlkruhové plošině se už shromáždila spousta dalších lidí.

Seveřané ukazovali směrem k římské silnici, která vypadala jako šedý šíp vystřelený z lesa na severozápadě. Po ní se k Jorviku blížil ještě jeden zástup vojáků. Byli stejně početní a stejně různorodí jako jejich soukmenovci z prvního průvodu a tvářili se stejně urputně. Na korouhvích zářil bílý kříž na černém pozadí.

„Král Ælla," řekla Ylva. „Nejméně dvanáct set mužů."

Ællovo vojsko se spojilo s Osbertovými vojáky v místě, které bylo mimo dostřel. Oba králové vyjeli a setkali se na okraji lesa pod světle zelenými ratolestmi mířícími proti zataženému nebi. Odměřeně se pozdravili a pak už se navzájem ignorovali. Davy mužů a jezdců se rozprostřely po polích a loukách, jako by jednotlivé pozice byly dohodnuté už předem a obklíčení Jorviku už teď bylo pouhou formalitou.

Muži začali do země v nevelkých odstupech zabodávat špičaté kůly. Vznikaly valy a příkopy, které nám měly zabránit v provádění výpadů. Během hodiny vojsko obklopilo město jako nějaký šedohnědý pás. Dokonce i podobně neznalým jedincům, jako jsem byl já, bylo jasné, že vojsko čítající více než dva tisíce dvě stě mužů bude stačit na to, aby dobylo zpátky Jorvik do saských rukou.

„A takhle se štěstí den ze dne mění," podotkla Ylva suše.

41

Válečné štěstí se opravdu přiklonilo na stranu Sasů. Netrvalo jim ani celé odpoledne, aby obklopili Jorvik v půlkruhu sahajícím od břehu řeky Usán napříč přes louky směrem k severu a přes pole směrem na východ. Na mostě u Usanské brány vytvořili kamennou barikádu, aby tudy nikdo nemohl uprchnout. Hlavní tábor zřídili jižně od města ve stínu mystického oválu římských ruin uprostřed pozemku mezi pasoucími se voly a ovcemi a skryli se za kamennými zídkami vysokými zhruba do pasu. Jejich otroci se pokoušeli zapálit oheň z čerstvých větví a válečníci si čistili zbraně a sveřepě pošilhávali po městě. Oba saští králové očividně chtěli zaútočit z jihu. Na první pohled to působilo trochu jako záhada, protože opevnění Jorviku tady bylo důkladnější než na východě, kde otvory ve zdivu ve velkých úsecích vyplňovala suť pocházející z kamenných římských domů a podpíraly je napůl shnilé trámy. Každému však bylo jasné, že jejich úmysl bude pravděpodobně korunován úspěchem.

Ivar Beznohý a Železný Bjørn si utvořili přehled o situaci ze dvou věží trůnního sálu představujících nejvyšší bod města, dospěli k určitým závěrům a rozhodli o strategii. V čem ta strategie spočívala, o tom neřekli nikomu, ale Ivarovy pokyny byly bezpodmínečně uposlechnuty. Brzy se několik pracovních skupin pustilo do boření domů stojících těsně u Královské brány. Práce rychle postupovala a do večera byl za mohutnou kamennou stavbou vyklizen prázdný pás široký šedesát stop a hluboký čtyřicet stop. Trámy ze zbořených domů se použily na ohraničení vyklizeného místa pomocí rychle postavených barikád a valů. Na bahnitém prostranství se obrysy domů a jižní konec Petrské ulice zračily jako nesčetné velké a malé díry v zemi kolem úzké rovinky. Nahoře u kostelního náměstí ve středu města domy zůstaly, ale ulice byla ohraničena palisádami a valy. Během několika hodin vzniklo za Královskou bránou malé prozatímní opevnění vybíhající úzkým krkem směrem na severozápad.

Veškerá tato opatření nějak nevzbuzovala dojem, že bychom byli připraveni na odpor, ale spíš že jsme to už předem vzdali. Jako by Ivar Beznohý a Železný Bjørn dospěli k názoru, že nepřítele venku udržet nedokážou a že se tedy místo toho připravují po ztečení hradeb na obranu v ulicích. Večer práce kvůli tmě skončily

a všude zavládla malomyslnost.

Unavený a hladový jsem procházel kolem ohňů, které vyčerpaní muži Sigurda Hadího oka zapálili ze zbytků trámů. Ylva se vrátila k Belle do biskupství a já jsem při marném pátrání po nějakém známém obličeji naslouchal útržkům hovorů.

„Co s tím vším chce jarl Ivar dělat?“ otázal se někdo.

„To vůbec netuším,“ odpověděl mu jiný hlas, „ale jestli věří, že tyhle třísky dokážou Sasy zadržet, tak by si to asi měl ještě jednou promyslet.“

„Budeme se bránit v ulicích.“

„To znamená boj od domu k domu.“

„Zítra večer už budeme mrtví.“

„Jako Ragnar Lodbrok.“

Všichni u ohně pohlédli na muže, který zmínil proslulého Dána. Byl malý, podsaditý a nenápadný. Měl tlusté rty a nos v jeho vousatém obličeji připomínal špunt. Na rukávu vlněné svrchnice se blýskal jednoduchý náramek ze splétaného stříbra. Byl nádherně zpracovaný a představoval dva propletené hady s kmitajícími jazyky.

„Co víš o smrti Ragnara Lodbroka?“ otázal se ho jeden z přítomných mužů.

„Vím toho víc, než co si chci nechat pro sebe, když je teď jisté, že všichni zemřeme.“

Muž s hadím náramkem se usadil pohodlněji.

„Určitě je tu nejeden z vás,“ začal, „kdo do Anglie přišel teprve nedávno a nemyslel na nic jiného, než že se obohatí. Ale my, kdo jsme sem s Lodbrokovými syny přitáhli téměř před dvěma lety, my všichni víme, že původní příčinou bylo něco jiného: krevní msta.“

Prohlédl jsem si vypravěče podrobněji. Během roku, kdy jsem se octl mezi Seveřany, jsem ho nikdy neviděl. V tak velkém a nepříliš disciplinovaném vojsku jsme se mohli snadno minout, ale připadal mi příliš jemný a choulostivý na to, aby válčil už tak dlouho.

„Ragnar Lodbrok,“ pokračoval, „rok předtím vyrazil dobýt zemi krále Ælly pouze s dvěma loďmi, protože, jak řekl před odjezdem své královně Aslaug: ‚Člověk si nezíská pověst a slávu tím, že dobude novou zemi s mnoha loďmi, a jestliže prohraju, bude nejlepší, když má říše ztratí co nejméně mužů.‘ Tak se stalo, že Ragnara přepadla mohutná vichřice a obě jeho plavidla ztroskotala u northumbrijského pobřeží. Dostal se však s vojskem na pevninu a zůstaly jim i veškeré zbraně a výstroj a výbava. A kamkoliv vtrhl

do vesnic, měst a tvrzí, všude slavil vítězství.“

Nenápadný muž rychle upoutal pozornost všech posluchačů. Jeho monotónní hlas měl téměř hypnotizující účinek. Všichni seděli jako pěna a kromě praskání ohně nebylo slyšet vůbec nic.

„Král Ælla prohlásil ke svému vojsku: ‚Jestliže zjistíte, že přichází Ragnar Lodbrok, nesmíte na něj zaútočit zbraní, protože má syny, kteří by nás nikdy nenechali na pokoji, pokud by padl.‘

A v boji, kdy Ragnar sám pronikl saskými štítovými hradbami, rozdával tak mocné rány, že rozťal přilby a štíty vedví a žádný bojovník před ním neobstál. Nikdo ho však neohrožoval mečem či sekerou ani na něj nevystřelil šíp, žádná zbraň mu neublížila ani ho nezranila, ačkoliv všichni jeho muži padli a on sám byl sevřen mezi štíty – a tímto způsobem byl zajat. Zeptali se ho, kdo je, ale on mlčel a neodpovídal. Tu poručil král Ælla: ‚Uvrhněte toho umíněného bojovníka do hadí jámy. Jestliže řekne něco, z čeho poznáte, že je to král Ragnar, hned ho zase vytáhněte.‘ Ale Ragnar strávil dlouhou dobu mezi hady bez sebemenší újmy. Nakonec saský král ztratil trpělivost a řekl: ‚Svlékněte mu svrchní oděv.‘ A když to udělali, připlazili se k němu hadi ze všech stran. Ti netvoři se mu zahryzli do útrob, sežrali mu játra a jeden zvlášť tlustý a krvelačný had se mu jako strašlivý kat dokonce zakousl do srdce.“

Muži ve svitu ohně jen zalapali po dechu. I já jsem pocítil v zádech mrazení, jenže rozhořčením nad tím, že nějaký zatrolenec se tu dělá důležitý a vykládá naprosté nesmysly, ačkoliv očividně netuší, o čem že to vlastně mluví.

„Král Ælla nato posílá zprávu synům Ragnara Lodbroka o smrti jejich otce. Poslové dorazí do paláce v Dyflinu, kde zrovna probíhá slavnostní hostina, a jdou přímo k trůnu, kde sedí Ivar Beznohý. Sigurd Hadí oko a krutý Halfdan Bílý šat hrají deskovou hru tafl a Železný Bjørn si vyřezává ratiště kopí.“

Změna minulého času na přítomný vykreslila posluchačům příběh velice živě. Oheň planoucí před námi se změnil na ohniště v dyflinském paláci. Mezi stíny byly vidět mlhavé obrysy Lodbrokových synů a jejich družiníků. Pochopil jsem, že takto vybraně dokáže vyprávěcí prostředky ovládat pouze mistr skald.

Ællův posel teď uctivě zdraví Ivara a ten mu odpovídá na pozdrav. Táže se, odkud přicházejí a jaké novinky přinášejí. Odpovídají, že je sem vyslal král Ælla se zprávou o Ragnarově smrti, a posléze vyprávějí vše, co se událo. ‚Než váš otec zemřel,‘ končí své poselství, líčil dlouho ve verších své hrdinské činy

a nakonec prohlásil: ‚Až podsvinčata seznají kancův krutý osud, zavelí k boji a rozboří kotec'.

Kolem ohně všichni uznale pokyvovali, protože se rychle shodli na tom, že taková slova jsou hodna krále. I já jsem teď vypravěči visel na jeho tlustých rtech.

„Když to bratři uslyší, zareagují různým způsobem: Sigurd Hadí oko si dýku, jíž si doteď čistil nehty, zabodne hluboko do ruky, aby tak vyrovnal bolest nad otcovou smrtí. Halfdan Bílý šat, který zrovna drží v ruce hrací kámen, ho stiskne tak pevně, až mu z nehtů vytryskne krev, a Železný Bjørn sevře ratiště kopí takovou silou, až se ve dřevě objeví otisk jeho dlaně. Ale rudovousý Ivar Beznohý na sobě nedá nic znát. Klidně dál hovoří s posly a vyptává se na podrobnosti, a když jeho mladší bratr Halfdan Bílý šat chce muže krále Ælly mučit a popravit, přeruší ho a prohlásí, že těmto mužům se nesmí ublížit a že mohou odcestovat, kam chtějí. ‚Váš osud je však nejistý,' dodává pak, ‚neboť pojedete-li domů, z toho, co jste viděli a slyšeli, jste museli pochopit, že tento zločin nezůstane dlouho nepomstěn.' Když to později král Ælla uslyšel, prohlásil, že nejvíce je třeba mít se na pozoru před Ivarem Beznohým, protože otcovu smrt nesl nejchladnokrevněji ze všech."

Teď jsem viděl, že svůj význam měly shody se skutečnými událostmi i odlišnosti od reality. Stáhl jsem se hlouběji do stínu a očekával jsem závěr, který musel přijít už brzy.

„A když Ivar Beznohý vyrazil do Anglie, aby se setkal s králem Ællou, dal naprosto správně přednost lsti před hloupou a bezduchou odvahou. Jako zástavu za mír požadoval od saského krále tolik půdy, kolik vymezí volská kůže, a tu také dostal. Protože král Ælla si řekl: ‚To je jen drobný požadavek a já mám radost, že tak mocný nepřítel žádá tak málo, a nikoliv mnohem víc.' Jenže Ivar Beznohý rozřezal volskou kůži na tenké proužky a jimi ohraničil pozemek, jenž byl tak velký, že by se na něm dalo postavit město. A toto město je Jorvik a Ivar Beznohý je ještě pořád jeho pánem. A tady posílá dárek."

Skald vytáhl z torny malý soudek a jeho obsah začal rozlévat do džbánků. Zlatavá medovina prýštící ze soudku byla více než vítaná. Muži připíjeli na chytrost Ivara Beznohého.

„Musím říct," prohlásil muž, který předtím haněl Ivarovy palisády a říkal o nich, že to jsou třísky, „že za takového mazaného jarla už stojí za to bojovat."

„Pokud bude stejně štědrý se svými poklady jako s medovinou,"

přisvědčil další, „pak pomstít jeho otce nebude nic těžkého.“

Krátce nato se skald odkradl pryč. Muži u ohně na něj docela zapomněli, protože teď mluvili jen o svém moudrém vojevůdci, jeho spravedlivé věci a snadném vítězství, jež mu bohové nad Sasy dopřejí. Skald usedl k jinému ohni, kde panovala stejně skleslá nálada, a tady znovu vyprávěl svůj příběh, načež vykouzlil další soudek s medovinou. Toto představení zopakoval celkem pětkrát, než bylo příliš pozdě a unavení muži chrápali hlasitěji, než on dokázal hovořit.

Šel jsem za ním po dlažbě Kamenné ulice. Ještě než došel k Usanské bráně, zmizel mezi budovami a zastavil se na rohu dvouposchoďového domu, jehož druhé patro čnělo nad bahnem uličky. Začal stoupat vzhůru po strmém žebříku. Když se mu nohy octly ve výši mého obličeje, stáhl jsem ho z příčlí dolů. S překvapeným výkřikem mi spadl do náruče.

„Mohla by se ti tu snadno stát nějaká nehoda,“ prohlásil jsem.

„To je tvoje práce, ty mladý hrubiáne. O co jde?“

„Mladý jsem, to je pravda,“ přisvědčil jsem a přiložil jsem mu na krk svůj sax. „Ale očividně si pamatuji lépe než ty, co se tady v Northumbrii stalo.“

Pochopil, že jsem bojovník z vojska Ivara Beznohého, který je nespokojený s jeho tvůrčím líčením letních událostí. Obličej se špuntovitým nosem se mu zkřivil lítostí a našpulil své tlusté rty.

„Ale no tak, jsem pouhý skald,“ prohlásil, „a je pravda, že jsem vyrazil příliš pozdě, než abych veškeré útrapy zažil na vlastní kůži. Nicméně jsem vždycky ochoten poslechnout si, co mi chtějí ostatní říct, a rád za zkušenosti zaplatím, aby mé vyprávění mohlo být příště přesnější.“

Vytáhl několik mincí a přidržel mi je před obličejem. Tento argument se v minulosti v podobných situacích bezpochyby určitě osvědčil a skald se nijak vážně neznepokojoval, dokud jsem neodpověděl: „Jen si nech to svoje vlastní znění, Brage Boddasøne.“

„Ty znáš mé jméno?“

Navzdory okolnostem mu to zalichotilo.

„Myslím, že všichni, kdo mi v posledním roce vyprávěli o Ragnaru Lodbrokovi, srovnávali své vlastní vypravěčské schopnosti s tvými. A nebylo jich málo.“

Skald váhal a přemítal, jestli je to dobře, nebo špatně.

„Je pravda,“ pronesl pomalu, „že mnohé z toho, co jsem dneska večer vyprávěl, musela být nutně smyšlenka. Úkolem skaldů ve

službách vznešených mužů často bývá pravdu si přizpůsobovat.“

„Dá se pak věřit alespoň jedinému příběhu o Ragnaru Lodbrokovi, který jsi kdy vyprávěl?“

„Úplně věřit se dobrému příběhu nedá asi nikdy. Mnoho vypravěčů si události přikrašluje, aby udrželi zájem posluchačů.“

„Ragnarovy činy mě zaujaly opravdu často, nicméně je pro mě těžké vytvořit si o něm nějaký souvislý obraz.“

Ve skutečnosti nebyla má představa o velkém severském hrdinovi nijak lichotivá, ale šlo mi o to, abych zdůraznil to podstatné.

„Můj přítel Hastein vidí Ragnara Lodbroka jako drzého mladého klacka, který dokázal pobláznit každou ženskou sukni. Znám jednu štítonošku a ta o něm říká, že je to nafouknutý prasečí měchýř. V podání Sigurda Hadího oka je strážcem spravedlnosti, a když o svém otci mluví Ivar Beznohý, člověk se dozví, že to byl bystrý vypravěč s básnickým nadáním. Železný Bjørn dokáže své opovržení skrývat jen stěží, Ubbe Frilleson představuje Ragnara jako čestného obránce žen a Halfdan Bílý šat se o něm nejraději nevyjadřuje vůbec.“

Ta jména skalda znepokojila, protože pochopil, že nejsem jen tak ledaskdo, ale pořád nedokázal odhalit, kdo tedy jsem. Dvěma prsty z krku opatrně odstrkoval ostří dýky.

„Je pravda, že Ragnar Lodbrok je postava, v níž se jako v zrcadle dokáže uvidět většina lidí. Ale není snad nejdůležitější skutečnost, že podstata příběhu zůstane zachována?“

„Máš bezpochyby pravdu,“ přitakal jsem a dýku jsem mu přiložil zpátky na krk. „A podstata smrti Ragnara Lodbroka byla v tvé verzi bez vady. Jeho poslední slova byla v porovnání se zbytkem příběhu překvapivě přesná. Podle jednoho svědka byli při Ragnarově smrti pouze král Ælla a jeden saský strážce, ale ani jeden z nich řeči Seveřanů nerozuměl, takže Ragnarova slova nemohli předat dál. A ten svědek už vůbec ne, protože zemřel v Dyflinu.“

Brage Boddasøn se začal ošívat. Chytil jsem ho za zápěstí a podržel jsem ve vzduchu stříbrný náramek s hady.

„Ten už jsem viděl,“ řekl jsem. „Včera ho měl na pravé ruce Sigurd Hadí oko.“

42

Hostinský od Kulhavého vepře na mě kýval tak zvesela, až se mu rozhoupaly konce kníru. V obklíčeném městě byl zřejmě jediný, kdo se vůbec nestrachoval, co bude zítra. V lokálu s nízkým stropem mezi spoustou hostů, kteří cítili poslání vydat své poslední mince za pivo, jsem našel Hasteina. Skláněl se nad džbánkem a s mrzutým výrazem mě pozdravil. Výhled na porážku ho však netrápil.

„Už jsi slyšel, že mi Sigurd Hadí oko ukradl tu moji žábu?“ vzdychl. „Zrovna on, kterému tak záleží na tom, aby se všechno dělo spravedlivě!“

„To ti říkal Železný Bjørn?“

„Vždyť nikomu z ostatních Lodbrokových synů se nedá věřit.“

Odhodil si světlou ofinu z očí. Až když se na mě snažil zaostřit zrak, uvědomil jsem si, jak je opilý.

„Pamatuješ si poslední slova Ragnara Lodbroka, která jsem ti řekl na lodi při plavbě z Irska?“ otázal jsem se.

Váhavě začal citovat: „Až podsvinčata seznají kancův krutý osud…“

„Právě jsem Brageho Boddasøna slyšel tyto verše přednášet bez jediné chybičky.“

Při zvuku onoho slavného jména se Hastein rozzářil.

„Železný Bjørn říkal, že Brage je ve městě. Je to vynikající skald, i když se mnou se už zřejmě srovnávat nemůže.“

Vytáhl jsem těžký stříbrný náramek s hady a vysvětlil jsem mu, že jeho vlastník sdělil Ragnarova poslední slova Bragemu Boddasønovi a použil jej jako odměnu za to, že skald je bude šířit dál. Chvíli trvalo, než Hastein vzácný šperk poznal.

„Chceš říct, že Ragnara zavraždil Sigurd Hadí oko? Je na to dost mazaný?“

„Sigurd je pomalý, ale není hloupý.“

To bylo odhalení, které se Hasteinovi hodilo do krámu. Vyskočil a proklouzl ke dveřím hospody. Chytil jsem ho uprostřed noci na kostelním náměstí.

„Kam běžíš?“ otázal jsem se.

„Do Síně Ragnara Lodbroka,“ ukázal směrem k bráně biskupství. „Teď si to ten mizera Sigurd Hadí oko vypije.“

„Odjel s Halfdanem Bílým šatem a Ubbem Frillesonem den předtím, než saští králové obklíčili město.“

Hastein na naši nebezpečnou situaci zapomněl. Zastavil se a vypadal, jako by dostal ránu do obličeje.

„K čemu je tohle všechno vlastně dobré?“ zamumlal se svěšenými rameny. „Zítra zaútočí Sasové a vyřídí nás.“

Vysvětlil jsem mu, čemu by to všechno mělo posloužit.

Deset ramenatých Seveřanů u brány do biskupství bylo napůl opilých a mělo dobrou náladu, protože i oni slyšeli povídačku Brageho Boddasøna a popili jeho medovinu. Vykládali, že jarl Ivar dorazil na posvátnou půdu už zvečera a stále ještě neodešel. Za Ivarem Beznohým jsem nepřišel, ale jeho přítomnost mi přišla vhod. Mám-li být upřímný, přemýšlel jsem už dlouho, jestli zrzavý jarl mohl zabít vlastního otce, i když jsem se se svým podezřením nikomu nesvěřil. Potěšilo mě a ulevilo se mi, když se teď zdálo, že pravděpodobnějším viníkem by mohl být Sigurd Hadí oko, a toužil jsem tuto pravdu Ivarovi Beznohému sdělit.

Hastein se vydal do trůnního sálu, kde přebýval Železný Bjørn se svým stříbrem, protože by se mohlo snadno stát, že bychom potřebovali pomoc šedovousého obra, abychom o vině Sigurda Hadího oka ostatní Lodbrokovy syny přesvědčili.

Byl jsem proto sám, když jsem kráčel dál mezi budovami biskupství. Došel jsem k Síni Ragnara Lodbroka, ale na klepání nikdo neodpovídal. Přinejmenším ne zevnitř.

„To vám nepomůže, mladý pane,“ ozval se za mnou hlas. „Ta malička dává přes noc na dveře závoru.“

Egbert ležel ukrytý pod keřem a teď se s obtížemi zvedal. Přilba mu stínila obličej, ale z neholené tváře mu čněl velký, rozpláclý nos.

„Kde je Ylva?“ otázal jsem se.

„Na hradbách. Dělá průzkum. Mohl by to klidně zvládnout kdokoliv jiný, ale to ne, madam věří jen své oddané štítonošce.“ Zlostně se zašklebil a odhalil přitom své dva zuby. „A já tady mrznu venku, zatímco paní se rozvaluje v teplé posteli. Je to bída.“

Přiměl jsem ho, aby mi slíbil, že Ylvě vyřídí, že jsem se na ni ptal.

„A co bude zítra?“ pokračoval. „To bych rád věděl. Až saští králové zaútočí, budou mě považovat za Seveřana? Zabijou mě mí vlastní krajani? To bude odměna za to, že jsem zůstal na svém místě, když všichni ostatní zdrhli? Jo, je to bída.“

„Máš pravdu. Nezapomeň na ten vzkaz pro Ylvu.“

Vracel jsem se temným biskupstvím. Došky trčely na hřbetech domů jako rozcuchaná zvířecí srst. Nad střechami se tyčil kamenný

kostel svatého Petra jako spící tělo mohutného zvířete.

V lese jsem se v noci cítil v naprostém bezpečí, ale o to cizejší a nebezpečnější mi připadalo městské prostředí. Plížil jsem se podél trámových stěn a pod okraji střech a noc ke mně v podobě chladného mžení pronikala stále blíž. Zrychlil jsem, zatočil kolem rohu dlouhého domu, jehož střecha sahala téměř až k zemi, a vrazil jsem do vysoké, zrzavé postavy.

„No, tak tady jsi," pronesl Ivar Beznohý. „Zrovna jsem odcházel z biskupství, když mi strážní říkali, že ses po mně ptal. Co jsi chtěl?"

Hlas zněl napjatě a netrpělivě. Musel toho před rozedněním stihnout ještě hodně a nechtěl marnit čas.

Když jsem mu však vysvětlil to, co jsem předtím vykládal Hasteinovi, vzbudil jsem jeho zájem.

„Brage Boddasøn opakoval otcova slova přesně?" otázal se.

„Do posledního písmena."

Měl jsem vztek, že jsem Hasteinovi dal náramek s hady jako důkaz pro Železného Bjørna, takže teď jsem se mohl chytit jen vlastních slov.

„Než Sigurd Hadí oko vyrazil najít vojsko, musel mluvit s Bragem Boddasønem. Vždyť ti dva jsou adoptivní bratři. Příběh si nejprve nacvičili, aby Brage mohl vojákům dodat odvahy. Prozrazují ho slova Ragnara Lodbroka. Ældfric je zopakoval pouze vrahovi."

„A tobě," namítl Ivar a přimhouřil ledově modré oči. „A ty jsi *mně* o tom nic neřekl."

„Ale jen kvůli tomu, protože Ældfric prozradil, že vrah byl Seveřan a Lodbrokův syn," vykoktal jsem zadýchaně.

„A ty sis myslel, že jsem to byl já." Mávnutím ruky odbyl můj pokus toto podezření popřít. „Chápu tě. Na tvém místě bych si myslel totéž. Ale k čemu nám tyhle vědomosti teď budou?"

„Můžeš s tím jít za saskými králi a říct jim, že teď, když máš důkaz o jejich nevině, opustíš Jorvik dobrovolně, odjedeš na jih a necháš Northumbrii na pokoji. Ællovo spojenectví s Osbertem je vachrlaté. Vzájemně si nevěří. Budou se předhánět v tom, komu přináleží čest za vítězství bez prolití krve."

Rudovousý obličej Ivara Beznohého opanoval sveřepý výraz.

„Když to udělám, moji muži si mě přestanou vážit."

Dánský jarl raději zvolil rizika zítřejšího útoku, než aby se ukázal jako váhavý a nerozhodný náčelník a navrhl mír.

„Jestliže odhalíš úklady svého mladšího bratra, zachováš si čest i velení. A Jorvik pak můžeš nechat na pokoji.“

Svým způsobem jsem byl Seveřan, ale nelíbilo se mi, jaké utrpení způsobilo obsazení staletého města obyčejným lidem, k nimž jsem patřil i já. Představa, že zabráním střetnutí mezi Seveřany a Sasy, mě zaujala natolik, že jsem ve své úvaze neviděl mezery a nedostatky.

O nich mě měl brzy poučit Ivar Beznohý.

„Pojďme do sucha,“ vybídl mě a otevřel dveře v zadní stěně dlouhého domu.

Vešli jsme a setřásli ze sebe kapky deště. Na konci podlouhlého prostoru žhnuly v ohništi uhlíky. Pod řadou železných mříží chyběla podlaha a na jejím místě zely otvory černé jako tér.

„To je vězení Ragnara Lodbroka,“ vyhrkl jsem.

„Je to zvláštní náhoda.“ Ivar našel ve stojanu na stěně nezapálenou pochodeň. „Ale velmi se nám hodí s ohledem na námět našeho hovoru. Přemýšlel jsi o tom, jestli měl Sigurd vůbec možnost vraždu spáchat? Sám jsi říkal, že otcova mrtvolná ztuhlost dokazuje, že vydechl naposledy méně než dvanáct hodin předtím, než nám Ælla vydal jeho mrtvolu. Kde byl v té době můj mladší bratr?“

Ivar Beznohý přiložil pochodeň k uhlíkům v ohništi a otáčel s ní tak dlouho, dokud smůla nechytla. Na protest proti jeho námitkám jsem zvedl ruku, ale teď mi bezvládně klesla. Jasně jsem si pamatoval, že jsem dírou po suku ve vězeňské boudě viděl Sigurda Hadí oko, jak se na něm v žáru ohně blýskají jeho šperky, když vyprávěl, jak během bitvy u Uldageru přišel ke své jizvě.

„Sigurd byl s námi se všemi v ležení.“

Zář pochodně osvítila polovinu obličeje Ivara Beznohého. Druhá zůstala v temném stínu.

„Takže zřejmě nemohl být zároveň tady v Jorviku a vysypat hady na hlavu našeho otce? Co jsi provedl s Bragem Boddasønem?“

Změna tématu mě na chvíli zmátla. Pak jsem ho spěchal ujistit, že skald je naživu a že je přivázaný ke své posteli.

„To je dobře,“ prohlásil zrzavý jarl, „protože pokud bys Sigurdovi jeho nevlastního bratra zabil, měl bys s ním určitě potíže.

Uvědom si, že Brageho má raději než vlastní bratry. Víš ostatně, jak se to přihodilo?“

Během plavby z Irska jsem slyšel Hasteinovu verzi a myslel jsem, že zbytek by mohl počkat. Ivar Beznohý však už nespěchal.

Napětí se mu z hlasu vytratilo.

„Brageho otec, Boddi, získal Sigurda za adoptivního syna," prohlásil jsem, „jako odměnu za to, že mu vyléčil zranění od Uldageru."

„To je ta verze, kterou Boddi vykládal Sigurdovi, aby ho ochránil. Ve skutečnosti by byl otec nejraději, kdyby jeho prostřední syn na zranění zemřel. Odpovědnost za Sigurda od něj Boddi nepřevzal jako odměnu, ale jako trest za to, že ho zachránil. Sigurd měl štěstí, že vyrůstal v milující rodině, kde se o něj dobře starali. Přesto má pořád pocit, že mu všichni ubližují. Otec se ho chtěl zbavit. Domníval se totiž, že už má dost synů, se kterými jsou velké potíže."

„To se týkalo i tebe? Říká se, že jsi bojoval proti Skåňanům jako dospělý, i když ti bylo jen deset."

Ivar se usmál, když si uvědomil, kolik toho z jeho života znám, byť v přikrášlené skaldské verzi.

„Je pravda, že otec toho dne u Uldageru viděl, že ve mně něco vězí. Jenže o to on zájem neměl. Pochopil, že jeho potomci by mohli získat ještě větší slávu a pověst než on sám, a začal přemýšlet, jak by tomu zabránil. Železný Bjørn mu už přerostl přes hlavu, ale Bjørnovi šlo vždycky spíš o stříbro než o slávu. Erik a Agnar svůj život skončili při pokusu porazit uppsalského krále. Svého nejmladšího syna otec týral a utiskoval tak, až se z něj postupně stala surová bestie, kterou znáš jako Halfdana Bílý šat. Ze mě se pokusil udělat mrzáka a zlámal mi obě nohy."

„Myslel jsem si, že sis zlomil nohy, když jsi skočil ze střechy."

„Neskočil jsem. Otec mě z ní shodil."

Mezi všemi výklady o povaze Ragnara Lodbroka, které jsem slyšel, bylo i toto vysvětlení neméně pravděpodobné. Proslulý Dán lačnil po tom, aby si vydobyl své místo v pověstech, jež připravoval po celý život, a nikdo – a už vůbec ne jeho synové – mu při tom neměl stát v cestě.

Stále nevím, jestli je tahle pravda definitivní, i když jsem o všem přemýšlel po mnoho let. Čas od času slýchám u svého ohně některý ze starých příběhů, jenž vypráví potulný válečník nebo nově příchozí bojovník. Ochotně naslouchám a s úsměvem přikyvuji všeobecně známým tématům – ale i variacím, jež během doby vznikly. Například verze Brageho Boddasøna o tom, jak se Lodbrokovi synové dověděli o Ragnarově smrti, se už dávno stala nejběžnější. Nikdo už si nepamatuje, že Ivar Beznohý a Halfdan Bílý

šat vtrhli do Východní Anglie celé měsíce před výpravou Ragnara Lodbroka. Minulost patří skaldům a ti ji přetvářejí tak, jak se jim to hodí, až nakonec jejich slova pravdu nahradí.

„Ale dost o Ragnarově životě," přerušil Ivar Beznohý vlastní vyprávění. „Sem nás zavedla jeho smrt. A v tom ohledu je tu někdo, s kým se musíš setkat."

Zaklepal na dveře až úplně vzadu v podlouhlém vězení.

„Mistře," pronesl sasky s předstíranou uctivostí ke dveřím a přitom se na mě usmál, jako bychom sdíleli společné tajemství. „Mistře, je tu tvůj přítel jarl Ivar. Mohu vstoupit? Mám s sebou pochodeň."

Navzdory pozdní hodině se ozval zlostný hlas: „Tak pojď dál, když jinak nedáš."

Ivar Beznohý mě pokynem vyzval, abych přistoupil blíž.

„Ten muž vevnitř je churavý," zašeptal. „Měl nehodu a kvůli ní teď špatně snáší světlo."

„Ale za těmi dveřmi…," začal jsem.

Zrzavý jarl přiložil prst ke rtům a zmizel uvnitř. Strčil jsem hlavu do dveří a ve svitu pochodně jsem zahlédl schodiště s patnácti stupni, na jejichž konci byla podlaha, rumpál, houpačka a poklop. Vedle studny, kde Ragnar Lodbrok nalezl svou smrt, seděla na židli s vysokým opěradlem nějaká postava s černou páskou přes oči.

„Kdo je to?" otázal jsem se posunky Ivara, jenž zůstal stát na podestě u horního stupně schodiště.

„Velmi zbožný mnich," zašeptal, „který nám svými rozsáhlými vědomostmi může pomoci, abychom v otcově smrti našli hlavu a patu."

Popošel jsem o pár kroků blíž a zahleděl jsem se na postavu na židli. Ivar za mnou zavřel dveře.

„Koho tu máš s sebou?" otázal se mnich.

Zastavil jsem se na posledním stupni schodiště, spíš nedůvěřivě než ze strachu.

„Starého přítele," odpověděl Ivar Beznohý. „Určitě ho znáš déle než já, mistře."

„Chci pryč," řekl jsem, aniž bych dokázal odtrhnout oči od sedící hubené postavy.

„To je Wulf?" usmál se bratr Waltheof a naklonil se dopředu. „Tak Pán, můj stvořitel, mě přece jen neopustil, jak říká Spasitel."

„Jak to, že jsi naživu?" zeptal jsem se. „Viděl jsem tvoji mrtvolu v klášteře vedle ostatních mnichů."

„Ano, přiměl jsi tu ženštinu, aby je zavraždila. Jsi spoluviníkem vraždy, Wulfe. To je smrtelný hřích! Ale Pán mě zachránil, abych se mohl pomstít.“

Waltheofova lebka byla pod kůží v důsledku zlomenin napjatá a hrbolatá. Ránu kyjem, jež mu roztříštila hlavu na několik kusů, jen tak tak přežil a bez následků nevyvázl. Když vstal, černá páska mu sklouzla a světlo pochodně mu dopadlo na oči. Sykl bolestí a oběma rukama si zakryl obličej.

„Skupinka mnichů našla cestou z Lindisfarne Waltheofa v ruinách kláštera svatého Kutberta,“ vyprávěl Ivar Beznohý. „Přepravili ho do Jorviku. Pečoval o něj tvůj přítel Jarvis a mnich se pomalu zotavoval. Ale rád a často mluvil o své nenávisti vůči tobě s každým, kdo mu byl ochoten naslouchat. A já mám velké uši.“

Podal pásku Waltheofovi, který si ji znovu nasadil a přitom se s největší opatrností snažil hrbolatou lebkou nehýbat.

„Člověka pohání víra a hned na druhém místě je to nenávist,“ prohlásil hubený mnich. „A já jsem si svou nenávist k tobě opravdu hýčkal v dobách, kdy jsem se zvolna uzdravoval. Celé léto jsem ležel na lůžku v tmavé komoře a snil o pomstě. Staral se o mě ten neřád Jarvis, který mi zabral mé právoplatné místo. Dokonce jsem tady toho pohana na králův rozkaz naučil sasky, i když Ælla je bastard a na trůn žádný dědický nárok nemá. Měl jsem pro to své důvody.“

Waltheof nevěděl, že Ivar už sasky uměl. Jejich vztah nebyl založen na vzájemné důvěře. Spojovalo je něco jiného.

„Viking mi slíbil pomstu,“ pokračoval mnich, „až tě už nebude potřebovat.“

Když se ozval skřípavý zvuk, lekl jsem se. Ivar Beznohý pod tíhou poklopu zasténal.

„To nebyla náhoda,“ vyhrkl jsem, „že jsme na sebe venku narazili.“

„Upřímně řečeno jsem si myslel, že ti to došlo už dávno. Možná přece jen tak chytrý nejsi.“ Zrzavý jarl se narovnal. „Když jsi mi vykládal o tady těch vězeňských dírách, pomyslel jsem si, že by to bylo dobré místo, kam umístit mého nového spojence. Waltheof mi dal za pravdu, že jeho pomsta by nikde jinde nemohla být provedena lépe. Od té doby tady ve tmě čeká.“

Když jsem pochopil, o jaký druh pomsty se Waltheofovi jedná, přejel mi mráz po zádech.

„Když mě hodíš do studny, neumřu tam,“ namítl jsem, aniž bych o tom byl příliš přesvědčený. „Až se Sasové zmocní města, vytáhnou mě.“

„Nebyl bych si tak jistý, že Sasové dobudou Jorvik. Ale kdo ví, třeba mravenci poběží jiným směrem, než si myslím.“

Ivar Beznohý mi podal lano s houpačkou a současně do mě vrazil takovou silou, až jsem přepadl dozadu. Když se pode mnou objevila hluboká díra, nezbývalo mi nic jiného, než se pevně držet dřevěného sedátka.

„Každopádně,“ pokračoval klidně a sledoval, jak se houpu ve vzduchu sem a tam, „pro mě bude nejlepší, když vím, kde jsi.“

„To ty jsi zabil Ragnara,“ zakřičel jsem zadýchaně.

„Samozřejmě že ne.“ Kopl mě do nohy, když jsem se pokusil zachytit na okraji studny. „Jen si vzpomeň. Byl jsem s hlavní částí vojska ve Východní Anglii. Sto mil směrem na jih. A ty ostatně do toho nemáš co mluvit. Tomu mnichovi rozumím, že existuje důvod, proč tě otcovražda tak zajímá.“

„Je to tak.“ Waltheof na své židli s vysokým opéradlem ožil. „Viděl jsem tě zavraždit vlastního otce, Wulfe. Ty jsi na to zapomněl? Já jsem tě viděl!“

To, že jsem tvrdošíjně odmítal Seveřanům cokoliv říct o své minulosti, mělo svůj důvod. Teď je mé tajemství odhaleno. Měl jsem vědět, že pravdu nemohu potlačovat donekonečna. Pohlédl jsem z hubeného mnicha do ledově modrých očí Ivara Beznohého a pochopil jsem, že zrzavý jarl to věděl už dávno.

„Vzmuž se,“ vyzval mě a začal otáčet rumpálem. „Jestliže bitvu o Jorvik vyhrajeme, vrátím se. Pak uvidíme, jestli ještě dokážeš být užitečný.“

„Počkej, Seveřane,“ zavolal Waltheof. „Slíbil jsi mi pomstu.“

„Tuhle otázku rozhodnou jiní, mnichu.“ Hlas Ivara Beznohého se odrážel od okolních stěn, protože už jsem byl hluboko pod okrajem studny. „Jestliže tvůj strašný bůh, který zabil vlastního syna, prosadí svou vůli, hadi se o Rolfa postarají.“

Teď už jsem neviděl nic než tmu, jež pode mnou ožívala a vlnila se, zatímco jsem se pomalu přibližoval. Žádný hříšník neujde trestu Bílého Krista a otcovražda je ze všech zločinů nejhorší.

Můj osud mě dostihl.

Zima roku 866

Schoulím se do stísněného prostoru pod postelí. Nade mnou hoří sláma. Navzdory praskání ohně stále slyším hlasy zvnějšku. Alton křičí. Slova jsou nejasná. Tón jeho hlasu je zoufalý.

Konečně vylézám zpod postele a horečně ze sebe shazuji žhnoucí jiskry. Před dveře spadne hromada hořící slámy. Zárubeň dveří vysušená mrazem oheň přijímá jako dárek. Všude kolem mě září oranžový žár vycházející ze stěn. Plameny pohlcují kyslík ze vzduchu. Padám na kolena a lapám po dechu.

V prostoru pod malým oknem oheň zatím stěnu ze splétaných větví ještě úplně nezachvátil. Kopnu do ní vší silou nohou. Suchý jíl se rozletí na všechny strany. Rvu a trhám propletené větve a jejich praskání připomíná zvuk dešťových kapek dopadajících na tvrdý povrch. Pracuji na zvětšení otvoru a kusy hořící slámy mi přitom dopadnou na ohnutá záda. Křičím bolestí a zoufalstvím. Konečně povolí i svislé příčníky splétané stěny. Prostrčím hlavu na vzduch. Pak ramena. Zapřu se nohama a vysoukám se otvorem celý. Obklopí mě chladný, mokrý sníh, kutálím se v něm, cítím, jak mě popáleniny svědí, a plačtivě lapám po svěžím nočním vzduchu.

Teprve teď si všimnu ticha. Za mnou praská oheň, ale muži mlčí. Pohlédnu vzhůru a spatřím hubeného bratra Waltheofa a nejistě se šklebícího bratra Selwyna.

„Pokud bychom potřebovali více důkazů," říká Waltheof, „pak toto by musel být důkaz definitivní. Jen hříšník spojený s ďáblem by z toho pekla dokázal uniknout."

Nejistě vstávám. Alton stojí za oběma mnichy. Hledí vyjeveně. V kulatých očích se mu zračí strach a pochyby. Jeho nejistota mě rozzuří.

„Mockrát děkuji za pomoc," řeknu kousavě a dodám: „Tatínku!" Mnichové se otočí na kováře.

„No, to se podívejme." Selwyn přimhouří krátkozraké oči. „To leccos ve tvém chování vysvětluje, Altone."

„Má tvoje matka ještě další bastardy, které bychom měli znát?" otáže se mě Waltheof.

„Já nejsem žádný bastard," ohradím se. „A co ty víš o mé matce?" Jeho zkažené zuby se ve svitu ohně žlutě blyští. Přistoupí ke mně blíž a zašeptá, aby to ostatní neslyšeli.

„To, že jsi bastard, je nezpochybnitelné, protože tvoji rodiče nejsou

sezdáni. A o té couře vím leccos. Například vím, že je Dánka. Vím, že je čarodějnice a že jsi ji žádal, aby mě proklela, když tě naposledy navštívila v klášteře.“

„Jak můžeš…,“ začnu, ale pak si uvědomím, že mnich nemluví sasky, „Ano, řeč Seveřanů znám,“ potvrdí mi můj poznatek. „Když jsem přisedal návštěvě tvé prostopášné matky, rozuměl jsem každému slovu, které jste pronesli.“

Chvíli mi trvá, než si vzpomenu na matčinu poznámku, že by měla požádat Ódina, aby na Waltheofa uvrhl prokletí. A na mou odpověď, Že to by se docela povedlo, kdyby to byl její poslední pohanský akt před odchodem do kláštera.

„To přece nemyslíš vážně!“ vyhrknu. „To byl žert.“

„O takových věcech se nežertuje.“ Waltheof znovu mluví sasky. „V této zemi je obtížné potlačovat pohanství. Dokud ženy jako tvoje matka používají byliny na léčení nemocí a zmírňování těhotenských bolestí, takže ženy a dcery setrvávají u starých bohů, je tento úkol stále namáhavější. Ale ona už škodit nebude.“

„Vy jste ji zabili?“

Pohlédnu z jednoho na druhého. Waltheof se mlčky raduje z mého neštěstí. Vysvětlení matčiny nepřítomnosti se musí ujmout bratr Selwyn.

„Samozřejmě že ne,“ odpoví. „Vražda je smrtelný hřích. Tvoje matka byla prodána zpátky nevěřícím, kteří ji sem přivedli.“

Otočím se ke kovářově mohutné nahrbené postavě.

„Moji matku prodali mnichové?“

Alton uhne před mým pohledem. Rázem pochopím, co mi to nechtěl říct už od chvíle, kdy mě načapal s nosem přitisknutým ke zdi kovárny. Mnichové matku neprodali. Prodal ji sám. Jeho bázlivý kradmý pohled na bratra Waltheofa mi prozradí, že hubený mnich ho vydíral. Exkomunikace je hrozba, kterou žádný křesťan nebere na lehkou váhu. Ale ze samolibého výrazu jeho vousatého obličeje rovněž pochopím, že Alton žádnou vinu necítí. Matka pro něj znamenala obtíž. Jeho krásná dcera je zasnoubená s ealdormanovým synem. Tento sňatek by jeho pozici v Teurintone značně posílil.

On sám by si také těžko našel novou ženu, dokud všichni ve vesnici vědí o jeho vztahu k lesní čarodějnici. Matka už nebyla nejmladší. Obtížně se s ní vycházelo vždycky. Pro něj bylo každopádně nejlepší, jestliže zmizela.

„Prodal jsem Ingrith jednomu kupci z Ripy,“ řekne nakonec. „Vždycky snila o tom, že se vrátí do své vlasti.“

„Ale ne jako otrokyně,“ syknu.

Má špatné svědomí a uhne pohledem. Musel matce slíbit svobodu, aby si ji po všechny ty roky udržel. Teď ten slib porušil.

„Hlavní věc je, že je pryč,“ vmísí se bratr Waltheof. „A teď si musíme rozmyslet, co se stane s tebou.“

Waltheof upřímně věřil, že ho matka proklela. Pořád se bojí, že jsem její schopnosti zdědil. V záři ohně pozoruji tři muže. Najednou vím, co mám udělat.

„Slyš mě, Ódine!“ volám proti temnému nebi. „Svrhni svůj hněv na tyto muže.“

Slova ke mně přicházejí sama od sebe. Rozumí jim jen Waltheof. Zbledne hrůzou. Smysl slov je však dostatečně jasný i ostatním dvěma mužům.

„Crux sacra sit mini lux!“ volá bratr Selwyn a zvedá proti mně ruku potřísněnou inkoustem. „Non draco sit mihi dux.“

Obranné formulace učeného mnicha zní sborem současně s mou vlastní kletbou.

„Kéž jim tví havrani vyklovou oči!“

„Vade retro satana!“

„Velká bohyně Hel, nechť mnichové zmrznou v hlubinách Niflheimu!“

„Nunquam suade mihi vana.“

„Tóre, rozdrť veškeré škůdce svým kladivem!“

„Sunt mala quae libas.“

„Loki, kéž za své zločiny trpí!“

„Ipse venena bibas!“

Čas se zastaví. Naše hlasy se proplétají a jako tančící hadi stoupají s jiskrami ke hvězdám.

Pak se Alton vrhne vpřed.

„Mlč přece, kluku.“ Velkou dlaní mi zacpe ústa. „Copak nechápeš, že si jen kopeš ještě hlubší jámu? Mnichové tě oběsí pro kacířství!“

Proč se o mě kovář bojí, když matčin osud mu byl lhostejný? Proč se celý večer pokoušel zachránit mi život? Hledám odpověď ve vousatém obličeji a najednou pochopím, že mě chce k sobě připoutat. Chce to jediné, co postrádal: mužského dědice, jehož mu jeho žena nestačila dát.

Nad tím pokrytectvím ve mně vzplání krev. Kroutím se mu v náruči a kňučím jako vlk.

Ozvěna z lesa způsobí, že všichni čtyři strneme.

Na okraji mýtiny se objeví bílá čtyřnohá postava. Hrow nahrbí hřbet a naježí chlupy. Ve svitu plamenů se žlutě zablesknou vyceněné zuby. Alton zakřičí – ne strachy z vlka, ale protože ho kousnu do prstu. Ústa

mám volná. Vyštěkávám svou prosbu o pomoc, divoce kňučím, Hrow mi rozumí a rozběhne se, mnichové křičí zachváceni panikou, ale vlčice se zaměří na přímou hrozbu – na vousatého obra, který mě drží ve svém železném objetí. Moje přítelkyně nechápe, že nejnebezpečnější jsou zdánliví slabší nepřátelé, hubený mnich a jeho průvodce, ale už je pozdě. Cítím, jak se Altonovo tělo otřese. Hroze mu rozsápe krk a na mě stéká jeho krev. Mohutné ruce mě pustí. Kovář padá dozadu a ztěžka dopadne na zem pobytou sněhem. Popadnu nůž, který má v pochvě na opasku.

„Vade retro," volají mnichové sborově, jako by je to mohlo zachránit.

Blížím se s Hrow k žalostným postavám v kutnách. S žárem plamenů za námi nahrbíme záda a vrčíme a ceníme zuby.

Hrow vyrazí. Waltheof pronikavě zavřeští. Zastavím se, když vlčici ve skoku zasáhne oštěp. Zvrátí hubeného mnicha dozadu, svalí se s ním do sněhu, a když se mnich odkutálí stranou, zůstane ležet.

„Hrow!"

Padnu na kolena. Tělo Hrow je bezvládné. Vlčí krev barví sníh do ruda. Vlčice zavrní a tázavě na mě pohlédne žlutýma očima. Okamžik poté je mrtvá. Za mnou je slyšet jásot a křik. Vesničané se vrátili.

„Mí přátelé, mí milí přátelé."

Waltheof vstal a znovu nabyl ztracenou rovnováhu. Bratr Selwyn stojí stále na místě jako přimražen. Pod ním se ve sněhu tvoří žluté jezírko.

„Pán žehnej vaší odvaze, jak říká Spasitel. Vrátili jste se v poslední chvíli. Komu mohu poděkovat za to, že vlkodlaka zabil?"

Předstoupí muž kolem pětatřiceti, vybraně oblečený v černém.

„Vysoce vážený ealdormane," Waltheof padne na kolena, „má vděčnost nezná hranic."

„Svou vděčnost si nech pro sebe," říká ealdorman znechuceně. „Jen nezapomeň na naši dohodu."

Jejich pletichy mě nezajímají. Skryji obličej v šedobílé srsti a vdechnu silný pach země a pižma. Cítím, jak mě nějaké ruce staví na nohy. Nevzpírám se a jdu s nimi. Když procházíme kolem otce, jenž vykrvácel na sněhu, nic necítím. Líto je mi Hrow.

„Ten kluk je nebezpečný wicca," slyším, jak Waltheof šeptá reevemu Eldridovi, který mlčí, jat uctivou bázní nad přátelstvím mnicha s ealdormanem. „Říkal verše. Přivolal vlkodlaka. Zabil kováře. Musí se co nejdřív pověsit!"

Reeve požádá vesničany, aby mě zajali a uvěznili, dokud nebude možné vykonat rozsudek.

Šestý díl

Jaro roku 867

44

Teď už jsem starý muž, ale stále před sebou živě vidím ty převratné události, ke kterým došlo tak nesmírně dávno. Paměť funguje zvláštním způsobem, takže v mém věku si snáze vzpomenu na vzdálené mládí než na to, co se přihodilo před pár dny.

Má výchozí pozice byla veskrze žalostná, avšak když mám svůj život zhodnotit, prožil jsem jej dobře. Sedím v pohodlném křesle potaženém ovčí kůží před krbem v sále svého mocného hradu, postaveného z kamene. U dveří stojí sluha připravený zareagovat na mé sebemenší gesto a v kuchyni mi kuchař a jeho pomocníci připravují má oblíbená jídla. Klenutými okny hledím do úrodné krajiny a na pole, kde pracují mí poddaní. Dál směrem k obzoru se rozkládají lesy, odkud beru dřevo pro svou flotilu. Lesy dosahují až k pobřeží, kde jsou připravené dlouhé veslice, aby mou mořskou hranici ochránily proti nájezdníkům. Mám všechno, co si jen muž může přát. Mám privilegované postavení a štěstí se na mě směje jako na málokoho. Pochopitelně trpím i osobitým prokletím stáří: poučení ze svých zkušeností vyvozuji příliš pozdě, než abych vzbudil zájem současníků.

Mého syna navzdory jeho mnoha kvalitám psané slovo vůbec

nezajímá. Nanejvýš si ještě tak přečte krátký dopis, byť to není žádný analfabet, nýbrž šikovný mládenec, vysoký, ramenatý a s veselou povahou. Žádný chlapec nikdy svého otce neučinil pyšnějším. Samozřejmě že je prostoupen odvahou mládí a podstupuje zbytečná rizika, což by jeho starostlivou matku – budiž čest její památce – přivedlo k zoufalství. Ale vím, že jsme ho vychovali dobře a že je dostatečně zralý, aby se střetl s výzvami, jež život přináší. Dlouhým mečem rozpoltí lebky i hruď, jako by to byl proutěný plot, ale dokáže i projevit milost. Navzdory odvaze jedná s opatrnou rozvahou, jež mě samotného dovedla daleko, ale také dokáže chladně a rozhodně uvažovat, což mi občas připomene Ivara Beznohého.

Žádný náčelník nikdy nedosáhl opravdového respektu svých podřízených tím, že by chladně a bez skrupulí využíval všechno a všechny kolem sebe. Schopný vůdce vládne pomocí souladu moudrosti, milosrdenství, lstivosti a rafinovanosti. Ten, kdo má přemíru prvních dvou vlastností, se u moci udrží jen málokdy, zatímco ten, kdo je nadán dvěma posledními, bývá odsouzen k tomu, že bude obávaný a neoblíbený a že kolem sebe shromáždí muže, jejichž jediným životním cílem je zaujmout jeho místo. Ti první na trůnu zpravidla dlouho nepřežijí. Ti druzí vždycky skončí násilnou smrtí. Ivar Beznohý se nikdy nedokázal vcítit do pocitů ostatních lidí, nýbrž jen do jejich myšlenek a tužeb a jak by je mohl využít pro podporu vlastních cílů. Jeho skryté mentální nedostatky měly nakonec pro jeho pád větší význam než viditelné fyzické.

O tomhle všem dokážu vyprávět celé hodiny a také to často činím v naději, že si někdo mé hořce nabyté životní moudrosti vyslechne. Není tomu ani rok, co můj syn s mým požehnáním převzal velení nad vojskem, jež jsem tolik let budoval a shromažďoval. Kdykoliv je to možné, vytáhne do války, aby rozšířil hranice země – a aby se dostal z domova a unikl tak před mými řečmi.

Ale je to tak, jak to má být.

Mládí má výsadu dívat se na minulost s opovržením, aby mohlo v přítomnosti získávat vlastní zkušenosti. Možná to znamená, že mladí jsou odsouzeni k opakování chyb a omylů nás ostatních, ale ať si je tedy pro mě za mě dělají. Daleko horší pro mě je, že se mohu svěřovat jen svému pergamenu.

Možná se jednou někteří lidé v daleké budoucnosti zeptají, jak minulé události přispěly k formování jejich života, a tehdy snad mé

zápisky vzbudí pozornost. Snažím se proto řádně uspořádat mnoho událostí mého dlouhého života. Jen bohové vědí, jestli to někdy bude mít význam i pro někoho jiného než jen pro mě. Jedna věc je však jistá: když se ohlédnu do minulosti na mnohé krvavé boje a dobrodružství, podvody a hrdinské činy, úmrtí a vraždy, pár vzpomínek dodnes vídávám nadmíru ostře. Jednou z nich je čas strávený ve studni jorvického vězení.

Příliš pozdě mi došlo, že jsem se měl pevně držet houpačky. Když mě to napadlo, Ivar Beznohý už ji vytahoval nahoru. Těžký poklop nade mnou zapadl na své místo, všude se rozhostilo ticho a mně se strachy motala hlava. V naprosté tmě jsem znovu nabýval rozvahy jen velmi pomalu. Opřel jsem se o kamennou stěnu a pokusil se potlačit vlastní dýchání. Naslouchal jsem, jestli uslyším tiché zvuky vydávané plazy. V hlubině studny nebylo slyšet vůbec nic.

Stál jsem dlouho, až jsem do nohou začal dostávat křeče. Opatrně jsem podrážkou prohmatával nerovnou podlahu a náhle jsem zavadil o něco měkkého. V mžiku jsem stáhl nohu zpátky. Potil jsem se a navzdory chladu jsem měl záda svrchnice úplně promočená.

Znovu zavládlo ticho.

Pokud člověk nikdy nebyl zavřený v úplné tmě, kde jedinými smyslovými vjemy je povrch hrubě opracovaného kamene nahmataný špičkami prstů a chuť zvratků v ústech, sotva pochopí hrůzu, která se mě zmocnila. Bylo to horší než obavy před bitvou. Tenhle pocit zastíní i strach pociťovaný ve štítové hradbě, k níž se s krvelačným výrazem blíží nepřátelští bojovníci.

Zachvátil mě strach ze strachu.

Pomyšlení na hady zvyšovalo mou úzkost tak, že postupně kypěla jako kaše, jež byla na ohništi příliš dlouho. Teď jsem věděl, jak bylo Ragnaru Lodbrokovi, když byl na mém místě. Pocit, že je tu se mnou, mi ve tmě připadal mnohem intenzivnější, než když jsem stál vedle jeho bezduchého těla pod plachtou. S ročním odstupem se na základě obdobných okolností mezi námi vytvořilo určité pouto. Měl jsem skoro dojem, že bych se ho mohl dotknout, když se pustím stěny a natáhnu ruku. Moc klidu mi to nedodalo.

Hrdlo se mi sevřelo, jako by už mě něco uštklo. Dýchal jsem mělce jako pes a lapal jsem po dechu, ale do plic se mi žádný vzduch nedostal. Úzká šachta studny se kolem mě začala stahovat a stěny mě svou tíhou tlačily k zemi. Opřel jsem se o vlhké kameny,

abych udržel rovnováhu, ale zřejmě jsem musel klesnout na kolena, protože když jsem znovu dokázal dýchat, zjistil jsem, že sedím na podlaze se svěšenýma rukama. A pod jednou dlaní jsem ucítil šupinatou kůži zmije.

Neodvážil jsem se pohnout.

Uvnitř lebky mi vystřelovaly vzruchy rychlostí blesku.

Jen pomalu jsem si uvědomoval, že had se nehýbe. Jeho ploché tělo bylo tuhé jako klacek. Po uplynutí další nekonečné doby jsem začal opatrně po hadovi šátrat. Konečky prstů jsem přejížděl po jeho hřbetu. Bylo mi na zvracení, když jsem skrz šupinatou pokožku nahmatal drobná žebra.

A had se pořád ani nepohnul.

Nakonec mě na zlomek okamžiku zaplavil pocit pohrdání smrtí, chytil jsem hada za ocas a zvedl ho do výšky. Ozvalo se tiché, suché lupnutí. Konec ocasu mi zůstal mezi prsty.

Ten poznatek jsem si neuvědomil hned, ale když mi to došlo, málem jsem se neudržel, abych se nerozesmál. Když jsme s Jarvisem z okraje díry viděli na dně studny hořící pochodeň, pořád tam ještě byli živí hadi. Jenže od té doby přešla celá zima. Teď už tu byly jen drobné vysušené mrtvolky.

Dobrá nálada mě zvolna začala opouštět. Stále ještě jsem uvězněný v hluboké díře – bez jídla a pití a hlídá mě šílený mnich prahnoucí po pomstě.

Možná by hadi přece jen byli tou nejmilosrdnější možností.

45

Když poklop nahoře nade mnou zaskřípal, musel jsem si přidržet ruku před obličejem a zaclonit oči před svitem pochodně. Od světa nahoře už jsem nic dobrého nečekal, a tak jsem se přikrčil k vyboulené stěně. Nevěděl jsem, jak jsem ve studni dlouho. Ve tmě a tichu pojem o čase naprosto zmizel.

Nějaký muž volal něco sasky. Myslel jsem, že město padlo a že je to některý z kilových nebo Osbertových vojáků. Pak jsem ten hlas poznal.

„Bratře Jarvisi?“ odpověděl jsem a vstal jsem.

Nahoře mluvilo současně několik hlasů. Zvuky se odrážely od kamenů. Houpačka se zarachocením narazila do zdi a klesala dolů. Dlouho jsem ji držel oběma rukama, než jsem pochopil, co bych měl udělat. Přetáhl jsem si smyčku přes tělo a usedl na sedátko. Někdo nahoře otočil rumpálem a lano se napjalo. Podlaha mi zmizela pod nohama.

Byl jsem na cestě za světlem.

„Kdo tě tam zavřel?“ otázal se Hastein, když se můj obličej dostal na úroveň okraje studny. Pochodeň mě oslepovala, ale ten pohyb, když odhazoval blonďatou ofinu z očí, jsem rozeznal. Za ním stála Ylva a skláněla se ke zdvižnému zařízení.

„Tady z toho jsme nedokázali dostat jediné slovo,“ kývla směrem k Waltheofovi.

Zrak jsem měl zakalený, ale pokusil jsem se zaostřit na mlhavý obrys postavy hubeného mnicha. U drobné, shrbené postavy vedle vysoké židle se zableskl odraz čepele. Usmál jsem se na bratra Jarvise a cítil jsem, že mi odměřeně kývl na pozdrav.

„Jak jste mě našli?“

„Šel jsem do trůnního sálu přes Královskou bránu za Železným Bjørnem,“ odpověděl Hastein… „Bohužel byl opilý a nedalo se s ním normálně mluvit, takže nejlepší bylo ho nerušit. Vrátil jsem se na biskupství, abych tě vyhledal. Tam jsem před Síní Ragnara Lodbroka potkal Ylvu. Vyprávěl jem jí o Bragem Boddasønovi a jeho náramku. Začali jsme po tobě pátrat a narazili jsme na tvého přítele mnicha, který nám ukázal cestu k vězeňským jámám.“

Pohlédl jsem na Jarvise. Zrak už se mi zlepšil.

„Jak jsi mohl vědět, že tam jsem?“

„Měl jsem sen,“ odpověděl drobný fráter. „Viděl jsem tě pod zemí ve tmě, kde nebylo slyšet ani hlásku. Vzbudil jsem se se silným pocitem, že to něco znamená.“

Jarvisovy noční věštby se zpravidla daly použít pro zpětné vysvětlení, když jejich smysl odhalil čas a příslušné události. Teď to bylo poprvé, že mu sen pomohl zasáhnout do průběhu dění, jež stále ještě trvalo. Tiše jsem děkoval bohu nebo bohům, kteří mu toto vidění seslali, nicméně nebyl čas o tom přemýšlet podrobněji.

„Sasové dobyli město?“ otázal jsem se.

„To by si museli pořádně pospíšit,“ odpověděl Hastein. „Ještě se nerozednilo.“

Strávil jsem ve studni jen pár hodin. Tahle zpráva mě docela zaskočila a zanechala mi v ústech hořkou pachuť – jako bych vypil

pohár něčeho, o čem jsem si nejprve myslel, že je to jed, a teprve později jsem zjistil, že to byla slaná voda.

„Vím, kdo zavraždil Ragnara Lodbroka," prohlásil jsem.

Přišel jsem na to ve svém temném vězení. Pečlivě a metodicky jsem procházel všechny události, které se na jaře přihodily – spíš abych si uchoval klid, než proto, že bych doufal, že své poznatky jakkoliv využiji. Když jsem vše nakonec pochopil, připadalo mi to naprosto jednoduché.

„Byl to Sigurd," obrátil se Hastein na ostatní celý dychtivý, aby také přispěl svou troškou do mlýna. Waltheof si v židli opovržlivě odfrkl.

„Nebyl to Sigurd Hadí oko," opravil jsem ho.

„Kdo tedy?"

Tázavé pohledy mě znejistěly – nepochyboval jsem o totožnosti vraha, ale o tom, jestli je moudré odhalit viníka příliš brzy. Oslovil jsem tedy raději Jarvise.

„Chápu, že jsi pečoval o Waltheofa po celou dobu, co sem přišel. Musel o mně navykládat všechno možné. To proto jsi byl tak zdrženlivý, když jsme se potkali u Kulhavého vepře."

Drobný fráter přemýšlel, jak odpovědět. Hleděl střídavě na mě a na hubeného mnicha na židli.

„Waltheof byl v hrozném stavu. Ale vždycky býval spíš horlivý než důvěryhodný. Doufal jsem, že přehání."

„Wulf je ďáblův pomocník," zavřískl Waltheof. „Pokusil se zvěčnělého bratra Selwyna zabít, ale místo sebe k tomu použil tu ďábelskou ženštinu. Musíš mi věřit, milý bratře, že je to pravda před Pánem, jak říká Spasitel."

Jarvis mě pozoroval a vyčkával. Když jsem neodpovídal, pokračoval můj starý mentor s nezvyklou tvrdostí v hlase:

„Celou zimu jsem o tobě nevěděl. Když jsme se setkali, byl jsi ve společnosti nájezdníků. Chtěl ses dostat ke stříbrným relikviím, ale začal ses zabývat smrtí Ragnara Lodbroka. Opravdu už nevím, o co ti jde."

Spojenectví, která jsme Jarvis i já byli nuceni uzavřít, mezi nás vrazila klín. Nemohl jsem mu vyčítat nedůvěru a svou volbu jsem mu vysvětlit nedokázal. Raději se tedy pokusím získat odpověď na jinou otázku, o které jsem přemítal ve studni.

„Té noci, když shořela lesní chatrč," obrátil jsem se na Waltheofa, „ealdorman říkal, že spolu máte nějakou dohodu: slíbil ti podporu, až by se volil nový opat kláštera svatého Kutberta."

„Nežádal jsem o víc, než co jsem si zasloužil," doprovodil Waltheof svou dětinskou obranu plivnutím na podlahu. „Nejdříve jsem se účastnil lovu na vlkodlaka, pak jsme se dobrovolně se Selwynem přihlásili, že budeme hlídat klášter, když ostatní budou pryč. Vystavili jsme se velkému nebezpečí."

„A až se staneš opatem, měl bys ealdormanovi vrátit pozemky, které jeho otec před smrtí klášteru věnoval."

„To je naprosto nesmyslné obvinění," supěl Waltheof, takže nikdo nemohl pochybovat o tom, že tato úvaha je správná. Široká ústa pod černou páskou se zkřivila. Hubené tělo jako by sedělo v mraveništi.

„Proč mluvíš řečí Seveřanů?" ptal jsem se dál.

„Waltheof byl původně Dán," odpověděl Jarvis. „Jeho otec ho zamlada zanechal v jednom kláštěře ve Východní Anglii."

„Pokud se tu má probírat můj život," přerušil ho bratr Waltheof, „tak se toho raději ujmu sám. Nikdo mě nikde nezanechal, ale sám jsem se rozhodl, že tam zůstanu, jakmile jsem spatřil světlo a oddal jsem se Pánu. Ve Východní Anglii se mi dostalo řádného a mravného vychování, dokud se můj opat nerozhodl poslat mě na sever, kam se podle jeho názoru hodím lépe."

Jarvis se usmál a přiložil Waltheofovi nůž na krk.

„Co že to tvůj anglický opat psal bratru Offovi? ‚V divokých severských zemích se lidé možná méně starají o blaho mladých chlapců, než je to zvykem u nás ve Východní Anglii, ale tato starost už je na tobě, milý příteli'."

„Bylo to tak?"

Waltheof měl pláč na krajíčku – jednak vzteky, jednak kvůli sexuálnímu strádání. Měl smůlu, že skončil v kláštěře v Crece, kde písař opata Æthelberta střežil blaho noviců se stejnou vážností jako východoanglický opat. Bratru Offovi jsem za to dodnes vděčný.

„I já jsem chránil novice," pokračoval Jarvis, „a to až do toho zimního dne, kdy jsme slyšeli o přepadech Seveřanů. Sbalili jsme relikvie a vydali se do Eoforwicu."

„To město se teď jmenuje Jorvik, starý muži," opravila ho Ylva.

„Uvidíme, jak dlouho," poznamenal Jarvis.

„Kéž tě Pán Bůh vyslyší," dodal Waltheof a touto poznámkou jen podtrhl nespočet protichůdných zájmů, které nás spojovaly i rozdělovaly. Sasové, Seveřané, křesťané, pohané, přátelé, nepřátelé – naše malá skupinka byla miniaturním vydáním tisíců lidí, kteří se venku ve městě chystali navzájem pobít.

46

„Kam teď?“ otázal se Jarvis v mírném světle ranního rozbřesku, jež přes jorvické hradby pronikalo do zahrad biskupství.

Drobný fráter stál s Hasteinem, Ylvou a mnou za jorvickým šedým kamenným kostelem a přemítal o možnostech. Navzdory Jarvisově ujištění, že Waltheof nedokáže vyjít na denní světlo, aniž by ho neochromily velké bolesti, zamkli jsme dveře na schodiště k dolnímu vězeňskému sklepení i vstup do dlouhého domu.

„Za Železným Bjørnem,“ navrhl jsem.

Hasteinův adoptivní otec mi pořád připadal jako naše nejlepší možnost při volbě spojence v tomto nepřehledném procesu, kdy by měl být odhalen vrah a město zachráněno před zničením.

„Bylo by dobré,“ prohlásil Hastein, „kdybys nám mohl prozradit, kdo je tedy *nyní* vrah. Jsem si jist, že Bjørn to bude chtít vědět.“

„Rolf má zřejmě nějaký důvod to tajit,“ podotkl Jarvis.

Abych řekl pravdu, nebyl jsem si jistý, jestli by mi moji přátelé věřili. Vděčně jsem pohlédl na Jarvise – protože mě podpořil i proto, že uznal mou novou identitu. Naše protichůdné zájmy nás od sebe vzdálily, ale poslední den našeho přátelství jsme drželi spolu a doufali, že by nám to mohlo pomoci přežít.

„Je Železný Bjørn v trůnním sále?“ otázala se Ylva.

„Je tam jeho stříbro,“ odpověděl Hastein.

U brány biskupství už žádné stráže nestály. I kostelní náměstí zelo prázdnotou. Po probdělé noci zůstal na zemi po ohništi kruh ze spáleného dřeva. Na okamžik jsme si mysleli, že město je opuštěné. Pak jsme uslyšeli křik z jižního konce Petrské ulice. Obránci se shromáždili na hradbách. Stáli těsně vedle sebe po obou stranách trůnního sálu a jeho dvou hranatých strážních věží. „Provokují Sasy k útoku,“ poznamenala Ylva.

„Copak zešíleli?“ otázal se Jarvis.

„Přišli jsme o ranní promluvu Ivara Beznohého,“ řekl Hastein. „To, co jim řekl, je muselo rozpálit a probudit v nich bojového ducha.“

Proběhli jsme podél provizorních palisád, jež uzavíraly Petrskou ulici. Za denního světla se podobaly ledabyle postavenému dřevěnému plotu sahajícímu do výšky dospělého muže. Možná by se ta ohrada využila, kdyby někdo chtěl chytit ovce nebo krávy pobíhající po ulici, ale že by dokázala zadržet nepřítele, to bylo dost

nepravděpodobné. A to přesto, že po stranách bariéry byl vytvořen násep ze zeminy, takže člověk mohl hledět do ohrady svrchu.

Na otevřeném prostranství za branou, které bylo výsledkem včerejšího horečného strhávání budov, stálo ve stínu zadní strany trůnního sálu padesát po zuby ozbrojených válečníků. Účel tohoto opatření nebyl na první pohled patrný.

„Najdeme Bjørna a zjistíme, jaká je strategie," navrhl Hastein.

„Dělejte si, co chcete," prohlásila Ylva. „Já se podívám, co se děje venku na pláni před městem."

Ivar Beznohý stál se svými družiníky na hradbách východně od trůnního sálu, takže my jsme běželi směrem na západ kolem mohutné mechem obrostlé budovy, kolem padesátky válečníků a vzhůru po schodech na předprseň, kde Seveřané stáli těsně jeden vedle druhého. Museli jsme se prodírat a strkat, abychom se dostali dopředu a získali výhled na jednotky nastoupených Sasů, kteří se od města drželi na dostřel šípu. Pěšáci a sedláci se slili do šedavé masy za hradbou štítů. O něco dál drželi jezdci své koně pod množstvím korouhví, z nichž dvě největší byly dobře známé: bílý kříž na černém pozadí a červená bojová sekera na pozadí bílém. Ælla a Osbert shromáždili pomoc od všech northumbrijských leníků a ealdormanů.

„Na co čekají?" otázal jsem se.

„Možná na tohle," ukázala Ylva prstem.

Od břehu řeky stoupal k mrakům tenký sloupec dýmu. Zatímco jsme se na něj dívali, měnil se na černý kouř. Mezi bojechtivými Seveřany u předprsně se rozhostilo mlčení.

„To jsou lodě," řekl někdo.

„Sasové zapalují veslice!" volal jiný.

V chumlu plném strkání, vzájemného narážení a zmatku nás rozrušení muži s sebou táhli k rohovému bastionu. Odtud jsme viděli, že tři ze sedmi lodí u říčního břehu jsou už v plamenech. Sasové za barikádou na kamenném mostě nebyli pěšáci, nýbrž lučištníci. Od mostu vyletělo mračno zápalných šípů, opsalo oblouk proti obloze a přistálo na otevřených palubách půvabných plavidel.

Poněkud dál na hradbách i další obránci města zjistili, že u řeky se něco děje. Mezi spěchajícími postavami jsem rozeznal zrzavé vlasy a vousy Ivara Beznohého a jeho modrou kápi. Těsně u něj se držel drobný, podsaditý a nenápadný muž s nosem jako špunt a tlustými rty v zarostlém obličeji. Než se dánský jarl pustil do obrany města, osvobodil nejdřív Brageho Boddasøna. Mistr skald

hltal očima dramatické události, které se kolem něj odehrávaly. Bezpochyby si ukládal do paměti všechno, co se dělo, aby to později použil ve svém vyprávění. Nestejnorodou dvojici stejně jako všechny ostatní fascinoval pohled na hořící lodě u říčního břehu a naším směrem se nedívali. Četní rozrušení Seveřané přehazovali nohy přes předprseň a spouštěli se po rukou dolů, aby pád do příkopu pod hradbami byl co možná nejkratší a mohli běžet zachraňovat drahocenné lodě.

Nikoho by asi nemělo překvapit, že Sasové zaútočili právě v okamžiku největšího zmatku a vřavy.

Jejich štítonoši ustoupili stranou a pustili dopředu dvě řady mužů, kteří do té doby nebyli vidět. Pomocí kožených řemenů mezi sebou drželi tlustý dubový kmen. Pod ochranou deště šípů se rozběhli po mírně stoupající římské silnici a beranidlem narazili do středového sloupu nesoucího dvojitou bránu. Záchvěvy se zdivem šířily až k bastionu, na němž jsme stáli.

„Proč narážejí do sloupu místo do brány?“ otázal jsem se. „Trůnní sál je starý stovky let,“ vysvětlil Jarvis. „Je mnohem starší než brána. Osbert zná jeho slabiny.“

Za křiku a volání Sasové s beranidlem couvli dvacet kroků zpět a po zaznění strohého povelu se znovu rozeběhli. Tentokrát se chvění nedostalo až k nám, ale zato napáchalo víc škod na trůnním sále. Ze zadní strany budovy vypadávaly kameny a kusy zdiva. Padesát mužů stojících za bránou v prostoru po zbořených domech muselo uhýbat, aby je nic nezasáhlo. Hlavní síla Sasů si stále udržovala bezpečnou vzdálenost. Čekali na okamžik, o kterém věděli, že přijde.

Ledově modré oči Ivara Beznohého se přes spoustu hlav vybavených přilbami střetly s mým pohledem právě v okamžiku, kdy se prastarým zdivem šířil další otřes. Uštěpačně se usmál a kývl mi na pozdrav. Pak se otočil ke svým mužům.

„Dolů z hradeb, chlapi,“ zakřičel. „Obsaďte palisády.“

Zdálo se, že tahle operace byla dohodnuta předem. Nejmladší bojovníci pružně sbíhali po travnatém valu na vnitřní straně hradeb, zatímco starší a zkušenější použili žebříky a schody. Zemí a předprsní otřáslo těžké zadunění.

Pohledem jsem znovu vyhledal trůnní sál saských králů.

Prastará římská kamenná stavba a její dvě nevzhledné věže se začaly naklánět ven z města směrem k pláni. Nakláněly se stále víc a víc, asi jako těžce naložený vůz, který se naklápí pomocí pák. Pak

náklon překonal těžiště. Zdivo se zhroutilo a zřítilo s ohlušujícím rachotem, jenž jako by vycházel z nitra země, a spočinulo na zemi v oblaku prachu, který se ukládal na travnaté pláni, římské silnici a několika málo stavbách před Královskou bránou.

Rozlehl se mohutný řev. Saské vojsko se vrhlo k širokému otvoru, který po trůnním sále zbyl v jorvických hradbách. Na žerdích se zatřepetaly korouhve s křížem a sekerou. Jezdci pobídli koně.

Útok Sasů na Jorvik začal.

47

„Bjørne?“ Hasteinovi se třásl hlas. Jeho obličej byl bílý jako sníh. Prohrábl si rukou světlou ofinu.

Z hradeb zmizeli poslední válečníci. Ylva, Jarvis, Brage Boddasøn a já jsme zůstali tiše stát u předprsně. Dokonce i Ivar Beznohý na chvíli vypadal, že ho ochromil šok z toho, že ve zříceném trůnním sále ztratil svého nevlastního bratra. V pohledu jeho ledově modrých očí jsem však neviděl smutek, nýbrž chladnou vypočítavost.

„Jestliže chceš svého poručníka pomstít,“ obrátil se k Hasteinovi, „tak je na čase, aby ses připojil ke svým druhům na palisádách.“

Hastein pohlédl bezradně z rudovousého jarla na oblak prachu ze zdiva, který se k nám zvolna blížil. Zakrýval přední řady Sasů, ale jejich sebejistý sborový vítězný řev byl slyšet naprosto zřetelně. Hasteinův pohled zahalil smutek. Vytasil meč, seskočil dolů po travnatém valu a zmizel mezi městskými domy.

„Ylvo,“ pokračoval Ivar Beznohý, „ty jsi můj proslov neslyšela, takže nevíš, že jsem slíbil každému, kdo bude bojovat a přežije, kus stříbra za každého mrtvého Sasa. To platí i pro tebe.“

Štítonoška se chvíli rozmýšlela, ale pak se vydala za Hasteinem.

„Mě se takhle nezbavíš,“ prohlásil bratr Jarvis a narovnal shrbená záda.

„Nejde mi o to, abych se někoho zbavoval, mnichu. Jen bych byl

rád, aby při saském útoku byl každý na tom správném místě.

Je jen na tobě, jestli si vybereš Rolfa, nebo Æthelberta. Ale pokud počítáš s tím, že Osbert tvého biskupa ušetří, tak jsi ještě prostomyslnější, než jsem si myslel.“

Bratr Jarvis pohlédl ze mě na Ivara Beznohého a pak dál na saské bojovníky.

„Ochraň svého biskupa,“ vyzval jsem frátera a kývl na něj.

Jarvis toho už kvůli mně dal všanc dost. Nechtěl bych po něm, aby ohrozil svou víru a budoucnost církve v Northumbríi. Když však odcházel stejným směrem jako Hastein a Ylva, v jeho pohledu se zračily výhrady.

„To je on!“ Brage Boddasøn, který už Sasy kvůli přibližujícímu se oblaku prachu neviděl, se na předprsni otočil a všiml si mě. „To on mě trýznil a spoutal!“

„Já vím, Brage.“ Ivar ze mě nespouštěl oči. „Myslím, že by ses měl připojit k ostatním u palisád.“.

„Ten lotr by zasloužil zbičovat za to, jak mě pohaněl.“

Podsadité tělo mistra skalda se celé třáslo zlostí a nevolí. Bezpečné místo po boku svého jarla neopouštěl.

„Rolf bude potrestán, Brage. Teď se připoj k ostatním.“

„Ale jarle Ivare, vzal mi ten náramek s hady, který jsi mi věnoval. Chci ho zpátky.“

„Brage Boddasøne!“ vyštěkl Ivar Beznohý. „Kliď se odtud. Dělej to, za co tě platím, a sbírej látku pro verše o pádu Northumbrie.“

Mistr skald slezl schlíple dolů mezi domy a zmizel směrem k Petrské ulici. Žádní další svědkové už na hradbách nezůstali.

„Vím, kdo zavraždil Ragnara Lodbroka,“ prohlásil jsem a pohlédl na Ivara Beznohého.

Rudovousého jarla zakryl oblak prachu, který sem vítr přivál přes hradby. Zůstal jsem stát a nechal jsem se jím pohltit.

„Tentokrát jsi si jistý?“

Šel jsem za jeho hlasem do prázdného prostoru. Hrubý prach štípal do očí, písek skřípal mezi zuby. V ústech jsem měl najednou sucho. Zahalovala mě neproniknutelná, snová nicota. Hluk boje mi připadal tišší, křik už nebyl tak naléhavý. Nepravidelný třesk zbraně proti zbrani jsem slyšel tak, jako by mi někdo kolem obličeje omotal kus látky.

„Měl bys vědět, že všechno, co se tu dneska stane, je přesně naplánované,“ uslyšel jsem daleko před sebou hlas rudovousého jarla.

„Žvásty,“ odpověděl jsem a přidal do kroku. „Nepředpokládal jsi, že by Sasové zničili vlastní trůnní sál.“

Jeho smích se ozval už jen pár kroků ode mě. Kdysi mi připadalo, že je plný slunce a bezstarostné veselosti. Teď mě z něj zamrazilo.

„Přiznávám,“ prohlásil Ivar, „že se v kamenných stavbách nevyznám natolik, abych věděl, jestli jsou pevné nebo ne. Myslel jsem, že budeme muset provést výpad, abychom mravence vlákali do města.“

To vysvětlovalo padesátku bojovníků, kteří čekali za Královskou bránou, jenže to nic nezměnilo. Rád bych viděl Ivara Beznohého, jak se tváří, až uzná svou porážku. Tuhle radost bych si nerad nechal ujít, i kdyby měla být má poslední.

Zvedl se vítr a náhle se rozjasnilo. Na hraně otvoru v hradbách přede mnou stála vysoká, světlá postava. Kápě byla šedivá od prachu. Vlasy a vousy byly téměř bílé. Sledoval dění pod námi.

Seveřané na dočasných palisádách kolem prázdného místa po zbořených domech a Petrské ulice provokovali Sasy k útoku. Ti jim ochotně vyhověli. Sevřená skupina mužů a kovu se vrhla proti chatrné bariéře, jež jim jako jediná bránila v přístupu do města. Útoku na tři stovky obránců se účastnilo alespoň tisíc mužů.

„Když to tady vidíš,“ usmíval se Ivar Beznohý, „jak si můžeš myslet, že pravda o tom, kdo zabil Ragnara Lodbroka, má vůbec nějaký význam? My Seveřané jsme vlci a medvědi. Bohové určili, že nás stvoří silnější a chytřejší než Sasy. Máme právo zabrat jim jejich zem a zmocnit se jejich bohatství. Oni si je nezasluhují. My ano.“

„Northumbrie vzkvétala a byla bohatá dávno předtím, než jste sem přišli,“ odporoval jsem. „Král a jeho ealdormanové svou moc prosazovali tvrdě, ale dbali na zákony a řád a na to, aby rolníci nehladověli. Dravá zvěř nedokáže nic jiného než zabíjet. Cestou do Jorviku jsi viděl, jak pole leží ladem. Stejně jako v Irsku. To se nelíbilo ani tobě.“

„Dobře víš,“ namítl, „že takhle jsem to nechtěl.“

„Nemohl jsi tomu zabránit. Tvoji Seveřané dělají to, na co mají chuť, bez ohledu na to, co říkáš. Pokud získáš moc, po které toužíš, bude to znamenat záhubu Anglie. A pak budeš muset táhnout dál. Co dobudeš příště? Říši Franků? Hispánii? Nikdy své impérium nezískáš. Zničíš všechno, čeho se dotkneš.“

Má slova způsobila, že mu úsměv zamrzl. Poslední události ukázaly, že toto obvinění nespadlo jen tak z čistého nebe.

„A ty si namlouváš,“ pronesl pomalu a s vážnou tváří, „že to dokážeš zastavit, když odhalíš vraha?“

„Teď už je to jedno. Po porážce tady u Jorviku se zbytky tvého vojska rozdělí do malých band, které nebude těžké porazit.“

„Po porážce?“ zopakoval jarl. „Pleteš se, Rolfe. Dnešní bitvu vyhrajeme.“

Přezíravý úsměv na zaprášené tváři mi připomněl, že jsem udělal chybu, když jsem mluvil tak otevřeně. Teď Ivar Beznohý věděl, kde mě má. Přistoupil ke mně o krok blíž s výhrůžným výrazem v ledově modrých očích. Já jsem o krok ucouvl. Vtom se z východu ozvalo zatroubení. Oba jsme se za tím zvukem otočili.

V čele jednotky o síle alespoň pěti set jezdců jel Sigurd Hadí oko, Halfdan Bílý šat a Ubbe Frilleson kolem nejvýchodnějšího bastionu městských hradeb. Před nimi prchali Sasové, kteří zajišťovali obležení města ze severu a z východu. Saští králové pečlivě vybrali pro obléhací pás mužstvo nerozhodných a vystrašených zbabělců, kteří tvoří zadní voj každého vojska. Tito muži čekali, až jejich odvážnější druhové provedou útok a oni sami budou moct vtrhnout do města a zúčastnit se drancování. Teď je Lodbrokovi synové hnali dopředu k otvoru v hradbách.

Ivar mě pozoroval s hlavou na stranu, zatímco mi docházely důsledky toho, co jsem viděl. Když si byl jistý, že jsem pochopil celý rozsah katastrofy, přistoupil ke mně.

„Nesahej na mě,“ řekl jsem a vytáhl sax.

Příliš pozdě. Ivar Beznohý mě oběma rukama popadl za svrchnici. Bodl jsem po něm. Jeho dlouhé paže mě držely v bezpečné vzdálenosti. Nožem jsem mu poškrábal stříbrné náramky na předloktích. Nijak mu to neublížilo. Náramky neměl jen na ozdobu.

Udělal dlouhý krok vzad, využil své vyšší hmotnosti i momentu, který mu dodal tento pohyb, a mrštil mě do zejícího otvoru v hradbách.

Letěl jsem vzduchem, stále ještě plným prachu z rozvalin.

K zemi a troskám trůnního sálu.

Dolů mezi Sasy, kteří sem proudili, aby v ulicích města našli smrt.

48

Po tvrdém dopadu jsem odskočil jako plochý kámen, se kterým se házejí žabky po jezeře, a kutálel jsem se dál po hrbolatém svahu ze suti a úlomků zdiva, těsně vedle mě dupaly spěchající nohy a já jsem se pokoušel vstát. Nikdo si mě nevšímal. Sasové byli až příliš zaměstnáni během, bojem a umíráním.

Při pohledu zdola měl člověk dojem, že dočasné dřevěné palisády vystavěné do výšky dospělého muže se nedají překonat. Mnozí se je pokoušeli přelézt, ale bojovník snažící se lézt vzhůru se už nedokáže chránit proti úderům seker a mečů přicházejícím shora. Po několika málo pokusech Sasové spadli a zůstali ležet. Půda se začala lepit, jak byla prosáklá krví. Prostranství po zbouraných domech bylo přeplněno mrtvolami a zraněnými. Muži křičeli, zbraně zvonily, prach pronikal do očí, nosu a úst. Byla to noční můra za bílého dne, všude jen krev a smrt. Ti, kteří pronikli do Petrské ulice, byli lapeni do smrtelné pasti. Cesta mezi palisádami byla přeměněna na úzkou uličku tvořenou kopími a sekerami.

Ti nejchytřejší se pokusili srotit do hloučku, ale zezadu se na ně tlačili jejich spolubojovníci a hnali je stále vpřed. Držel jsem se u úpatí palisád a pátral po známých tvářích. Někdo po mě hodil dlouhé kopí a určitě by mi proklálo čelo, kdyby mě v panickém strachu neodstrčil vyděšený kůň, jenž pocítil ostré bodnutí hrotu ve svých slabinách místo mě.

Kůň zaržál a vzepjal se. Odkutálel jsem se pryč a jen stěží jsem se vyhnul úderu kopyt předních nohou, která by mě jinak rozdrtila. Všiml si mě nějaký jezdec. V otylé tváři se mu objevil nevěřícný úsměv. Osbert se otočil v sedle a křikl na své muže: „To je on, kdo zradil svou zemi. Drží se Seveřany!“

Exkrál stál tváří v tvář zrádci, jemuž mohl vyčíst svou beznadějnou situaci. Jeho vlastní smrt by mu připadala méně zbytečná, pokud by mě do záhrobí přibral s sebou.

„Pomáhal barbarům dobýt město,“ hřímal Osbert. „Radil jejich náčelníkovi. Zachránil život Ivarovi Beznohému!“

Družiníci bývalého krále utvořili půlkruh a tlačili mě k palisádě. Seveřané nade mnou přestali bojovat. Nechápali, co se děje, ale dobré představení poznali a ujít si je nenechali. Ačkoliv zabíjení pokračovalo, kolem mě se utvořil prostor, kde se nebojovalo.

„Já jsem s vámi,“ zavolal jsem na ně. „Jsem tlumočník jarla Ivara.“

V hluku mě nikdo nemohl slyšet. Všude na mě ležely vrstvy prachu z rozbořeného zdiva. Byl jsem k nerozeznání od všech ostatních Sasů pronikajících prachem přes rozvaliny trůnního sálu.

„Zabil dva vaše druhy,“ povzbuzoval Osbert své lidi. „Pokoušeli se ho vysvobodit z otroctví v táboře Seveřanů.“

Přede mnou se mihl zlomyslný výraz těstovitého obličeje zbroceného potem. Jestliže jsem dříve byl na rozpacích, teď už bylo jasné, kdo stál za pokusem unést mě v noci po pohřbu Ragnara Lodbroka. Neměl jsem příležitost blíže se zamýšlet nad pohnutkami bývalého krále. Hluboko do hrudi se mu zabodlo kopí.

Osbert se zatvářil, jako by ochutnal něco hořkého, zaúpěl a umíraje se svezl z koňského hřbetu.

„To bylo za Železného Bjørna,“ ozval se nějaký hlas, „ty tlustej prevíte.“

Hastein seskočil dolů přede mne.

„Ty sis zřejmě myslel, že Sasy zvládneš sám.“ Vytáhl kopí z Osbertovy mrtvoly a hodil mi ho. „Ale já se o všechnu zábavu připravit nenechám,“

Za mnou těžce dopadla další postava. Ylva vyskočila na nohy a podala Hasteinovi štít.

„Kryj se, štěně,“ zavrčela.

„Ty taky, čubo,“ zašklebil se Hastein.

S třesknutím před sebe nastavili kulaté štíty. Instinktivně jsem položil kopí do prohlubně mezi jejich okraji. Hastein držel Vdovotvůrce v pravé ruce, Ylva svůj meč v levé. Vytvořili jsme účinnou jednotku – štítovou hradbu.

Osbertovi muži se vzpamatovali z překvapení. Museli pomstít krále. Vrhli se vpřed se zoufalou odvahou. První zemřeli rychle. Mladík a štítonoška se tvrdě činili. Já jsem tančil za nimi a bodal do zkřivených obličejů útočníků. Pak k nám seskočila ještě jedna postava. Těsně vedle ucha mi projelo ostří sekery a skončilo s tupým úderem uprostřed čela nějakého Sasa bez přilby, až se krev rozstříkla všude kolem. Svraštělé pěsti bratra Jarvise vykroutily sekeru z vlasů a dutiny lebeční a švihly jí proti novému útočníkovi.

„Co je s Æthelbertem?“ zakřičel jsem.

„Pochybuji, že se nějaký Sas dostane na biskupství. Tvůj jarl je mazaný,“ odpověděl Jarvis.

„Už to není můj jarl.“

Ostražité oči ve vrásčitém obličeji moji odpověď zaznamenaly, jenže vzápětí se stočily na dalšího nepřítele, jenž se s výkřikem skácel k zemi se sekerou v zádech.

Další Seveřané teď seskočili dolů do krvavého bahna a vrhli se do boje. Šlo o čestné a hrdé muže, kteří nestojí o to, aby bojovali z bezpečného zázemí, když jim hrstka jejich spolubojovníků dá dobrý příklad.

Válečníci z palisád zmizeli a nastal boj muže proti muži.

O dvacet kroků dál se skupinka Seveřanů vrhla na družiníky krále Ælly, kteří se shlukli kolem svého pána. Odvážní Sasové padali jeden za druhým v marném pokusu chránit northumbrijského krále. Zpocení, ječící a rozesmátí Seveřané kosili jednoho muže za druhým. Samotný král bojoval udatně, mečem máchal ze strany na stranu, obličej s černým knírem měl zkřivený zlostí, kůň se vzpínal a ržál děsem. Boj byl marný – sax probodl zvíře, jež upadlo do prachu, a Ælla zmizel pod množstvím širokých zad a hlav krytých přilbami.

Král padl. Boj skončil.

Krvavá řež pokračovala ještě poměrně dlouho.

49

„Neslíbil jsem vám vítězství? A nedodržel jsem slovo?“

Muži shromáždění na prostranství po stržených domech pod zříceným trůnním sálem byli unavení, zpocení a obalení bahnem a krví. Zalévalo je zlatavé světlo podzimního nízkého slunce, zatímco tloukli zbraněmi o štíty a hlasitým řevem dávali najevo nadšení nad Ivarem Beznohým. Bez ohledu na to, kolik slibů jim zrzavý jarl za rozbřesku dal při svém proslovu, všechny je dodržel. Malá, podsaditá postava Brageho Boddasøna vypadala nápadně čistě mezi bojovníky znavenými bojem. Mistr skald shromažďoval pozorně a svědomitě látku pro svou báseň o pádu Northumbrie.

„Neslíbil jsem vám, že Ragnar Lodbrok bude pomstěn?“

Ivar uchopil za vlasy muže, který před ním klečel uprostřed velkého kruhu, a zvrátil mu hlavu dozadu, aby mu všichni viděli dq

obličeje. Král Ælla v zápalu boje přišel o polovinu knírku. Tmavé vlasy měl rozcuchané a zbrocené krví. Byl do půl těla nahý a očividně zmatený a ruce měl přivázané ke kůlu zatlučenému do země. Sedět zpříma mu působilo potíže, ale jako zázrakem byl naživu a při vědomí.

„Teď tedy my," pokračoval Ivar Beznohý, „synové Ragnara Lodbroka, vyneseme soud nad tímto králem, jehož faleš je nezměrná."

Po dalším hlomození zbraní o štíty krále pustil a zamířil ke svým bratrům. Halfdan Bílý šat, na jehož tváři již vyrazilo strniště, stál o deset kroků dál vedle Sigurda Hadího oka, který si našel čas upravit a splést své černé vlasy, jež se teď leskly skoro stejně jako stříbrné náramky na jeho pažích. Spolu s nimi tam postával Ubbe Frilleson a na kulaté, jemně ochmýřené tváři mu hrál spokojený výraz. Nikdo z přeživších Lodbrokových synů už nic nenamítal proti tomu, aby byl Frilleson považován za právoplatně zrozeného potomka. Tento status potvrzovala pouhá jeho přítomnost.

Čtyři jarlové jednali pouze na oko. Ani král Ælla, jenž si opřel čelo o spoutaná zápěstí, ani nikdo ze shromážděných Seveřanů nepochyboval o tom, jak bude znít rozsudek.

„Necháme je saského krále zabít?" otázala se Ylva. Stála se mnou, Hasteinem a Jarvisem v davu až úplně vzadu.

Když se z bojiště odklízely mrtvoly, drželi jsme se ukryti mezi domy. Z bezpečné vzdálenosti jsem viděl Ivara Beznohého, jak pokulhával kolem a hledal mě mezi mrtvými. Teď, když jsme se mohli skrýt za shromážděnými bojovníky, jsme se odvážili přiblížit na doslech.

„Co myslíš, jak by se ti muži zachovali, kdybych před ně předstoupil a řekl bych, že Ælla je nevinný?" otázal jsem se. „Není to ani rok, co jsem ho označil za vraha."

„Za tu dobu se toho stalo hodně."

Ylva nepřesvědčila ani samu sebe. Pravda by žádné rozuzlení nepřinesla. A už vůbec ne teď.

„Kdyby tu tak byl Bjørn," pronesl Hastein hlasem, který sice ovládl, ale jenž neměl daleko k pláči.

„S čím by tak asi pomohl…," poznamenala Ylva hořce.

„Kdo že by pomohl?"

Za námi stál bělošedý obr, jehož rozcuchané vlasy a vousy mu kolem hlavy tvořily svatozář. Ze škrábanců a zranění na rukou, nohou a těle vytékaly pramínky krve bahnitým prachem,

pokrývajícím tělo Železného Bjørna od hlavy až k patě.

Zírali jsme na něj a nebyli jsme schopni ze sebe vypravit ani slovo.

„Otevři klapačku, štěně," oslovil Hasteina. „Pokud máš pro mě nějakou dobrou zprávu, může se stát, že zapomenu, že se ti nechtělo vyhrabávat mě z trosek."

Mnohem později jsem se měl dovědět, že Železný Bjørn se skláněl nad největší ze smrtících děr v podlaze trůnního sálu, kde čekal na útočníky s vroucím olejem a žhavým pískem. Když se budova nad ním zřítila, skočil do díry nohama napřed, ale zasekl se v jejím zúžení. Bytelně postavená klenba brány zůstala vcelku a ochránila ho proti sprše kamení a malty, ale právě tak dobře se mohla stát i jeho hrobem. Mohl poděkovat jen své vlastní přirozené živočišné síle, že přes to přese všechno přežil. S námahou se vyhrabal z hromady suti a rozvalin. Za svou záchranu vděčil šťastné náhodě. Teď nám to všem připadalo jako čirý zázrak.

Železný Bjørn pozoroval nevlastní bratry, kteří stále zaujati diskutovali, a krále Ællu, jenž seděl přivázaný ke kůlu.

„Rolf zjistil, kdo zavraždil Ragnara Lodbroka," pronesl Hastein konečně.

„Saský král to nebyl?"

Klidný pohled šedovousého obra ostře kontrastoval s jeho divokým vzhledem. Zavrtěl jsem hlavou.

„Myslel jsem si celou dobu, že je to nepravděpodobné," prohlásil. „Pojď se mnou."

Bojovníci se před námi rozestupovali. V davu shromážděných zel velký klín, když se Železný Bjørn prodral vpřed a přitom mě pevně držel v podpaží. Ostatní Lodbrokovi synové se v nastalém tichu otočili a spatřili nejstaršího bratra. Bjørn mě pustil a založil si ruce na břiše.

„Koukám, že se právě chystáte rozhodnout o osudu saského krále."

Poprvé a naposled jsem viděl, že je Ivar Beznohý zmatený. Zrzavý jarl zíral s otevřenou pusou a vykuleným očima. Mužný obličej Sigurda Hadího oka byl jeden veliký otazník, zatímco Ubbe Frilleson, jenž situaci rychle pochopil, ucouvl o pár kroků dozadu, Pouze Halfdan Bílý šat vypadal, že má ze shledání upřímnou radost,

„Dobře, že jsi přišel, Bjørne," pronesl nejmladší Lodbrokův syn a zdálo se, že si to i myslí. „Vymyslel jsem úžasný způsob popravy, ale ostatní mě ho nechtějí nechat použít."

„Určité techniky jsou na pohled příliš kruté,“ poznamenal Ivar Beznohý, který znovu nabyl ztracené rovnováhy, „a to dokonce i pro vojáky dychtící po pomstě.“

„Takže vaše výhrady se netýkají toho,“ zamručel Železný Bjørn, „že byste o vině krále Ælly pochybovali?“

V očích Ivara Beznohého se zajiskřilo, když mě uviděl za svým mohutným bratrem. Kdybych s ním byl o samotě, moc dlouhou dobu bych nepřežil, nicméně viditelný rozkol by neprospěl vůbec nikomu. Bratři ztlumili hlasy, aby je bojovníci neslyšeli.

„Copak Rolf Troufalec neodhalil už jednou provždy, kdo je vinen?“ zašeptal Halfdan Bílý šat chraplavě.

„Teď změnil názor,“ odpověděl Bjørn.

Pod pohledy Lodbrokových synů jsem se celý schoulil. „Myslím, že teď není důvod dávat prostor nejasnostem a pochybám,“ pronesl Ivar Beznohý pomalu.

„Takže to, co má Rolf na srdci, má svou váhu jen tehdy, když to podpoří tvůj názor,“ konstatoval Bjørn. „Pravda není důležitá?“

„Určitě bude dobré, když Rolfa necháme, ať se vyjádří,“ namítl Sigurd Hadí oko. „A jestliže nám dokáže pomoct tohle všechno objasnit, myslím, že bychom si ho poslechnout měli.“ Železný Bjørn se tázavě podíval na Halfdana Bílý šat.

„Jsem ochoten poslechnout si cokoliv,“ odpověděl nejmladší bratr, „pokud to skončí popravou.“

„Takže jsi v menšině, Ivare.“ Bjørn okázale ignoroval Ubbe Frillesona, na jehož ochmýřené tváři bylo vidět, jak pevněji sevřel čelisti. „Tak povídej, Rolfe.“

Nejraději bych utekl, ale teď už nebylo žádné cesty zpět.

„Předtím než Halfdan Bílý šat v dyflinském přístavu zabil Ældfrica,“ začal jsem, „sas prozradil, že Ragnara Lodbroka zavraždil jeden z jeho synů.“

„Nemůžeme věřit všemu, co nám kdejaký vězeňský *dozorce* navykládá,“ prohlásil Ivar Beznohý.

„Ældfric kdejaký vězeňský dozorce nebyl, protože jinak bys neznal jeho jméno, jarle Ivare. Halfdan Bílý šat by ho neznal také, ale v Dyflinu věděl, o koho jde.“

Ivar Beznohý se zlobil, že se podřekl.

„Osbert použil Ældfrica jako svého posla,“ pokračoval jsem, „protože mluvil oběma jazyky. Proto to byl Ældfric, kdo vám minulý rok přinesl do vašeho tábora ve Východní Anglii zprávu od bývalého krále. Ohlásil, že Ragnar Lodbrok žije a že ho můžete

dostat zpátky, jestliže odklidíte z cesty Osbertova rivala, krále Ællu.“

Železný Bjørn hleděl mlčky z Halfdana Bílého šatu na Ivara Beznohého. Jindy tak pomalu chápající Sigurd Hadí oko tentokrát pochopil souvislosti okamžitě.

„Znamená to, že otec stále žil, když jste nás svolali do války proti Northumbrii?“ otázal se černovousý jarl.

„Pokud bychom všude dopodrobna nevyprávěli o smrti Ragnara Lodbroka,“ odpověděl Ivar Beznohý klidně, „nikdy bychom tak velké vojsko dohromady nedali. Nebo bys, Sigurde, ty sám z Jutska přijel? Opustil by snad Bjørn svůj ostrov při franském pobřeží?“

„Ale vy jste nám *lhali,“* rozzlobil se Sigurd Hadí oko. „Že se nestydíte. Hlavně ty, Halfdane, který vždycky tolik sázíš na svou čest.“

Přes tvář Halfdana Bílého šatu přeběhly křečovité, záškuby.

„Otec si smrt zasloužil,“ zachraptěl. „Přistoupil jsem na Ivarův hanebný plán, protože mi slíbil, že se budu moct o toho starého lotra postarat.“

„Chtěl jsi našeho otce zabít?“

„To by bylo příliš snadné. Ne – chtěl jsem ho přinutit žrát červy. Mlátit ho přes chodidla. Strhávat mu nehty. Nechat ho spát ve vlastních chcankách a hovnech. Udělat mu všechno to, co dělával on mně.“

Ostatní Lodbrokovi synové mlčeli při připomínce týrání, jež jejich nejmladší bratr jako dítě vytrpěl. Žádný z nich mu nepomohl. Žádný z nich se neodvážil. V rodině postižené násilím se všechny hlavy skloní a každý si hlídá to svoje. Dokud se zloba domácího tyrana obrací proti někomu jinému, ostatní si nechtějí pálit prsty.

„Ragnar Lodbrok zemřel dřív, než se ten obchod mohl uskutečnit,“ pokračoval jsem. „Ale Osbert byl celý žhavý, aby uzavřel nový obchod. Proto se v noci po pohřbu setkal s Ivarem Beznohým na vřesovišti. Viděl jsem ty dvě postavy z valu a ve svitu ohně ze saského ležení se zablýskly Ivarovy náramky. Možná bych vytušil souvislosti, kdyby mě dva Osbertovi muži nepřepadli a nepokusili se mě unést.“

„To bylo rozhodně nepříjemné,“ podotkl Ivar Beznohý jízlivě. „A co jsem tedy při této příležitosti měl s Osbertem dohodnout?“

„Nový plán, jak se dostat na kobylku králi Ællovi. Měl jsi získat královu důvěru a vydat jej, až by Osbert zaútočil na biskupství. V dohodnutý den jste se ty a Ælla ukryli někde poblíž Síně Ragnara

Lodbroka. Viděl jsem Osberta a jeho muže, jak tuto oblast prohledávají.“

„Osbert mohl u tohohle domu pátrat po komkoliv.“

„To určitě mohl,“ připustil jsem, „ale jak jsi věděl, že jeho truhlice obsahovala dvacet tisíc stříbrných mincí, jak jsi posléze vykládal králi Ællovi v podkroví u Kulhavého vepře?“

Železný Bjørn podezřívavě zamručel. Šedovousý obr si na truhlici, kterou Osbert přivezl s koňským povozem, pamatoval moc dobře. Vzpomněl si i na další detail a při té vzpomínce přimhouřil bledě šedé oči.

„Říkal jsi nám, že v truhlici je deset tisíc stříbrných mincí. Tu druhou půlku sis ulil pro sebe, bratře?“

Ivar zašilhal ze mě na Železného Bjørna. Dlouho otálel s odpovědí.

„Osbertovo stříbro se použilo na dobytí Anglie,“ řekl nakonec. „Koupili se za něj mniši a kněží a věrnost tří set družiníků.“

„A všechno proto, aby sis splnil svůj sen o velké říši,“ přerušil ho Bjørn. „Místo abys nám naplnil kapsy.“

Halfdan Bílý šat a Sigurd Hadí oko teď také hleděli na Ivara Beznohého a v očích se jim zračilo obvinění. Zavládlo tísnivé mlčení.

„Vždyť vy nemáte žádné vize,“ zasípěl náhle rudovousý jarl. „Ty, Bjørne, myslíš jen na peníze. Sigurd nechápe zhola nic. Halfdan chce jen pobíjet Sasy.“

„Co je na tom špatného?“ otázal se Halfdan Bílý šat.

„Vy jste mi pěkný spolek jarlů,“ pokračoval Ivar. „Pokoušel jsem se vás naučit myslet. Hledět dopředu. Plánovat. Jenže vy jste příliš pohodlní a sobečtí, příliš krvelační a krutí, *příliš hloupí*! *Musel* jsem vás vodit za nos. K něčemu jsem se rozhodl. A přineslo nám to Jorvik. Zbytek země je také náš. Dokážete ji udržet?“

Železný Bjørn, Sigurd Hadí oko a Halfdan Bílý šat hleděli na bratra, jehož následovali při dobývání trvajícím déle než rok. Pravda v jeho slovech způsobovala palčivé svědění. Hněv planoucí v jeho ledově modrých očích pálil. Nikdo z nich neměl chuť otázku jakkoliv komentovat, protože odpověď je nezajímala.

„Domnívám se, že se vzdalujeme od předmětu hovoru,“ pronesl Železný Bjørn a otočil se ke mně. „Kdo zavraždil otce? Byl to Ivar?“

„Tak si to tedy poslechněme, Jasnozřivý Rolfe,“ posmíval se Ivar Beznohý.

Zaváhal jsem a zhluboka jsem se nadechl. Teď je to hop nebo

trop.

„Ragnar Lodbrok," začal jsem, „zemřel ve skutečnosti pouze dvanáct hodin předtím, než vám král Ælla pod lodní plachtou na vřesovišti předal jeho mrtvolu. V okamžiku Ragnarovy smrti byl Ivar Beznohý stále v ležení. Viděl jsem ho, jak objíždí kolem na svém bílém hřebci a zdraví bojovníky, jarly a velmože. Totéž platí i o Sigurdovi Hadím oku."

„V táboře jsem byl i já a Halfdan," zamručel Železný Bjørn. „Mám dojem, že Lodbrokovi synové ti už došli, Rolfe Troufalče."

„Je tu ještě jeden: ten, se kterým nikdo z vás nepočítá." Všichni se otočili na Ubbeho Frillesona.

„Ten podělaný holobrádek?" Bjørn se zašklebil. „Nesmysl." Nevšímal jsem si ho a obrátil jsem se na Sigurda Hadí oko. Zelené oči mu těkaly tam a zpět, jak se mě usilovně snažil sledovat.

„Říkal jsi svému adoptivnímu bratrovi, Bragemu Boddasønovi, o posledních slovech vašeho otce?" zeptal jsem se ho.

Černovousý jarl vyhledal v davu kulatý obličej mistra skalda s jeho osobitým špuntovitým nosem. Konečně dostal otázku, na kterou může snadno odpovědět. Přikývl.

„A od koho jsi je slyšel *ty?"*

Znovu se všichni otočili na Ubbeho – tentokrát proto, že sledovali pohled Sigurda Hadího oka.

„Ubbeho každý přehlížel," pokračoval jsem. „Proto to byl on, kdo dostal ten podřadný úkol, aby čekal na zatroubení, jež oznámilo, že Bjørn a Sigurd přelstili Sasy, kteří teď obklíčují tábor na vřesovišti. A Ubbe také odjel na hranice Východní Anglie, kde Ivar Beznohý a Halfdan Bílý šat čekali se zbytkem vojska." Nikdo z Lodbrokových synů nepopíral, že se to tak stalo. Všichni hráli svou roli v plánu, který jim přinesl vítězství nad Sasy bez velkých ztrát na životech. Jen jeden z nich věděl, co se dělo pak.

„Cestou do Východní Anglie se Ubbe zastavil v Eoforwicu. Ældfric otevřel poklop nad vězením Ragnara Lodbroka a Ubbe tam vysypal koš plný hadů. O několik dní později, po vítězství na vřesovišti, odjel znovu do Eoforwicu, aby se ujistil, že Ragnar je opravdu mrtvý. Když zjistil, že kožený oděv starce ochránil, spolu s Ældfricem Ragnara svlékli a strčili ho zpátky do díry nahého. Ubbe na něj vysypal ještě jeden koš s hady."

„Proč bych měl Ragnara Lodbroka zabíjet?" zaprotestoval Ubbe. „Otec mě respektoval a uznal mě za svého syna."

„Ale jen proto, aby naštval tvé nevlastní bratry. Jakmile se

dověděl o invazi Ivara Beznohého a Halfdana Bílého šatu do Východní Anglie, vyhodil tě ze svého paláce. Pak vystrojil dvě lodě a plavil se za nimi, aby jim tuto zemi sebral. Ragnar Lodbrok už určitě neměl zcela jasné ponětí o skutečnosti, ale ty ses obával, že tě znovu zapudí. Tomu jsi musel zabránit. Jinak bys už nikdy nebyl uznáván jako pravý Lodbrokův syn – jarl, který má moc a proslulost."

Ubbe Frilleson zaskřípěl zuby a vytasil sax, který mu údajně daroval Ragnar.

„Pojď blíž, Troufalče, a brzy se toho o mém rodu dovíš tolik, až tě to bude mrzet."

V davu mužů kolem nás to zašumělo. Z bratrské rozpravy, kterou sledovali, byli zmatení, ale teprve teď, když došlo na vytažení zbraně, viděli, že jde o něco jiného než o pochybnosti a rozpaky.

„Uzavřel jsi s Osbertem vlastní dohodu," dodal jsem spěšně. „Přesvědčil jsi ho, že na Ivara Beznohého není spolehnutí a že kdyby byl Ragnar Lodbrok vydán synům živý, bylo by to ještě horší. Osbert to při schůzce pod lodní plachtou na vřesovišti řekl sám: ten pomstychtivý stařík by zničil celou Northumbrii, jen aby dosáhl odplaty za své ponížení. Ale když ti Ældfric umožnil přístup na biskupství, slíbil jsi, že to provedeš tak, aby to vypadalo, jako by Ragnar zemřel přirozenou smrtí, takže ho nikdo nebude moci pomstít. Proto ses rozhodl pro hady, což jinak zrovna nejspolehlivější kati nejsou."

„Takže popravíme Frilles0na?" dospěl k závěru Halfdan a počastoval svého bývalého holiče temným úsměvem.

„Ivar Beznohý Ubbeho prohlédl," pokračoval jsem, „ale neudělal nic, aby vraždě zabránil. Toho večera v ležení, kdy Ubbe klečel v trávě a holil Halfdana Bílý šat, mu Ivar dokonce děkoval, že vám všem prokázal velkou službu. Smrt Ragnara Lodbroka se mu do jeho vlastních plánů velice hodila."

„Tak tedy popravíme *Ivara*?" otázal se Halfdan překvapeně, nicméně nikoliv bez jisté naděje.

Ivar Beznohý mlčel. Jeho vysoká postava s křivýma nohama jako by přimrzla k zemi. Ledově modré oči odrážely usilovné úvahy, jež mu vířily v hlavě. Dokázal by mě umlčet dřív, než by zasáhli ostatní? Pomohlo by to něčemu? Zvládne pořád ještě situaci otočit ve svůj prospěch?

„Ivar Beznohý vybral Ubbeho, aby vládl v Dyflinu," pokračoval

jsem, „když povstání, které Ældfric připravoval s Gaely, zbavilo moci Olava Bílého. Ubbe místo toho navrhl zasít svár mezi Åskjellovy syny. Ivar tehdy pochopil, že jeho prohnanost a mazanost se víc uplatní v Jorviku.“

„To je pravda.“ Halfdanovi Bílému šatu se ve tváři objevila netrpělivost. „A já jsem na Ivarův rozkaz Ældfrica zabil. To všechno byl jeho plán. Nezaslouží si zemřít za všechny ty pletichy?“

„Počkej chvilku.“ Sigurd Hadí oko rozhodil rukama, až mu náramky zachřestily. „*Byl* Ivar zapletený do otcovy smrti?“

„Ne, Ubbe Frilles0n ho předběhl.“

„Takže pak není spravedlivé, že by za to měl zemřít.“

„V tom jsem zajedno se Sigurdem,“ prohlásil Železný Bjørn. „Pokusil se nás podvést, ale jeho místo nedokáže zaujmout nikdo. Kromě toho je to náš bratr.“

„Ale bojovníci čekají,“ zasípal Halfdan Bílý šat horlivě a ukázal na kruh okolních mužů. „Všichni sem přišli, aby získali podíl na otcově slávě a vrátili se domů s příběhem o pomstě. Chcete je zklamat?“

„Rozhodně ne,“ dal mu za pravdu Bjørn. „Ale Ælla je právoplatný northumbrijský král. Když by jako loutkový vládce zůstal na trůně, Sasové by Jorvik znovu nenapadli.“

Halfdan Bílý šat si nespokojeně odfrkl, rozpřáhl ruce k nebi a otočil se k bratrům zády. Ivar Beznohý sledoval Železného Bjørna a začal se pomalu usmívat, když vytušil závěr, k němuž námitky nevlastního staršího bratra směřovaly.

„Takže Ubbe?“ otázal se, jako by šedovousý obr byl nějakým soudcem.

„To musíš rozhodnout sám, Ivare.“ Bjørnův hlas byl bezvýrazný, jako by náhle o celou záležitost ztratil zájem. „Pokud dokážeš vysvětlit vojsku, jak to všechno spolu souvisí, tak to pro mě za mě udělej. Já mám své plány v Hispánii.“

Ivar Beznohý se otočil a chlácholivě se usmál na Ubbeho, který na něj užasle zíral.

„Poprosím Halfdana, aby to udělal rychle, bratříčku, takže nebudeš příliš trpět.“

V kulatém, ochmýřeném obličeji se rozhostil nevěřícný výraz. Ruka s dýkou ochabla. Ubbe Frilles0n se už poddal osudu, když to v davu kolem nás znovu zašumělo. Tentokrát k tomu žádný bezprostřední důvod nebyl, a tak jsme se otočili. Deset kroků od nás se Halfdan Bílý šat skláněl nad králem Ællou. Jednu ránu sekerou

už vyťal. Když jsme ho spatřili, máchl zbraní podruhé. Vzduch prořízl výkřik saského krále.

„Co to ten šílenec vyvádí?“ zamručel Železný Bjørn.

„Krvavého orla,“ vzdychl Ivar Beznohý odevzdaně, protože ačkoliv Halfdan ještě neskončil, na zásah už bylo pozdě. „To je ta nová popravčí metoda, kterou vymyslel náš povedený bratříček: sekerou přetne žebra oběti u páteře. Halfdanův předpoklad je, že hrudník by se měl otevřít jako okvětní lístky nějaké kytky, a tím tam vzniknou dva velké otvory. Do nich tomu chudákovi strčíš ruce, vyrveš mu plíce a položíš mu je na ramena.“

Shromáždění válečníci s fascinací smíšenou s děsem a hrůzou sledovali Halfdana Bílý šat, jak se narovnal, otřel si zkrvavené ruce do čisté svrchnice a se spokojeným výrazem pohlédl na své dílo. U nohou mu seděl král Ælla a řval bolestí jako smyslů zbavený.

Brzy se to tu už nedalo vydržet. Bojovníci se začali vytrácet. Tísnilo je královo utrpení a hluboce se styděli za neslýchanou krutost, na níž se jako svědci podíleli.

Ællův křik se postupně měnil na tiché zmučené chroptění.

Když konečně zmlkl, na prostranství po zbořených domech mezi palisádami zůstalo už jen pár mužů.

O dvacet kroků dál klesl Brage Boddasøn na kolena. Malý, podsaditý mistr skald se naklonil, opřel se rukou o zem a zvracel.

„Brage,“ šepot Ivara Beznohého byl v tichu jasně slyšet. Skald na něj pohlédl se slzami v očích.

„O tomhle nechci slyšet ani slovo,“ pokračoval rudovousý jarl. „Můžeš si básnit o otcově smrti, ale o utrpení krále Ælly pomlčíš. Je to jasné?“

Skald přikývl a vstal. Jeho nenápadná postava pomalu mizela mezi domy. Nakonec tu za onoho krásného podzimního večera zůstalo jen ticho.

„Vojsko svou žízeň po pomstě ukojilo,“ konstatoval Železný Bjørn suše. „Tak to namouvěru vypadá, že jsi z toho venku, Ubbe.“

„Ivar Beznohý měl očividně pravdu,“ prohlásil Jarvis s výrazem, jenž se dal chápat jako ulehčení, ale i jako obvinění. „Určité popravčí metody jsou na pohled příliš kruté, dokonce i pro válečníky prahnoucí po pomstě.“

Stáli jsme ve slunci na pláni jižně od Jorviku a sledovali jsme přípravu lodí u břehu řeky. Svůj výklad o smrti Ragnara Lodbroka jsem drobnému fráterovi zopakoval, protože neznalost jazyka Seveřanů ho připravila o jemnější nuance.

„Jak se Ubbe Frilleson dostal k těm hadům?“ otázal se mě teď.

„Sám nám na to asi sotva odpoví.“

Ubbe Frilleson vyrazil s několika stovkami mužů na jih dobýt Mercii. Svou zázračnou záchranu si však přece jen příliš neužil. O pár let později zemřel při jedné bitvě ve Wessexu proti novému králi země Alfrédovi.

„Ubbe musel pobývat na vřesovišti sám alespoň čtrnáct dní, když tam čekal, až z ležení zazní signál rohu,“ pokračoval jsem. „Tuhle dobu musel využít na naplánování smrti Ragnara Lodbroka. Zmije žijí ve vysoké trávě a u vodních toků a těch je v těchhle končinách spousta. Na jaře vylézají po přezimování, jsou pomalé a dají se snadno chytit.“

Společně jsme pozorovali, jak muži zdvihají Osbertovu truhlu s penězi, vyhrabanou z rozvalin trůnního sálu, předávají si ji přes obrubnici a zasouvají ji pod lavici na lodi Železného Bjørna s názvem Vindhug neboli Poryv větru.

„Ty peníze bychom mohli využít při obnově města,“ pronesl Jarvis mrzutě.

„Můžeš se utěšovat tím, že si za ně od Železného Bjørna koupíte mír. Určitě taky pomůže, když je v Jorviku znovu saský král, ne?“

Jarvis potřásl hlavou. Nebyl si úplně jistý, co si má o novém králi Northumbrie myslet.

„I v tomhle měl Ivar Beznohý pravdu; zřejmě je jedno, kdo sedí na trůně, jen když je to Sas.“

Posádka dlouhé lodi zasadila patu stěžně do mohutného dubového bloku na dně lodi plavidla a začala stěžeň pomalu zvedat. Rytmus udržovali hlasitým „hej rup!“.

„Zůstaneš v Northumbrii?“ zeptal jsem se.

„Zůstanu. Jarl Ivar určitě využije biskupa Æthelberta k legitimizaci své vlády, ale do města se vrátila spousta obyvatel. A další přijdou. A mír je v zájmu nás všech. Ale ve skutečnosti…“ Drobný fráter zaváhal. „Ve skutečnosti jsem měl sen, že jsem na

palubě lodi, která pluje po moři.“

Přemítali jsme nad smyslem této vize, protože povinnosti biskupova písaře mu nedovolovaly cestovat. Ve skutečnosti byl v době po Ællově popravě tak zaneprázdněný, že mu trvalo dva týdny, než si našel čas, aby se se mnou setkal.

Stěžeň veslice se hrdě tyčil proti ojedinělým obláčkům na modrém nebi. Teď vytáhli i ráhno s plachtou. Nadšená posádka se nemohla dočkat, až vyrazí na cesty a za dobrodružstvím. Ve vzduchu bylo cítit slunce a jaro.

„Ty tedy odcestuješ s Železným Bjørnem a Hasteinem do říše Franků.“ Jarvis zamžoural na špičku stěžně. „Možná do Hispánie?“

„Kdo ví,“ odpověděl jsem.

„Přál bych si,“ pokračoval po malé odmlce, „aby ses zamyslel nad tím klášterem v Bretani, o kterém jsem ti vyprávěl. Život v náruči Pána ti přinese větší štěstí než nejistá existence na mořích.“

Dnes vím, že měl pravdu. Tenkrát jsem jeho přání nijak nekomentoval. Pobyt v klášteře jsem si už vyzkoušel a při pomyšlení na to, že se zúčastním výpravy, jsem se cítil svobodný a plný života jako už dávno ne. V těle mi kypěla vlčí krev. Myslel jsem na matku a na obchodníka z Ripy, který ji koupil.

„Každopádně ti přeju hodně štěstí,“ uzavřel náš rozhovor a objal mě.

Přes jeho shrbená záda jsem uviděl trojici mužů, jak se k nám blíží od mezery v městských hradbách.

„Není to…,“ začal jsem.

„Biskup,“ přerušil mě Jarvis, když se otočil. „Král. A bratr Waltheof, namouvěru!“

Nervózní postava hubeného mnicha byla snadno k poznání. Široká ústa měl zkřivená a oči přimhouřené tak, až z nich pod kapucí šedohnědé kutny přetažené přes znetvořenou lebku zbyly jen štěrbiny. Na jasném denním světle se pohyboval opatrně, jako by mu každý krok působil nesmírnou bolest. Za Waltheofem nejistě cupital po trávě biskup Æthelbert a jeho rybí ústa se mu neustále otvírala a zavírala. Třetí postava se oddělila od ostatních a šla napřed.

„Vaše Výsosti,“ pozdravil jsem s úklonou. „Čemu vděčíme za tu čest?“

Egbert První Northumbrijský se usmál svými dvěma zuby a pokrčil rameny. Ivar Beznohý ho vybral kvůli jménu, jež sdílel s wessexským královským rodem. Měl drahocenné šaty, ale jinak na

něm nic královského nebylo. Bývalý vězeňský dozorce si zatím ještě na nové postavení nezvykl, protože korunovace proběhla teprve před pár dny.

„Proč Waltheof opustil svou zatemněnou místnost?“ otázal se Jarvis.

„Mnich má nějakou zprávu,“ řekl Egbert. „Mám mu pomoct ji předat.“

„Zprávu? Pro koho?“

„Pro Vaši Milost, vzácný pane.“

„Egberte,“ opravil ho Jarvis mírně, „Vaše Milost a vzácný pán jsi *ty,* ne já.“

„No jo.“

Král se dutě zasmál a přejel si rukou po strništi.

Bratr Waltheof předstoupil a rozvinul ruličku pergamenu. „Latae Sententiae Excommunicatae,“ začal číst, ale pak přešel na saštinu, protože latinu neovládal natolik, aby dokázal pokračovat. „Z důvodů světskosti, touhy po moci, pokusu o ovlivnění biskupa pod Pánem a boje s nepřáteli Svaté Církve proti jejím obráncům se fráterovi Jarvisovi odpírá právo přijímat svátosti a je provždy vyobcován z milostivého společenství Boha našeho Pána.“

Následoval dlouhý výčet podrobných bodů obžaloby a proslov byl zakončen varováním, že každý, kdo by byl odsouzenému nápomocný, ať už poskytnutím přístřeší, jídla nebo jiné pomoci, propadá stejnému trestu. Když hubený mnich dokument odložil, přimhouřené oči mu ve stínu kapuce zlomyslně blýskaly.

„Opis je přitlučený na kostelních dveřích,“ dodal. „Exkomunikační výnos bude rozeslán panstvím v celé Northumbrii. Tvůj tyranský režim skončil, bratře Jarvisi.“

„A tvůj může začít?“ odpověděl jsem, protože Jarvis mlčel a očima zkoumal okolní krajinu. „Je to ubohá pomsta, Waltheofe, a ta se ti nepodaří.“

„To není žádná pomsta, to je rozsudek biskupa Æthelberta a já ho nemohu odvolat,“ zaječel hubený mnich a pohlédl na rybí obličej biskupa, jenž se nepřítomně usmíval. Æthelbert byl jako očarován pohledem na loď a její posádku.

„Blábolíš nesmysly. Exkomunikační výnos musí schválit papež v Římě a lze jej zrušit, pokud odsouzený projeví lítost.“

Protestoval jsem, protože jsem měl vztek. Reakce bratra Jarvise naproti tomu vycházela z racionální úvahy. Když jeho ostrý pohled našel, co hledal, zaťukal mi na rameno a ukázal na jorvické hradby.

Na rohovém bastionu u břehu řeky stála impozantní postava a dívala se na nás. Modrá kápě povlávala ve větru kolem vysokého muže s křivýma nohama.

Jarvis si Waltheofa nevšímal, postoupil o pět kroků vpřed a zvedl pravou ruku s nataženým ukazováčkem a prostředníčkem. Pomalu a zřetelně pohyboval rukou směrem dolů a posléze zleva doprava, neboť postavu žehnal znamením kříže. Muž na bastionu sevřel amulet, který mu visel na stříbrném řetízku kolem krku, otřásl se a zmizel.

To bylo na dlouhou dobu naposledy, kdy jsem viděl Ivara Beznohého. O mnoho let později jsem se s ním setkal za naprosto jiných okolností.

„Je možné, že se ze svého vítězství raduješ," pronesl Jarvis k Waltheofovi, „ale nepotrvá to dlouho a ten pocit ti zhořkne."

Jak to mohl drobný fráter vědět, tím si stále nejsem úplně jist, ale než se rok sešel s rokem, Wulfher – právoplatný biskup Jorviku – usedl opětovně na biskupský stolec a rozhodnutí si od písaře diktovat nenechal. Æthelbert byl odsouzen jako podvodník a převezen do jednoho domu na venkově, kde strávil zbytek svých dnů v modlitbách, s čímž byl rozhodně navýsost spokojen.

Waltheofovi pomsta už nechutnala tak sladce, jak očekával. Chytil se bolestí za hlavu a suché rty širokých úst si zvlhčil jazykem.

„Počkáme a uvidíme, jak říká Spasitel."

Uchopil biskupa pevně v podpaží a vracel se s ním do města. Bylo těžké rozhodnout, kdo podpíral koho.

„To je mi líto," pronesl Egbert a pokrčil rameny. „Udělal jsem jen to, co mi řekli."

„Tak v tomhle způsobu pokračuj," řekl Jarvis, „a budeš žít dlouho."

„To jsem si právě taky říkal. Dostal jsem na bydlení Síň Ragnara Lodbroka. Mám spoustu vína a jídla a postel mi zahřívají dvě otrokyně."

„Je to fuška," prohodil jsem.

„Přesně! Ivar Beznohý je moc hodný, to se musí nechat."

Egbert se rozloučil. Postavil jsem se rozpačitě vedle Jarvise a hleděl za králem. Nakonec drobný fráter narovnal nahrbená záda a usmál se, až se mu na tvářích objevily vějířky vrásek.

„Teď už mi můj sen dává smysl," prohlásil, „a bude dobré znovu následovat Pánovu vůli. Rád bych věděl, jestli by se tu našel někdo, kdo by vzal chudého frátera na moře?"

Předložil jsem dotaz Železnému Bjørnovi, když odpoledne přišel z města se svou družinou a širokým krokem přecházel přes lodní můstek.

„Vyzná se ten mnich v ranhojičství?“ otázal se šedovousý obr.

Potvrdil jsem, že bratr Jarvis je schopen uspokojivě ošetřit většinu šrámů a zranění.

„To je dobře, protože to můžeme v Hispánii potřebovat.“

Bjørn vstoupil do lodi a zastrčil si palce pod opasek, který mu držel břicho nahoře.

„Jarvis s námi cestuje pouze do Bretaně,“ vysvětlil jsem mu.

„Však se ještě uvidí.“

Přimhouřil oči, až z nich byly pouhé škvíry, a nosem natáhl svěží vzduch.

„Mnich může být Belliným zpovědníkem,“ navrhl Sigurd Hadí oko a při úsměvu odhalil řady dokonalých zubů. Černý vous měl pečlivě upravený, vlasy spletené a sepnuté sponou vykládanou perlami. Železný Bjørn nakrčil nos. Ta vůně, šířící se kolem jeho mladšího nevlastního bratra, byl opravdu parfém?

„Jsi si jistý, že chceš brát tu žábu s sebou?“ otázal se.

Oba pohlédli směrem k lodi Sigurda Hadího oka pojmenovanou jako Veulf. Bella tam se zářícím zrakem seděla vzpřímeně na lavici. Nad ní stála Ylva s vážným výrazem v očích.

„Je to moje žena. Nemůžu ji tady nechat.“

Bjørn pokrčil rameny, odfrkl si, natáhl slinu a odplivl si přes bok lodi. Ať si Sigurd Hadí oko se svou ženou dělá, co je mu libo.

„Přiveď toho mnicha na palubu,“ rozhodl Bjørn, „a opřete se do vesel. Už jsme tu promarnili dost času.“

Kolem nás se pohybovalo šestačtyřicet Bjørnových nejlepších družiníků a nakládalo své vybavení a zavazadla, připevňovalo štíty k obrubnici lodi a zabezpečovalo zbraně a bedny. Naděje na budoucí drancování jim plály v očích jako žhavé ohýnky. Hastein vzhlédl od svého vesla, usmál se na mě a odhodil z čela ofinu.

Uchopil jsem lodní můstek a chystal se ho vtáhnout na palubu. Nějaká noha obutá v kůži ho na druhé straně přišlápla ke břehu. Můj pohled klouzal výš přes lněné kalhoty a čerstvě vypranou světlou svrchnici až dál k pevné, hladce oholené bradě a páru hnědých očí, jež svítily radostnou nevypočitatelností.

„Jedu s vámi,“ oznámil Halfdan Bílý šat.

Železný Bjørn chraptivý hlas poznal a odvrátil zrak od říčního proudu, kde se už s vysunutými vesly kolébala ostatní plavidla.

Přistoupil blíž a klidně pohlédl na mladšího nevlastního bratra.

„A jaký máš důvod si myslet, že tě chci s sebou?“ zabručel.

„Jsem tvůj bratr,“ odpověděl Halfdan Bílý šat spěšně, jako by odmítnutí očekával, „a tady já zůstat nemůžu. Tady je mír!“

Bjørn se nad tím důvodem pousmál, zabručel a poškrábal se ve vousech. Pak Halfdanovi Bílému šatu pokynul, ať můstek přejde.

„Ty ho bereš s sebou?“ otázal se Hastein, když nejmladší Lodbrokův syn byl už u jednoho ze zadních vesel zcela mimo doslech.

„Kvůli Jorviku – a kvůli sobě. Halfdan bojuje dobře a to asi budeme mít v Hispánii zapotřebí.“ Bjørn se usmál a znovu se zadíval na modrou vodu v řece. „A pokud začne na moři vyzývat bohy, můžeme ho vždycky hodit přes palubu.“

Historická poznámka

„Zachrochtají podsvinčata, až seznají kancův osud.“

Mnozí znají poslední slova Ragnara Lodbroka z publikace *De Danske Oldtidssagaer* (Dánské ságy ze starých časů), kde jsou vylíčeny události, jež se staly v Anglii v roce 866 a 867.

V této knize jsem však použil Saxonovu verzi těchto slov v překladu Frederika Weinkel Horna z roku 1911. Ne proto, že se víc blíží skutečnosti – jak Saxonova kronika, tak i Ságy ze starých časů byly sepsány víc než dvě stě let po těchto událostech a vycházejí z pověstí, jež se od písemných pramenů z této doby velmi liší –, ale protože si myslím, že lépe zprostředkovávají očekávání proslulého krále ohledně pomsty jeho synů. Bez ohledu na to, jak byla tato slavná slova vyřčena, představovala bitva o Jorvik rozhodující událost pro budoucnost northumbrijského království. Seveřané drželi město jako pevnou základnu a celá severní Anglie patřila – pod označením Danelaw – s drobnými přestávkami buď Dánům, nebo Norům téměř devadesát let.

Severoanglické království ovšem tomuto velkému soužení oněch časů uniklo. V Northumbrii sice došlo k prvnímu plenění, jež bylo na anglickém území zaznamenáno – útok na klášter Lindisfarne v roce 793 ale při pozdějším útoku na Gyruum (Jarrow) byl náčelník vikingů zabit, mnoho lodí flotily ztroskotalo v bouři u Tynemouthu a místní obyvatelé veškeré nalezené trosečníky zabili. Je možné, že vikinské posádky, které tuto epizodu přece jen přežily, rozšířily pověst o krvelačných Northumbrijcích, protože po následujících třicet let se Seveřané soustředili na Skotsko, Irsko, Hebridy a ostrov Man.

V roce 835 plenili v jižní Anglii a Walesu a v roce 842 poprvé vydrancovali Londýn. Northumbrie zůstala více méně netknutá až do doby, kdy sem na jaře roku 866 přišel Ivar Beznohý s armádou, jež měla být později známa jako Velké pohanské vojsko.

S sebou měl údajně kromě mnoha jiných jarlů Halfdana Bílý šat a Ubbeho Frillesona. Všichni přezimovali ve Východní Anglii, a než odtáhli dále na sever do Northumbrie sužované občanskou válkou, obdrželi od krále Edmunda darem jezdecké koně. Při svých

přesunech přitom používali starou síť římských silnic, která byla v té době stále v dobrém stavu. Saxo invazi popisuje jako výpravu proti králi Ællovi za účelem pomsty, protože nechal otce zmíněných bratrů uštknout hady. Ságy ze starých časů vykládají tento příběh stejně a podle obou pověstí se téhle legrace účastnili i další synové Ragnara Lodbroka, Železný Bjørn a Sigurd Hadí oko.

Den Angelsaksiske Kronike (Anglosaská kronika) vypráví, že Seveřané dobyli York (tenkrát Eoforwic) v jediné bitvě, zatímco podle *biskupa Assera,* kronikáře Alfréda Velikého, se jednalo o dvě bitvy, které od sebe dělilo několik měsíců. Anglický kronikář *Symeon z Durhamu* popisuje události takto:

„Pohanské vojsko dobylo Eoforwic první den v listopadu a poté zpustošilo celou zem. A na všech místech, kam pronikli, bylo krveprolití, žal a smutek. Zpustošili kostely a kláštery mečem a ohněm, a když táhli dál, zbyly po nich jen holé zdi bez střech."

Symeon píše, že Vikingové při této příležitosti nepronikli na sever od řeky Tyne, a pokračuje:

„Poháněni nutností smířili se králové Northumbrie a shromáždili nikoliv nepatrné vojsko, aby porazili nepřítele. Dva králové prorazili hradby Eoforwicu 21. dne v měsíci březnu a bojovalo se tam tvrdě, a to jak uvnitř, tak i venku. Pohané se nejprve překvapeně ulekli, když se útočníci nečekaně objevili, ale poté se jim mohutně postavili na odpor a na obou stranách se surově bojovalo. Oba saští králové padli spolu s převážnou částí svých mužů."

Saxo ani Ságy ze starých časů nezmiňují Osberta ve svých víceméně stejných popisech toho, jak Ivar Beznohý lstí získal věrnost saských velmožů a král Ælla proto dokázal shromáždit jen malé vojsko, které bylo rychle poraženo.

Pomsta bratrů spočívala ve „vyříznutí krvavého orla do zad krále". Moderní experti pochybují o autentičnosti této proslulé popravčí metody nazývané krvavý orel, a proto jsem ponechal Halfdana Bílý šat, aby ji při této příležitosti vynalezl.

Pojetí různých pramenů se ostatně velice liší, a proto jsem vybral nebo kombinoval události, které mi připadaly nejvěrohodnější nebo nejdramatičtější. Dění u tábora na vřesovišti – jeho současný název je North York Moor – je inspirováno popisem v Ságách ze starých časů, jak Ælla nejprve zahnal jednotky Lodbrokových synů na útěk. Osbertův pokus o puč proti Ællovi je čirá fikce, zatímco bitva o Jorvik v hrubých rysech odpovídá

Anglosaské kronice, která se rovněž zmiňuje o obranných prvcích Dánů v ulicích města.

Vesnice Teurintone je poprvé jmenována v *The Domesday Book* (Knize posledního soudu neboli Knize z Winchesteru) z roku 1086, ale obec musela existovat už minimálně o dvě stě let dříve. Je totožná se současným Terringtonem ležícím v kopcích severovýchodně od Yorku.

Svatokutbertský klášter v Crece (Crayke) podle pramenů vyplenil a vypálil král Ælla, který si chtěl zajistit zdroje pro boj proti severské invazi. Připadá mi však nepravděpodobné, že by se král tímto způsobem připravoval o podporu církve, takže zánik kláštera vykládám alternativním způsobem. Původní rozptýlené stavby z trámů a slámy dnes nahrazuje kamenný vesnický kostel.

Tato kniha je fikce, ale popisy míst a dějů pokud možno vycházejí z pravděpodobných faktů. To platí například o povstání Gaelů proti přítomnosti Seveřanů v Dyflinu (současném Dublinu). Mnohé postavy v knize kromě toho skutečně existovaly, i když se o nich kroniky často zmiňují jen letmo.

Všech pět Lodbrokových synů jsou autentické postavy. Je přirozeně nejisté, jestli jejich individuální charaktery odpovídaly mému pojetí. Současných popisů – pomineme-li místa pobytu jednotlivých hrdinů v různých dobách – je jen hrstka.

O Hasteinovi toho víme poměrně hodně jak z anglických, tak i z franských kronik. Podle některých pramenů byl adoptivním synem Železného Bjørna, případně jeho žákem nebo obojím najednou. Jiní tvrdí, že žákem byl Železný Bjørn, ale vzhledem k tomu, že Hastein žil ještě po mnoho let v 10. století, není tento výklad pravděpodobný. Je možné, že Hastein pobýval v roce 866 na nějakém místě ve Francii, ale protože i tady přinášejí prameny protichůdná svědectví, dovolil jsem si s ním naložit svobodně a nechal jsem ho v tomto roce zúčastnii se invaze do Anglie.

Egbert bylo jméno prvního z řady saských loutkových králů v Jorviku. Nic jiného o něm nevíme, ale pravděpodobně býval ealdormanem, nikoliv vězeňským dozorcem.

Brage Boddasøn byl v 9. století dvorním skaldem mnoha různých králů. Je zmiňován v *Eddě* Snorriho Sturlusona i v islandské *Landnámabók*, Knize o záboru země. Mimo jiné měl údajně složit báseň *Ragnarsdrápa*, slavné verše o smrti Ragnara Lodbroka. O tom, jestli byl někdy v Anglii, se neví.

Ylva je fiktivní postava, nicméně inspirovaná štítonoškou Ruslou

ze Saxonovy kroniky o králi Fridlevovi. Většina odborníků se dnes shoduje v tom, že ženské bojovnice ve vikinské době existovaly a že některé z nich se těšily vysokému statusu.

Bratr Jarvis, opat Æthelbert a mnichové Waltheof a Selwyn jsou zcela vymyšlené postavy, zatímco Rolf Troufalec je z velké míry autentický. Příběh jeho původu – a zejména jeho přízvisko – jsou mým vlastním příspěvkem k historii.

V pozdějších knihách Rolf získá ještě mnoho dalších jmen.

Můj vřelý dík patří těmto lidem:

Chris Tuckley
Katharina Neergaard
Peter Neergaard
Sune de Souza Schmidt-Madsen
Walther Knudsen
Peder Gammeltoft

V EDICI FOBOS
vyšlo

Tyrell Johnson
Vlci zimy

Zapomeňte na staré časy. Zapomeňte na léto. Zapomeňte na všechno, co není nutné k přežití v nekonečné bílé divočině za hranicemi zaniklého světa. Lynn McBrideová si poté, co svět zasáhla nukleární válka a smrtící chřipková epidemie, prochází drsnou školou života. V nemilosrdném prostředí zasněženého kanadského Yukonu, pronásledována mučivými vzpomínkami na předchozí život, je spolu se svou rodinou den co den nucena bojovat o přežití: učí se stopovat, lovit a klást pasti.

Její nejistá existence však jednoho dne utrpí ránu, když stíny starého světa dospějí k její malé osadě v podobě záhadného cizince Jaxe. Ten rozpoutá řetězec událostí, které Lynn přimějí vydat se na dlouhou a strastiplnou cestu sněžnou pustinou a naplnit osud, o němž by se jí nikdy ani nesnilo.

368 stran, váz., ISBN 978-80-7585-073-7

V EDICI FOBOS
připravujeme

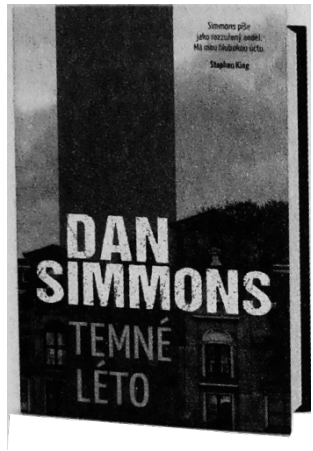

Dan Simmons
Temné léto

Píše se léto 1960 a v malém městečku Elm Haven v Illinois vzniká mezi pěti dvanáctiletými chlapci pouto, které nezpřetrhá ani nepředvídatelný běh života. Od projížděk na kole při západu slunce až po stinné úkryty v lese, dny těchto chlapců utvářejí všechna tajemství a tiché chvilky idylického dětství.

Mezi prosluněnými kukuřičnými lány bude však jejich přátelství podrobeno nemilosrdné zkoušce. Když se uprostřed noci rozezní léta ztichlý zvon, obyvatelé městečka vědí, že jejich bezstarostné dny skončily…

664 stran, váz., ISBN 978-80-7585-016-4

V EDICI FOBOS
připravujeme

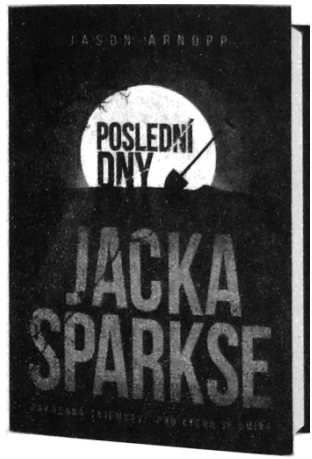

Jason Arnopp
Poslední dny Jacka Sparkse

V roce 2014 Jack, kontroverzní popkulturní novinář, zemřel za záhadných okolností. Pro své fanoušky byl neohroženým rebelem, pro kritiky nebezpečným hackerem. Ať tak či onak, jeho smrt byla neočekávanou událostí, které zasáhla široké okolí. Nebylo žádným tajemstvím, že se Jack při sbírání materiálu pro svou novou knihu začal zabývat okultismem. Jeho příspěvek na Twitteru a parodující video na YouTube, ve kterých se vysmál rituálu vymítání ďábla na italském venkově, vyvolal zuřivou bouři nevole a nenávisti.

Za pár dní se na jeho YouTube kanálu objevilo nové video, 36 vteřin hrůzných záběrů. Jack však opakovaně tvrdil, že ho nenatočil… Nikdo nevěděl, co se dělo v následujících dnech.

408 stran, váz., ISBN 978-80-7390-881-2

FOBOS

Lasse Holm
Vikingové: pomsta synů

Z dánského originálu Lodbrogsønnernes hævn
přeložila Miroslava Gajzlerová.
Vydal DOBROVSKÝ s.r.o.,
Květnového vítězství 332/31,149 00 Praha 4,
v roce 2018 jako 2. svazek edice Fobos.
Odpovědná redaktorka: Alexandra Petříková Karpenková Jazyková
korektura: Ondřej Pazdírek
Obálka: Kreatika s.r.o.
Grafická úprava a sazba: Daniel Pocar
Tisk: EUROPRINT, a.s.

ISBN 978-80-7390-912-3

Knihy z edice Fobos můžete zakoupit na:

www.knihydobrovsky.cz